

A large, light gray, stylized graphic of a globe is positioned on the left side of the cover. It features a grid of latitude and longitude lines and is partially cut off by the left edge of the page.

ROČENKA ZAHRANIČNEJ POLITIKY SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2007

VÝSKUMNÉ CENTRUM
SLOVENSKEJ SPOLOČNOSTI PRE ZAHRANIČNÚ POLITIKU, N.O.

BRATISLAVA 2008

© VÝSKUMNÉ CENTRUM SLOVENSKEJ SPOLOČNOSTI
PRE ZAHRANIČNÚ POLITIKU, N.O.

HVIEZDOSLAVOVO NÁMESTIE 14
811 02 BRATISLAVA
TEL.: + 421 2 5443 3151
FAX: + 421 2 5443 3161
WWW.SFPA.SK

EDITOR
PETER BREZÁNI

EDIČNÁ RADA
VLADIMÍR BILČÍK, PETER BREZÁNI, JURAJ BUZALKA, ALEXANDER DULEBA,
JURAJ MARUŠIAK, LUCIA NAJŠLOVÁ, ELIŠKA SLÁVIKOVÁ, TOMÁŠ STRÁŽAY,
JÁN ŠOTH

RECENZENTI
PETER BREZÁNI, JURAJ BUZALKA, ALEXANDER DULEBA, JURAJ MARUŠIAK,
ELIŠKA SLÁVIKOVÁ, VLADIMÍR BENČ

JAZYKOVÁ REDAKTORKA
DOROTA BALŠÍNKOVÁ

VYDANIE PRVÉ, STRÁN 196

TLAČ
AEPRESS, S.R.O.

PUBLIKÁCIA VYCHÁDZA V SPOLUPRÁCI A S PODPOROU MINISTERSTVA
ZAHRANIČNÝCH VEČÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY.

NÁZORY UVEDENÉ V PUBLIKÁCII SÚ OSOBNÝMI NÁZORMI AUTOROV A NEMUSIA
KOREŠPONDOVAŤ S NÁZORMI VYDAVATEĽA.

ISBN 978-80-89356-02-7

OBSAH

Predhovor	5
<i>Ján Kubiš</i> Zahraničná politika Slovenska v roku 2007 optikou ministra zahraničných vecí SR	7
I. Slovenská republika v medzinárodnom prostredí	
<i>Vladimír Bilčík</i> Slovenské priority v Európskej únii	17
<i>Peter Burian</i> Pôsobenie Slovenskej republiky v Bezpečnostnej rade OSN (2006 – 2007)	27
<i>Tomáš Valášek</i> Bezpečnostná politika SR 2007	39
II. Prioritné oblasti zahraničnej politiky	
<i>Miroslav Lajčák</i> Západný Balkán: potreba novej vízie a stratégie	47
<i>Tomáš Strážay</i> Vyšehradská štvorka: revitalizácia po „únave z rozšírenia“	53
<i>Alexander Duleba</i> Vzťahy s východnými susedmi v roku 2007	63
<i>Ján Šoth</i> Vonkajšia energetická bezpečnosť SR – odraz v činnosti MZV SR	79
III. Inštitucionálny rámec a nástroje slovenskej zahraničnej politiky	
<i>Marcel Peško</i> Modernizácia slovenskej zahraničnej služby	91
<i>Eva Havelková, Nora Beňáková</i> Oficiálna rozvojová pomoc Slovenska v roku 2007	107
<i>Jaroslav Chlebo</i> Ekonomický rozmer diplomacie	119

Prílohy

Chronológia dôležitých udalostí v slovenskej zahraničnej politike v roku 2007 ...	131
Zoznam zmlúv uzavretých Slovenskou republikou v roku 2007	140
Prehľad vybraných dokumentov so zahraničnopolitickým dopadom predložených na rokovanie vlády SR v roku 2007.....	147
Štruktúra orgánov štátnej správy pôsobiacich v oblasti medzinárodných vzťahov a európskych záležitosti	164
Zoznam zastupiteľských úradov krajín EÚ, NATO a niektorých ďalších krajín v Slovenskej republike	172
Zoznam konzulátov v Slovenskej republike	181
Zoznam zastupiteľských úradov Slovenskej republiky, stálych misií, generálnych konzulátov a slovenských inštitútov	183
Zoznam konzulárnych úradov SR vedených honorárnymi konzulmi	188
Počty príslušníkov OS SR v súčasných misiách na podporu mieru.....	194

PREDHOVOR

Ročenka zahraničnej politiky je unikátny projekt, ktorý už deviaty rok, veríme že úspešne, prispieva k rozvoju tradície pravidelného bilancovania a analyzovania zahraničnej politiky Slovenskej republiky v danom roku a podporuje kultivovanie zahraničnopolitickej diskusie. Táto publikácia predstavuje významný a zároveň jediný knižný zdroj na uchovanie pamäti o vývine zahraničnej politiky Slovenskej republiky a diskusii o jej ďalšom smerovaní.

Zahraničná politika každej krajiny potrebuje vlastné tradície, najmä ak ide o taký mladý štát, akým je Slovensko. Ak má byť zahraničná politika úspešná, musí mať vlastnú podobu, svoj vlastný jazyk, či vlastné inštitúcie. V tomto zmysle je pod inštitúciami potrebné rozumieť nielen budovy štátnych orgánov, v ktorých sedia tí, ktorí sú zodpovední za tvorbu a výkon zahraničnej politiky. V demokratickom štáte je verejná diskusia súčasťou tvorby akejkoľvek verejnej politiky a zahraničná politika nie je výnimkou. Je veľmi dôležité, aby verejná diskusia mala svoje inštitucionálne formy, ktoré sa stanú tradíciou, pretože bez tradícií niet continuity a absencia continuity znamená opakovanie starých chýb a večný návrat do bodu nula. Tradícia je, inými slovami, inštitucionalizovaná pamäť. Bez pamäte nie je možné nové poznanie a bez poznania nemôžu byť ani dobré politické rozhodnutia. Preto sú tradície, a najmä v oblasti ako je zahraničná politika štátu, také dôležité.

Aj v tomto kontexte možno vidieť výnimočnosť tejto publikácie ako „tradície“, ako aj jej osobitné miesto vo verejnej diskusii o zahraničnej politike Slovenska. Ide o jedinečné fórum, ktoré sa venuje primárne zahraničnej politike Slovenska a na ktorom dostávajú priestor tí, ktorí nesú zodpovednosť za realizáciu zahraničnej politiky tejto krajiny spolu s tými, ktorým zahraničná politika Slovenska nie je ľahostajná. Ročenka slúži na výmenu názorov, vedomostí, skúseností, postojov a argumentov, s cieľom skvalitniť rozhodnutia v oblasti zahraničnej politiky tak, aby slúžili čo najviac záujmom tejto krajiny. Sme presvedčení, že je veľmi dôležité pravidelne hodnotiť, kde sa nachádza zahraničná politika SR, čo kľúčové sa stalo v predchádzajúcom roku a aké výzvy stoja pred Slovenskom v najbližšej budúcnosti.

Toto boli hlavné ciele a zámery predchádzajúcich edícií Ročenky, s takými istými sme pripravovali i tú tohtoročnú a veríme, že budeme i tie budúročné.

Ročenka zahraničnej politiky 2007 bilancuje rok našej zahraničnej politiky v tradičnej štruktúre. Analyzuje pôsobenie Slovenska v medzinárodnom prostredí, realizáciu prioritných oblastí našej zahraničnej politiky, ako aj efektivitu nástrojov na jej realizáciu. Výnimkou oproti rokom minulým je však úvodný príspevok ministra zahraničných vecí SR. Ten sumarizuje a bilancuje zahraničnú politiku uplynulých 12 mesiacov z pohľadu človeka, ktorý nesie v tomto volebnom období zodpovednosť za jej tvorbu a výkon. Tematicky tento text korešponduje s jednotlivými kapitolami Ročenky, čo dáva čitateľovi jedinečnú možnosť nazrieť na tú istú otázku z dvoch rozličných uhlov.

Odbornú časť Ročenky otvára príspevok Vladimíra Bilčíka z Výskumného centra Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, ktorý sa venuje procesu zavŕšenia integračného procesu, ako aj výzve aktívneho prispievania k formovaniu budúcej EÚ, ktorá stojí v nadchádzajúcom období pred SR. Náš stály predstaviteľ pri OSN Peter Burian zhodnotil ciele a podmienky nášho pôsobenia v Bezpečnostnej rade OSN, zanalyzoval hrozby a spôsoby ich riešenia a nevynechal podrobnú analýzu nášho februárového predsedníctva. Tomáš Valášek, riaditeľ pre zahraničnú politiku a obranu Centra pre Európsku reformu v Londýne, zavŕšil prvú kapitolu svojím pohľadom na bezpečnostnú politiku Slovenska a naše pôsobenie v zahraničných misiách.

Druhú stať Ročenky, ktorá sa venuje prioritným oblastiam našej zahraničnej politiky, otvára text vysokého predstaviteľa medzinárodného spoločstva v Bosne a Hercegovine a osobitného predstaviteľa EÚ pre Bosnu a Hercegovinu Miroslava Lajčáka. Ten vo svojom príspevku o slovenskej politike na západnom Balkáne nabáda k zamysleniu sa nad tým, ako predovšetkým v EÚ, ale aj v NATO posilniť naše pozície a ako udržať našu dlhodobú profiláciu v tejto téme. Tomáš Strážay, analytik RC SFPA, upriamil svoju pozornosť na úspechy a niektoré problémové oblasti spolupráce krajín V4, ako aj na predsavzatia, ktoré sa nepodarilo splniť, ale ktoré môžu zvýšiť význam a efektivitu V4 v blízkej budúcnosti. Alexander Duleba, riaditeľ RC SFPA a vedúci výskumného programu Východná Európa, sa pokúsil o zhodnotenie vývinu politickej i hospodárskej agendy vzťahov SR s východnými susedmi v roku 2007, vrátane napĺňania novej priority zahraničnej politiky, ktorou je ekonomická dimenzia slovenskej diplomacie. Príspevku Ministerstva zahraničných vecí SR k vonkajšej energetickej bezpečnosti sa venoval vo svojom texte Ján Šoth, riaditeľ odboru analýz a prejavov a vedúci Stálej pracovnej skupiny pre vonkajšiu energetickú bezpečnosť.

Záver odbornej časti, ktorý je venovaný inštitucionálnemu zázemiu a nástrojom zahraničnej politiky, otvára príspevok vedúceho služobného úradu ministerstva zahraničných vecí Marcela Peška o modernizácii slovenskej zahraničnej služby a budúcej podobe ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky. Zástupkyne Platformy mimovládnych rozvojových organizácií, Eva Havelková a Nora Beňáková, sa zamerali na fungovanie pravdepodobne najdôležitejšieho bilaterálneho nástroja slovenskej zahraničnej politiky v roku 2007, ktorým je rozvojová pomoc. Autorky poskytli svoj pohľad na inštitucionálne a legislatívne zmeny v slovenskej ODA a snažili sa o komparáciu teritoriálneho a sektorového zamerania bilaterálnych projektov v období pred a po uskutočnení uvedených zmien. Odborný blok Ročenky uzatvára príspevok riaditeľa odboru medzinárodnej ekonomickej spolupráce Ministerstva zahraničných vecí SR Jaroslava Chleba venujúci sa snád' najčastejšie skloňovanému slovnému spojeniu tohto volebného obdobia, ekonomickej dimenzii diplomacie.

Expertnú časť tradične dopĺňajú prílohy ako chronológia dôležitých zahraničnopolitických udalostí, vybrané politické dokumenty, zoznam medzinárodných zmlúv, informácie o štruktúre a predstaviteľoch orgánov štátnej správy pôsobiacich v zahraničnej politike, zoznam diplomatických misií a predstaviteľov SR v zahraničí, diplomatického zboru v SR, zoznam vojenských misií v zahraničí a pod.

Pevne veríme, že si aj tohtoročná edícia Ročenky nájde svojich čitateľov a poslúži všetkým tým, ktorí sa zaujímajú o minulosť, prítomnosť i budúcnosť Slovenska a slovenskej zahraničnej politiky. Na záver by sme ešte radi poďakovali Ministerstvu zahraničných vecí SR za spoluprácu na tomto projekte a jeho podporu i za to, že aj vďaka tejto inštitúcii môžeme pokračovať v budovaní tejto veľmi potrebnej tradície.

ZAHRANIČNÁ POLITIKA SLOVENSKA V ROKU 2007 OPTIKOU MINISTRA ZAHRANIČNÝCH VECÍ SR

JÁN KUBIŠ

Rok 2007 bol pätnástym rokom slovenskej samostatnosti. Slovenská republika sa za ten čas pretransformovala z krajiny usilujúcej sa o posilnenie svojej identity a o sebaopotrebnosť, budujúcej si administratívne kapacity a miesto v medzinárodných vzťahoch takmer od nuly na krajinu pevne ukotvenú v spoľahlivých a bezpečných integračných štruktúrach sveta a aktívnu v najrozhodujúcejších vzťahoch medzinárodného diania. Slovensko síce nie je veľmoc, ale svojím spôsobom dokázalo vytvoriť vhodné podmienky na uplatnenie svojich záujmov, aj jednoznačne a konzistentne pôsobiť na prospech medzinárodného spoločenstva, aplikujúc princípy demokracie, humanity a solidarity v boji za ľudské práva, proti chudobe a proti ostatným globálnym hrozbám. Hoci táto cesta nebola vždy hladká a priama, za tých 15 rokov vývoj k jasne stanoveným integračným cieľom začal naberať na rýchlosti a v historicky pomerne krátkom časovom úseku sa Slovensku podarilo dosiahnuť strategicky významné posuny vo svojej medzinárodno-politickej pozícii.

Slovenská republika sa dokázala plnohodnotne zaradiť do spoločenstva členských štátov Európskej únie a Severoatlantickej aliancie, preukázala svoju oddanosť spoločným hodnotám a odhodlanosť konať s vedomím spoluzodpovednosti za pokoj na európskom kontinente i vo svete. Takúto kontinuitu si predsavzala a realizuje aj súčasná slovenská vláda, pre ktorú je presadzovanie hodnotovej zahraničnej politiky založenej na úcte k princípom demokracie, právneho štátu a dobrého vládnutia, na úcte k ľudským právam, na podpore udržateľného rozvoja a sociálnej solidarity vyšším politickým imperatívom.

Rok 2007 bol pre slovenskú zahraničnú politiku úspešný. Upevnila sa prestíž Slovenskej republiky. Presvedčili sme, že dokážeme obhájiť svoje záujmy i dobrý obraz a že máme primeraný vplyv aj na regionálny vývoj. Čo sa skrýva za takýmto hodnotením? Je to predovšetkým vysoko hodnotené úspešné pôsobenie Slovenska v Bezpečnost-

nej rade OSN, ale tiež naše aktivity v EÚ, NATO a Rade Európy. Máme dosť dôvodov byť hrdí na to, že rok 2007 bol rokom úspechov, z ktorých niektoré iste ostanú hlbšie zapísané v análoch slovenskej diplomatickej služby.

Napĺňanie zámerov zahraničnej politiky krajiny je vždy výsledkom pôsobenia mnohých dôležitých faktorov, z ktorých najvýznamnejším je synergia zahraničnopolitických aktivít najvyšších ústavných činiteľov. V roku 2007 sa slovenskí najvyšší predstavitelia popri štandardných stykových aktivitách s najbližšími partnermi v EÚ a NATO sústredili na pracovné a oficiálne stretnutia s vysokými činiteľmi z krajín predstavujúcich osobitný ekonomický záujem Slovenska. Určite medzi ne možno zaradiť stretnutia s predstaviteľmi Českej republiky, Rakúska, Ruska, Ukrajiny, Číny, Izraela, Líbye, Kazachstanu i ďalších štátov.

Štátna návšteva holandskej kráľovnej Beatrix na Slovensku v máji 2007, oficiálne návštevy prezidenta SR Ivana Gašparoviča v Taliansku vo februári, v Írsku v marci, v Špa-

Máme dosť dôvodov byť hrdí na to, že rok 2007 bol rokom úspechov, z ktorých niektoré iste ostanú hlbšie zapísané v análoch slovenskej diplomatickej služby.

nielskom kráľovstve v októbri 2007, vystúpenie na Valnom zhromaždení OSN i jeho podpora východoeurópskym krajinám v rámci európskej susedskej politiky (napr. historicky prvá oficiálna návšteva slovenského prezidenta v Moldavsku v júni 2007) boli integrálnou súčasťou vkladu slovenského prezidenta do solídnej bázy medzinárodného postavenia Slovenska v minulom roku.

Jedinečným prínosom k posilneniu postavenia SR ako jedného z aktérov na európskej pôde bola konferencia predsedov parlamentov krajín EÚ, ktorá sa konala v máji 2007 v Bratislave a ktorej sa zúčastnili čelní predstavitelia zákonodarných zborov členských krajín EÚ. Konferencia sa venovala najmä téme inštitucionálnej reformy a systému fungovania Únie v budúcnosti. Prostredníctvom parlamentnej dimenzie tak významne pomohla upevniť zahraničnopolitické postavenie SR.

Dôležitú úlohu v procese adaptácie inštitucionálnej reformy EÚ zohral i konzistentný a jasný postoj vlády SR a predovšetkým jej predsedu v procese prípravy textu *Lisabonskej zmluvy* počas nemeckého a portugalského predsedníctva. Osobná zaangažovanosť predsedu vlády Roberta Fica sa prejavila i v rámci prípravy a počas priebehu vysoko hodnotenej bratislavskej konferencie *Vízia Európy* vo svete zajtrajška, ktorá sa konala 15. 10. 2007. Nové impulzy prinášali rokovania predsedu vlády SR so zahraničnými partnermi, napr. vo Francúzsku v októbri 2007, kde rokoval s novým francúzskym prezidentom Nicolasom Sarkozym a dohodol nové rámce vzájomnej spolupráce, v Lisabone v súvislosti s prípravami na zavedenie spoločnej meny euro na Slovensku počas októbrovej Európskej rady s kancelárkou SRN Angelou Merkelovou a predsedom vlády Luxemburska Jeanom-Claudom Junckerom, v Bratislave v júni s predsedom vlády Portugalska Josém Sócratesom a v júli s predsedom vlády Talianska Romanom Prodim.

Pestrú mozaiku zahraničnopolitických aktivít vlády SR v roku 2007 dopĺňa prínos ostatných úradov slovenskej štátnej správy, ktorý Ministerstvo zahraničných vecí SR považuje za veľmi dôležitý. Veľmi dobré výsledky sa dostavili všade tam, kde medzi

MZV a partnermi prebiehala intenzívna konštruktívna spolupráca a zmysluplná komunikácia.

K výkonnostným vrcholom zahraničnej politiky Slovenska v uplynulom roku nepopierateľne patrilo úspešné zavŕšenie historicky prvého voleného členstva v BR OSN. Slovensko si za konzistentný a vyvážený prístup i za správne stanovenie prioritných tém vyslúžilo neskrývané uznanie partnerov. Veľmi povzbudivo vyznelo ocenenie, že Slovensko vysoko nastavilo latku pôsobenia malej krajiny na poste nestáleho člena Bezpečnostnej rady. Kulminačným bodom nášho členstva v BR bol výkon predsedníctva vo februári 2007, počas ktorého sme presadili našu kľúčovú horizontálnu tému – reformu bezpečnostného sektora, ktorej centrálny význam potvrdzuje aj správa generálneho tajomníka OSN. Dôkladnou prípravou v predchádzajúcom období a prácou v oblasti nešírenia zbraní hromadného ničenia Slovensko dokázalo svoju schopnosť riadiť prácu tohto ústredného orgánu OSN a jeho výborov a rozpracovať nové perspektívy riešenia problémov. Osobitne vysoko hodnotím vynikajúcu prácu Stálej misie Slovenskej republiky v New Yorku. Jej výkon predstavuje cennú a jedinečnú skúsenosť i pre plnenie budúcich nových úloh slovenskej zahraničnej služby.

V roku 2007 sme si pripomenuli 50. výročie podpisu *Rímskych zmlúv*. Slovensko bolo medzi tými členskými krajinami EÚ, ktoré túto príležitosť využili na prekonanie stagnácie inštitucionálnej reformy Únie. Po prijatí *Berlínskej deklarácie* sa pod vedením nemeckého predsedníctva na júnovom summite podarilo dosiahnuť razantný pokrok a dohodnúť mandát medzivládnej konferencie počas portugalského predsedníctva. Základná pozícia slovenskej vlády na medzivládnej konferencii rešpektovala riešenie inštitucionálnej reformy EÚ odsúhlasené Národnou radou SR pri schvaľovaní textu tzv. *Ústavnej zmluvy*. V debatách o inštitucionálnej reforme EÚ Slovensko vytrvalo zaujímalo postoje, ktoré stávali na už dosiahnutých dohodách a ktoré napokon viedli k slávnostnému podpísaniu *Lisabonskej zmluvy* 13. decembra 2007.

Hlboko ma uspokojuje skutočnosť, že Národná rada Slovenskej republiky 10. apríla 2008 ratifikovala *Lisabonskú zmluvu* a že svojím podpisom ju následne potvrdil i prezident republiky. Slovensko tak dokázalo, že patrí medzi krajiny, ktoré podporujú prehlbovanie vnútornej integrácie Európskej únie, a zároveň i jej rozširovanie a zvyšovanie jej vplyvu vo svete.

Prevzatie predsedníctva vo Výbore ministrov Rady Európy v novembri 2007 ponúklo Slovensku šancu ďalej prehĺbiť svoj vplyv na vývoj vybraných európskych agend, a Slovensko túto šancu využilo. Našími predsedníckymi prioritami sme upriamili pozornosť členských štátov na efektívnejšie fungovanie organizácie a na témy predstavujúce i základný záujem SR, ako je napr. postavenie a problémy rómskej menšiny v Európe.

Rok 2007 znamenal historické rozšírenie schengenského priestoru o 9 nových členských krajín EÚ vrátane Slovenska. Historický a politický význam tejto udalosti

K výkonnostným vrcholom zahraničnej politiky Slovenska v uplynulom roku patrilo úspešné zavŕšenie historicky prvého voleného členstva v BR OSN. Slovensko si za konzistentný a vyvážený prístup i za správne stanovenie prioritných tém vyslúžilo neskrývané uznanie partnerov.

pre Slovensko ďaleko presahuje technickobezpečnostný aspekt tejto udalosti. Obsahuje totiž silný politický odkaz o dôveryhodnosti členskej krajiny a jej schopnosti niesť zodpovednosť. Nesporný je aj jej potenciál a priaznivý dôsledok pre rozvoj občianskych slobôd a ekonomických aktivít slovenských občanov i našich partnerov v rámci Únie.

V roku 2007 Slovensko patrilo k lídrom diskusie vnútri Únie o využívaní a bezpečnosti jadrovej energie. Predseda vlády SR významným dielom prispel k získaniu sídla Európskeho jadrového fóra a k naštartovaniu jeho práce. Ide o prvé sídlo inštitúcie EÚ u nás. Významné je načasovanie tohto kroku – téma mierového využívania jadra získava na význame v čase rastúcich obáv z globálnej energetickej nedostatočnosti a nežiaducich dôsledkov klimatických zmien. Výnimočnou a nezanedbateľnou je aj skutočnosť, že dve členské krajiny – Slovensko a Česko – sa dohodli na spoločnom používaní sídla tejto inštitúcie. Vnímame to ako dobré „vysvedčenie“ o schopnosti Slovenska vytvárať a udržiavať dobré susedské vzťahy.

Prevzatie predsedníctva vo Výbore ministrov Rady Európy v novembri 2007 ponúкло Slovensku šancu ďalej prehĺbiť svoj vplyv na vývoj vybraných európskych agend, a Slovensko túto šancu využilo.

Vzťahy s našimi susedmi sme sa v uplynulom roku snažili systematicky a pragmaticky udržiavať a korektné všestranne rozvíjať – je to trvalá súčasť našich zahraničnopolitických priorít. Nadštandardné vzťahy na všetkých úrovniach udržiavame s Českou republikou. Naša vzájomná spolupráca rozhodne zodpovedá európskym štandardom susedskej spolupráce – je príkladom intenzívnej komunikácie, efektívnej kooperácie a vzájomnej partnerskej podpory. Naše vzťahy s ostatnými

susedmi – Poľskom, Rakúskom, Maďarskom a Ukrajinou – sú vyvážené, komplexné a dobroprajné. Chcem zdôrazniť, že toto hodnotenie platí aj pre vzťahy s Maďarskom, pretože nesúhlasíme s ich zužovaním len na dve-tri politicky či mediálne citlivé alebo problematické otázky. Aj s Maďarskom sa nám darilo viesť politický dialóg – na parlamentnej aj vládnej úrovni. Vzájomnej spolupráci pomohli stretnutia premiérov oboch krajín, ktorí prijali spoločný dokument *Common Past, Common Future (Spoločná minulosť, spoločná budúcnosť)*. Užitočný dialóg sa nám podarilo udržiavať na všetkých úrovniach aj s našimi ukrajinskými partnermi. Praktickou spoluprácou sme podporovali plnenie *Akčného plánu EÚ – Ukrajina*.

Zásadný význam pre nás mala stredoeurópska regionálna spolupráca. V tomto kontexte veľmi pozitívne hodnotím pôsobenie Slovenskej republiky na predsedníckej pozícii vo Vyšehradskej štvorke v prvom polroku 2007. Po predchádzajúcom období pochybností a hľadania nového obsahu vyšehradskej spolupráce sa Slovensku podarilo rozšíriť aktivity tohto zoskupenia o témy ako Schengen, východná politika EÚ, vízový program a otázka Kosova. Zvýraznili sme aj atraktivitu V4 navonok – prospešný bol jej dialóg s pobaltskými krajinami, s Rumunskom a Bulharskom aj s Japonskom. Predsedníctvo kulminovalo summitom V4 za účasti predsedu vlády Portugalska, ktoré v tom čase zastávalo funkciu predsedníckej krajiny EÚ.

Intenzívne bilaterálne vzťahy so štátmi EÚ a európske politiky sme sa v uplynulom roku usilovali využiť predovšetkým na zvýšenie konkurencieschopnosti Slovenska

v rámci posilňovania sociálne orientovanej trhovej ekonomiky. Našou jasnou prioritou sa stal vstup do eurozóny. Zavedenie eura vnímame ako posledný krok Slovenska na jeho ceste k úplnej integrácii do európskej hospodárskej a menovej únie. Minulý rok priniesol aj ďalší mierny pokrok v rozšírení možností slovenských občanov slobodne pracovať v krajinách Európskej únie, keď sa ďalšie dve členské krajiny – Holandsko a Luxembursko – rozhodli zrušiť obmedzenia prístupu na svoje pracovné trhy.

O dobrom mene, ktoré si Slovensko a jeho diplomacia vybuďovali medzi partnermi v EÚ, svedčí aj skutočnosť, že nás Portugalsko požiadalo o vykonávanie predsedníctva EÚ v jeho mene v Bielorusku. Slovensko a jeho zastupiteľský úrad v Minsku dokázali, že v zložitých vzťahoch Únie s touto východoeurópskou krajinou SR vie a môže dôstojne a efektívne reprezentovať záujmy celej Únie.

USA predstavujú strategického partnera Slovenskej republiky. V praxi sa to prejavuje nielen v našej úzkej spolupráci v rámci NATO a v bezpečnostnej politike vôbec, ale aj v dialógu EÚ s USA o globálnych výzvach či v spoločnom úsilí dosiahnuť začlenenie Slovenska do bezvízového režimu. NATO naďalej zostáva hlavným garantom euroatlantickej bezpečnosti. Slovensko bolo v Aliancii dôveryhodným partnerom a spojencom, ktorý si zodpovedne plní svoje povinnosti a angažovane pôsobí v rámci štruktúr a misií organizácie. Dôkazom toho bolo aj vysoko hodnotené pôsobenie veľvyslanectva SR v Kyjeve ako kontaktného veľvyslanectva NATO na Ukrajine. Naše priority v NATO sa premietali predovšetkým do aktivít na posilňovanie flexibility reakcií na zmeny bezpečnostného prostredia vo svete, na podporu mnohostrannej spolupráce s EÚ, na politiku otvorených dverí pre krajiny západného Balkánu, Ukrajiny a Gruzínska, a osobitne na účasť na vojenských misiách Aliancie v zahraničí – v Afganistane a Kosove.

Slovensko pokračovalo v podpore operácie Medzinárodných bezpečnostných a asistenčných síl (ISAF) v Afganistane, čo sa prejavilo presunom multifunkčnej ženijnej jednotky Ozbrojených síl SR (57 osôb) z letiska Kábul na letisko Kandahár v južnej časti Afganistanu, ale aj ďalšími príspevkami. Národná rada SR na návrh vlády rozhodla o ďalšom posilnení účasti OS SR v operácii ISAF v priebehu roka 2008, čo bude v praxi znamenať zdvojnásobenie počtu príslušníkov OS SR v danej operácii na počet 115, čím sa dosiahne i komplexnosť príspevku OS SR – multifunkčná ženijná rota, strážna jednotka, provinčné rekonštrukčné tímy, operačný výcvikový a styčný tím, lekársky tím, pôsobenie v štábe ISAF. Účasťou v ISAF sa SR usiluje maximalizovať náš potenciál solidarity. Ťažiskom nášho pôsobenia sa stal juh Afganistanu, provincia Uruzgan, v ktorej preberáme zodpovednosť za ochranu základne v Tarin Kowt pod holandským velením.

Ťažiskom minuloročných aktivít SR v oblasti zahraničnopolitickej a bezpečnostnej zostal región západného Balkánu (Srbsko, Kosovo, Bosna a Hercegovina) a východnej Európy (Rusko, Ukrajina, Moldavsko a Bielorusko). Za úspech slovenskej diplomacie považujeme aj obsadenie postu vysokého predstaviteľa medzinárodného spoločen-

V roku 2007 nás Portugalsko požiadalo o vykonávanie predsedníctva EÚ v jeho mene v Bielorusku. Slovensko dokázalo, že v zložitých vzťahoch Únie s touto východoeurópskou krajinou SR vie a môže dôstojne a efektívne reprezentovať záujmy celej Únie.

stva pre Bosnu a Hercegovinu slovenským diplomatom Miroslavom Lajčákom. Našu osobitnú pozornosť si jednoznačne vyžiadala problematika Kosova, o ktorej sme mali možnosť viackrát diskutovať i na pôde Národnej rady SR. Slovensko sa nepripojilo k väčšine členov EÚ, ktorá uznala jednostranne vyhlásenú nezávislosť Kosova. Neskrývali sme, že jednostranné riešenia v takej delikátnej záležitosti nás neuspokojujú. Rozhodli sme sa zatiaľ veľmi pozorne sledovať ďalší vývoj v Kosove, ako aj postup medzinárodného spoločenstva a posilnením zastúpenia v misii KFOR, ako aj zapojením sa do misie EULEX prispieť ku konsolidácii bezpečnosti v regióne.

V úplnej zhode s politikou EÚ, ktorá vníma Rusko ako svojho strategického partnera, sme v roku 2007 posilnili slovensko-ruské vzťahy v hospodárskej oblasti i politické kontakty. SR podporovala vyváženú implementáciu európskej politiky 4 spoločných priestorov s Ruskou federáciou a uzatvorenie novej rámcovej dohody EU – RF. Prioritným záujmom SR vo vzťahu s RF bolo a aj naďalej zostáva zachovať Rusko ako dobrého partnera Európy a zaistiť energetickú bezpečnosť Slovenska spoľahlivými dodávkami energetických surovín. Intenzívne sme rozvíjali vzťahy s Čínskou ľudovou republikou.

Zahraničná politika Slovenska má za sebou dobrý rok. Vytvorili sa prirodzené predpoklady pre pozitívnu kontinuitu aj v roku 2008.

Rok 2007 bol aj rokom rozvíjania internej medzirezortnej spolupráce. Práve záujem o komplexnejší prístup a účinnejšiu medzirezortnú spoluprácu v agende vonkajšej energetickej bezpečnosti Slovenska nás viedol k vytvoreniu Stálej pracovnej skupiny pre vonkajšiu energetickú bezpečnosť, ktorá začala svoju prácu na ministerstve zahraničia v závere leta 2007.

Ministerstvo viedlo intenzívny dialóg a spolupracovalo i so slovenskými subjektami tretieho sektora zaoberajúcimi sa medzinárodnými vzťahmi a zahraničnou politikou SR. Rozširujúca sa spolupráca ministerstva s mimovládny sektorom sa odrazila i na podstatnom náraste záujmu o spoluprácu v rámci dotačného systému MZV SR zo strany relevantných mimovládnych subjektov.

Odracom uvedomovania si zodpovednosti Slovenska za pozitívnejší globálny vývoj, vrátane zapojenia sa do boja proti chudobe, za dodržiavanie ľudských práv a ochranu životného prostredia, bolo aj poskytovanie rozvojovej pomoci. Skvalitniť tento proces má Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu, ktorá vznikla práve v minulom roku. V roku 2007 celkový objem rozvojovej pomoci dosiahol takmer 1,7 mld. Sk, ale pri predpokladanom trende nárastu hrubého národného dôchodku – medziročne od 10 do 12 % – je pre splnenie záväzku v roku 2010 potrebné dosiahnuť objem vo výške viac ako 3,9 mld. Sk. Znamená to, že hoci objem pomoci narastá, percentuálne k HDP stagnuje. Oceňujem, že na parlamentnej pôde odzneli povzbudivé slová s prísľubom podpory navrhnutia rozpočtu v tejto oblasti.

Medzinárodné prostredie, v ktorom pôsobí zahraničná služba, sa vyvíja a komplikuje. Aby sme dokázali generovať a presadzovať naše myšlienky a záujmy v globalizujúcom sa svete, v uplynulom roku sme rozbehli proces prehodnocovania našich interných pracovných procesov. V roku 2008 chceme implementovať výsledky tohto interného auditu a odskúšať nové postupy práce i riadenia v záujme ďalšieho zvýšenia celkovej profesionality výkonu zahraničnej politiky.

Nechcem však vynechať ani menej pozitívnu skutočnosť: zatiaľ nám chýba zákon o zahraničnej službe, ktorý by riešil špecifiká štátnej služby v rezorte zahraničných vecí. Otvorených praktických otázok nie je málo a mnohé z nich sa bytostne dotýkajú každodenného života celých rodín našich zamestnancov. Jeho konečná právna podoba je takmer hotová a verím, že sa nám ho v blízkej budúcnosti podarí presadiť tak, ako nám to nariaďuje *Programové vyhlásenie vlády*.

Za nedoriešenú považujem aj otázku jednotného výkonu zahraničnej služby, prehĺbenia ekonomickej dimenzie diplomacie a zlepšenia prezentácie Slovenska v zahraničí. Veľmi by som si želal, aby sa nám v nasledujúcom období, spolu s našimi partnermi z iných rezortov, podarilo nájsť spôsob, ako synergicky posilniť pôsobenie zamestnancov viacerých rezortov v zahraničí v prospech spoločných zahraničnopolitických a ekonomických cieľov Slovenska.

Zahraničná politika Slovenska má za sebou dobrý rok. Vytvorili sa prirodzené predpoklady pre pozitívnu kontinuitu aj v roku 2008. Výziev je mnoho, a slovenská zahraničná politika i jej diplomatická služba bude na ne odpovedať profesionálne, uvážlivo a dôstojne.

I.

SLOVENSKÁ REPUBLIKA
V MEDZINÁRODNOM PROSTREDÍ

SLOVENSKÉ PRIORITY V EURÓPSKEJ ÚNII

VLADIMÍR BILČÍK

V období od posledných parlamentných volieb v Slovenskej republike v roku 2006 pozorujeme v pôsobení SR v Európskej únii (EÚ) dva hlavné trendy. Po prvé, Slovensko vykazuje značnú kontinuitu v naplňaní integračných priorít predchádzajúcej koalície vlády Mikuláša Dzurindu. Koaličná vláda Roberta Fica sa zamerala na úspešné dokončenie plnohodnotného členstva SR v EÚ, najmä v podobe vstupu krajiny do schengenského priestoru a do eurozóny. Po druhé, súčasná vláda nepredstavila vlastné strategické priority Slovenska v EÚ s výnimkou aktivít Európskeho jadrového fóra, ktoré SR iniciovala spolu s Českou republikou v roku 2007. V oblasti vonkajších vzťahov SR sa v období od nástupu súčasnej koalície premiéra Fica prejavuje napätie medzi oficiálne proklamovanými cieľmi zahraničnej politiky a správaním sa čelných politických predstaviteľov Slovenska na domácej scéne. Hlavnou úlohou Ministerstva zahraničných vecí SR je tak často skôr vysvetľovať postoje predsedu vlády či predsedov ďalších vládnych politických strán (SNS a ĽS-HZDS), než reálne tvoriť a presadzovať zahraničnopolitické koncepcie krajiny. Po rokoch, keď Slovenská republika úspešne plnila literu *Zmluvy o pristúpení k EÚ*, nastáva obdobie, keď má možnosť prispievať k formovaniu EÚ v súlade s vlastnými záujmami. Je otázne, nakoľko je krajina na takúto rolu pripravená.

■ **Vladimír Bilčík** je vedúcim výskumného programu Európske štúdiá vo Výskumnom centre Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n.o. (bilcik@sfpa.sk).

Táto práca bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-0660-06.

INTEGRAČNÉ PRIORITY¹

Integračné priority SR sú nalinajkované v *Zmluve o prístupí k EÚ* z roku 2003. Vláda Roberta Fica posunula Slovensko k plnohodnotnému členstvu v EÚ, a to aj napriek istým počiatočným pochybnostiam týkajúcim sa hlavne fiškálnej disciplíny súčasnej koalície. Súčasná koalíčná vláda SR vo svojom programovom vyhlásení v roku 2006 deklarovala, že „bude úzko koordinovať svoje politiky v oblasti hospodárstva, financií, rozpočtu daní, dotácií, cien, podpory investícií a v ďalších ekonomických oblastiach. Ako aj štruktúru a objem verejných príjmov a výdavkov s menovou politikou nezávislej NBS s cieľom zaviesť euro k 1. januáru 2009“. Prvé politické kroky vlády vedenej premiérom R. Ficom sa však koncom roka 2006 zamerali na zvyšovanie výdavkov v rôznych formách, ako napríklad finančné vianočné dary pre dôchodcov. Vláda takisto prijala viaceré zmeny v daňovej oblasti, ktoré podľa bývalého ministra financií Ivana Mikloša mohli prehĺbiť deficit rozpočtu a ohroziť prijatie eura v roku 2009.²

Definitívne formálne potvrdenie členstva SR v eurozóne priniesli závery Európskej rady 19. – 20. júna 2008, pričom konverzný kurz pre výmenu 30,126 slovenských korún za 1 euro poznáme od 8. júla 2008.

Počas roka 2007 sa však vláda SR na čele s predsedom R. Ficom jasne zasadila za plnenie podmienok pre úspešné prijatie eura. Premiér predstavil aktuálny konvergenčný plán SR na pôde Európskej komisie 3. a 4. decembra 2007, pričom argumentoval, že cieľ Slovenska „vstúpiť do eurozóny v roku 2009 je realistický a vláda urobí všetko pre to, aby sa tak stalo“³. Slovenská republika nemala vnútropolitický problém s prijatím spoločnej meny. Kresťanskodemokratické hnutie (KDH) predstavuje

jedinú parlamentnú stranu, ktorá odmieta zavedenie eura v roku 2009, pričom politici KDH argumentujú, že SR by malo počkať s eurom aspoň do roku 2011, keďže je teraz ekonomicky úspešné aj vďaka zhodnocovaniu slovenskej koruny a euro bude mať negatívny vplyv na sociálne najslabšie vrstvy občanov.

Na začiatku roka 2008 sa prijatie eura v SR sproblematizovalo rôznymi interpretáciami plnenia maastrichtských kritérií, ktoré predstavujú základnú podmienku pre začlenenie sa do menovej únie EÚ. Skeptici najmä zo strany Európskej komisie (EK), ktorá v roku 2008 pripravovala správu pre členské krajiny eurozóny s odporúčaním o prijatí SR do priestoru spoločnej meny, poukazovali napríklad na vysokú infláciu po zavedení eura v Slovinsku v roku 2007. EK zverejnila 30. januára 2008 analýzu konvergenčného programu SR, v ktorej za najväčšie riziko pre Bratislavu považuje práve rast inflácie. Odporučila tiež vláde SR sprísniť rozpočtovú politiku, pričom vláda SR

¹ Analýza týkajúca sa začlenenia SR do eurozóny a Schengenu, ako aj energetických priorít krajiny v EÚ, čerpá z Bilčík, V.: *Slovenská republika a Európska únia*. In: Bútora, M., Kollár, M., Mesežník, G. (eds): *Slovensko 2007. Súhrnná správa o stave spoločnosti*. Inštitút pre verejné otázky, Bratislava 2008, s. 361 – 373.

² ČTK, 29. 9. 2006.

³ TASR, 3. 12. 2007.

oponovala, že sporí dostatočne. Napriek istým pochybnostiam o udržateľnom plnení kritérií zo strany Bratislavy, 7. mája 2008 Európska komisia odporučila zavedenie eura v SR k 1. januáru 2009. Definitívne formálne potvrdenie členstva SR v eurozóne priniesli závery Európskej rady 19. – 20. júna 2008, pričom konverzný kurz pre výmenu 30,126 slovenských korún za 1 euro poznáme od 8. júla 2008.

Slovensko sa po Slovinsku stane druhou bývalou socialistickou krajinou, ktorá zavedie spoločnú európsku menu. Táto skutočnosť otvára cestu pre postupné začlenenie ďalších krajín strednej a východnej Európy do eurozóny, keďže prípadné odmietnutie SR zo strany EK by pravdepodobne znamenalo dlhodobé „stop“ šíreniu eura do nových členských krajín. Slovenská republika vytvorila na ceste k prijatiu spoločnej meny niekoľko precedensov. Azda najvýznamnejší súvisí s dlhodobým posilnením domácej meny, ktorá revalvovala dvakrát od vstupu do mechanizmu výmenných kurzov ERM II 28. novembra 2005, keď hodnota slovenskej koruny voči euru sa od tohto dátumu postupne posilnila o 27,6472 percenta.

Okrem príprav na prijatie spoločnej meny Slovenská republika od nástupu súčasnej vlády premiéra Fica úspešne zavŕšila integráciu do schengenského priestoru bez pasových hraničných kontrol. SR spolu s ďalšími bývalými socialistickými členskými krajinami EÚ vstúpila do schengenského priestoru 21. decembra 2007, pričom letiská a prístavy nových členských krajín schengenského priestoru sa začlenili do systému spoločnej ochrany vonkajších hraníc EÚ 29. marca 2008.

Pre občanov SR znamená vstup do schengenského priestoru možnosť voľne prekračovať hranice medzi členskými krajinami Schengenu a slobodne sa pohybovať v celom schengenskom priestore.

Vstup SR do schengenského priestoru nebol automatický. Ešte v októbri 2007 poukázala vnútorná správa Rady na viaceré vážne nedostatky v pripravenosti nových členských krajín EÚ na vstup do Schengenu. Najväčším problémom SR bola otázka ochrany budúcej vonkajšej hranice EÚ medzi Slovenskom a Ukrajinou. Spolu s povzbudivými závermi hodnotiacej správy Európskej komisie o pripravenosti vstupu nových krajín do schengenského priestoru, oficiálne predstavenej na stretnutí Rady ministrov spravodlivosti a vnútra EÚ 8. – 9. 11. 2007, bola hlavným pozitívnym signálom pre členstvo SR v schengenskom režime zmena dovtedy kritického postoja Rakúska. Ak mal rakúsky minister vnútra Günter Platter výrazné pochybnosti o pripravenosti Slovenska v júni 2007, počas osobnej návštevy slovensko-ukrajinskej hranice na priechode vo Vyšnom Nemeckom a Riaditeľstve hraničnej polície SR v Sobranciacach sa rakúsky minister vnútra vyjadril, že SR „splňa všetky štandardy Schengenu“⁴. Spolupráca SR a Rakúska pri rozširovaní Schengenu vyústila do podpísania bilaterálneho memoranda o porozumení medzi ministrami vnútra oboch krajín.

Vstup do schengenského priestoru zapojil SR do Schengenského informačného systému (SIS), ktorý umožňuje bezpečnostným orgánom prístup k údajom o osobách a veciach v spoločnej schengenskej databáze v každom štáte schengenského režimu. SR

⁴ Sme, 12. 10. 2007.

sa stala aktívnym využívatelom dát z ostatných členských krajín a zároveň prispieva do tvorby SIS policajnými a justičnými informáciami, ako aj údajmi o odcudzených vozidlách či stratených dokladoch. Pre občanov SR znamená vstup do schengenského priestoru možnosť voľne prekračovať hranice medzi členskými krajinami Schengenu a slobodne sa pohybovať v celom schengenskom priestore. Na druhej strane sa sprísnila kontroly na slovensko-ukrajinskej hranici, pozdĺž ktorej sa vybudoval nový bezpečnostný systém na boj s nelegálnou migráciou. Slovenská republika začala vydávať štandardné schengenské víza, ktoré vyžadujú vyšší stupeň technickej vybavenosti a kladú nové nároky na kapacity konzulátov SR, a to hlavne u nášho najväčšieho suseda, na Ukrajine. Schengen tak môže pribrzdiť rozvoj cezhraničnej spolupráce medzi Slovenskom a Ukrajinou. V tejto súvislosti bude dôležitý súhlas Národnej rady SR s bilaterálnou dohodou oboch krajín o malom pohraničnom styku, ktorý sa očakáva v druhej polovici roka 2008.

Ku kompletizácii plnohodnotného členstva SR v EÚ z pohľadu občanov chýba ešte odstránenie prechodných obmedzení voľného pohybu pracovných síl. V júli 2008 si prechodné obmedzenia voči SR uplatňovalo päť členských krajín EÚ – Nemecko, Rakúsko, Belgicko a Dánsko, pričom Francúzsko svoje obmedzenia zrušilo práve na začiatku svojho predsedníctva v EÚ v druhej polovici roka 2008. Bratislava sa bude snažiť o zrušenie týchto prechodných období k máju 2009, keď majú staré členské štáty EÚ poslednú možnosť predĺžiť uplatňovanie obmedzení najneskôr do roku 2011.⁵ Nemecko už avizovalo, že obmedzenia chce ponechať v platnosti do roku 2011.⁵

NOVÉ EURÓPSKE TÉMY

S postupným začlenením SR do EÚ sa vynára prirodzená otázka o vlastných strategických prioritách krajiny v EÚ. Krajina sa vo všeobecnosti hlási k princípom postupného prehĺbenia a rozšírenia EÚ. Zaradila sa tak do stredového prúdu krajín, ktoré nevyvolávajú zásadnú diskusiu o politických a geografických limitoch integrácie. SR podporila ďalšiu inštitucionálnu reformu, pričom na jar 2008 úspešne ratifikovala *Lisabonskú zmluvu*. Zároveň podporuje proces ďalšieho rozšírenia EÚ, hlavne o krajiny západného Balkánu.⁶ Premiér Fico takisto vyjadril podporu ambíciám Turecka vstúpiť do EÚ. Ešte 11. decembra 2006 na pôde Výboru pre európske záležitosti NR SR vyhlásil, že „Slovensko podporuje vstup Turecka do Európskej únie. Bude prínosom pre úniu aj pre Turecko, a to z ekonomického, politického i strategického hľadiska“. Fico zároveň dodal, že moslimské Turecko nemožno diskvalifikovať z prístupového procesu len preto, že v ňom prevláda iné náboženstvo ako v EÚ.⁷

Slovenská republika ponúkla doteraz najzreteľnejší vlastný politický príspevok k problematike energetickej bezpečnosti. SR spolu s Českou republikou iniciovali prvé stretnutie Európskeho jadrového fóra, ktoré by malo pravidelne diskutovať o proble-

⁵ SITA, 19. 7. 2008.

⁶ SR zatiaľ neuznala samostatný štát Kosovo.

⁷ ČTK, 11. 12. 2006.

matike jadrovej energetiky v Európskej únii. Prvé stretnutie Európskeho jadrového fóra sa uskutočnilo v Bratislave 26. – 27. novembra 2007. Účastníci stretnutia diskutovali o vytvorení európskeho legislatívneho a regulačného rámca na zjednodušenie administratívy a vydávanie povolení na výstavbu nových jadrových zdrojov. Podľa premiéra Roberta Fica „Slovenská vláda má chuť pokračovať vo výstavbe jadrových elektrární“. Okrem dostavby dvoch blokov jadrovej elektrárne v Mochovciach *Stratégia energetickej bezpečnosti SR* deklaruje zámer postaviť novú jadrovú elektrárňu na mieste odstavenej jadrovej elektrárne V1 v Jaslovských Bohuniciach. Okrem Roberta Fica sa z najvyšších predstaviteľov členských krajín na stretnutí Európskeho jadrového fóra zúčastnil predseda vlády ČR Mirek Topolánek, ktorý však zmysel celej iniciatívy nevnímal jednoznačne, keď zdôraznil: „Toto fórum nemá presadzovať jadrovú energetiku, ale sa tu musia hľadať argumenty za a proti.“ Druhé stretnutie Európskeho jadrového fóra sa uskutočnilo v Prahe 22. – 23. mája 2008.⁸

Slovenská republika hľadá alternatívne zdroje energetickej energie. Po plánovanom odstavení jadrovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach, ktoré sa ukončí v roku 2010, sa Slovenská republika ocitne v pozícii krajiny, ktorá nepokryje domáci dopyt po energii domácimi zdrojmi. Pri hľadaní alternatív však SR čelí viacerým obmedzeniam, vrátane národných emisných limitov pre skleníkové plyny, ktoré vyplývajú zo záväzkov EÚ v boji proti klimatickým zmenám. 7. februára 2007 schválila vláda SR svoju vôbec prvú žalobu na Európsku komisiu v súvislosti s pridelenou kvótou na 30,6 milióna ton ekvivalentu CO₂ na rok.

Slovenská republika pôvodne žiadala národný emisný limit vo výške 41,1 milióna ton ročne. V súvislosti s podanou žalobou SR argumentuje, že EK nemá právomoc rozhodovať o spôsobe výpočtu národných emisných kvót, pretože je to v kompetencii národných vlád. EK vraj nekonzultovala svoj výpočet s vládou SR a neprihliadala na viaceré fakty zahrňujúce odstavenie jadrovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach. Okrem toho SR argumentuje, že znížená kvóta negatívne zasiahne hospodársky rast a zamestnanosť na Slovensku.

Po odstavení jadrovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach, Slovenská republika nepokryje domáci dopyt po energii domácimi zdrojmi. Pri hľadaní alternatív však SR čelí viacerým obmedzeniam, vrátane národných emisných limitov pre skleníkové plyny, ktoré vyplývajú zo záväzkov EÚ v boji proti klimatickým zmenám.

STRATEGICKY A (NE)KONCEPČNE

Európska únia ako medzinárodná organizácia predstavuje pridanú hodnotu na realizáciu záujmov členských krajín, najmä v tých oblastiach verejnej politiky, v ktorých má štát obmedzené kapacity na presadzovanie vlastných cieľov. Je preto prirodzené, že

⁸ Pozri viac detailov na http://ec.europa.eu/energy/nuclear/forum/bratislava_prague/2008_05_22/index_en.htm.

Slovenská republika sa snaží hľadať riešenia pre svoje energetické potreby v rámci EÚ. Priority členských krajín v EÚ nie sú samoučelné, ale sledujú reálne záujmy. Záujem SR na rozvoji jadrovej energetiky vyplýva z pocitu ohrozenia pre potenciálny nedostatok elektrickej energie.

Pocit bezprostredného ohrozenia však nemôže byť určujúci faktor pre úspešné presadzovanie priorít SR v EÚ. Krajina potrebuje pozitívny prístup k vlastným prioritám v EÚ na základe plánovania a analýz dlhodobějších trendov, ktoré umožnia koncepčný pohľad na preferencie krajiny v Európskej únii. V čase, keď SR čaká obdobie novej diskusie o vlastných strategických prioritách v EÚ, pozorujeme, že politické priority SR sa nezriedka definujú *ad hoc* a bez širšej verejnej a parlamentnej diskusie.

Členstvo SR v EÚ predstavuje z hľadiska na jeho záväznú podobu zvlášť citlivú oblasť pre tvorbu politických preferencií. Charakter priorít SR v EÚ úzko súvisí so spôsobom ich výberu. Technicky i politicky zodpovedá za tvorbu pozícií krajiny v Európskej únii vláda a jej jednotlivé rezorty. Zároveň ústavný zákon SR č. 397/2004 z 24. júna 2004 o spolupráci Národnej rady SR a vlády SR v záležitostiach EÚ výrazným spôsobom posilnil predpoklady pre novú rovnováhu v legislatívno-exekutívnych vzťahoch.⁹ Výskum a rozhovory s politickými a administratívnymi aktérmi členstva Slovenskej republiky v Európskej únii uskutočnené v roku 2007 však naznačili viaceré obmedzenia pre tvorbu pozícií SR v EÚ.¹⁰

Problémom je, že politika SR v EÚ má len málo spoločného s tradičnou zahraničnou politikou zameranou na otázky vojny a mieru. Úspech štátov pri presadzovaní ich záujmov v Európskej únii sa v mnohom odvíja od schopností domácej politiky hľadať možné riešenia pre zdanlivo vnútorné problémy na úrovni EÚ. V prípade SR sa jednotlivé ministerstvá líšia pri uplatňovaní vlastného mechanizmu pracovných a koordinačných skupín v európskych záležitostiach, ako aj pri príprave strategických dokumentov o prioritách SR v EÚ. Výskum¹¹ naznačil, že angažovanosť domácich ministerstiev v agende EÚ je výraznejšia v prípade zahraničných vecí, hospodárskej politiky či sociálnych vecí a naopak, je menej výrazná napríklad v prípade dopravy. Podstatnú úlohu tak pri tvorbe priorít SR často zohráva Stále zastúpenie SR v Bruseli, ktoré v niektorých prípadoch nahrádza domáce ministerstvo. Takýto postup práce však nie je koncepčný, keďže Stále zastúpenie SR pri EÚ môže nanajvýš operatívne reagovať na návrh Európskej komisie alebo iniciatívu iných členských krajín, ale nemôže rozvíjať dokumenty strategického významu.

Ďalším faktorom, ktorý prispieva k danému stavu, je kvalita a dostupnosť ľudských zdrojov. Na úrovni centrálnej štátnej správy pracuje v rezortných odboroch pre európske záležitosti na Slovensku približne trikrát menej ľudí než na rovnakých odboroch

⁹ Detailnejšie pozri Láštic, E.: *Get the Balance Right: Institutional Change in Slovakia during EU Accession and Membership*. In: *Sociológia*, 2006, 38 (6), s. 533 – 545.

¹⁰ Nasledujúca analýza o obmedzeniach pri tvorbe pozícií SR v EÚ čerpá z výskumu Bilčík, V., Világi, A.: *Fungovanie a koordinácia domácich inštitúcií SR v legislatívnom procese EÚ: stav, možnosti a odporúčania*. Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n.o., Bratislava 2007.

¹¹ Tamže.

v susednom Česku alebo Maďarsku. Samotný fakt, že obidve krajiny majú takmer dvojnásobný počet obyvateľstva, pritom nezohráva žiadnu rolu, pretože rozsah legislatívnych návrhov EK je pre každú krajinu rovnaký. V niektorých prípadoch akcieschopnosť rezortu oslabuje jazyková zdatnosť odborníkov, ktorými disponuje. To platí najmä v prípade skúsenejších, ale zväčša aj starších úradníkov, ktorých znalosť problematiky a skúsenosti získané praxou by mohli byť vysokou pridanou hodnotou pre obhajobu slovenských postojov počas rokovaní pracovných skupín. Nedostatok odbornosti súvisí aj s vysokou fluktuáciou pracovníkov kvôli nízkym, „tabuľkovým“ platom. Mnohé odbory sú schopné udržať si zamestnancov maximálne jeden rok. Tí potom odchádzajú kvôli zaujímavejším finančným podmienkam do súkromného sektora.

Spoločným problémom predchádzajúcej koalície vlády Mikuláša Dzurindu i súčasnej vlády Roberta Fica bola obmedzená prepojenosť domácej politiky a politickej komunity na úrovni EÚ. V prípade koalície z rokov 2002 – 2006 sa zabehal určitý systém komunikácie a existovala miera predvídateľnosti v postojoch a správaní predstaviteľov exekutívy. Táto skutočnosť súvisela aj s jasne nalinajkovanými prioritami v prístupovej zmluve. V súčasnej vládnej koalícii premiéra Fica vplýva na schopnosť SR predstaviť a hájiť vlastné pozície v EÚ diferencovaná miera záujmu jednotlivých ministrov o záležitosti a mechanizmy Európskej únie. Tento fakt sa už teraz podpisuje pod limitovanú schopnosť SR pracovať na vlastných stratégiách nad rámec prístupovej zmluvy.

Spoločným problémom predchádzajúcej koalície vlády Mikuláša Dzurindu i súčasnej vlády Roberta Fica bola obmedzená prepojenosť domácej politiky a politickej komunity na úrovni EÚ.

Okrem exekutívy je problémom aj obmedzená rola Národnej rady SR v európskych záležitostiach. Napriek zákonne silnému postaveniu NR SR sa úloha parlamentu obmedzuje na politicky citlivé a atraktívne témy, ako sú prístupové rokovania s Tureckom, daňová suverenita, prípadne energetická bezpečnosť. V prípade každodennej agendy EÚ je úloha poslancov okrajová a zamestnanci kancelárie NR SR, ktorí sa venujú záležitostiam EÚ, sa vo svojej práci zameriavajú na skúmanie kompatibility postojov SR s postojmi iných členských krajín. Už len tento fakt napovedá, že NR SR má veľký priestor pre príspevok k formovaniu strategických dokumentov a čitateľných záujmov SR v EÚ, keďže práve takéto dokumenty a záujmy by mali predstavovať základ pre posudzovanie kvality postojov krajiny v Európskej únii. Národnej rade však chýbajú administratívne a odborné kapacity na reálny výkon kontrolnej funkcie voči exekutíve alebo na skutočný vplyv na obsah pozícií SR v rámci EÚ. Doterajšie napĺňanie ústavného zákona o spolupráci NR SR a vlády SR v európskych záležitostiach viedlo k posilnenej výmene informácií medzi oboma inštitúciami, pričom tok týchto informácií má spravidla jeden smer: z vlády, ktorá iniciuje a rozhoduje, smerom k parlamentu, ktorý berie na vedomie.

Po úspešnom vstupe do eurozóny Slovensko potrebuje vlastné strategické priority v EÚ. Ich tvorba zatiaľ závisí skôr od angažovanosti jednotlivých ministrov, šikovnosti a ochoty štátnej správy a diplomatov než od koncepcného prístupu krajiny. Dobrým príkladom nevyužitých možností je inštitút Ministerskej rady vlády SR pre záležitosti Európskej únie, ktorý vznikol na základe uznesenia vlády č. 981 zo 14. decembra

2005. Ministerská rada vlády SR pre záležitosti EÚ má byť pod vedením podpredsedu vlády SR pre európske záležitosti koordinačným, konzultačným a odborným orgánom slovenskej vlády pre pôsobenie SR v EÚ. Na základe schváleného štatútu tak má riešiť hlavne koncepčné a sporné záležitosti týkajúce sa postojov krajiny v EÚ. Praktická využiteľnosť tohto inštitútu však bola doteraz nízka, keď sa zásadné vnútorné konflikty týkajúce sa postojov SR v EÚ (priority pre medzivládnu konferenciu, postoj k otvoreniu prístupových rokovaní s Tureckom) riešili často na poslednú chvíľu na pôde koalíčnej rady, prípadne NR SR.

V čase, keď sa vynára prirodzená otázka o vlastných strategických prioritách krajiny v EÚ nad rámec existujúcej integrácie či čerpania prostriedkov zo štrukturálnych a kohéznych fondov, sa súčasná vláda stále hlási k podstatným integračným prioritám bývalej koalície premiéra Dzurindu. Predseda vlády sa zaujíma o dianie v EÚ hlavne v súvislosti s krátkodobými vnútornými otázkami SR. Na summite Eu-

rópskej rady 19. – 20. júna 2008 premiér Fico vyjadril sklamanie, že po neúspešnom írskom referende o *Lisabonskej zmluve* sa lídri EÚ venovali inštitucionálnym otázkam, „ktoré ľuďom nič nehorvoria“, namiesto problematiky „bezprecedentne vysokých cien ropy a potravín“.¹² Úrad predsedu vlády tak nepredstavuje prirodzeného lídra pre tvorbu a koordináciu koncepčných stratégií SR v EÚ. Ďalší problém pre aktívnu politiku SR v EÚ vyplýva zo zloženia súčasnej vládnej koalície, keď najmä hanlivé výroky predsedu SNS Jána Slotu na

Bratislava má stále skôr pozíciu žiaka a diváka v EÚ aj kvôli obmedzenej schopnosti krajiny presadzovať vlastné kádre do stredných pozícií v inštitúciách EÚ. Podľa našich diplomatov SR dnes využíva svoje administratívne kvóty v EÚ na 60 – 70 %.

adresu zahraničných politikov robia z Ministerstva zahraničných vecí SR pracovisko, ktoré je aj vo vzťahu k partnerom v EÚ zahľtené opakovaným vysvetľovaním výrokov a postojov politikov krajiny. Na koncepčnú prácu diplomatov SR v EÚ tak zostáva menší priestor. Bratislava má stále skôr pozíciu žiaka a diváka v EÚ aj kvôli obmedzenej schopnosti krajiny presadzovať vlastné kádre do stredných pozícií v inštitúciách EÚ. Podľa našich diplomatov SR dnes využíva svoje administratívne kvóty v EÚ na 60 – 70 percent.¹³ Ak k tejto skutočnosti prirátame chýbajúcu politickú diskusiu o prioritách štátu v EÚ, po zavedení eura reálne hrozí, že téma európskej integrácie sa stane druhoradou politickou záležitosťou. SR sa tak z pozície úspešného žiaka európskej integrácie môže dostať do pozície krajiny, ktorá háji svoje záujmy neskoro a nekoncepčne.

¹² TASR, 20. 6. 2008.

¹³ Vystúpenie veľvyslanca Maroša Šefčoviča na hodnotiacej konferencii zahraničnej politiky SR *Nové výzvy a nové prístupy*, Bratislava, 17. 4. 2008.

REFERENCIE

- Bilčík, V.: *Slovenská republika a Európska únia*. In: Bútorá, M., Kollár, M., Mesežnikov, G. (eds): *Slovensko 2007. Súhrnná správa o stave spoločnosti*. Inštitút pre verejné otázky, Bratislava 2008, s. 361 – 373.
- Bilčík, V., Világi, A.: *Fungovanie a koordinácia domácich inštitúcií SR v legislatívnom procese EÚ: stav, možnosti a odporúčania*. Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n.o., Bratislava 2007.
- Láštic, E.: *Get the Balance Right: Institutional Change in Slovakia during EU Accession and Membership*. In: *Sociológia*, 2006, 38 (6), s. 533 – 545.
- Malová, D., Láštík, E., Rybář, M.: *Slovensko ako nový členský štát Európskej únie: Výzva z periferie?* Friedrich Ebert Stiftung, Bratislava 2005.
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky*. Vláda SR, Bratislava 2006. <http://www-8.vlada.gov.sk/data/files/1900.pdf>.
- Smerom k ľuďom. Volebný program SMER – sociálna demokracia*. Smer-SD, Bratislava 2006. http://www.strana-smer.sk/uploads/tx_dokument/Volebn__program_strany_SMER_-_soci_lna_demokracia_pre_Vo__318_by_do_N_rodnej_rady_Slovenskej_republiky.pdf

PÔSOBENIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY V BEZPEČNOSTNEJ RADE OSN (2006 – 2007)

PETER BURIAN

Naše členstvo v Bezpečnostnej rade OSN (BR OSN) bolo unikátnou príležitosťou preukázať, že Slovenská republika je zodpovedným členom medzinárodného spoločenstva schopným prispievať k riešeniu globálnych i regionálnych problémov. Išlo o historicky prvé členstvo samostatnej Slovenskej republiky v BR OSN, ktorá je všeobecne považovaná za najúčinnnejší multilaterálny nástroj na riešenie otázok medzinárodného mieru a bezpečnosti. Slovensku sa tak naskytna historicky prvá príležitosť prevziať na seba primeraný diel globálnej zodpovednosti a priamo sa spolupodieľať na riešení aktuálnych bezpečnostných problémov a výziev sveta a na prijímaní závažných rozhodnutí tohto orgánu. V tomto duchu sme sa počas členstva v BR OSN dôsledne riadili nasledujúcimi základnými cieľmi a princípmi:

- presadzovanie demokratických hodnôt a dôsledným uplatňovaním princípov medzinárodného práva prispieť k riešeniu krízových situácií vo svete a k efektívnemu fungovaniu tohto orgánu OSN;
- posilnenie medzinárodného postavenia SR ako krajiny schopnej prispievať k riešeniu zložitých medzinárodných problémov;
- využitie unikátnych transformačných skúseností SR, expertného potenciálu slovenskej diplomacie a dôkladnej znalosti niektorých regiónov na obohatenie diskusie BR OSN a hľadanie funkčných riešení v záujme posilnenia regionálnej i globálnej bezpečnosti a stability;
- dôsledné hájenie národných záujmov SR a bezpečnostných priorít v zmysle *Bezpečnostnej stratégie SR*;

■ **Peter Burian** je stálym predstaviteľom Slovenskej republiky pri Organizácii spojených národov v New Yorku (Peter.Burian@mzv.sk).

- efektívna realizácia spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ;
- aktívne prispievanie k efektívnemu fungovaniu BR OSN a k posilňovaniu jej transparentnosti a otvorenosti najmä voči ostatným členským štátom OSN, vrátane komplexnej reformy BR OSN a reformy jej pracovných metód.

Podľa môjho názoru výsledky, ktoré sme dosiahli pri realizácii vyššie uvedených cieľov, ako aj dojem, ktorý sme v BR OSN kvalitným a zodpovedným výkonom nášho členstva zanechali, plne potvrdzujú, že sme sa tejto mimoriadne náročnej úlohy zhostili veľmi dobre. Skúsenosť a kredit, ktoré naša zahraničná služba počas členstva v Bezpečnostnej rade získala, bude treba v ďalšom období náležite využiť na ďalšie posilnenie nášho postavenia na medzinárodnej scéne. Jednou z ciest je i budovanie na tom, čo sme v Bezpečnostnej rade začali a dokázali.

PODMIENKY A MEDZINÁRODNÉ OKOLNOSTI NÁŠHO PÔSOBENIA v BR OSN

Obdobie, v ktorom Slovenská republika vstupovala do Bezpečnostnej rady a pôsobila v nej ako volený člen v rokoch 2006 – 2007, bolo poznamenané niektorými javmi a faktormi, ktoré v značnej miere ovplyvňovali a ovplyvňujú jej činnosť a determinovali jej agendu.

1. Po relatívnom období pokoja na medzinárodnej scéne v rokoch 2004 – 2005 a absencii väčšej krízy globálneho charakteru sa Bezpečnostná rada začala zotavovať z „postirackej traumy“, ktorá tento orgán rozdelila. Bolo v nej cítiť snahu všetkých členov toto rozdelenie prekonať, začať novú stránku a podľa možnosti vyhnúť sa takýmto situáciám v budúcnosti.

2. Začal silnieť tlak zvonku na reformu tohto orgánu. Z jednej strany s cieľom posilnenia reprezentatívnosti a legitímnosti jeho rozhodnutí, okrem iného i cestou rozšírenia o nových stálych i nestálych členov, predovšetkým krajín globálneho Juhu, nových regionálnych mocností a kľúčových prispievateľov. Z druhej strany cestou reformy pracovných metód Bezpečnostnej rady – najmä v smere posilnenia otvorenosti a transparentnosti BR (predovšetkým jej stálych členov) voči ostatným členom OSN.

Novým fenoménom bol i rozvíjajúci sa spor týkajúci sa kompetencií Valného zhromaždenia a Bezpečnostnej rady, prejavujúci sa obviňovaním Bezpečnostnej rady niektorými nečlenmi (predovšetkým z Hnutia nezúčastnených krajín) z toho, že začína zasahovať do kompetencií iných orgánov a preberá niektoré funkcie, ktoré jej podľa *Charty nepatria*, predovšetkým v legislatívnej oblasti. Týkalo sa to predovšetkým niektorých rezolúcií BR OSN v oblasti boja proti terorizmu, ale i rastúceho tlaku niektorých jej členov na posilňovanie aktívnej úlohy Rady v oblasti prevencie konfliktov a nastolenia niektorých tém v oblasti riešenia nových netradičných hrozieb.

3. V akútnej miere sa začala prejavovať kríza v Darfúre, ktorú niektorí analytici hodnotia ako dôsledok klimatických zmien a začínajúceho sa boja o život v Afrike, iní zasa ako rozširovanie sa konfliktu, v pozadí ktorého je nerastné bohatstvo Sudánu, a ďalší ako nebezpečný etnický stret medzi arabským africkým Severom a čiernym africkým Juhom. V každom prípade ide o obrovskú humanitárnu katastrofu a rozrastajúci sa konflikt s nebezpečnými regionálnymi dôsledkami. Pri jeho riešení Bezpečnostná rada i celý koncept povinnosti chrániť¹, ktorý schválil summit OSN v roku 2005, prežívajú ťažkú skúšku.

4. Novú dimenziu v tom čase začali nadobúdať snahy niektorých štátov (KĽDR, Irán) získať spôsobilosť vyrobiť jadrovú zbraň, ako i nebezpečenstvo zneužitia zbraní hromadného ničenia teroristickými organizáciami.

Ide len o niektoré špecifické faktory, ktoré sprevádzali náš vstup do Bezpečnostnej rady. Celkovo však môžeme konštatovať, že v období nášho členstva sa činnosť Bezpečnostnej rady, i v dôsledku týchto a ďalších faktorov, mimoriadne aktivizovala a v plnej miere sa začal prejavovať celý rad nových výziev. To všetko v období, keď sa ešte nepodarilo doriešiť množstvo starých problémov a konfliktov.

NOVÉ A STARONOVÉ HROZBY A VÝZVY MEDZINÁRODNEJ BEZPEČNOSTI A AGENDA BR OSN

Nasledujúca stať sa venuje v krátkosti niektorým novým alebo staronovým hrozbám, ktoré v súčasnosti evoluujú, respektíve nadobúdajú nový, nebezpečnejší charakter. Navyše existuje veľký predpoklad, že sa skôr či neskôr v praktickej podobe dostanú do agendy Bezpečnostnej rady, ak už v nej nie sú.

V prvom rade ide o klimatické zmeny a demografické trendy. V nadchádzajúcich desaťročiach pribudnú na planéte dve až tri miliardy obyvateľov. Prevažná väčšina práve v menej rozvinutých regiónoch Afriky a Ázie, kde už v súčasnosti narastajú problémy v dôsledku klimatických zmien, akými sú dezertifikácia, vysychanie vodných zdrojov a v dôsledku toho zužovanie sa životného priestoru. Potreba prírodných zdrojov vrátane tých vodných rastie, pričom ich zásoby, resp. dostupnosť, sa znižujú. Už teraz majú niektoré konflikty v Afrike charakter boja o zdroje a životný priestor, i keď ich korene nemusia vždy spočívať v klimatických zmenách. Práve v ich dôsledku sa však riešenie týchto konfliktov môže zásadne komplikovať, prípadne úplne znemožniť. Vážnosť tejto situácie si uvedomila i Bezpečnostná rada, ktorá z iniciatívy

¹ Podľa článku 138 *Záverečného dokumentu Plenárneho zasadnutia VZ OSN na vysokej úrovni* z 15. septembra 2005 má každý jednotlivý štát povinnosť chrániť svoje obyvateľstvo pred genocídou, vojnovými zločinmi, etnickými čistkami a zločinmi proti ľudskosti, pozri *Rezolúcia VZ OSN 60/1, A/Res/60/1* z 15. 9. 2005.

britského predsedníctva v apríli 2007 zorganizovala prvú tematickú debatu o vplyve klimatických zmien na globálnu a regionálnu bezpečnosť.² Počas belgického predsedníctva v júni 2007 zasa prebehla tematická diskusia o úlohe prírodných zdrojov v konfliktných situáciách.³

Ďalšími sú existujúce hrozby, ktoré nadobúdajú globálnu konfiguráciu, ako napríklad organizovaný zločin a terorizmus. Ozbrojené skupiny častokrát komplikujú akékoľvek mierové úsilie, aby si zachovali prístup k nerastnému bohatstvu a čiernemu trhu so zbraňami. Malé a ľahké ručné zbrane sa napríklad v Afrike stávajú zbraňami hromadného ničenia. Tzv. neštátni aktéri sa stávajú nositeľmi hrozieb, ktoré boli v minulosti spájané výlučne so štátnymi entitami. V tejto súvislosti sa nabáda tvrdenie, že prepojenie hrozby terorizmu s hrozbou použitia zbraní hromadného ničenia je fenomén, ktorý v prípade, že sa s ním svetové spoločenstvo nebude schopné efektívne vysporiadať, môže viesť k uskutočneniu katastrofických scenárov, akých sme boli svedkami doteraz iba v nerealistických akčných filmoch, s ťažkými následkami pre bezpečnosť tejto planéty.

Tretím druhom narastajúcich hrozieb je jav, ktorý existoval i v minulosti, ale v dôsledku neriešenia a dostupnosti nových vojenských technológií nadobúda novú dimenziu. Ide o fenomén regionálnej rivality, ktorá je spojená so šírením zbraní hromadného ničenia. Takáto rivalita môže viesť k nekontrovateľnej regionálnej eskalácii napätia s nepredstaviteľnými globálnymi následkami v prípade, že sa súčasné trendy nepodarí zvrátiť, okrem iného i posilnením existujúcich mechanizmov nešírenia zbraní hromadného ničenia, obnovením dynamiky rokovaní o nešírení a odzbrojení a zamedzením ilegálneho obchodu a šírenia technológií a materiálov na vývoj a výrobu zbraní hromadného ničenia a ich nosičov.

Okrem toho k novým alebo staronovým hrozbám patrí i problém vnútorného napätia a neistoty vyplývajúci z existencie slabých inštitúcií štátu, prípadne despotických režimov, s potenciálom prenesenia vnútornej nestability do celého regiónu a prepojenia s inými nadnárodnými hrozbami, akými sú terorizmus a organizovaný zločin. Ide o stav, ktorý bol v poslednej dobe „zodpovedný“ za mnohé konflikty v Afrike. Afrika však nie je jediný kontinent, ktorý sa v súčasnosti vyznačuje takýmito konfliktmi. Ilustratívnym príkladom je Afganistan, touto cestou smerujú i Myanmar a Zimbabwe. Podobný vývoj navyše nemôžeme vylúčiť ani v niektorých štátoch Latinskej Ameriky a iných regiónoch.

Toto sú len tie najmarkantnejšie príklady. Zďaleka nejde o vyčerpávajúci výpočet nových a staronových hrozieb. Stačí to však na uvedomenie si vážnosti situácie a nutnosti hľadania nových a najmä efektívnych multilaterálnych riešení. Zároveň si treba uvedomiť, že žiadny región sveta nie je voči týmto hrozbám imúnny.

² *Klimatické zmeny*. Zasadnutie BR OSN 17. 4. 2007.

³ *Mier a bezpečnosť: prírodné zdroje a konflikty*. Zasadnutie BR OSN 25. 6. 2007.

RIEŠENIE NOVÝCH HROZIEB A REFORMA BR OSN

Bezpečnostná rada sa uvedenými novými a staronovými výzvami začína – zatiaľ dosť ostýchavo – zaoberať. Názory na vážnosť týchto fenoménov, ako i vnímanie závažnosti jednotlivých rizík a ohrození, sú však aj v rámci Bezpečnostnej rady a medzi ostatnými členmi OSN výrazne odlišné až konfliktné. Týka sa to tiež úlohy BR OSN, ktorú by mala zohrávať v oblasti prevencie a predchádzania konfliktom vyplývajúcim z nových hrozieb.

Bez zásadnejšej diskusie o týchto problémoch sa veci nepohnú správnym smerom. Je preto načase, aby sa diskusia o reforme systému OSN rozvíjala aj v tomto kontexte.

Prvým krokom týmto smerom bola *Správa Panelu GT OSN na vysokej úrovni o hrozbách, výzvach a zmenách – Za bezpečnejší svet – Naša spoločná zodpovednosť z konca roku 2004*,⁴ ktorá obsahuje koncepciu dosiahnutia nového bezpečnostného konsenzu. Ten je založený na prepojení otázok rozvoja, bezpečnosti a ľudských práv. Od jej publikácie a z nej vychádzajúcich záverov svetového summitu OSN v roku 2005 však ich rozpracovanie v mnohých smeroch príliš ďaleko nepokročilo. Naopak, i dohodnuté opatrenia, vrátane praktickej aplikácie princípu zodpovednosti chrániť, sa iba veľmi pomaly prejavujú v reálnom živote, resp. upadajú do zabudnutia.

Ostáva len dúfať, že nebudeme potrebovať nový „budičiek“ podobný katastrofe z 11. septembra 2001, aby celé medzinárodné spoločenstvo začalo konať ráznejšie. Dobrou príležitosťou a vhodným momentom na oživenie diskusie o týchto otázkach je nadchádzajúce 63. zasadnutie Valného zhromaždenia OSN. Tento moment však treba náležite využiť.

V tejto súvislosti si je potrebné jasne uvedomiť, že svetové spoločenstvo sa pri riešení týchto výziev ocitá v pretekoch s časom. Mnohé nové výzvy v kombinácii s problémami a konfliktmi, ktoré sa Bezpečnostná rada snaží riešiť od konca minulého storočia, sa môžu v prípade, ak systém OSN nenájde efektívnejšie cesty na dosiahnutie ich trvalého a udržateľného riešenia, stať nezávládnuteľnými. Na to však nestačí iba zmobilizovať finančné a ľudské zdroje.⁵ V prvom rade je nevyhnutné uskutočniť zásadné zmeny v systéme globálnych vzťahov, vrátane zmien vo fungovaní Bezpečnostnej rady a ďalších orgánov systému OSN, vytvoríť nové mechanizmy a využívať nové metódy riešenia bezpečnostných výziev a konfliktov, vychádzajúce z princípov

Bezpečnostná rada sa novými a staronovými výzvami začína – zatiaľ dosť ostýchavo – zaoberať. Názory na vážnosť týchto fenoménov, ako i vnímanie závažnosti jednotlivých rizík a ohrození, sú však aj v rámci Bezpečnostnej rady a medzi ostatnými členmi OSN výrazne odlišné až konfliktné.

⁴ *A More Secure World: Our shared responsibility, Report of the Secretary General's High-level Panel on Threats, Challenges and Change.* Organizácia spojených národov 2004. <http://www.un.org/secureworld/>.

⁵ Už v súčasnosti má OSN vyše 100 tisíc mierotvorcov v mierových operáciách, na ktoré vynakladá skoro 8 miliárd dolárov.

efektívneho multilateralizmu a globálneho partnerstva všetkých, ktorým záleží na udržateľnom, harmonickom a mierovom rozvoji tejto planéty. Nemožno zanedbať ani otázku efektívneho riešenia prvotných príčin konfliktov.

Mnohé udalosti z nedávnej minulosti jasne demonštrovali, že žiadna krajina nie je schopná sama sa vysporiadať s výzvami v oblasti ľudskej a medzinárodnej bezpečnosti. Na druhej strane je evidentné, že systém OSN musí fungovať efektívnejšie, aby sa jednotliví členovia medzinárodného spoločenstva nesnažili hľadať jednostranné riešenia tam, kde tento systém jasne zlyháva a nenapĺňa ich potreby.

SLOVENSKÉ INICIATÍVY NA PODPORU REFORMY BR OSN

Slovenská republika sa počas svojho pôsobenia v Bezpečnostnej rade aktívne zapojila nielen do diskusií o reforme BR OSN a nových hrozbách, ale i konkrétne prispela svojimi iniciatívami a aktivitami k hľadaniu ciest k ich riešeniam.

Slovenská republika sa počas svojho pôsobenia v Bezpečnostnej rade aktívne zapojila nielen do diskusií o reforme BR OSN a nových hrozbách, ale i konkrétne prispela svojimi iniciatívami a aktivitami k hľadaniu ciest k ich riešeniam.

Slovensko patrí k aktívnym presadzovateľom reformy OSN a jej orgánov, ktoré sa zaoberajú otázkami mieru a bezpečnosti, na pôde Valného zhromaždenia i Bezpečnostnej rady. V Bezpečnostnej rade sme i vďaka nášmu predsedníctvu v Pracovnej skupine pre dokumentáciu a procedúry aj vo Výbore BR OSN pre revíziu mandátov, kde sme zastávali funkciu spoločného predsedu s Južnou Afrikou, prispeli k zásadnej aktivizácii diskusie o reforme a zefektívnení pracovných metód BR. Aj po ukončení svojho členstva v Bezpečnostnej rade máme v úmys-

le aktívne pôsobiť v rôznych neformálnych združeniach členských krajín na podporu reformy v rámci nadchádzajúceho 63. zasadnutia Valného zhromaždenia OSN.

Rovnako aktívne prispievame a budeme prispievať k rozvoju diskusie o nových hrozbách. Táto problematika výrazne figurovala i vo vystúpeniach prezidenta SR Ivana Gašparoviča vo všeobecnej rozprave na úvod 62. zasadnutia VZ OSN, ako i na summite Bezpečnostnej rady 25. septembra 2007 o otázkach Afriky. Jedným z našich konkrétnych príspevkov je tiež iniciovanie diskusie na pôde Bezpečnostnej rady o reforme bezpečnostného sektora v postkonfliktných situáciách. Úspech týchto reforiem je jedným z kľúčových faktorov trvalého a udržateľného riešenia otázok mierovej konsolidácie krajín a jedným zo základných prvkov tzv. *exit strategy* pre mierové sily OSN. Túto diskusiu sa nám úspešne podarilo preniesť i na pôdu Valného zhromaždenia. Výrazne nám pomohol seminár o tejto otázke, ktorý sme organizovali spoločne s Južnou Afrikou v Kapskom meste v novembri 2007.⁶

⁶ *Enhancing United Nations Support for Security Sector Reform in Africa: Towards an African Perspective.* Seminár, Kapské mesto, Južná Afrika 7. – 8. 11. 2007.

Oceňované bolo i naše pôsobenie na poste predsedu vo výbore BR OSN 1540⁷ pre otázky zamedzenia šíreniu zbraní hromadného ničenia tzv. nešťátnym aktérom. Ako už bolo spomenuté, je to jedna z najakútnejších bezpečnostných výziev súčasnosti. Slovensku sa podarilo rozhybať proces implementácie ustanovení rezolúcií BR OSN 1540 a 1673 v celosvetovom rámci aj cestou aktivizácie práce tohto výboru vo vzťahu k jednotlivým regiónom sveta, a zvýšením povedomia o realnosti tejto hrozby a nutnosti realizácie efektívnych legislatívnych i praktických opatrení na zamedzenie šírenia technológií a materiálov súvisiacich s vývojom a výrobou zbraní hromadného ničenia a ich nosičov. K našim úspechom na tomto poste patrí i prepojenie aktivít špecializovaných medzinárodných organizácií, akými sú Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, Organizácia pre zákaz chemických zbraní – OPCW, Svetová colnícka organizácia a regionálnych organizácií, národných vládnych i mimovládnych organizácií na podporu implementácie rezolúcie 1540. K tomu prispela i historicky prvá otvorená debata o úlohe medzinárodných organizácií pri implementácii rezolúcie 1540, organizovaná naším predsedníctvom v Bezpečnostnej rade. I našim príspevom sa teda začína budovať komplexný globálny systém ochrany a prevencie proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, čo je jediný spôsob, ako efektívne čeliť tejto hrozbe.

Pri tomto modeli delby práce medzi OSN, špecializovanými a regionálnymi organizáciami je možné hľadať efektívnejšie cesty k riešeniu i ďalších bezpečnostných výziev. Takáto spolupráca sa už buduje v oblasti riešenia krízových situácií a konfliktov na africkom kontinente medzi OSN a Africkou úniou. Európska únia a NATO už takúto spoluprácu realizujú niekoľko rokov (pričom na pôde OSN sa o tom veľa nehovorí) a preukázali, že majú spôsobilosti na riešenie kríz a konfliktov, ktorými iné organizácie ani systém OSN zatiaľ nedisponujú. Je však nutné posilniť synergiu a komplementaritu pôsobenia týchto organizácií pri riešení krízových situácií.

Ako príklad nášho príspevku k boju proti novým i staronovým hrozbám môžeme spomenúť i slovenské predsedníctvo v sankčnom výbore pre KĽDR v roku 2006.⁸ Prácu tohto výboru sa počas vedenia SR podarilo operatívne rozbehnúť a aj vďaka slovenskému príspevku sa pozitívnym smerom zmenil i postoj KĽDR v otázke obnovenia jej spolupráce s medzinárodným spoločenstvom pri likvidácii vojenského jadrového programu Severnej Kórey.

HODNOTOVÁ ZAHRANIČNÁ POLITIKA A VYSTUPOVANIE SR V BR OSN

Úspech slovenského pôsobenia v BR OSN spočíval okrem iného aj v správnom nastavení priorít a princípov, ktorými sme sa počas členstva riadili. Prioritne sme sa sústredili na to, v čom sme do BR mohli priniesť niečo viac – nový pohľad na riešenie problémov

⁷ Pomocný orgán BR OSN zriadený na základe rezolúcie BR OSN č. 1540/2004.

⁸ Pomocný orgán BR OSN zriadený na základe rezolúcie BR OSN č. 1718/2006.

či obohatiť diskusiu. Práve preto k našim prioritám v BR OSN patrili západný Balkán, Cyprus, zamrazené konflikty na Kaukaze, Blízky a Stredný východ, kde naše tradičné angažovanie sa, podporené prítomnosťou našich jednotiek v mierových operáciách (KFOR, UNFICYP, UNDOF, Irak, Afganistan) dodávalo slovenským argumentom a stanoviskám prezentovaným na pôde BR OSN dodatočnú hodnotu, silu a rešpekt.

SR sa i vďaka vyššie uvedeným faktorom mohla výraznejšie presadiť pri príprave jednotlivých rezolúcií, týkajúcich sa napríklad západného Balkánu, situácie v Gruzínsku a pod. Zásadnú úlohu sme zohrali i v diskusiách pri hľadaní objektívneho riešenia otázky Kosova, ktoré zohľadňovalo objektívnu realitu a prirodzené obavy a záujmy oboch strán. Tu sme sa nebáli tvrdo, ale zároveň konštruktívne presadzovať princípy riešenia vychádzajúce z našich národných pohľadov a záujmov.

Prioritne sme sa sústredili na to, v čom sme do BR mohli priniesť niečo viac – nový pohľad na riešenie problémov či obohatiť diskusiu. Práve preto k našim prioritám v BR OSN patrili západný Balkán, Cyprus, zamrazené konflikty na Kaukaze, Blízky a Stredný východ.

Okrem toho nám naše transformačné skúsenosti a hodnotovo orientované stanoviská pomohli dobre sa orientovať v otázkach, ktoré v minulosti nepatrili k našim zahraničnopolitickým prioritám. SR aktívne prispievala do diskusií prakticky vo všetkých otázkach agendy BR OSN, kde sme boli vždy v maximálnej miere konzistentní a transparentní. Okrem spomínaných priorít venovala SR mimoriadnu pozornosť riešeniu konfliktov v Darfúre, Konžskej

demokratickej republike a Somálsku. Treba dodať, že tieto otázky sú tiež v centre pozornosti a angažovanosti Európskej únie.

SR sa výrazne zapísala na pôde BR ako ochranca práv civilistov, predovšetkým žien a detí v ozbrojených konfliktoch, a aktívne sa angažovala aj v otázke ochrany žurnalistov monitorujúcich krízové situácie a konflikty. K ďalším našim prierezovým prioritám patrili vláda zákona, zamedzenie beztretnosti za spáchané vojnové zločiny a zločiny proti ľudskosti a realizácia princípu povinnosti chrániť. SR presadzovala okrem iného i posilnenie úlohy Medzinárodného trestného súdu v situáciách, keď vlády nie sú schopné zabezpečiť svojim občanom náležitú ochranu a spravodlivosť. V tomto kontexte sa SR zasadzovala i za posilnenie proaktívnej úlohy BR v oblasti predchádzania konfliktom a reagovania na situácie prerastajúce do konfliktov (ako napr. v Zimbabwe a Myanmaru).

Základnou devízou Slovenska bolo a stále je tiež to, že čiastočne je vnímané ako krajina, ktorá svojimi stanoviskami a postojmi prispieva k budovaniu konsenzu aj v tých najcitlivejších otázkach. To sa potvrdilo i počas nášho predsedníctva v Bezpečnostnej rade.

PREDSEDNÍCTVO SR v BR OSN

Predsedníctvo v Bezpečnostnej rade OSN je jedným z najnáročnejších a najdôležitejších postov v multilaterálnej diplomacii. Predsedníčka krajina na základe systému rotácie členov Bezpečnostnej rady počas jedného mesiaca riadi činnosť tohto kľúčo-

vého orgánu OSN pre otázky globálneho mieru a bezpečnosti, pripravuje program jej zasadnutí, vedie rokovania a vystupuje v jej mene vo vzťahu k iným orgánom a ostatným členským krajinám OSN. Výkon krajiny na tomto poste sa stáva predmetom sústredenej pozornosti a záujmu nielen partnerov v Bezpečnostnej rade, ale i ostatných členov OSN a predovšetkým médií. Slovensko dostalo historicky prvú príležitosť vyskúšať si predsednícku stoličku v BR OSN vo februári 2007 a hneď na prvý pokus si vyslúžilo slová uznania za výborný profesionálny výkon na tomto poste, za ktorý by sa nemuseli hanbiť ani diplomacie s dlhodobými tradíciami a skúsenosťami.

Pre každú krajinu, či už patrí k stálym, alebo voleným členom BR OSN, je zabezpečenie výkonu funkcie predsedu BR OSN mimoriadnou výzvou. Napriek tomu, že predsedníctvo v BR OSN trvá „iba“ mesiac, jeho kvalitné a profesionálne zabezpečenie je zaťažkavou skúškou pre celú zahraničnú službu hociktorého štátu, vrátane veľmocí. Na predsedníctvo sa nedá nikdy stopercentne pripraviť, pretože život, a predovšetkým vývoj bezpečnostnej situácie vo svete, prináša neočakávané zvraty a situácie. Napriek tomu dlhodobá všestranná príprava a dôkladná znalosť problematiky, vrátane mnohokrát komplikovaných a nie úplne vyjasnených procedurálnych pravidiel BR OSN, je základným predpokladom štandardného zvládnutia úloh a kompetencií vyplývajúcich z predsedníckeho postu. Slovenská diplomacia si túto mimoriadne náročnú úlohu a zodpovednosť uvedomovala už od začiatku svojho pôsobenia v Bezpečnostnej rade. V tejto súvislosti zahájila prípravu na predsedníctvo hneď v úvode svojho členstva. Boli sme si vedomí, že šanca na reparát by sa nám mohla naskytnúť najskôr o dvadsať až tridsať rokov.

K základným formám našej prípravy patrilo bežné pôsobenie počas predchádzajúcich trinástich mesiacov a prakticky každodenné vystupovanie v Bezpečnostnej rade, kde si krajina práve svojím správaním buduje postavenie a autoritu. Slovensko si za obdobie svojho vyše ročného pôsobenia v BR OSN vybudovalo kredit spoľahlivého a dôveryhodného partnera. Dokázalo, že je platným členom Rady, schopným svojimi vyváženými postojmi prispievať k budovaniu konsenzu a na základe toho i ku konkrétnym a funkčným riešeniam náročných problémov v agende BR OSN. Vždy sme sa snažili komunikovať so všetkými zainteresovanými stranami, i keď sa naše názory nie vždy práve zhodovali. Toto bolo naším krédom pôsobenia v BR OSN a týmto sme si získali i prirodzený rešpekt našich kolegov.

Takýto kredit je ešte cennejší, keď sa z postu predsedu BR OSN usilujete o presadenie určitého riešenia a kompromisu medzi dvomi názorovými tábormi v Rade. Pozícia a dobré meno čestného hráča nám v období nášho predsedníctva mnohokrát umožnila premostiť zdanlivo neprekonateľné rozpory a dosiahnuť zhodu medzi členmi BR OSN, napríklad pri schvaľovaní vyhlásení BR OSN týkajúcich sa Libanonu, Iraku a pod.

Partneri oceňovali tiež našu cieľavedomú, dlhodobú a systematickú prípravu na tzv. tematické diskusie počas nášho predsedníctva. Tu treba vysvetliť, že napriek tomu, že kompetencie predsedu BR OSN pri príprave programu zasadnutí a výbere tém rokovaní nie sú neobmedzené, predsednícka krajina môže iniciatívne nastoliť, respektíve presadiť určité tzv. vlastné témy a priority, ktoré spadajú do agendy BR OSN, ale z určitých objektívnych i subjektívnych dôvodov sa im BR OSN predtým dostatočne nevenovala, resp. ich neriešila. Slovensko sa rozhodlo pre nastolenie prierezovej témy reformy

bezpečnostného sektora. Na základe analýzy aktuálneho diania a v kontexte riešenia konfliktov na pôde BR OSN sme dospeli k názoru, že tento problém nie je v systéme OSN dostatočne komplexne a systematicky riešený, čo má v mnohých prípadoch za následok návrat krajiny späť do konfliktnej situácie a často vedie až k zmareniu úsilí o mierové riešenie. Príkladom takéhoto vývoja bola kríza vo Východnom Timore, obnova konfliktu na Haiti či nárast napätia a násilia v Pobreží Slonoviny a pod.

Boli sme si vedomí rôznych názorov medzi členskými krajinami OSN na tento problém, na jeho riešenie a úlohu OSN v tomto procese. Preto sme cestou seminárov v Bratislave a v New Yorku rozbehli širokú diskusiu, kde sa nám podarilo získať záujem a následne i podporu ostatných členov BR OSN, ďalších členských krajín OSN a predstaviteľov Sekretariátu OSN vrátane oboch generálnych tajomníkov Kofiho

Annana a Pan Ki-muna pre všestranné riešenie tohto problému so zapojením všetkých kľúčových orgánov a inštitúcií OSN, takisto ako regionálnych, subregionálnych a iných medzinárodných organizácií. Následne, už počas nášho predsedníctva, sa nám prvýkrát v histórii podarilo na pôde BR OSN dostať (práve počas diskusie o reforme bezpečnostného sektora) za jeden stôl generálneho tajomníka OSN, predsedníčku Valného zhromaždenia, predsedu Hospodárskej a sociálnej rady a predsedu Organizačného výboru Komisie pre budovanie mieru. Záujem ostatných členov OSN o diskusiu o tejto téme na pôde Bezpečnostnej rady, ako i na záver diskusie prijaté silné a obsiahle predsednícke vyhlásenie k reforme bezpečnostného sektora tiež

BR OSN pod naším vedením prijala 4 rezolúcie, 2 predsednícke vyhlásenia, 8 vyhlásení pre médiá, uskutočnili sa 3 veľmi dôležité otvorené diskusie (o Blízkom východe a našich dvoch témach), 1 verejná schôdza o Východnom Timore, 8 uzatvorených konzultácií, 4 hlasovania o návrhoch rezolúcií, 2 pracovné obedy a 1 večera členov BR OSN s GT OSN Pan Ki-munom.

potvrdzujú, že sme výberom témy a spôsobom jej „podchytenia“ na pôde BR OSN trafili do čierneho.

Ďalším faktorom našej kvalitnej prípravy na predsedníctvo bolo úspešné pôsobenie a skúsenosti získané z nášho predsedníctva v tzv. pomocných orgánoch BR OSN, predovšetkým predsedníctva vo Výbore zriadenom na základe rezolúcie BR OSN č. 1540 (2004) pre otázky nešírenia zbraní hromadného ničenia, ale i v ďalších dôležitých výboroch – pre revíziu mandátov BR OSN a sankčného výboru pre KĽDR. Práve naše predsedníctvo vo Výbore 1540 nám umožnilo presadiť ďalšiu významnú tematickú diskusiu o spolupráci BR OSN s medzinárodnými organizáciami v boji proti hrozbe šírenia zbraní hromadného ničenia za účasti predstaviteľov Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu, Organizácie pre zákaz chemických zbraní a Svetovej colnej organizácie. V predsedníckom vyhlásení na túto tému, ktoré navrhla Slovenská republika, BR OSN potvrdila jednoznačnú podporu implementácie rezolúcií č. 1540 a 1673 v smere posilňovania globálneho systému prevencie šírenia zbraní hromadného ničenia a prehlbovania spolupráce s medzinárodnými organizáciami v tejto oblasti.

Možno bude zaujímavá i štatistika, ktorá dokazuje, že program rokovaní Bezpečnostnej rady bol počas nášho predsedníctva doslova nabitý dôležitými rokovaniami, ale i rozhodnutiami v podobe rezolúcií a vyhlásení. BR OSN pod naším vedením prijala

štyri rezolúcie, dve už spomínané predsednícke vyhlásenia, osem vyhlásení pre médiá (o Somálsku, Kongu, incidente na modrej línii a teroristických útokoch v Libanone, o Pobreží Slonoviny, o teroristických útokoch v Iráne a Indii), uskutočnili sa tri veľmi dôležité otvorené diskusie (o Blízkom východe a našich dvoch témach, vedené ministrom zahraničných vecí SR Jánom Kubišom), jedna verejná schôdza o Východnom Timore za osobnej účasti vtedajšieho premiéra Východného Timoru Josého Ramosa Hortu, osem uzatvorených konzultácií (raz za osobnej účasti generálneho tajomníka OSN Pan Ki-muna), štyri hlasovania o návrhoch rezolúcií, 2 pracovné obedy a jedna večera členov BR OSN s GT OSN Pan Ki-munom. Okrem toho sa uskutočnilo množstvo ďalších individuálnych prijatí, rokovaní a tlačových konferencií predsedu BR OSN.

ZÁVER

Ako ilustruje predchádzajúci prehľad aktivít, Slovensko zanechalo v BR OSN konkrétne výsledky v podobe tém, ktoré iniciovalo a rozpracovalo i v podobe novej perspektívy riešenia problémov v agende BR a Valného zhromaždenia OSN. Tento kredit (a samozrejme i témy) bude vhodné a potrebné v nadchádzajúcom období adekvátne využiť, rozvíjať a posilňovať na pôde OSN, ako aj v ďalších medzinárodných organizáciách najmä na ďalšie zaktivizovanie pôsobenia a posilnenie zastúpenia SR v ich jednotlivých orgánoch a inštitúciách.

Toto sa nám už v značnej miere darí. Na začiatku roka bola SR zvolená do pozície viceprezidenta Výkonnej rady Rozvojového programu OSN (UNDP). Slovenská republika presvedčivo vyhrala i voľby do

Rady pre ľudské práva OSN (16. mája 2008). Na jeseň 2009 sa navyše bude uchádzať o členstvo v Hospodárskej a sociálnej rade OSN (obidve tieto rady patria popri BR OSN k ďalším mimoriadne dôležitým orgánom systému OSN).

SR sa zapája i do nových iniciatív. Ostatným príkladom v tomto smere je spoločná iniciatíva Švajčiarska, Slovenska, Japonska, Turecka a Kostariky na podporu realizácie stratégie OSN na boj proti terorizmu a prípravu jej nadchádzajúcej revízie v septembri 2008. Aj v tomto prípade SR využíva svoje skúsenosti z pôsobenia v BR OSN.

Medzi súčasné priority patrí tiež posilnenie zastúpenia agentúr a inštitúcií systému OSN v SR. Po úspešnom etablovaní regionálneho centra UNDP v Bratislave sa slovenská diplomacia usiluje aj presťahovať regionálne centrum Populačného fondu OSN (UNFPA) do Bratislavy, a týmto spôsobom rozšíriť spoluprácu s OSN a zabezpečiť uplatnenie našich expertov v operáciách a programoch týchto dôležitých rozvojových agentúr v rámci regiónu východnej Európy a strednej Ázie.

Na záver možno dodať, že cennú a unikátnu skúsenosť vyplývajúcu z nášho pôsobenia v BR OSN treba náležite využiť i pri ďalšom skvalitňovaní a zefektívňovaní našej

Slovenskú cennú a unikátnu skúsenosť vyplývajúcu z nášho pôsobenia v BR OSN treba náležite využiť i pri ďalšom skvalitňovaní a zefektívňovaní našej zahraničnej služby, ako aj pôsobenia Slovenska vo svete v rôznych oblastiach.

zahraničnej služby, ako aj pôsobenia Slovenska vo svete v rôznych oblastiach: politickej, bezpečnostnej, ekonomickej i sociálnej. Často totiž práve menšie štáty dokážu ponúknuť a sprostredkovať riešenia tam, kde sa veľkým krajinám až tak nedarí. Toto sa Slovensku podarilo niekoľkokrát aj počas svojho pôsobenia na poste voleného člena BR OSN. Takéto úspechy a skúsenosti naša diplomacia potrebuje; rastie a posilňuje sa na nich.

REFERENCIE

Rezolúcia VZ OSN 60/1, A/Res/60/1, 15. 9. 2005.

Klimatické zmeny. Zasadnutie BR OSN 17. 4. 2007.

Mier a bezpečnosť: prírodné zdroje a konflikty. Zasadnutie BR OSN 25. 6. 2007.

A More Secure World: Our shared responsibility, Report of the Secretary General's High-level Panel on Threats, Challenges and Change. Organizácia spojených národov 2004. <http://www.un.org/secureworld/>.

Enhancing United Nations Support for Security Sector Reform in Africa: Towards an African Perspective. Seminár, Kapské mesto, Južná Afrika 7. – 8. 11. 2007.

BEZPEČNOSTNÁ POLITIKA SR 2007

TOMÁŠ VALÁŠEK

Stalo sa už určitým klišé opisovať bezpečnostnú situáciu Slovenska a Európy ako relatívne pokojnú, ale zároveň premenlivú a ťažko predvídateľnú. Ide však o klišé založené na realite. Slovensko dnes totiž nestojí pred existenčnou hrozbou. Na druhej strane, Európa býva periodicky zaskočená novými formami zraniteľnosti, ktoré robia celý koncept bezpečnosti oveľa komplexnejším: kyberútoky – napríklad ten, ktorý postihol estónske servery v roku 2007, či ohrozenie energetickej bezpečnosti zastavením dodávok zemného plynu, ako sa stalo na Ukrajine v roku 2006 (a opäť v roku 2008). Navyše pozorujeme rast neistoty z vývoja v Rusku, ktorého zahraničná politika sa dá asi najlepšie opísať ako určitá „mäkká“ konfrontácia so Západom. V bezprostrednom susedstve Ruska, napr. v Gruzínsku, už Moskva priamo použila vojenskú silu proti nezávislému štátu.

NUTNOSŤ SPOLOČNÉHO POSTUPU

Ako sa teda Slovensko v roku 2007 poistilo proti tejto kombinácii nepredvídateľnosti a komplexnosti? Bezpečnostná politika Slovenska vychádza z toho, že zasahovať na hraniciach SR je už neskoro; na to sú dnes hranice štátov príliš priuďušné.¹ Hrozby,

¹ *Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky*. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Bratislava 2005. http://www.mosr.sk/dokumenty/bezp_strategia_2005.pdf.

■ **Tomáš Valášek** je riaditeľom pre zahraničnú politiku a obranu Centra pre Európsku reformu v Londýne (tomas@cer.org.uk).

či už tradičný terorizmus alebo kyberterorizmus, cestujú rovnako voľne ako bankové transakcie či turisti. Navyše vstupom do schengenského priestoru sa prakticky otvorili štyri z piatich štátnych hraníc SR. Posilnenie bezpečnosti pre Slovensko preto znamená hlavne posilnenie vonkajšej vrstvy obrany, čiže NATO a bezpečnostných zložiek EÚ. Tie ponúkajú jednak včasné varovanie pred blížiacimi sa hrozbami (napr. včasným poskytnutím spravodajských informácií) a zároveň sú platformou pre vojenské a nevojenské reakcie na hrozby – ani jeden štát EÚ by nevedel sám zorganizovať napr. blokádu iránskych bánk financujúcich teroristov či vojenský zásah v Afganistane. V oboch prípadoch je jedinou možnou alternatívou spoločný postup.

V roku 2007, tak ako aj za posledných pár rokov, NATO zápasilo s problémami. Jedna z kľúčových odpovedí na nové hrozby – znovuvybudovanie štátov, ktoré zlyhali či zlyhávajú – sa ukazuje byť oveľa komplikovanejšia, ako sa predpokladalo. V Afganistane zasiahli medzinárodné sily v roku 2001, aby zabránili islamským radikálom využívať územie krajiny pre útoky v zahraničí. Avšak ani sedem rokov po intervencii nie je Afganistan pod kontrolou; tretina krajiny je *de facto* bojiskom medzi jednotkami NATO a miestnymi silami odporu.²

Problémy v Afganistane vyvolali nezhody v samotnej Aliancii. Oslabili pocit solidarity medzi spojencami. A pre Slovensko, ktoré sa na NATO spolieha ako na garanta bezpečnosti, to znamená reálny problém.

Sila NATO nepramení zo stanov alebo zmlúv, ale z pocitu spolupatričnosti, ktorý vyplýva z reálnej delby práce medzi členskými štátmi.

Členské krajiny NATO sa sporili v dvoch hlavných otázkach: kto by mal posilniť vojenskú prítomnosť NATO, hlavne na nebezpečnom juhu a východe Afganistanu, a aká by mala byť stratégia Aliancie pre obnovu krajiny. USA obvinilo Nemecko, že sa vyhýba vojenským operáciám v krajine³

(Nemecko má veľký kontingent v Afganistane, ale väčšina jeho vojakov je ďaleko od miest hlavných bojov). Navyše Aliancia strávila veľkú časť roka 2007 v diskusiách o chybách pri svojom postupe v Afganistane a zameraní misie – napríklad či treba bojovať proti výrobe drog v krajine, alebo či je lepšie prižmúriť oko nad produkciou heroínu a sústrediť sa na boj proti Talibanu.⁴

Je aj na Slovensku, aby pomohlo Aliancii prekonať vnútornú krízu, ktorú tieto nezhody vyvolali. Ako v každej medzinárodnej organizácii, ani sila NATO nepramení zo stanov alebo zmlúv, ale z pocitu spolupatričnosti, ktorý vyplýva z reálnej delby práce medzi členskými štátmi. V Afganistane však pripadol hlavný podiel bojov na relatívne malú skupinu krajín, hlavne Holandsko, Kanadu a Veľkú Britániu. Právom namietajú, že zvyšok spojencov začína reagovať len s oneskorením. Pocit solidarity v NATO sa nebezpečne oslabil.

² NATO je dnes hlavnou stabilizačnou silou v Afganistane. V júli 2007 tam malo 8 000 vojakov.

³ *US Demands More German Troops at Taliban Front.* In: *Spiegel Online International*, 1. 2. 2008. <http://www.spiegel.de/international/world/0,1518,532476,00.html>.

⁴ Nakoniec bola nová komplexná stratégia NATO pre Afganistan schválená na summite v Bukurešti v roku 2008.

Slovensko vie posilniť dôveru spojencov v Alianciu hlavne vyslaním väčšieho množstva vojakov a civilných odborníkov na operácie NATO. Ako plnohodnotný člen už nemôžeme žiť len z toho, že máme v každej operácii vlajku; po rokoch členstva sa od nás už čaká reálny prínos.

MEDZINÁRODNÁ ANGAŽOVANOSŤ SR

Vláda v tomto smere urobila dve dôležité zmeny k lepšiemu. Tou prvou bolo posilnenie príspevku Slovenska do misie v Afganistane: slovenskí ženisti sa presunuli na nebezpečný juh Afganistanu, tam, kde sú potrební najviac. Takisto sme vyslali zdravotníkov do českej poľnej nemocnice na letisku v Kábule; zapojili sa do holandského rekonštrukčného tímu a vyslali vojakov do operačného výcvikového tímu na leteckej základni Tarin Kowt v provincii Uruzgan. V roku 2008 slovenský kontingent v Afganistane narástol o ďalších vojakov.⁵ „Afganská misia“ je najdôležitejšou operáciou NATO a rozšírený slovenský príspevok je jasným dôkazom, že si uvedomujeme význam záväzku voči spojencom.

Druhým pozitívom je snaha zredukovať počet operácií, v ktorých sa SR zúčastňuje, a sústrediť sa na vysielanie väčších, kvalitnejších kontingentov do menšieho počtu krajín. V roku 2007 sa slovenská vláda po dohode s Chorvátskom rozhodla stiahnuť kontingent z Golanských výšin,⁶ ktorý bol nahradený chorvátskymi jednotkami. Rozhodnutie vyvolalo určitú kontroverziu, keďže angažovanie sa na Blízkom východe prinášalo Slovensku zahraničnopolitickú prestíž. Navyše odchod z operácie – z akejkoľvek operácie – sa na prvý pohľad možno zdá ako nezodpovedný krok voči medzinárodnej komunite.

Realita je však taká, že Slovensko je schopné vyslať do zahraničia len obmedzený počet vojakov. Ak je navyše toto množstvo rozdelené medzi príliš veľké kvantum krajín a slovenská angažovanosť v jednotlivých operáciách je z tohto dôvodu nízka, Slováci sa nedostanú do vyšších veliacich pozícií v zahraničí. Takto prichádzal celý jeden segment – kategória vyšších dôstojníkov – o možnosť plnohodnotného uplatnenia sa v operáciách. Prítom ide o ľudí, ktorí sa budú podieľať na formovaní budúcej podoby a zamerania ozbrojených síl Slovenskej republiky. Mali by mať preto väčšiu možnosť získavať skúsenosti v oblasti operácií medzinárodného krízového manažmentu, aby ich vedeli neskôr využiť pri formovaní budúcej podoby ozbrojených síl SR. Stiahnutie z Golanských výšin možno v tomto kontexte vnímať ako pozitívny krok; o to viac, že po ňom nasledovalo rozhodnutie posilniť príspevok SR do Afganistanu.

⁵ *Návrh na zmenu mandátu, zmenu počtov príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky a na ukončenie pôsobenia zdravotníckeho tímu ozbrojených síl Slovenskej republiky v operácii ISAF v Afganistane.* Ministerstvo obrany SR. Návrh schválený vládou SR 11. 6. 2008.

⁶ *Návrh na ukončenie pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v misii UNDOF na Golanských výšinách.* Ministerstvo obrany SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. Návrh schválený vládou SR 12. 12. 2007.

CIVILNÝ PRÍSPEVOK

V niektorých ďalších oblastiach bol rok 2007 pre bezpečnostnú politiku SR už menej pozitívny. Nedarí sa posilňovať spoluprácu medzi vojakmi a civilnými odborníkmi v krízových oblastiach. Ide o dlhodobější problém, ktorý sa nevzťahuje iba na rok 2007. Ak je totiž v záujme SR zlepšiť pôsobenie NATO v Afganistane a tým posilniť solidaritu medzi spojencami, nestačí len vyslať do zahraničných operácií viac vojakov. Treba lepšie prispieť k rekonštrukcii krajiny, aby sa vojnou zničené regióny postavili na vlastné nohy, a aby sa sami postarali o bezpečnosť a stabilitu. V Kosove, Afganistane či Bosne a Hercegovine sa vojenská časť operácií skončila až nad očakávanie dobre, ale v následnej rekonštrukčnej fáze je už medzinárodné spoločenstvo menej úspešné. Často je za tým nepochopenie miestnych súvislostí. Okrem toho si medzinárodné spoločenstvo zbytočne zväzuje ruky aj tým, že vojenské zložky často nedoplňa dostatočné množstvo civilov, prípadne tým, že vojaci a civilné zložky misii na operáciách zle komunikujú a ľavá ruka nevie, čo robí pravá.

Nikto z partnerov SR v NATO alebo EÚ nevie úplne presne, ako ideálne nastaviť civilno-vojenskú spoluprácu v zahraničných operáciách. Pre všetky európske štáty je

Nikto z partnerov SR v NATO alebo EÚ nevie úplne presne, ako ideálne nastaviť civilno-vojenskú spoluprácu v zahraničných operáciách. Pre všetky európske štáty je to nová výzva.

to nová výzva. Niektoré jednoduché nápady sa však už v praxi objavujú: napríklad vo Veľkej Británii sa ministri obrany, zahraničných vecí a šéf rozvojovej agentúry stretávajú každý týždeň, aby sa vzájomne informovali o práci svojich ministerstiev v jednotlivých zahraničných operáciách. Následne sa snažia usmerniť svoje rezorty k tomu, aby sa vzájomne dopĺňali. Slovensku aj v roku 2007 podobná spolupráca chýbala. Veľmi ojedinele vysielame civilný

personál (policajtov, sudcov) do misií EÚ a NATO. Neexistuje ani mechanizmus pre naviazanie pôsobenia Ozbrojených síl SR v operáciách na ekonomickú dimenziu. Operácie NATO a EÚ na Slovensku vnímame ako doménu vojakov a ministerstva obrany. Chýba reálne zapojenie ministerstiev zahraničných vecí, spravodlivosti či hospodárstva.

To isté platí pre spoluprácu medzi vládou a mimovládnyimi organizáciami (MVO). Slovensko má vo svojom veľmi aktívnom treťom sektore výrazný bonus. Mnohé MVO už pracujú v najexponovanejších krajinách, akou je aj Afganistan. Vedeli by prispieť napr. k práci provinčných rekonštrukčných tímov, na ktorých sa ozbrojené sily SR podieľajú.

ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY

Do misií EÚ a NATO by mala Slovenská republika vstupovať s jasnejšou definíciou cieľa. Keď sa plánuje účasť Slovenska v zahraničnej operácii, mali by sme sa aj automaticky zamyslieť nad tým, ako vie Slovensko pomôcť danej krajine dlhodobo, nad

časový rámec samotnej rekonštrukcie. Príliš často sa nám stáva, že vyšleme vojakov, stojí nás to viac ako miliardu korún, a po pár rokoch po slovenskom príspevku nezostane nič hmotné. Všade tam, kde Slovensko pôsobí, by podľa možnosti mala ostať vybudovaná škola, alebo generácia vyštudovaných žiakov, či káder vycvičených policajtov.

Na záver treba spomenúť ešte jednu relatívnu slabosť bezpečnostnej politiky SR. Tým je niečo, čo by sa dalo nazvať nedostatočnou odolnosťou slovenskej verejnosti voči konkrétnym hrozbám, ale aj voči celkovému pocitu neistoty a nepredvídateľnosti. Nikdy totiž nebude možné úplne vylúčiť všetky riziká: k útokom a stratám na životoch občas príde, či už na Slovensku, alebo v zahraničných operáciách.

Preto treba verejnosť na krízové situácie pripravovať. Vláda musí komunikovať s ľuďmi, dávať jasne najavo, že má plány a predstavy o tom, ako zabezpečiť obranu SR a ako prispôbiť NATO a vojenskú dimenziu EÚ potrebám Slovenskej republiky. Vysielala by tým verejnosti signál kompetentnosti, profesionality. A to by pre zmenu vytváralo vo verejnosti pocit väčšej istoty, stability. Nemusí ísť o *public relations* kampane, ale o jednoduché formy oslovenia: napríklad občasný článok ministrov obrany či zahraničných vecí v novinách.

Treba tiež dlhodobo a viditeľnejšie diskutovať o zahraničných operáciách: Prečo je pre Slovensko dôležité, aby sme vysielali vojakov do operácií EÚ a NATO? Ako sa tým posilňuje obrana SR? Prečo sme vlastne v Afganistane? Takáto komunikácia pripravuje bázu pre zachovanie rozvahy v čase krízy, ako napr. keď naši vojaci prídu o život v zahraničných misiách. Práve v týchto momentoch je veľmi dôležité, aby verejnosť už dopredu vedela, prečo sme vlastne do danej krajiny išli, prečo bola daná operácia dôležitá, ako aj to, prečo nebol život našich vojakov či civilistov stratený zbytočne.

Rétorika súčasnej vlády je však zameraná inak: zdôrazňuje, že síce vysielame vojakov, ale že sa im nemôže nič stať, pretože ich nenecháme bojovať alebo sa vystavovať riziku.⁷ Chcelo by to ale presný opak: povedať, že bezpečnosť je hodnota, do ktorej treba investovať, a že máme záväzky voči spojencom, ktoré je v našom záujme plniť. Každá vláda sa bude snažiť v čo možno najväčšej miere eliminovať riziko pre vojenský a civilný personál SR v zahraničných operáciách. Byť zároveň by mala verejnosti úprimne povedať, že nasadenie v krízových oblastiach nie je prechádzka ružovým sadom, a že verejnosť si toho musí byť vedomá. Takýto postoj by pozdvihol sebavedomie vojakov Ozbrojených síl SR a posilnil odolnosť verejnosti voči prípadným stratám na životoch.

Vláda musí komunikovať s ľuďmi, dávať jasne najavo, že má plány a predstavy o tom, ako zabezpečiť obranu SR a ako prispôbiť NATO a vojenskú dimenziu EÚ potrebám Slovenskej republiky.

⁷ Vid' napríklad: *Premiér nechce dávať armáde viac peňazí z rozpočtu ani posilať von bojové jednotky*. In: *Sme*, 10. 6. 2008.

REFERENCIE

- Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky*. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Bratislava 2005. http://www.mosr.sk/dokumenty/bezp_strategia_2005.pdf.
- Premiér nechce dávať armáde viac peňazí z rozpočtu ani posilať von bojové jednotky*. In: *Sme*, 10. 6. 2008.
- Návrh na zmenu mandátu, zmenu počtov príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky a na ukončenie pôsobenia zdravotníckeho tímu ozbrojených síl Slovenskej republiky v operácii ISAF v Afganistane*. Ministerstvo obrany SR. Návrh schválený vládou SR 11. 6. 2008.
- Návrh na ukončenie pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v misii UNDOF na Golanských výšinách*. Ministerstvo obrany SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. Návrh schválený vládou SR 12. 12. 2007.
- US Demands More German Troops at Taliban Front*. In: *Spiegel Online International*, 1. 2. 2008. <http://www.spiegel.de/international/world/0,1518,532476,00.html>.

II.

**PRIORITNÉ OBLASTI
ZAHRANIČNEJ POLITIKY**

ZÁPADNÝ BALKÁN: POTREBA NOVEJ VÍZIE A STRATÉGIE

MIROSLAV LAJČÁK

Slovenská republika je v medzinárodných kruhoch označovaná za úspešnú a dynamickú európsku krajinu. Osobitne je to v regióne západného Balkánu. Slovensko má v Bosne a Hercegovine, ako i na celom západnom Balkáne, dobré meno. Je obdivované za pokojné rozdelenie bývalého Československa, ako aj za schopnosť riešiť veľké národné otázky cestou politického kompromisu a dohody. Slovensko na západnom Balkáne vnímajú aj v širšom obraze úspechu nových členov Európskej únie. A čoraz viac sú schopní v tomto kolektívnom obraze aj rozlišovať.

Za Slovenskú republiku hovoria konkrétne fakty, najmä v oblasti hospodárskeho rastu a ekonomických reforiem, či integrácie do Európskej únie a NATO, keď musela dobiehať svojich susedov. Integračný proces bol pre nás nový, dovtedy nepoznaný, ale naučil nás všetkých mnoho: správať sa ako zodpovedný partner, ktorý splní to, k čomu sa zaviazal. Zmenilo sa naše myslenie, zmodernizovala sa naša spoločnosť, zmenil sa aj náš medzinárodný imidž a postavenie. Adekvátne k tomu rástlo aj naše zdravé sebedomie. Hneď ako sme si pred desiatimi rokmi vyriešili domáce problémy a vnútorne sa skonsolidovali, začali sme sa prvýkrát profilovať aj navonok v zahraničnopolitických témach. Zhodli sme sa, že západný Balkán je nám najbližší. Je to

■ **Miroslav Lajčák** je vysokým predstaviteľom medzinárodného spoločenstva v Bosne a Hercegovine a Osobitným predstaviteľom EÚ pre Bosnu a Hercegovinu (www.ohr.int).

Pôvodná verzia príspevku odznela na hodnotiacej konferencii zahraničnej politiky SR v roku 2007, ktorú pod názvom *Nové výzvy a nové prístupy* organizovalo Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n.o. a Ministerstvo zahraničných vecí SR. Konferencia sa uskutočnila 17. apríla 2008 v Bratislave.

priestor ďalšieho rozširovania Európskej únie. Spája nás s ním geografická, historická a jazyková blízkosť. V nedávnej dobe nám tam pomáhali dobré kontakty, osobné väzby, prítomnosť kvalitných a kvalifikovaných ľudí na správnych miestach a v správnom čase. Navyše na to nadviazalo unikátne partnerstvo štátu a mimovládnych organizácií, čo sa prejavilo väčšou synergiou doma, v regióne, i na európskej a medzinárodnej úrovni. Prejavilo sa to aj v prieskumoch verejnej mienky. Nie náhodou má proces integrácie krajín západného Balkánu do Európskej únie u nás vyššiu podporu, než vo väčšine ostatných členských krajín.

Ale to samo o sebe nestačí. Dosiahnuté úspechy sa musia potvrdzovať doslova každodenne.

Integračný proces bude na západnom Balkáne oveľa náročnejší, ako bol u nás, v strednej Európe, a to najmä v politickej rovine.

Treba byť hrdý na pokrok v našej krajine, ale zároveň sa viac pozerať dopredu, i okolo seba.

Ponad hranice Slovenska i Európskej únie. Nestačí byť konzumentom výhod, vyplývajúcich z nášho členstva. Očakáva sa, že budeme aktívne uvažovať aj o našich vkladoch a prínosoch. Sebavedomé Slovensko dokázalo vyťažiť z integrácie

do Únie a Aliancie viac, ako jeho susedia. Čím teraz vieme prispieť k rozširovaniu tohto procesu do ďalších krajín a regiónov? Akú Európu tu chceme mať o päť, či desať rokov? Máme ujasnené, v čom vidíme úlohu a národné záujmy Slovenska? V čom nájsť priesečník tém, ktorými bude žiť Európa v ďalšom období, a ktoré sú zároveň dôležité pre Slovensko? Ako môžeme čo najúčinnejšie nájsť spojencov pre napĺňanie našich predstáv?

Odpovede na tieto otázky sú do budúcnosti predpokladom úspešného obrazu Slovenska. Už by to nemala byť len vec vhodnej konštelácie, či príležitostí, alebo pôsobenia jednotlivcov, ale predovšetkým výsledok dlhodobej stratégie a plánovania, budovania adekvátnych ľudských kapacít – a najmä praktického výkonu slovenskej zahraničnej politiky.

EURÓPSKA ÚNIA NA ZÁPADNOM BALKÁNE

V roku 2008 sa vývoj na západnom Balkáne opäť dostáva do titulkov novín na celom svete. Žiaľ, zväčša v negatívnom svetle, kvôli rizikám novej nestability. Pod povrchom komplikovaného politického vývoja sa však niekedy zabúda na celkový, nie nepriaznivý trend v regióne. Predovšetkým, všetky krajiny západného Balkánu dnes majú jasnú perspektívu budúceho členstva v Európskej únii. Ako 2. apríla vo *Financial Times* konštatoval hlavný koordinátor Paktu stability pre juhovýchodnú Európu Erhard Busek, podarilo sa im chytiť prístupový autobus, a ten sa hýbe dopredu. Ich ekonomiky vo väčšine prípadov rastú päť- až šesťpercentným tempom ročne, inflácia sa drží v jednociferných číslach, postupne sa zlepšuje úverový rating a podnikateľské prostredie. Dve tretiny zahraničného obchodu týchto krajín

smerujú do Európskej únie a jej členovia vedú aj poradie zahraničných investorov. Túto mnohovrstevnú previazanosť s Európou vlani ešte prehĺbilo rozšírenie Únie o Rumunsko a Bulharsko, čím sa západný Balkán stal, aj v geografickom zmysle, našou vnútornou enklávou. O to viac zodpovednosti za vývoj a problémy celého regiónu i jeho jednotlivých krajín teraz leží na pleciach Európskej únie. Všetkým je pri tom jasné, že integračný proces bude v tomto regióne oveľa náročnejší, ako bol u nás, v strednej Európe, a to najmä v politickej rovine. Rozpad bývalej Juho-slávie v minulom desaťročí sprevádzala séria najväčších vojenských konfliktov na európskom kontinente od skončenia druhej svetovej vojny. Vo viacerých krajinách stále nie sú doriešené národno-štátne otázky. Tamojším politickým elitám chýba základný konsenzus o smerovaní krajiny. V Sarajeve od začiatku svojho mandátu upozorňujem, že krajina a jej politickí lídri si musia vybrať medzi integráciou a izoláciou. Posledné týždne a mesiace vyostrejujú túto dilemu väčšmi ako doteraz. Nielen v Bosne a Hercegovine, ale aj v Srbsku a Kosove.

Európska únia potrebuje v súčasnosti na západnom Balkáne novú víziu a stratégiu. Európska *soft power* tu nezaberá tak, ako pri doterajších kolách rozširovania. Naša politika (t. j. politika Európskej únie) nie je voči jednotlivým krajinám konzistentná. Ústupky v jednej krízovej relácii sa okamžite prelejú do požiadaviek a očakávaní v druhej. Domáci hráči veľmi pozorne sledujú naše kroky i seba navzájom. V tejto situácii Európa potrebuje líderstvo. Nezabúdajme, že keď Slovensko takýto prístup v minulých rokoch ukázalo, napríklad v otázke Chorvátska alebo Čiernej Hory, naši partneri ho obvykle rešpektovali.

POTREBNÁ ČITATEĽNOSŤ

Veľmi dôležitým aspektom vo vzťahu k západnému Balkánu je naša čitateľnosť vo väčších medzinárodných zoskupeniach, predovšetkým ako európskeho partnera. Prirodzene, tak, ako každý iný člen Európskej únie a NATO, aj my máme právo na vlastný názor. Ale ak s týmto názorom chceme uspieť, musíme ho vedieť jasne formulovať, vysvetliť a zargumentovať. V takom prípade môžeme od našich partnerov očakávať, že budú mať pre slovenské stanoviská pochopenie – a môžeme pre ne získať aj ďalších spojencov. Zásadná vec, podľa môjho názoru, je presadzovať naše stanoviská smerom navonok takým spôsobom, aby sme pomohli tým, ktorým chceme pomôcť a pritom nepoškodili vlastné národné a štátne záujmy. V tejto súvislosti rád citujem bývalého singapurského premiéra Goh Chok Tonga: „Na to, aby si mohol byť užitočný, musí byť relevantný.“ A ja by som dodal, že na to, aby sme mohli byť relevantní pre našich partnerov – a to osobitne na západnom Balkáne –, potrebujeme byť čitateľní a jasne vyprofilovaní. Európska únia i NATO sú predovšetkým partnerské organizácie. Slovensko bude v európskej i medzinárodnej politike natoľko úspešné, nakoľko bude čitateľným a dôveryhodným partnerom. Je preto nevyhnutné zamyslieť sa nad tým, ako v týchto zoskupeniach posilniť naše pozície, ako udržať našu dlhodobú profiláciu

v téme západného Balkánu, v ktorej si názor Slovenska zvykli pozorne vypočuť aj tí najvýznamnejší hráči.

STREDOEURÓPSKE REGIONÁLNE PARTNERSTVO

V Európskej únii a jej zahraničnej politike sa vyhraňuje väčšia skupina krajín s podobnou geografickou polohou, históriou a záujmami. Ide o Vyšehradskú štvorku plus Rakúsko a Slovinsko, takzvané Regionálne partnerstvo. Máme podobné pohľady a citlivosť na niektoré otázky. Dochádza k čoraz užšej koordinovanosti, začína medzi nami fungovať stále väčšia solidarita a vzájomná výpomoc. Mandát vysokého predstaviteľa a špeciálneho predstaviteľa Európskej únie v Bosne a Hercegovine som dostal ako prvý nominant z novej členskej krajiny Únie. Hovoria mi, že môj úspech alebo neúspech v tejto významnej pozícii je vnímaný v širšom kontexte nástupu našich krajín do európskej zahraničnej politiky. Jej inštitucionálne zabezpečenie sa po ratifikácii *Lisabonskej zmluvy* bude meniť. V tejto súvislosti budú pod drobnohľadom aj záujmy, ambície a schopnosti európskych nováčikov.¹

NA ZÁVER

V nie príliš dlhých dejinách slovenskej zahraničnej politiky máme dosť príkladov na to, že aj malá krajina môže veľa znamenať. Náš hlas v Európskej únii však môže výraznejšie zavážiť len vtedy, ak ním budeme hovoriť nielen zrozumiteľne, ale aj jednohlasne. Skúsme sa vyvarovať nepremyslených krokov, ktoré sa nám môžu rýchlo vrátiť. Pre krajinu, akou je Slovensko, nie je, zvlášť v zahraničnej politike, iný úspešný recept, ako ťahať za jeden povraz. Je veľmi dôležité, aby významné inštitúcie a domáci aktéri zahraničnej politiky v dôležitých momentoch koordinovali svoje kroky navonok. Znamená to aj naďalej vyvíjať úsilie o lepšiu súčinnosť medzi ústavnými orgánmi a vládnymi inštitúciami. Spomeňme v tejto súvislosti notorický príklad spolupráce Ministerstva zahraničných vecí SR a Ministerstva hospodárstva SR, politickú a ekonomickú dimenziu zahraničnej politiky, komunikáciu medzi oficiálnou diplomaciou a slovenskou podnikateľskou sférou. Neváhajme do tejto spolupráce aj naďalej vťahovať mimovládny sektor, ktorý je napríklad na Balkáne jednoznačne našou komparatívnou výhodou. Slovensko

¹ Len na ilustráciu spomeniem, že keď som 1. júla 2007 nastúpil do svojej súčasnej funkcie, z takmer 300 zamestnancov môjho úradu nebol ani jediný z novej členskej krajiny. Toto postupne mením. Tento proces vnímam v kontexte preberania zodpovednosti nových členov za regionálne a globálne výzvy, ktorým čelí Európska únia. V tomto prípade v susednom postkonfliktnom regióne západného Balkánu.

je ešte stále úspešným príbehom. Je motiváciou pre štáty západného Balkánu, neraz aj dokonca príkladom pre, nám geograficky aj mentálne blízky, členov Európskej únie. Ak chceme byť pri presadzovaní našich štátnych a národných záujmov v Európe a v globálnom svete naďalej úspešní, musíme byť dlhodobo presvedčiví, dôveryhodní a konzistentní. Zachovajme si dynamiku, flexibilitu a predvídateľnosť. Na tomto budujme náš medzinárodný imidž – imidž sebavedomého Slovenska v Európe.

VYŠEHRADSKÁ ŠTVORKA: REVITALIZÁCIA PO „ÚNAVE Z ROZŠÍRENIA“

TOMÁŠ STRÁŽAY

Aj napriek tomu, že od vstupu do Európskej únie hľadá Vyšehradská štvorka nové priority, zreteľne sa ukázalo, že nájsť ciele porovnateľné so vstupom do EÚ a NATO je pomerne zložitú. Hoci takmer okamžite po pristúpení predstavitelia V4 identifikovali nové prioritné oblasti pre budúcu spoluprácu a zhmotnili ich v *Kroměřížskej deklarácii*¹, skeptické hlasy týkajúce sa udržateľnosti regionálnej iniciatívy V4 v nových podmienkach členstva v EÚ sa nedali prepočítať. Únavou z rozšírenia netrpela len EÚ, ale do istej miery aj krajiny V4, ktoré sa museli adaptovať na svoje nové úlohy členských štátov EÚ. Inými slovami, iniciatívy zastrešené Vyšehradskou štvorkou v prvých rokoch po vstupe do EÚ zostali v tieni výziev spojených s členstvom. Rok 2007 bol pre V4 dôležitý, obzvlášť v súvislosti s napĺňaním spoločných cieľov a vytyčovaním nových. Aj keď krajiny Vyšehradskej štvorky nehovorili vždy jedným hlasom, minulý rok sa definitívne potvrdila udržateľnosť a efektívnosť V4 v období po rozšírení. Rok 2007 ukázal, že navzdory (prirodzenej) súťaživosti medzi krajinami V4, napr. v prípade sídla

¹ *Declaration of Prime Ministers of the Czech Republic, the Republic of Hungary, the Republic of Poland and the Slovak Republic on Cooperation of the Visegrád Group Countries after Their Accession to the European Union (12 May 2004)*. <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=942&articleID=3894&ctag=articlist&iid=1>; *Guidelines on the Future Areas of Visegrad Cooperation*. <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=941&articleID=3936&ctag=articlist&iid=1>.

Európskeho technologického inštitútu², jedným z najzásadnejších cieľov vyšehradskej spolupráce je solidarita³.

Pre Slovensko mala zvláštny význam predovšetkým prvá polovica roka 2007, a to kvôli jeho predsedníctvu V4. Napĺňanie troch hlavných priorít slovenského predsedníctva – transformácia V4 na dynamické regionálne fórum v EÚ, posilnenie koordinačných mechanizmov a konzultačných nástrojov a zvýšenie povedomia verejnosti o vyšehradskej spolupráci⁴ – prebehlo pomerne úspešne, čo do veľkej miery prispelo i k pozitívnemu hodnoteniu predsedníctva ostatnými vyšehradskými partnermi.⁵ Na to, aby V4 dosiahla ciele, ktoré si vytýčili slovenské a české predsedníctvo, však musela nielen pokračovať v aktivitách z minulosti, ale predstaviť aj nové iniciatívy. Priaznivý vývoj bol viditeľný vo viacerých oblastiach spolupráce. Príspevok krajín Vyšehradskej štvorky k politikám EÚ bol v roku 2007 omnoho významnejší ako v predchádzajúcich rokoch, najmä v oblasti Európskej politiky susedstva (*European Neighborhood Policy* – ENP) a energetickej bezpečnosti. Transformáciu V4 na dynamické regionálne fórum v EÚ podčiarkla aj účasť premiérov predsedníckych krajín EÚ – Portugalska a Slovinska – na stretnutiach premiérov V4.⁶ Takéto stretnutia nielenže poskytli vyšehradským premiérom prístup k informáciám z prvej ruky, ale prispeli takisto k ďalšiemu zlepšovaniu renomé a zvyšovaniu významu V4 v EÚ. Kontinuitu v súvislosti so spoluprácou s krajinami mimo Vyšehradskej štvorky na spoločných projektoch a iniciatívach možno označiť za ďalší dôležitý prvok slovenského aj českého predsedníctva. Popri „tradičných“ partneroch ako Rakúsko a Slovinsko sa do spolupráce vo formáte V4 plus v roku 2007 zapojili aj Bulharsko, Rumunsko, Moldavsko a Japonsko. Ďalším dôležitým pilierom vyšehradskej spolupráce, ktorého potenciál – napriek určitému pokroku realizovanému v roku 2007 – nie je zďaleka vyčerpaný, je tiež posilnená spolupráca s ďalšími regionálnymi iniciatívami v rámci aj mimo EÚ.⁷

² Tri zo štyroch krajín V4 – Maďarsko, Poľsko a Slovensko – sa uchádzali o sídlo Európskeho technologického inštitútu bez akejkoľvek dohody na vyšehradskej úrovni. Slovensko dokonca podalo spoločnú prihlášku s Rakúskom.

³ Ako príklad možno uviesť podporu Poľska a Maďarska spoločnej kandidatúre Českej republiky a Slovenskej republiky na hostovanie Európskeho jadrového fóra v Prahe a Bratislave. Česko aj Slovensko sú známymi podporovateľmi jadrovej energie, pričom jadrovú energiu uznali ako jeden z dôležitých zdrojov energie aj Poľsko a Maďarsko. V tejto oblasti pozície krajín V4 ostro kontrastujú s pozíciou susedného Rakúska, ktoré má tiež ambíciu hrať v strednej Európe významnú, ak nie vedúcu úlohu.

⁴ *The Programme of Slovakia's V4 Presidency 2006/2007.* <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=942&articleID=4095&ctag=articlelist&iid=1>.

⁵ *Informácia o priebehu a výsledkoch summitu predsedov vlád krajín Vyšehradskej skupiny (Bratislava 18. júna 2007).* [www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/3E846BBAC230FE5FC125730C00421E2A/\\$FILE/vlastnymat.rtf](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/3E846BBAC230FE5FC125730C00421E2A/$FILE/vlastnymat.rtf); *Press Statement, V4 Prime Ministers Summit, Bratislava 18th June 2007.* <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=984&articleID=9618&ctag=articlelist&iid=1>.

⁶ Prvé stretnutie za účasti Josého Sócratesa, portugalského premiéra, sa uskutočnilo počas slovenského predsedníctva V4 18. júna v Bratislave. Slovinský premiér Janez Janša sa zúčastnil na stretnutí premiérov V4 10. decembra v Ostrave, ktoré sa uskutočnilo už počas českého predsedníctva. Pozri www.visegradgroup.eu.

⁷ V4 spolupracovala hlavne s regionálnymi iniciatívami BENELUX a B3 (Baltská trojka) a súčasne zvažovala vyhladky pre spoluprácu s iniciatívou GUAM.

Zámerom tohto príspevku však nie je poskytnúť podrobný prehľad všetkých aktivít uskutočnených počas slovenského a českého predsedníctva, ani vyratúvať stretnutia predstaviteľov krajín V4 na národnej, sektorálnej, regionálnej alebo samosprávnej úrovni. Nasledujúce riadky zvyrazňujú skôr úspechy a uvádzajú niektoré problémové oblasti spolupráce krajín V4 (zvlášť v oblasti zahraničnej politiky), ktoré mali dosah na politiku EÚ. Samostatná kapitola je venovaná predsavzatiam, ktoré sa nepodarilo splniť, ktoré však môžu zvýšiť význam a efektivitu V4 v ďalších rokoch.

ÚSPECHY: SCHENGEN, ENP, ENERGETICKÁ BEZPEČNOSŤ A MVF

Najdôležitejším úspechom V4 bol vstup jej členov do schengenského systému podľa pôvodného harmonogramu, t. j. do konca roka 2007. Do veľkej miery sa tak naozaj stalo vďaka úzkej koordinácii pozícií vyšehradských partnerov a ich spoločnej opozícii voči rakúskej myšlienke uplatniť štvormesačné prechodné obdobie a posunúť termín rozšírenia Schengenu takmer až do polovice roka 2008. V posledných mesiacoch roka 2007 zostala iniciatíva Regionálne partnerstvo, vnímaná často ako Rakúskom vedený náprotivok V4, hlboko rozdelená – s krajinami V4 a Slovinskom na jednej strane a s Rakúskom na strane druhej. Toto rozdelenie len podčiarklo skutočnosť, že vďaka vnútornej zhode členských krajín v rozhodujúcich otázkach hovorí V4 v EÚ silnejším hlasom ako akákoľvek iná regionálna iniciatíva v strednej Európe, ale tiež, že jednostranné kroky Rakúska sú vnímané jeho stredoeurópskymi partnermi veľmi citlivo.

Už od svojho vstupu do EÚ demonštrujú krajiny V4 pozitívny prístup k východným susedom. Podpora intenzifikácie vzťahov medzi EÚ a Ukrajinou, Moldavskom a Bieloruskom predstavovala aj v roku 2007 jednu z vrcholných priorít zahraničných politík vyšehradských krajín. Slovensko v tomto smere hralo významnú a aktívnu úlohu. Slovenské veľvyslanectvo v Minsku vykonávalo v druhom polroku funkciu miestneho predsedníctva EÚ, zatiaľ čo slovenské veľvyslanectvo v Kyjeve slúži v rokoch 2007 – 2008 ako kontaktné veľvyslanectvo NATO na Ukrajine. Počas svojho predsedníctva Slovensko iniciovalo prijatie dvoch spoločných politických vyhlásení V4 k problematike Európskej susedskej politiky (*European Neighbourhood Policy* – ENP), ktoré poukázali na význam východnej dimenzie zahraničnej politiky EÚ, potrebu osobitého prístupu k Ukrajine, ako aj na dôležitosť regionálneho prístupu v sektorálnych politikách EÚ vo východnom susedstve.⁸ Popri

Počas svojho predsedníctva Slovensko iniciovalo prijatie dvoch spoločných politických vyhlásení V4 k problematike Európskej susedskej politiky, ktoré poukázali na význam východnej dimenzie zahraničnej politiky EÚ, potrebu osobitého prístupu k Ukrajine, ako aj na dôležitosť regionálneho prístupu v sektorálnych politikách EÚ vo východnom susedstve.

⁸ Pozri napr. Duleba, A., Najšlová, L., Strážay, T.: *The ENP and the EU's Eastern Policy: a Slovak Perspective*. <http://www2.hiia.hu/projects/visegrad/doc.asp>.

zdôrazňovaní potreby politiky otvorených dverí voči každej európskej krajine ašpirujúcej na členstvo v EÚ – čo znamená, že ENP by nemala byť považovaná za alternatívu k budúcemu členstvu v EÚ, ale skôr za možný efektívny nástroj na dosiahnutie tohto cieľa – krajiny V4 vyjadrili tiež ochotu pomôcť východným susedom v procese implementácie nevyhnutných politických a ekonomických reforiem. Fakt, že južná dimenzia ENP upútala – v porovnaní s východnou – omnoho menšiu pozornosť, je do veľkej miery pochopiteľné. Krajiny V4 s krajinami zahrnutými v južnej dimenzii nemajú spoločné hranice a južná dimenzia nie je ani prioritou ich zahraničných politík. Akokoľvek, krajiny V4 ako podporovatelia východných susedov mali na úrovni EÚ o to viac zdôrazňovať komplementaritu oboch dimenzií ENP.

Krajiny V4 si v roku 2007 plne uvedomovali význam otázky energetickej bezpečnosti. Keďže všetky krajiny V4 sú – hoci každá v inej miere – závislé na zahraničných energetických zdrojoch, koordinácia pozícií na poli energetickej bezpečnosti je prirodzeným krokom. O otázke energetickej bezpečnosti sa diskutovalo pri rozličných príležitostiach vrátane stretnutí premiérov vyšehradských krajín v júni a v decembri.⁹ Avšak hlavne kvôli odlišným energetickým mixom v krajinách V4 bolo ťažké nájsť spoločnú stratégiu, ktorá by naplnila očakávania všetkých členov.

Medzinárodný vyšehradský fond (MVF) zostal i v roku 2007 jedinou inštitúciou V4. Navýšenie rozpočtu MVF na 5 miliónov eur možno považovať za dôležitý krok smerom k budúcemu rozvoju vyšehradskej spolupráce prostredníctvom početných projektov, schválených aj implementovaných. V súvislosti s podporou vzdelávacích aktivít a študentských výmenných programov treba obzvlášť vyzdvihnúť úlohu Vyšehradského štipendijného programu, ktorý ponúka štipendiá študentom mimo krajín V4, najmä z Ukrajiny. O štipendiá sa môžu uchádzať aj študenti z iných východoeurópskych krajín a zo západného Balkánu.¹⁰ Môžeme konštatovať, že Vyšehradský štipendijný program umožňuje nielen propagáciu myšlienky Vyšehradskej štvorky veľmi efektívnym spôsobom, ale pomáha tiež študentom z krajín mimo EÚ študovať na univerzitách v členských štátoch EÚ, čo vlastne prispieva k šíreniu európskych hodnôt. Hoci MVF zostáva jedným z najdôležitejších úspechov V4, sú tu aj závažné problémy, ktoré nemožno prehliadnuť. Napríklad počet štipendií udelených študentom z východnej Európy – s výnimkou Ukrajiny – a najmä zo západného Balkánu je stále príliš nízky. Vytvorenie špecifickej kategórie štipendií V4/západný Balkán by mohlo byť dobrým spôsobom, ako umožniť študentom z krajín západného Balkánu štúdium na univerzitách v krajinách V4. Ďalším problémom je nedostatočná flexibilita grantovej schémy. Demonštrovať to možno na skutočnosti, že od všetkých uchádzačov

⁹ *Statement of the 5th meeting of the European Union Affairs Committees of the National Parliaments of the Visegrad Group Countries, Krakow 15th – 16th January, 2007.* <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=859&articleID=6899&ctag=articlelist&iid=1>; *Press Statement, V4 Prime Ministers Summit, Bratislava 18th June 2007.* <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=984&articleID=9618&ctag=articlelist&iid=1>; *Joint Statement, V4 + Slovenia Prime Ministers' Meeting, Ostrava (CZ) December 9th – 10th, 2007.* <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=984&articleID=13009&ctag=articlelist&iid=1>.

¹⁰ Podrobnejšie pozri *Visegrad Fund – Annual Report 2007.* www.visegradfund.org.

o granty sa požaduje zaplatenie všetkých výdavkov spojených s ich projektmi, zatiaľ čo ich refundácia je realizovaná až niekoľko týždňov po skončení podujatia alebo celého projektu. Toto pravidlo sa vzťahuje na všetkých uchádzačov bez ohľadu na ich finančnú situáciu. Prehodnotenie grantovej schémy a uplatňovaných pravidiel spolu s nárastom počtu štipendií udeľovaných študentom zo západného Balkánu môže byť preto jednou z výziev pre budúce predsedníctva V4.

PROBLÉMOVÉ OBLASTI: REFORMNÁ ZMLUVA EÚ, SYSTÉM PROTIRAKETOVEJ OBRANY, KOSOVO

Jedným z najdôležitejších úspechov vyšehradskej spolupráce v období po rozšírení bolo, že ani vývoj na domácej politickej scéne v jednotlivých krajinách, ani problémy v bilaterálnych vzťahoch nemali negatívny vplyv na fungovanie V4, či dokonca na intenzifikáciu spolupráce vo vyšehradskom formáte. Ukázalo sa tiež, že i po vstupe do EÚ sa prirodzene budú objavovať prípady, keď krajiny V4 nebudú schopné hovoriť jedným hlasom, respektíve bude pre ne problematické dosiahnuť kompromis. Bilancia roka 2007 ukázala, že najspornejšie otázky rozdeľujúce vyšehradských partnerov boli postoje k reformnej zmluve EÚ a k systému protiraketovej obrany, pričom zabudnúť netreba ani na rozdielne pozície v otázke nezávislosti Kosova.

V otázkach reformnej zmluvy EÚ, známej neskôr pod názvom *Lisabonská zmluva*, a systému protiraketovej obrany bola V4 rozdelená na rovné dve polovice. Zatiaľ čo Česká republika a Poľsko zaujali k reformnej zmluve skôr negatívne postoje, Slovensko a Maďarsko vystupovali dosť dôrazne v prospech prijatia zmluvy tvrdiac, že EÚ potrebuje novú inštitucionálnu štruktúru. Aj keď sa česká a najmä poľská pozícia časom zmenili, krajiny V4 v tejto otázke nezaujali žiadnu spoločnú pozíciu.¹¹

Po tom, ako sa na Českú republiku aj na Poľsko obrátili Spojené štáty kvôli výstavbe prvkov systému protiraketovej obrany na ich území, museli vlády oboch krajín na domácej pôde čeliť odmietavým politickým reakciám a tlaku verejnej mienky. Výstavbu systému protiraketovej obrany na území dvoch vyšehradských krajín negatívne vnímali navyše aj predstavitelia Slovenska a Maďarska. Oficiálne pozície maďarskej aj slovenskej diplomacie však ukázali, že ani Maďarsko, ani Slovensko nezaujali úlohy problémových partnerov a v skutočnosti *status quo* akceptovali.

Bilancia roku 2007 ukázala, že najspornejšie otázky rozdeľujúce vyšehradských partnerov boli postoje k reformnej zmluve EÚ a k systému protiraketovej obrany, pričom zabudnúť netreba ani na rozdielne pozície v otázke nezávislosti Kosova.

¹¹ V prípade Poľska sa otázka reformnej zmluvy EÚ stala nástrojom, ktorý domáci politickí aktéri použili na vlastné ciele. To len zvýraznilo priepasť medzi postojmi prezidenta Lecha Kaczyńskiego a premiéra Donalda Tuska.

V otázke nezávislosti Kosova bolo najhlasnejším oponentom Slovensko. Zatiaľ čo pozícia Poľska zostala nezmenená – v prospech nezávislosti Kosova, a to isté platilo viac-menej aj pre Maďarsko, českí predstavitelia s rozhodnutím váhali. Decembrové stretnutie premiérov V4 však napokon ukázalo, že Slovensko zostalo so svojím negatívnym postojom voči nezávislosti Kosova osamotené. Oficiálnou pozíciou slovenskej vlády bolo, že ešte sa nevyčerпали všetky možnosti pre dosiahnutie kompromisu a predstavitelia Srbov a kosovských Albáncov by mali pokračovať v dialógu o otázke štatútu. Slovenská diplomacia ponechala dvere otvorené akémukoľvek riešeniu, vyhybajúc sa jasnému „áno“ alebo „nie“.

STARONOVÁ VÝZVA: ZÁPADNÝ BALKÁN

Hoci vyššie spomenutá *Kroměřížska deklarácia* zahŕňala podporu integračných ambícií krajín východnej Európy aj západného Balkánu, V4 ako taká sa v povstupovom období orientovala viac na východnú Európu ako na Balkán.¹² Platilo to aj v roku 2007, a to aj napriek skutočnosti, že krajiny V4 vyjadrili významnú podporu Chorvátsku v jeho snahe o členstvo v EÚ a že téma západného Balkánu ako takého zastávala dôležité miesto na stretnutí premiérov V4 a Slovinska v Ostrave.¹³ Kvôli prevažujúcej orientácii V4 smerom na východ sa agenda západného Balkánu stala prioritou pre inú stredoeurópsku regionálnu iniciatívu – Regionálne partnerstvo. Takéto rozdelenie je pre Vyšehradskú štvorku jednoznačne nevýhodné – V4 ako značka sa z Balkánu takmer vytratila, preto by mala začať nanovo objavovať Balkán, a to čím skôr, tým lepšie. Konsenzus medzi krajinami V4, že dvere EÚ by mali zostať otvorené a že krajiny západného Balkánu sú najpokročilejšími kandidátmi na členstvo v EÚ, existoval v podstate vždy. Podpora pre politiku otvorených dverí je základným predpokladom na užšiu spoluprácu krajín V4 v regióne západného Balkánu. Treba tiež zdôrazniť, že uznanie krajín západného Balkánu ako najpravdepodobnejších kandidátov na vstup do EÚ v žiadnom prípade neprotirečí ambíciám krajín východného susedstva, ako napr. Ukrajina alebo Moldavsko, uchádzať sa o členstvo v EÚ.

Ďalším dôležitým faktorom otvárajúcim priestor pre rozvoj dimenzie západného Balkánu vo vyšehradskej agende je meniac sa orientácia poľskej zahraničnej politiky. Po dlhých rokoch orientácie výlučne na východ si poľská zahraničná politika uvedomi-

¹² Veľmi rozšíreným je argument, ktorý vynechanie západného Balkánu z vrcholných priorít Vyšehradskej skupiny vysvetľuje väčšou geografickou blízkosťou V4 k východným susedom ako ku krajinám západného Balkánu. Tento prístup presadzovalo najmä Poľsko. Popri geopolitických argumentoch poľská diplomacia zdôrazňovala úlohu historických aspektov, kultúrnej a jazykovej príbuznosti, ako aj dôležitosť ekonomických faktorov.

¹³ *Joint Statement, V4 + Slovenia Prime Ministers' Meeting, Ostrava (CZ) December 9th – 10th, 2007.* <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=984&articleID=13009&ctag=articlist&iid=1>.

la, že krajina ako Poľsko – ak má ambície formovať zahraničnú politiku EÚ – nemôže v súvislosti s vývojom na Balkáne zostať v pasívnej pozícii. Prvý krok v tejto veci spravila už predchádzajúca ministerka zahraničných vecí Anna Fotygová, zatiaľ čo programové vyhlásenie vlády Donalda Tuska západný Balkán zaraďuje medzi priority poľskej zahraničnej politiky. Zdá sa, že poľská vláda a diplomacia si uvedomili, že intenzifikácia „balkánskej dimenzie“ poľskej zahraničnej politiky neprotirečí jej východnej politike a nebude Poľsko v úlohe kľúčového hráča v oblasti východného susedstva diskvalifikovať. Naopak, posilňovanie balkánskeho rozmeru poľskej zahraničnej politiky bude plne komplementárne s východnou dimenziou.

Ďalšou priaznivou okolnosťou je, že aj zvyšné tri vyšehradské krajiny – Česká republika, Maďarsko a Slovensko – považujú západný Balkán za kľúčovú prioritu svojej zahraničnej politiky. Pravdou však zostáva, že ekonomická prítomnosť týchto troch krajín – nehovoriac o Poľsku – na trhoch západného Balkánu nie je ani zďaleka uspokojivá. Inými slovami, rastúce trhy krajín západného Balkánu a pokračujúce procesy privatizácie ponúkajú obrovskú príležitosť pre krajiny V4 uplatniť v regióne v ešte väčšej miere svoju ekonomickú diplomáciu. Bez ohľadu na prirodzenú súťaživosť medzi krajinami V4 v oblasti obchodu a investícií, určitá koordinácia ekonomických stratégií v regióne západného Balkánu môže byť výhodná pre všetky strany.

Netreba zabúdať ani na vzťah EÚ k západnému Balkánu. Západný Balkán predstavuje jednu z kľúčových priorít zahraničnej politiky EÚ a cieľový región politiky jej rozširovania. Krajiny V4 by sa nemali iba nechať unášať *mainstreamom* v Unii, ale mali by prísť s vlastnými iniciatívami a nápadiami, aby aktívne formovali politiky EÚ v regióne. Inými slovami, v procese rozvíjania politik EÚ voči západnému Balkánu by mali krajiny V4 lepšie využívať vlastné komparatívne výhody. Jedinečné skúsenosti z procesov prechodu k demokracii a budovania trhovej ekonomiky, ako aj z procesu prístupových rokovaní do EÚ a NATO, môžu predstavovať pridanú hodnotu pre krajiny západného Balkánu, ktoré stoja pred podobnými výzvami transformácie. Účinne využité nástroje *twinningu* a výmeny skúseností možno využiť efektívnejšie, ak budú krajiny V4 v tejto oblasti lepšie koordinovať svoje aktivity a efektívnejšie spolupracovať. Rozdelenie úloh v iniciatíve Regionálne partnerstvo môže v tomto kontexte poslúžiť ako cenná inšpirácia.

Popri skúsenostiach jednotlivých krajín môže ako zdroj skúseností pre západný Balkán slúžiť aj samotná V4 ako modelový príklad regionálnej iniciatívy. Úspešný export *know-how* z jedného regiónu do druhého už pritom funguje. Krajiny V4 boli zakladajúcimi členmi Stredoeurópskej dohody o voľnom obchode (*Central European Free Trade Agreement* – CEFTA), ktorá sa v súčasnosti etabluje – dokonca pod rovnakým názvom – na západnom Balkáne. Niet pochyb o tom, že založenie zóny voľného obchodu umožnilo krajinám V4 lepšie čeliť výzvam, ktoré prináša jednotný trh EÚ.

V procese rozvíjania politik EÚ voči západnému Balkánu by mali krajiny V4 lepšie využívať vlastné komparatívne výhody. Jedinečné skúsenosti z procesov prechodu k demokracii a budovania trhovej ekonomiky, ako aj z procesu prístupových rokovaní do EÚ a NATO, môžu predstavovať pridanú hodnotu pre krajiny západného Balkánu.

Krajiny západného Balkánu netaja, že ich cieľ je rovnaký – pripraviť svoje ekonomiky na pristúpenie k jednotnému európskemu trhu.

Existujú aj ďalšie oblasti, v ktorých môže V4 poslúžiť ako model pre rozvíjanie podobných regionálnych iniciatív na západnom Balkáne. Koordinácia politických pozícií, ako aj efektívne zdieľanie skúseností a *know-how* sú len niektoré z mnohých oblastí, v ktorých môže byť V4 príkladom. V tejto súvislosti nastal pre Vyšehradskú štvorku veľmi priaznivý moment. Nedávno založená Rada pre regionálnu spoluprácu (*Regional Cooperation Council – RCC*) nie je len následníkom *Paktu stability pre juhovýchodnú Európu*, ale perspektívne aj najefektívnejšia a najživotoschopnejšia regionálna iniciatíva na západnom Balkáne, zastrešujúca všetky krajiny regiónu. Zo strany RCC navyše prichádzajú jasné signály, že skúsenosti V4 sú považované za veľmi zaujímavé a že jej priama angažovanosť v procese rozvoja aktivít RCC bude vítaná.¹⁴

V4 by nemala premeškať tento priaznivý moment a zapojiť sa – v najväčšej možnej miere – do procesu budovania agendy novej regionálnej iniciatívy na západnom Balkáne. Okrem politickej podpory možno ako jednu z možných ciest vedúcich k rozvíjaniu spolupráce medzi dvoma iniciatívami spomenúť zriadenie spoločného konzultačného orgánu zloženého z predstaviteľov RCC a V4 (alebo Medzinárodného vyšehradského fondu). Širšia angažovanosť V4 v spolupráci s RCC bude výhodná pre oboch – Vyšehradská skupina tak bude mať možnosť definitívne prekonať „únavu“ svojich členov vyplývajúcu z ich vstupu do Európskej únie, ako aj čiastočný ideový deficit. Treba tiež zdôrazniť, že orientácia smerom k RCC by v žiadnom prípade neoslabila schopnosť V4 úzko spolupracovať s inými regionálnymi iniciatívami, či už vo vnútri alebo mimo EÚ.

ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY

Rok 2007 možno z pohľadu rozvoja vyšehradskej spolupráce považovať za jeden z prelomových, najmä v období po rozšírení Únie. Krajinám V4 sa podarilo nielen pokračovať vo vzájomnej spolupráci v mnohých oblastiach (ENP, aktivity Medzinárodného vyšehradského fondu atď.) a vyšehradskú agendu vyplniť novým obsahom (napr. otázka energetickej bezpečnosti), ale aj vydláždili cestu pre identifikáciu ďalších oblastí vyšehradskej spolupráce. K niektorým výzvam V4 nezaujala vyhranené stanovisko a na svoje objavenie, alebo – lepšie povedané – znovuobjavenie ešte len čakajú. V tomto kontexte treba obzvlášť vyzdvihnúť agendu západného Balkánu a pokračujúce budovanie Rady pre regionálnu spoluprácu. V4 môže prispieť nielen k jej rozvoju,

¹⁴ Pozri *Strategic Outlook at the Priority Areas of Cooperation in South Eastern Europe*. Regional Cooperation Council, Pomorie 2008. http://www.rcc.int/index.php?action=doc_detail&id=43; *Strategic Work Programme of the Regional Cooperation Council, 2008 – 2009*. Regional Cooperation Council, Pomorie 2008. http://www.rcc.int/index.php?action=doc_detail&id=39. V rozhovore s autorom zástupkyňa generálneho tajomníka RCC Jelica Minićová spomenula V4 ako jedného z najperspektívnejších partnerov pre spoluprácu s RCC. RCC podľa jej slov privíta od V4 akékoľvek návrhy týkajúce sa konkrétnych oblastí spolupráce.

ale prostredníctvom transferu *know-how* spojeného s budovaním inštitúcií, nástrojov spolupráce alebo šírením demokratických hodnôt môže legitimizovať svoje ďalšie pôsobenie. Aktuálne poľské predsedníctvo V4 a budúročné české predsedníctvo EÚ¹⁵ predstavujú vhodné príležitosti pre rozvoj aktivít na osi V4 – Balkán a vytvárajú pre Vyšehradskú skupinu nové príležitosti podieľať sa aktívnejšie na formovaní politik EÚ.

REFERENCIE

- Duleba, A.– Najšlová, L. – Strážay, T.: *The ENP and the EU 's Eastern Policy: a Slovak Perspective*. <http://www2.hiia.hu/projects/visegrad/doc.asp>.
- Declaration of Prime Ministers of the Czech Republic, the Republic of Hungary, the Republic of Poland and the Slovak Republic on Cooperation of the Visegrad Group Countries after Their Accession to the European Union (12th May 2004)*. <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=942&articleID=3894&ctag=articlelist&iid=1>.
- Guidelines on the Future Areas of Visegrad Cooperation*. <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=941&articleID=3936&ctag=articlelist&iid=1>.
- Informácia o priebehu a výsledkoch summitu predsedov vlád krajín Vyšehradskej skupiny (Bratislava 18. júna 2007)*. [www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/3E846BBAC230FE5-FC125730C00421E2A/\\$FILE/vlastnymat.rtf](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/3E846BBAC230FE5-FC125730C00421E2A/$FILE/vlastnymat.rtf).
- Joint Statement, V4 + Slovenia Prime Ministers' Meeting, Ostrava (CZ) December 9th – 10th, 2007*. <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=984&articleID=13009&ctag=articlelist&iid=1>.
- Press Statement, V4 Prime Ministers Summit, Bratislava 18th June 2007*. <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=984&articleID=9618&ctag=articlelist&iid=1>.
- Prioritní oblasti předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v prvním pololetí roku 2009*. Úrad podpredsedu vlády Českej republiky pre európske záležitosti, Praha 2007. http://www.businessinfo.cz/files/2008/UV_prioritnioblasticzpredsednictvi.pdf.
- Program przewodnictwa RP w Grupie Wyszehradzkiej lipiec 2008 – czerwiec 2009*. Ministerstwo zagranicznych wewi Polskiej republiky, Varšava 2008. <http://www.ms.gov.pl/Polska,na,czele,Grupy,Wyszehradzkiej,19033.html>.
- Statement of the 5th meeting of the European Union Affairs Committees of the National Parliaments of the Visegrad Group Countries, Krakow 15th – 16th January, 2007*. <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=859&articleID=6899&ctag=articlelist&iid=1>.
- Strategic Outlook at the Priority Areas of Cooperation in South Eastern Europe*. Regional Cooperation Council, Pomorie 2008. http://www.rcc.int/index.php?action=doc_detail&iid=43.
- Strategic Work Programme of the Regional Cooperation Council, 2008 – 2009*. Regional Cooperation Council, Pomorie 2008. http://www.rcc.int/index.php?action=doc_detail&iid=39.
- The Programme of Slovakia's V4 Presidency 2006/2007*. <http://www.visegradgroup.eu/main.php?folderID=942&articleID=4095&ctag=articlelist&iid=1>.

¹⁵ Pozri *Prioritní oblasti předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v prvním pololetí roku 2009*. Úrad podpredsedu vlády Českej republiky pre európske záležitosti, Praha 2007. http://www.businessinfo.cz/files/2008/UV_prioritnioblasticzpredsednictvi.pdf; *Program przewodnictwa RP w Grupie Wyszehradzkiej lipiec 2008 – czerwiec 2009*. Ministerstwo zagranicznych wewi Polskiej republiky, Varšava 2008. <http://www.ms.gov.pl/Polska,na,czele,Grupy,Wyszehradzkiej,19033.html>.

VZŤAHY S VÝCHODNÝMI SUSEDMI V ROKU 2007

ALEXANDER DULEBA

Slovenská vláda sformovaná po parlamentných voľbách v júni 2006 sa v programovom vyhlásení zaviazala, že bude posilňovať ekonomický rozmer slovenskej diplomacie.¹ Predseda vlády Robert Fico spresnil, že ekonomická dimenzia diplomacie sa bude týkať najmä ďalšieho rozvoja vzťahov Slovenska s Ruskom a krajinami východnej Európy. Uviedol, že sa bude osobne zasadzovať za zlepšenie slovensko-ruských vzťahov, ktoré podľa jeho názoru slovenská diplomacia doteraz podceňovala. Vzťahy s Ruskom je podľa neho potrebné aktivizovať, pretože nový kabinet bude podstatne viac podporovať ekonomickú dimenziu zahraničnej politiky, a to aj vo vzťahu k takým krajinám, ako sú Rusko, Ukrajina a Čína.²

RUSKÁ FEDERÁCIA

Hlavnou udalosťou slovensko-ruských vzťahov v roku 2007 bola oficiálna návšteva predsedu vlády SR Roberta Fica v Ruskej federácii, ktorá sa uskutočnila 4. mája. Predsedu sprevádzali štyria členovia vlády – minister zahraničných vecí Ján Kubiš, minister hospodárstva Ľubomír Jahnátek, minister dopravy Ľubomír Vážny a minister obrany František Kašícký. Slovenská

¹ Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky. Vláda SR, Bratislava 2006. <http://www-8.vlada.gov.sk/data/files/1900.pdf>.

² ČTK, 6. 7. 2007; TASR, 27. 7. 2007.

vládna delegácia bola prijatá prezidentom Ruskej federácie Vladimirom Putinom a následne sa uskutočnili rokovania s predsedom ruskej vlády Michailom Fradkovom. Putin neprijal slovenskú delegáciu v Kremli, ale vo svojej rezidencii Novo-Ogariovo pri Moskve, čo v jazyku ruských diplomatických zvyklostí znamená vyjadrenie osobitnej pocty pre zahraničnú návštevu. Predmetom rokovaní boli predovšetkým otázky hospodárskej spolupráce, týkali sa však i troch tém, ktoré mali zahraničnopolitický rozmer:

- postoj obidvoch strán k plánovanej výstavbe prvkov americkej protiraketovej obrany v Českej republike (radar) a Poľsku (raketová základňa);
- riešenie konečného štatútu Kosova;
- otázky ďalšieho rozvoja vojenskotechnickej spolupráce.

Predseda slovenskej vlády pred rokovaniami s ruským prezidentom i počas nich vyhlásil, že chápe obavy Ruska z výstavby prvkov americkej protiraketovej obrany (PRO) v ČR a Poľsku, a zdôraznil, že on osobne by nikdy nesúhlasil s ich umiestnením

V otázke PRO a ohlásených odvetných opatreniach Ruska došlo k diskrepancii medzi postojom predsedu vlády SR na jednej strane a slovenskej diplomacie vrátane prezidenta SR Ivana Gašparoviča na strane druhej.

na území SR. Prezident Putin vysoko ocenil postoj slovenského predsedu vlády v otázke PRO. Podľa Putina, ak sa výstavba PRO v ČR a Poľsku zrealizuje a zároveň budú vybudované nové americké vojenské základne na území Rumunska a Bulharska, Rusko bude musieť podniknúť odvetné opatrenia, vrátane pozastavenia implementácie *Zmluvy o konvenčných ozbrojených silách v Európe* a zacielenia rakiet na objekty PRO a vojenskej infraštruktúry v strednej Európe.³ V otázke PRO a ohlásených

odvetných opatreniach Ruska došlo k diskrepancii medzi postojom predsedu vlády SR na jednej strane a slovenskej diplomacie vrátane prezidenta SR Ivana Gašparoviča na strane druhej, keďže SR sa ako členská krajina NATO stala signatárom *bukureštskej deklarácie* schválenej na summite NATO v apríli (pred návštevou predsedu vlády SR v Moskve), ktorá v bode 37 obsahuje priznanie skutočnosti zo strany všetkých členských krajín NATO, že výstavba prvkov americkej PRO v Európe je prínosom pre bezpečnosť všetkých členov Aliancie. Postoj predsedu vlády SR vyvolal kritické komentáre zo strany vládných predstaviteľov ČR a Poľska.⁴

Slovenský premiér a ruský prezident sa zhodli i v otázke riešenia štatútu Kosova. Putin informoval Fica, že „ak Srbsko nesúhlasí s rozhodnutím o Kosove, Rusko je

³ *Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica v Ruskej federácii dňa 4. mája 2007.* Vláda SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2A5FC6BB35397F74C12572EA0047DC18?OpenDocument>; *Načalo rossijsko-slovackich peregovorov, 4 maja 2007 goda, Novo Ogarevo.* Oficiálna stránka prezidenta Ruskej federácie <http://www.kremlin.ru>; *Rossijsko-slovackije otnošenija, 2007. Posolstvo Rossijskoj Federacii*, Bratislava 2007.

⁴ *Bucharest Summit Declaration Issued by the Heads of State and Government Participating in the Meeting of the North Atlantic Council in Bucharest on 3 April 2008.* In: *NATO Press Release 2008(049)*. <http://www.nato.int/docu/pr/2008/p08-049e.html>; Pozri tiež *Topolánek a Fico sa na radare nezhodli*. In: *TASR*, 18. 11, 2007.

pripravené na jeho obranu v BR OSN a nepodporí rezolúciu, ktorá by bola proti jeho zámerom“. Ak bude nezávislosť Kosova vyhlásená jednostranne, rovnaký prístup uplatní Rusko aj pri riešení zmrazených konfliktov v postsovietskom priestore. Fico informoval Putina o tom, že Národná rada SR prijala rezolúciu, ktorá odmieta jednostranné riešenie štatútu Kosova, avšak zároveň dodal, že „SR nebude viac srbská ako samotní Srbi“.⁵ V dvoch kľúčových otázkach medzinárodnej bezpečnostnej agendy, ktoré v roku 2007 vyvolali napätie medzi väčšinou členských krajín NATO a EÚ na jednej a Ruskom na druhej strane, postoj predsedu slovenskej vlády bol totožný s postojom prezidenta Ruska. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím tak došlo k výraznému posunu slovenskej zahraničnej politiky a percepcie Slovenska ako zahraničnopolitického aktéra v rámci Aliancie i Unie.

Medzinárodný rozmer mala i otázka ďalšieho rozvoja vojenskotechnickej spolupráce Slovenska a Ruska, ktorá bola takisto predmetom slovensko-ruských rokovaní na najvyššej úrovni v Moskve. Ruský prezident poukázal na to, že problémom v tejto oblasti bilaterálnych vzťahov je najmä vyriešenie otázky sovietskych zbrojných licencií z rokov 1951 – 1989 na vojenskú výrobu na Slovensku. Ak sa táto otázka vyrieši, Rusko je pripravené na realizáciu spoločných projektov so SR v tretích krajinách, predovšetkým v Ázii a arabských krajinách. Po rokovaníach s ruskými predstaviteľmi slovenský premiér vyhlásil: „Vláda, ktorej som predsedom, sa nebojí výroby zbraní na Slovensku.“ Ruského prezidenta však zároveň uistil, že v súčasnosti sa v SR nevyrába vojenská technika, ktorá by podliehala zahraničným licenciám.⁶ Rokovania v Moskve potvrdili Ficove slová, že „medzi našimi krajinami nie sú otvorené žiadne citlivé politické témy, a preto sa môžeme sústrediť na dobrú a vzájomne výhodnú hospodársku spoluprácu“. Na základe analýzy prístupu k rozvoju vzťahov s Ruskom, nezávislý inštitút Európska rada pre zahraničné vzťahy zaradil Slovensko do skupiny členských krajín EÚ, ktoré označil za tzv. priateľských pragmatikov vo vzťahoch s Ruskom.⁷

Hospodárska diplomacia vo vzťahoch SR a RF mala v roku 2007 dva vrcholy. Prvým bolo 12. zasadnutie Medzivládnej slovensko-ruskej komisie pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu v Moskve vo februári 2007. Vláda R. Fica obnovila prácu tejto komisie, ktorá bola prerušená v roku 2002. Na rokovaní komisie sa zúčastnil minister hospodárstva Jahnátek, ktorý vyzdvihol skutočnosť, že obchodný obrat medzi

*Po rokovaníach s ruskými predstaviteľmi slovenský premiér vyhlásil:
„Vláda, ktorej som predsedom, sa
nebojí výroby zbraní
na Slovensku.“*

⁵ Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica v Ruskej federácii dňa 4. mája 2007. Vláda SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2A5FC6BB35397F74C12572EA0047DC18?OpenDocument>.

⁶ Tamže; pozri tiež Fico: *Nebojíme sa výroby zbraní*. In: *Sme*, 4. 5. 2007; Čarnogurský, J.: *Najdôležitejšia návšteva premiéra*. In: *Pravda*, 10. 5. 2007.

⁷ Leonard, M., Popescu, N.: *A Power Audit of EU – Russia Relations*. In: *European Council on Foreign Relations*, EFCR/02 November 2007. http://ecfr.3cdn.net/1ef82b3f011e075853_0fm6bphgw.pdf.

obidvoma krajinami má rastúci trend. Podľa údajov ruskej strany celkový obchodný obrat medzi SR a RF v roku 2006 dosiahol rekordnú hodnotu 5,7 miliárd USD. V roku 2007 tento trend pokračoval – podľa údajov Štatistického úradu a Ministerstva hospodárstva SR obchodný obrat s Ruskom prekročil v roku 2007 167 miliárd Sk. Pod rastúcu hodnotou obratu bilaterálneho obchodu sa podpísali najmä dva faktory: slabnúci kurz amerického dolára a rast cien ropy a zemného plynu na svetových trhoch, t. j. hlavných komodít, ktoré Slovensko z Ruska dováža.⁸

Ďalší vrchol hospodárskej diplomacie v slovensko-ruských vzťahoch bol spojený s už spomínanou oficiálnou návštevou predsedu vlády R. Fica v Moskve v máji 2007. Počas návštevy sa v Moskve uskutočnilo slovensko-ruské podnikateľské fórum, na ktorom sa zúčastnilo 17 podnikateľských subjektov zo SR a 60 ruských hostí – pred-

Výstavba širokorozchodnej železničnej trate z Košíc do Bratislavy by stála zhruba 80 miliárd Sk a bola by rentabilná iba v prípade, že by po nej denne prešlo približne 30 vlakových sústav, čo by predstavovalo 35 – 45 miliónov ton tovaru ročne.

stavitelia podnikateľských subjektov i regionálnej a štátnej správy RF. Na záver fóra bol podpísaný *Protokol o vytvorení slovensko-ruskej podnikateľskej rady*, ktorý za slovenskú stranu podpísal Ľudovít Černák, bývalý minister hospodárstva a za ruskú stranu Sergej Šmatko, prezident spoločnosti Atomstrojexport, ktorá sa zaoberá výstavbou jadrových objektov. Druhým dokumentom, ktorý bol podpísaný počas návštevy slovenskej vládnej delegácie v Moskve, bolo *Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom dopravy SR a Ruskými železnicami*. Za

slovenskú stranu podpísal memorandum minister dopravy Ľ. Vážny a za ruskú stranu prezident štátnej spoločnosti Ruské železnice Vladimír Jakunin.⁹

Veľkú diskusiu v SR vyvolalo najmä utajené „železničné memorandum“ o výstavbe širokorozchodnej železničnej trate cez územie SR k Dunaju a ďalej do Rakúska na trase Košice – Bratislava – Viedeň. Prezident V. Putin na rokovaníach s R. Ficom na margo výstavby širokorozchodnej trate cez územie SR uviedol, že tento projekt má strategický celoeurópsky význam a že partnermi projektu by mali byť i ďalšie európske krajiny, najmä Rakúsko a Nemecko. Obidve strany sa dohodli, že vytvoria spoločnú pracovnú skupinu, ktorá vypracuje štúdiu uskutočniteľnosti projektu.¹⁰ Podľa prepočtov riaditeľa Výskumného ústavu dopravy Ľubomíra Palčáka by výstavba širokorozchodnej železničnej trate z Košíc do Bratislavy stála zhruba 80 miliárd Sk a bola by rentabilná iba v prípade, že by po nej denne prešlo približne 30 vlakových sústav, čo by predstavovalo 35 – 45 miliónov ton tovaru ročne. Inými slovami, dopyt po tovare, ktorý sa v súčasnosti prepravuje po širokorozchod-

⁸ 12. zasadnutie Medzivládnej slovensko-ruskej komisie pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu v Moskve. Ministerstvo hospodárstva SR, 19. 2. 2007; *Zahraničný obchod SR – január až december 2007*. Ministerstvo hospodárstva SR, Bratislava 2008. <http://www.economy.gov.sk/index/go.php?id=4034>.

⁹ *Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica v Ruskej federácii dňa 4. mája 2007*. Vláda SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/app/material.nsf/0/2A5FC6BB35397F74C12572EA0047DC18?OpenDocument>.

¹⁰ Tamže.

nej železnici z Ukrajiny smerom na Slovensko, by sa musel zvýšiť približne pätnásťkrát.¹¹ Vyššie uvedené fakty spochybnili optimistické očakávania najvyšších predstaviteľov Ruska i Slovenska a nastolili úplne legitímne otázky o zmysluplnosti celého projektu.

Premiér Fico za hlavný cieľ svojej oficiálnej návštevy v Moskve v máji 2007 označil záujem o spoluprácu v energetike. Na slovensko-ruskom podnikateľskom fóre sa vyjadril, že „vláda SR je priateľsky naklonená jadrovej energetike“. Prezident Putin na rokovaníach so slovenským premiérom zdôraznil, že Rusko chce nielen dodávať jadrové palivo do SR, ale aj podieľať sa na modernizácii jadrových reaktorov a dostavbe 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne v Mochovciach. R. Fico vyjadril záujem o to, aby sa ruská firma Atomstrojexport, ktorá v minulosti stavala na Slovensku jadrové elektrárne (JE), podieľala na dobudovaní dvoch reaktorov v Mochovciach a aby sa zúčastnila i tendra na výstavbu nových reaktorov v Jaslovských Bohuniciach.¹² *Stratégia energetickej bezpečnosti SR*, ktorú vypracovalo ministerstvo hospodárstva (zverejnená bola 24. septembra 2007), definuje 13 priorít, ktoré predpokladajú realizáciu 28 projektov s investíciami vo výške 464 miliárd Sk. Prioritou je dostavba 3. a 4. bloku JE Mochovce a v budúcnosti JE V3 Jaslovské Bohunice a JE Kecerovce.¹³

Prioritou slovenskej vlády vo vzťahoch s Ruskom je vyjednať podľa možností čo najlepšie ceny plynu pre Slovensko od roku 2009, keďže „cena plynu významne ovplyvňuje sociálno-ekonomickú situáciu v krajine“. Platnosť súčasnej dohody o dodávkach a tranzite plynu končí v roku 2008.¹⁴ Nádej, že Slovensko bude mať i naďalej „slušné ceny plynu“, vyjadril minister hospodárstva Ľ. Jahnátek počas rokovaní s námestníkom generálneho riaditeľa spoločnosti Gazprom Valerijom Golubjevom a prezidentom spoločnosti Gazpromneft Alexandrom Djukovom. Predstavitelia Gazpromu pripomenuli ministromi Jahnátkovi, že v konečnom dôsledku bude cena plynu pre Slovensko závisieť od rokovaní medzi Gazpromom a SPP, a. s. Slovenské nádeje na „dobré ceny“ plynu spochybnila informácia šéfa Gazpromu Alexeja Millera z júna 2008, podľa ktorej cena ruského plynu pre EÚ na konci roka 2008, t. j. v čase, keď by už mala byť známa i cena pre Slovensko na ďalšie roky, bola pôvodne odhadovaná na 400 USD za tisíc kubíkov, pritom už v polovici roku 2008 dosiahla výšku 410 USD. Podľa Millera v „dohľadnej budúcnosti“ cena ropy dosiahne úroveň 250 USD za barel a cena plynu 500 USD za tisíc kubíkov.¹⁵ Tento odhad sťažuje slovensko-ruskú plynárenskú dohodu, keďže v čase dramatického rastu ceny ropy a zemného plynu Gazprom nemá dôvod ponáhľať sa s dohodou a zaväzovať sa k nižším cenám plynu pre Slovensko. Na druhej strane je vláda SR tlačaná k dohode dátumom vstupu do eurozóny 1. januára 2009. Cena ply-

¹¹ Pozri: Fiduľšová, V.: *Moskva utajila memorandum*. In: *Sme*, 6. 7. 2007.

¹² *Fico: Nebojíme sa výroby zbraní*. In: *Sme*, 4. 5. 2007.

¹³ *Stratégia energetickej bezpečnosti SR do roku 2030*. Ministerstvo hospodárstva SR, Bratislava 2007. <http://www.economy.gov.sk/index/go.php?id=3167>.

¹⁴ *Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica v Ruskej federácii dňa 4. mája 2007*. Vláda SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2A5FC6BB35397F74C12572EA0047DC18?OpenDocument>.

¹⁵ *Minister Jahnátek rokoval s Gazpromom o cene plynu*. In: SITA, 19. 2. 2007; Kulikov, S.: *Gazprom nanosiť preventívny udar*. In: *Nezavisimaja gazeta*, 11. 6. 2008.

nu pre Slovensko bude jednou z najdôležitejších známk na vysvedčení o úspešnosti alebo neúspešnosti ekonomickej dimenzie slovenskej diplomacie za vlády R. Fica vo vzťahoch s Ruskom.

Jednou z hlavných tém slovensko-ruských hospodárskych vzťahov v roku 2007 bola otázka vyriešenia osudu 49 % akcií spoločnosti Transpetrol, a. s., ktoré získala v privatizácii v roku 2002 ruská ropná spoločnosť Jukos. Na rokovaníach s prezidentom Putinom a predsedom vlády Fradkovom vyjadril premiér Fico záujem o „skoré vyriešenie situácie v spoločnosti Transpetrol, a. s.“ Putin prisľúbil pomoc slovenskej vláde v tejto otázke. Po rokovaníach s Putinom Fico nevlúčil, že „riešením by mohlo byť nielen odkúpenie 49 % akcií Slovenskom, ale že by tento podiel v Transpetrole mohla získať aj iná ruská firma“.¹⁶

V druhej polovici roka 2007 došlo k zaujímavým udalostiam v kauze osudu 49 % akcií Jukosu v Transpetrole. V auguste správca konkurznej podstaty spoločnosti Jukos Eduard Rebgun zorganizoval dražbu holandskej dcérskej spoločnosti Jukos Finance B.V., ktorá vlastní akcie Transpetrolu. Zahraničné aktíva spoločnosti Jukos vrátane podielu v Transpetrole na dražbe získala ruská spoločnosť Promneftstroj, dcéra štátneho ropného gigantu Rosneft. Hovorkyňa Jukos Finance B. V. Claire Davidsonová označila dražbu za frašku: „išlo o obyčajnú frašku. Eduard Rebgun mohol dnes účastníkom aukcie rovnako predáť Sochu slobody, keďže na tento pamätník má rovnaké práva ako na predaj Jukos Finance B.V. – teda žiadne.“¹⁷

31. októbra 2007 súd prvej inštancie v Amsterdame rozhodol, že výkonní riaditelia Bruce Misamore a David Godfrey sú legitímni predstavitelia spoločnosti Jukos Finance B. V., že všetky akcionárske rozhodnutia prijaté E. Rebgunom ako správcom konkurznej podstaty spoločnosti Jukos sú neplatné a že spoločnosti Jukos nebolo v Rusku umožnené spravodlivé súdne konanie.¹⁸ Rozhodnutie holandského súdu z októbra 2007 znamená zásadný obrat v kauze v prospech pôvodných vlastníkov Jukos Finance B. V. a zároveň je jasným signálom vláde SR, že ak chce nájsť riešenie osudu 49 % akcií Transpetrolu, a. s., musí ho hľadať primárne úplne inde než v Moskve.

Ak budeme vychádzať z rastu bilaterálneho obchodu medzi SR a Ruskom, môžeme konštatovať, že v roku 2007 vláda SR vo vzťahoch s Ruskom posilnila ekonomickú dimenziu diplomacie. Otázne však je, v akej miere sa o rast bilaterálneho obchodu zaslúžila slovenská diplomacia a v akej miere sa pod neho podpísali objektívne faktory: hospodársky rast SR a najmä rast vývozu automobilov zo SR do Ruska, klesajúci výmenný kurz USD a rastúce ceny za ropu a zemný plyn dovážané z Ruska. Napriek tomu, že slovenský export do Ruska v roku 2007 vzrástol o takmer 59 % v porovnaní

¹⁶ Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica v Ruskej federácii dňa 4. mája 2007. Vláda SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2A5FC6BB35397F74C12572EA0047DC18?OpenDocument>.

¹⁷ MH nespochybňuje výsledok dražby Jukos Finance. In: SITA, 15. 8. 2007; Rosneft v aukcii vydražil Transpetrol. In: eTrend, 15. 8. 2007.

¹⁸ Ruský správca konkurznej podstaty Yukos Oil Company nie je oprávnený odvolať manažment spoločnosti Yukos Finance B. V., Yukos Finance B. V., tlačová správa, 31. 10. 2007.

s rokom 2006, pasívne saldo zahraničného obchodu s Ruskom stále presahuje 100 miliárd Sk a je najväčšie spomedzi všetkých relevantných obchodných partnerov SR.¹⁹ Prioritný záujem vlády SR vedenej R. Ficom vo vzťahoch s Ruskom sa týka energetiky. Z hľadiska programových cieľov vlády je Rusko dôležitým partnerom najmä v otázke rozvoja jadrovej energetiky – je dodávateľom jadrového paliva a ruské spoločnosti sa môžu zúčastniť na dostavbe jadrovej elektrárne v Mochovciach, prípadne na výstavbe ďalších výrobných kapacít, ktoré predpokladá *Stratégia energetickej bezpečnosti SR*. Ďalšou prioritou slovenskej vlády je dosiahnuť podľa možností čo najnižšie ceny za ruský plyn počínajúc rokom 2009, a to z dvoch hlavných dôvodov: vplyv na sociálno-ekonomickú situáciu obyvateľstva a vstup do eurozóny. Vzhľadom na to, že Slovensko je po Holandsku druhou členskou krajinou EÚ z hľadiska rozvoja plynofikácie obcí a pokrytia územia distribučnou plynárenskou sieťou, cena plynu má veľký vplyv na sociálno-ekonomické pomery obyvateľstva SR a plnenie programového vyhlásenia vlády. Prudký nárast cien ropy a plynu v rokoch 2008 – 2009 by mohol sťažiť adaptáciu SR v eurozóne, najmä z hľadiska zvýšenia rizika rastu inflácie.

UKRAJINA

V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi bol rok 2007 mimoriadne bohatý v slovensko-ukrajinských vzťahoch z hľadiska obsahu a intenzity kontaktov na oficiálnej i neoficiálnej úrovni. Stalo sa tak paradoxne napriek tomu, že Ukrajina sa ocitla v dlhotrvajúcej politickej kríze, ktorá vyústila do predčasných parlamentných volieb v septembri 2007. V priebehu roka sa dvakrát uskutočnili rokovania predsedov vlád SR a Ukrajiny Roberta Fica a Viktora Janukovyča, do Bratislavy prišiel na oficiálnu návštevu ukrajinský prezident Viktor Juščenko, predseda parlamentu Ukrajiny Oleksandr Moroz sa zúčastnil na rokovaní predsedov parlamentov krajín EÚ v Bratislave, bola obnovená činnosť Medzivládnej komisie pre hospodársku, priemyselnú a vedecko-technickú spoluprácu a uskutočnili sa dve zasadnutia medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu. V politickej agende bilaterálnych vzťahov prevládali témy podpory európskej integrácie Ukrajiny zo strany SR a aktivity Veľvyslanectva SR v Kyjeve ako kontaktného veľvyslanectva NATO na roky 2007 – 2008. Slovenská vláda vo vzťahoch s Ukrajinou v roku 2007 ozvučila dve hlavné témy: zabezpečenie ochrany hranice s Ukrajinou tak, aby SR splnila technické podmienky vstupu do schengenskej zóny a dovoz elektrickej energie z Ukrajiny s cieľom pokryť deficit na domácom trhu, ktorý vznikne po plánovanom odstavení druhého bloku JE Jaslovské Bohunice v roku 2009. Ukrajinská strana v roku 2007 oveľa intenzívnejšie než v minulosti nastolila tému spolupráce pri tranzite kaspickej ropy cez slovenskú líniu ropovodu Družba.

¹⁹ *Zahraničný obchod SR – január až december 2007*. Ministerstvo hospodárstva SR, Bratislava 2008. <http://www.economy.gov.sk/index/go.php?id=4034>.

Dňa 26. februára 2007 sa uskutočnila oficiálna návšteva predsedu vlády R. Fica na Ukrajine. Vládnu delegáciu tvorili minister zahraničných vecí J. Kubiš, minister hospodárstva Ľ. Jahnátek a veľvyslanec SR na Ukrajine Urban Rusnák. Predsedu vlády SR prijal prezident V. Juščenko, uskutočnili sa rokovania s predsedom vlády V. Janukovyčom a predsedom parlamentu O. Morozom. Na rokovaníach predsedov vlád bola dosiahnutá dohoda o obnovení činnosti Medzivládnej komisie pre hospodársku, priemyselnú a vedecko-technickú spoluprácu, ktorá bola zrušená v roku 2002. Za hlavný výsledok návštevy je možné považovať politickú dohodu predsedov vlád o dodávkach elektrickej energie z Ukrajiny na Slovensko. Počas návštevy boli podpísané tri zmluvné dokumenty: dohoda o podpore a vzájomnej ochrane investícií, dohoda o medzinárodnej kombinovanej doprave a *Plán slovensko-ukrajinskej spolupráce pri implementácii Akčného plánu EÚ – Ukrajina na rok 2007*.²⁰ Ďalšie rokovanie R. Fica a V. Janukovyča sa uskutočnilo 28. augusta v Užhorode. Predsedu vlády R. Fica na jeho ceste sprevádzali podpredseda vlády a minister vnútra Robert Kaliňák, minister zahraničných vecí J. Kubiš a minister hospodárstva Ľ. Jahnátek. Hlavné témy užhorodských rokovaní boli venované dovozu elektriny z Ukrajiny, vstupu SR do schengenského priestoru a spolupráci na spoločnej hranici, príprave dohody o malom pohraničnom styku, uľahčeniu vízového režimu a cezhraničnej spolupráci.²¹

Sériu vrcholných diplomatických udalostí v slovensko-ukrajinských vzťahoch v roku 2007 zavŕšila oficiálna návšteva prezidenta Juščenka na Slovensku v dňoch 10. – 11. októbra. Prezident Ukrajiny rokoval so slovenským prezidentom Ivanom Gašparovičom, predsedom vlády Robertom Ficom, predsedom Národnej rady SR Pavlom Paškom a vystúpil s verejnou prednáškou na pôde Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku. Počas jeho pobytu boli podpísané dve medzivládne dohody: dohoda o výstavbe a otvorení cestného hraničného priechodu Čierna nad Tisou – Solomonovo a novelizovaná dohoda o sociálnom zabezpečení.²²

Je možné konštatovať, že slovenská vláda vedená R. Ficom vo vzťahu k Ukrajine pokračuje v aktivitách, ktoré začala ešte Dzurindova vláda po vstupe do NATO a EÚ v roku 2004. Vo februári 2007 bol podpísaný *Plán slovensko-ukrajinskej spolupráce pri implementácii Akčného plánu EÚ – Ukrajina na rok 2007*, v rámci ktorého SR pomáha Ukrajine v približovaní sa k EÚ. Štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí Ukrajiny Volodymyr Ohryzko, poverený vedením ministerstva na rokovaníach s ministrom zahraničných vecí SR J. Kubišom vo februári 2007 v Kyjeve, prejavil záujem o pravidelné konzultácie so slovenskými partnermi pri príprave rokovaní o posilnenej dohode

²⁰ *Správa o priebehu a výsledkoch cesty delegácie vedenej predsedom vlády Slovenskej republiky Robertom Ficom na Ukrajinu 26. 2. 2007*. Vláda SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/407A7A1125C59685C12572AE004435FA?OpenDocument>; Siruk, M.: *Dynamizácia dialohu. Ukrajina i Slovaččina intenzifikujú vidnosny*. In: *Deň*, No. 36, 28. 2. 2007.

²¹ *Predseda vlády SR Robert Fico v utorok 28. augusta 2007 na zahraničnej pracovnej ceste v ukrajinskom Užhorode*. Úrad vlády SR, Bratislava 2007. http://www.government.gov.sk/aktuality_start.php?id_ele=7308.

²² *Ukrajina i Slovákija podpisali 2 dvuchstoronnych dokumenta*. In: *Korrespondent*, 11. 10. 2007; *Juščenko: Ukrajina zainteresovana v priamom členstve v JeS i NATO*. In: *Korrespondent*, 11. 10. 2007.

Ukrajiny s EÚ po implementácii Akčného plánu do konca roka 2007. Počas rokovaní vládnych delegácií vo februári 2007 v Kyjeve premiér Janukovyč podobne ako jeho predchodca Jurij Jechanurov vysoko ocenil slovenskú podporu a pomoc pri rozvíjaní vzťahov s EÚ.²³ Veľvyslanectvo SR v Kyjeve sa stalo kontaktným veľvyslanectvom NATO na Ukrajine na roky 2007 – 2008. Stalo sa tak prvýkrát vôbec v dejinách slovenskej diplomacie, keď SR po vstupe do NATO dostala úlohu kontaktného veľvyslanectva v niektorej z partnerských krajín Aliancie. Úlohou veľvyslanectva je podpora dialógu medzi Ukrajinou a Alianciou a prezentácia NATO na Ukrajine, resp. aktivity smerom k zvyšovaniu informovanosti ukrajinskej verejnosti. Veľvyslanectvo v Kyjeve disponuje špeciálnou grantovou schémou, ktorá mu umožňuje poskytovať malé granty ukrajinským organizáciám aktívnym vo verejnej debate o NATO a bezpečnostnej politike Ukrajiny. Navyše MZV SR podporilo v roku 2007 štyri projekty slovenských mimovládnych organizácií zameraných na podporu zvyšovania informovanosti ukrajinskej verejnosti o NATO.²⁴

Jednou z hlavných politických tém slovensko-ukrajinských vzťahov v roku 2007 bola príprava vstupu SR do schengenského priestoru, ktorej súčasťou bolo i posilnenie spolupráce policajných a colných orgánov na slovensko-ukrajinskej hranici a zároveň snaha obidvoch strán o zmiernenie negatívnych vplyvov na cezhraničnú spoluprácu. Aj z tohto dôvodu sa uskutočnilo rokovanie vlád Slovenska a Ukrajiny v auguste 2007 v pohraničnom Užhorode. Záujmom Ukrajiny bolo, aby bola podpísaná dohoda o malom pohraničnom styku, ktorý by umožnil ľahšie prekračovanie hranice obyvateľom pohraničných obcí. Schengenské pravidlá umožňujú špeciálny vízový režim pre obyvateľov obcí na vonkajšej hranici schengenského priestoru nachádzajúcich sa v pásme do 50 km od hranice. Slovenská strana navrhla, aby sa podpis takejto slovensko-ukrajinskej dohody koordinoval s Poľskom a Maďarskom.²⁵ Problematike ďalšieho rozvoja cezhraničnej spolupráce v súvislosti so vstupom SR do schengenského priestoru sa venovalo 6. zasadnutie medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu, ktoré sa konalo v zakarpatskej oblasti Ukrajiny v dňoch 13. – 14. decembra 2007. Komisia odporučila

Je možné konštatovať, že slovenská vláda vedená R. Ficom vo vzťahu k Ukrajine pokračuje v aktivitách, ktoré začala ešte Dzurindova vláda po vstupe do NATO a EÚ v roku 2004.

²³ *Správa o priebehu a výsledkoch cesty delegácie vedenej predsedom vlády Slovenskej republiky Robertom Ficom na Ukrajinu* 26. 2. 2007. Vláda SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/407A7A1125C59685C12572AE004435FA?OpenDocument>; *Informácia o plnení návrhu pomoci Slovenskej republiky Ukrajine pri plnení cieľov Akčného plánu EÚ – Ukrajina 2006*. Úrad vlády SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/FC0D3BB5E8E8B4A-EC1257275002B1C56?OpenDocument>.

²⁴ *Pôsobenie SR na poste Kontaktného veľvyslanectva NATO pre Ukrajinu*. Ministerstvo zahraničných vecí SR v spolupráci s Ministerstvom obrany SR, Bratislava 2007.

²⁵ Kaliňák: *Od júna budeme pripravení zabezpečiť Schengen*. In: ČTK, 14. 3. 2007; *Slovensko uvažuje o malom pohraničnom styku s Ukrajinou*. In: ČTK, 28. 8. 2007; *Viktor Janukovyč vvažuje, sččo Ukrajina i Slovaččyna možuť vže u veresni pidpisaty uhodu pro sproščennja vizovoho režymu*. In: *Press-sluzžba Kabminu Ukrajiny*, 28. 8. 2007.

vládám obidvoch krajín pokračovať v budovaní nových hraničných priechodov Čierna nad Tisou – Solomonovo a Ulič – Zabrod', podpísať dohodu o malom pohraničnom styku, pripraviť dohodu o organizácii spoločnej hraničnej a colnej kontroly na hraničných priechodoch a ďalšie opatrenia.²⁶

Počas svojej návštevy na Slovensku v októbri 2007 prezident Juščenko vyzval predstaviteľov SR, aby sa Slovensko pridalo ku skupine 14 krajín, ktoré hladomor na Ukrajine v rokoch 1932 – 33 označili za etnickú genocídu ukrajinského národa. NR SR sa 12. decembra zaoberala prijatím deklarácie, ktorú pôvodne navrhla skupina poslancov za KDĽK a ktorá označovala hladomor za etnickú genocídu ukrajinského národa. Diskusia nakoniec vyústila do prijatia upraveného návrhu deklarácie NR SR, ktorý označuje hladomor v 30. rokoch na Ukrajine za vyvražďovanie a zločin stalinského režimu, neoznačuje ho však ako etnickú genocídu ukrajinského národa.²⁷

Obrat bilaterálneho obchodu medzi Slovenskom a Ukrajinou dosiahol v roku 2006 viac než jednu miliardu USD (32 miliárd Sk) a v roku 2007 34 miliárd Sk. V rokoch 2003 – 2005 mala SR výrazne pasívnu obchodnú bilanciu s Ukrajinou. Rok 2007 bol prvým rokom, v ktorom po dlhšom čase SR evidovala pozitívne saldo v obchode s Ukrajinou o 4 miliardy Sk.²⁸

Hlavnou témou bilaterálnej hospodárskej spolupráce, ktorú nastolila slovenská strana v roku 2007, bol záujem o dovoz elektrickej energie z Burštynskej elektrárne, ktorá ako jediná z ukrajinských elektrární pracuje paralelne s európskym rozvodným a prenosovým systémom elektrickej energie UCTE. Slovenská vláda prejavila záujem dovážať elektrinu z Ukrajiny v objeme dve až štyri terawatthodiny ročne po dobu desiatich rokov s cieľom kompenzovať deficit na domácom trhu, ktorý vznikne v roku 2009 po odstavení druhého bloku JE Jaslovské Bohunice. Podmienkou dovozu elektriny z Ukrajiny je vybudovanie prepojenia medzi rozvodnými sieťami Ukrajiny a Slovenska a vybavenie kvót a odberových množstiev prostredníctvom UCTE. Ukrajinská strana privítala možnosť vyvážať elektrinu do SR a prepojenie národných sietí, pretože potom by bolo možné dodávať elektrinu z Ukrajiny i do ďalších európskych krajín.²⁹

29. – 30. mája 2007 sa v Kyjeve uskutočnilo prvé zasadnutie obnovenej Medzivládnej komisie pre hospodársku, priemyselnú a vedecko-technickú spoluprácu. Komisii predsedali – z dôvodu funkcie – ministri hospodárstva obidvoch krajín Ľ. Jahnátek a v tom čase za ukrajinskú stranu A. Kinach. Na prvom zasadnutí boli prerokované a schválené *Stanovy medzivládnej komisie* a bolo sformovaných 10 pracovných skupín, ktoré sa majú venovať špecifickým oblastiam hospodárskej spolupráce. Okrem

²⁶ *Protokol zo šiesteho zasadnutia Slovensko-ukrajinskej (Ukrajinsko-slovenskej) medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu.* Ukrajina, Zakarpatská oblasť, Antalovci, Bogoľvar, 13. – 14. decembra 2007. http://195.49.189.66/p17_2008-2/p17-c02-2008-16.shtm.

²⁷ NR SR: Prijali deklaráciu k hladomoru v bývalom Sovietskom zväze. In: SITA, 13. 12. 2007.

²⁸ *Zahraničný obchod SR – január až december 2007.* Ministerstvo hospodárstva SR, Bratislava 2008. <http://www.economy.gov.sk/index/go.php?id=4034>.

²⁹ *V Kyjeve dominovala energetika.* Ministerstvo hospodárstva SR, 26. 2. 2007. <http://www.economy.gov.sk/index/go.php?id=8&idm=0&prm1=1&prm2=666&rok=2007&mesiac=0&den=0>; *Janukovyč a Fico prijali politické rozhodnutie ohľadne dodávok elektriny.* In: *Sme*, 26. 2. 2007.

otázky dovozu elektrickej energie sa komisia venovala ďalším perspektívnym oblastiam bilaterálnej spolupráce – výrobe biopalív na Ukrajine, uskladňovaniu zemného plynu, tranzitu ropy cez ropovod Družba, dostavbe Krivorožského ťažobného a úpravárenského kombinátu (KŤUK), doprave, strojárstvu, hutníctvu, chemickému priemyslu, poľnohospodárstvu, cestovnému ruchu a pod. Slovenská strana navrhla, aby ukrajinská strana zväžila možnosť odkúpenia slovenského podielu v KŤUK dodávkami elektrickej energie v jeho hodnote.³⁰

Na každom bilaterálnom rokovaní o hospodárskej spolupráci v roku 2007 (rokovania vlád v Kyjeve a Užhorode, návšteva prezidenta Ukrajiny v SR, prvé zasadnutie medzivládnej hospodárskej komisie a pod.) ukrajinská strana nastolila otázku spolupráce so SR pri preprave kaspickej ropy na európske trhy na trase terminál Južnyj – Brody – slovenská línia ropovodu Družba. Ukrajinský prezident pozval premiéra Fica na energetický summit, ktorý sa konal v Kyjeve v máji 2008. Cieľom summitu bolo zamerať sa na záujmy tranzitných krajín v kontexte zvyšovania energetickej bezpečnosti Európy a rozvoja spoločnej energetickej politiky EÚ. Ukrajina a Slovensko majú spoločnú kľúčovú tranzitnú infraštruktúru na prepravu zemného plynu a ropy z Ruska na trhy krajín EÚ, čo je skutočnosť vyzývajúca obidve strany k užšej spolupráci a koordinácii krokov na medzinárodnej úrovni. Slovenská odpoveď na ukrajinskú ponuku je stále nejasná a SR bola na energetickom summite v Kyjeve nakoniec zastúpená ministrom zahraničných vecí, nie predsedom vlády alebo prezidentom SR. Slovensko sa nestalo ani signatárom kyjevskej deklarácie *O princípoch globálnej energetickej bezpečnosti*, ktorá zdôrazňuje postavenie, význam a záujmy tranzitných krajín pre energetickú bezpečnosť Európy.³¹

Rok 2007 patril v slovensko-ukrajinských vzťahoch k výnimočným rokom z hľadiska intenzity kontaktov a spolupráce. Toto konštatovanie je pozoruhodné najmä kvôli tomu, že Ukrajina prežívala ťažkú politickú krízu. Ukázalo sa, že Ukrajina je strategickým partnerom, s ktorým Slovensko spájajú kľúčové záujmy – pôsobenie SR v rámci EÚ i NATO, spoločná hranica, spolupráca v energetike a v ďalších oblastiach, aj fakt, že

Ukrajina je strategickým partnerom, s ktorým Slovensko spájajú kľúčové záujmy – pôsobenie SR v rámci EÚ i NATO, spoločná hranica, spolupráca v energetike a v ďalších oblastiach, aj fakt, že agenda bilaterálnych vzťahov je dôležitá pre jednu i druhú stranu bez ohľadu na aktuálne zloženie vlád a vnútropolitickú situáciu.

³⁰ Informácia z 1. zasadnutia Medzivládnej komisie pre hospodársku, priemyselnú a vedecko-technickú spoluprácu medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou. Ministerstvo hospodárstva SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/32A93C681645C4AFC125730D004575-FE?OpenDocument>.

³¹ Socor, V.: *Slovak Detour Would Defeat Odessa-Brody Oil Transport Project*. In: *Eurasia Daily Monitor*, 28. 2. 2007. http://www.jamestown.org/edm/article.php?article_id=2371953; *Participants in Kyiv Energy Summit Declare Energy Cannot Be Used as Political Lever*. In: *Interfax Ukrajina*, 23. 5. 2008.

agenda bilaterálnych vzťahov je dôležitá pre jednu i druhú stranu bez ohľadu na aktuálne zloženie vlád a vnútropolitickú situáciu.

BIELORUSKO

Vzhľadom na zmrazené politické vzťahy EÚ s Bieloruskom nedošlo v bilaterálnych slovensko-bieloruských vzťahoch k žiadnemu rokovaniu na vysokej politickej úrovni od roku 1996. Rok 2007 nebol výnimkou, uskutočnili sa iba dve bilaterálne rokovania na expertnej a pracovnej úrovni. V marci 2007 sa uskutočnili v Bratislave konzultácie medzi ministerstvami zahraničných vecí Slovenska a Bieloruska na úrovni generálneho riaditeľa politickej sekcie MZV SR Miroslava Lajčáka a námestníka ministra zahraničných vecí Bieloruska Valerija Voroneckého. Druhá diplomatická udalosť v slovensko-bieloruských vzťahoch vyplynula z rozhodnutia vlády SR obnoviť činnosť Medzivládnej komisie pre obchodno-hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu medzi SR a Bieloruskom, ktorá bola akceptovaná bieloruskou stranou. 13. decembra 2007 sa uskutočnilo 8. zasadnutie medzivládnej komisie v Minsku. Slovenskú delegáciu na rokovaníach viedol štátny tajomník ministerstva hospodárstva Peter Žiga a bieloruskú stranu námestník ministra zahraničných vecí Valerij Voronecky.³²

Vzhľadom na spomenutú situáciu v politických vzťahoch medzi oboma krajinami, hlavnú agendu bilaterálnych vzťahov predstavuje zahraničný obchod a hospodárska spolupráca. Podľa údajov MH SR vzájomný obchodný obrat medzi SR a Bieloruskom v roku 2007 dosiahol 176,2 mil. USD a narástol o 29,9 % oproti roku 2006. V roku 2007, prvýkrát za posledných sedem rokov, zaznamenala SR aktívne saldo v zahraničnom obchode s Bieloruskom vo výške 27,6 mil. USD. K zmene došlo najmä vďaka novej komodite v slovenskom exporte – osobným automobily vyrobeným na Slovensku (Tuareg, Peugeot 207 a Kia), podiel ktorých predstavoval 25 % na celkovom exporte SR do Bieloruska v roku 2007.³³ Odhliadnuc od rozvoja hospodárskych kontaktov, SR veľkú časť svojich aktivít voči Bielorusku venovala podpore občianskej spoločnosti a budovania demokratického prostredia v krajine, najmä prostredníctvom nástroja oficiálnej rozvojovej pomoci (SlovakAid), ktorý pre Bielorusko vyčlenil prostriedky vo výške takmer 8,7 mil. Sk³⁴. Vďaka tejto podpore, ako aj podpore ďalších zahraničných partnerov v roku 2007, realizovali v krajine svoje projekty Nadácia Pontis, ETP Slovensko a Ústav medzinárodných vzťahov

³² Zdroj: Ministerstvo zahraničných vecí SR, 2008. <http://www.mzv.sk/App/WCM/main.nsf?Open>.

³³ *Bieloruská republika. Základná informácia o teritóriu.* ZMC ZÚ, Minsk 2007. <http://www.privatiz.gov.sk/index/go.php?id=3206>.

³⁴ Schválené projekty pre krajiny 3. a 4. výzvy a projekty humanitárnej pomoci pre Moldavsko. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/289/1/7/>.

a aproximácie práva Právnickej fakulty Univerzity Komenského. Projekty sú zamerané na budovanie kapacít bieloruských expertov vo sfére verejnej politiky (Pontis), regionálny rozvoj (ETP) a rozvoj vzdelávania na bieloruských univerzitách v súlade s demokratickými hodnotami (PF UK).

V súvislosti s diplomatickými aktivitami SR na multilaterálnej úrovni je potrebné spomenúť dve skutočnosti, ktoré sa týkali Bieloruska. Počas portugalského predsedníctva EÚ v druhej polovici roku 2007 veľvyslanectvo SR v Minsku plnilo úlohu lokálneho zastúpenia predsedníctva EÚ, keďže Portugalsko vlastné veľvyslanectvo v Minsku nemá. Dohoda členských krajín EÚ na tejto úlohe slovenského veľvyslanectva svedčí o uznaní slovenskej diplomacie v agende rozvoja vzťahov medzi Úniou a východnými susedmi.³⁵

Od polovice novembra 2007 do polovice mája 2008 SR prvýkrát prevzala predsedníctvo vo Výbore ministrov Rady Európy. Medzi priority svojho predsedníctva Slovensko zaradilo i cieľ, aby „európske štáty, ktoré zatiaľ nezdieľajú spoločné hodnoty organizácie, svoje prístupy prehodnotili. Jediným európskym štátom, ktorý stále nesplnil kritériá členstva a nemá s Radou Európy žiadne oficiálne vzťahy, je Bielorusko. Záujmom slovenského predsedníctva bude realizácia aktivít, ktoré by napomohli zmeniť postoje Bieloruska pri napĺňaní kritérií jeho členstva v Rade Európy“.³⁶ Bezpochyby išlo o najambicióznejší cieľ predsedníctva SR vo Výbore ministrov Rady Európy.

Pozitívnu iniciatívu, ktorá sa medzičasom dočkala opakovania v roku 2008, bola spolupráca medzi slovenskými mimovládnyimi organizáciami

(MVO) a diplomaciou, keď 13. júna 2007 Nadácia Pontis spolu so Stálym zastúpením SR pri EÚ a s MZV usporiadala *briefing* k Bielorusku za účasti bieloruských odborníkov pre členov pracovnej skupiny pre východnú Európu a Strednú Áziu v rámci Rady (COEST) a ďalších zástupcov členských štátov EÚ. Týmto a ďalšími podujatiami (napr. okrúhly stôl MZV a slovenských MVO k Bielorusku organizovaný ministerstvom v apríli 2007 alebo prezentácia Nadácie Pontis o trendoch v Bielorusku pre zástupcov krajín V4, Slovinska a Nemecka) Slovensko potvrdzuje svoj záväzok pokračovať v spolupráci s mimovládnyim sektorom. Zároveň sa svojimi diplomatickými aktivitami a aktivitami MVO dokázalo v roku 2007 profilovať ako jeden z hlavných aktérov politiky EÚ voči Bielorusku na európskej úrovni.

Záujmom slovenského predsedníctva vo Výbore ministrov Rady Európy bola realizácia aktivít, ktoré by napomohli zmeniť postoje Bieloruska pri napĺňaní kritérií jeho členstva v Rade Európy. K zmene oficiálneho postoja Bieloruska síce nedošlo, v každom prípade bolo dôležité, že slovenská diplomacia nastolila tému Bieloruska v Rade Európy.

³⁵ Pozri napr. Havran ml., M.: *Predchádzajúca vláda sa orientovala na USA, táto na EÚ*. Rozhovor J. Kubiša pre internetový portál www.JeToTak.sk, 11. 3. 2007.

³⁶ *Priority predsedníctva SR vo Výbore ministrov Rady Európy*. In: *Uznesenie vlády SR č. 256, 14. 3. 2007*. <http://www.rokovania.sk/app/material.nsf/0/B19B674BF4FA38C2C125729100314B16?OpenDocument>.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

V roku 2007 bola obnovená činnosť medzivládnych komisií pre hospodársku spoluprácu Slovenska s Ruskom, Ukrajinou a Bieloruskom. Tento fakt je možné hodnotiť ako hlavný výsledok úsilia vlády SR a slovenskej diplomacie o naplnenie programového vyhlásenia o posilnení ekonomického rozmeru diplomacie vo vzťahoch s východnými susedmi. Činnosť medzivládnych komisií pre hospodársku a obchodnú spoluprácu s východnými susedmi bola ukončená predchádzajúcou vládou – vo väčšine prípadov sa tak stalo v roku 2002 v súvislosti s prístupovým procesom SR do EÚ. Členstvo v EÚ znamená, že SR ako súčasť jednotného trhu Únie nemôže bilaterálne rokovať a uzatvárať dohody o podmienkach zahraničného obchodu s tretími, t. j. nečlenskými krajinami Únie. Jediný kompetentný orgán zastupujúci všetky členské krajiny Únie v obchodných vzťahoch s tretími krajinami je Komisia, vrátane zastúpenia všetkých členských krajín vo Svetovej obchodnej organizácii (WTO). Na rozdiel od bilaterálnych

Na presadenie svojich dlhodobých záujmov voči východným susedom môže SR dosiahnuť v Bruseli minimálne toľko, čo v Moskve, Kyjeve alebo Minsku.

medzivládnych komisií SR s východnými susedmi pred rokom 2002, ktorých hlavnou agendou bol práve rozvoj obchodných vzťahov, medzivládne komisie s Ruskom, Ukrajinou a Bieloruskom obnovené Ficovou vládou v roku 2007 nemôžu dojednávať podmienky obchodného režimu so SR. Na jednej strane obnovenie ich činnosti svedčí o úsilí vlády SR naplniť prioritu programového vyhlásenia

o posilnení ekonomického rozmeru diplomacie, na strane druhej je ešte priskoro hodnotiť efektívnosť tohto staronového nástroja, keďže podmienky bilaterálneho obchodu nemôžu byť predmetom ich agendy. V rámci medzivládnych komisií je možné prerokovávať spoločné projekty hospodárskej a vedecko-technickej spolupráce, nie však podmienky obchodu.

Rok 2007 priniesol zlom v rozvoji zahraničného obchodu SR s východnými susedmi. Prvýkrát za dlhšie obdobie SR zaznamenala aktívne saldo v obchode s Ukrajinou a Bieloruskom, zároveň došlo k zníženiu pasívneho salda v obchode s Ruskom. Hlavnou príčinou je prudký nárast slovenského exportu, najmä vďaka exportu výrobkov automobilového priemyslu, ktorý sa stal motorom rýchleho hospodárskeho rastu SR v roku 2007. Tento faktor je výsledkom rozvoja automobilového priemyslu na Slovensku za posledných niekoľko rokov a má objektívny charakter, t. j. nezávisí od politických rozhodnutí prijatých v roku 2007.

Základné východisko pre politiku SR voči trom východoeurópskym krajinám predstavuje skutočnosť, že všetky tri fungujú v inom medzinárodnom režime než SR. Vstup SR do NATO a najmä EÚ v roku 2004 znamenal zúženie možností pre bilaterálny prístup SR k východným susedom a zároveň otvoril možnosti pôsobenia SR v rámci NATO a EÚ s cieľom podieľať sa na formulovaní politik Aliancie i Únie tak, aby čo najviac zodpovedali záujmom SR. Ak hovoríme o ekonomickej diplomacii, ktorej cieľom by mala byť podpora zahraničného obchodu, prioritou slovenskej diplomacie by malo byť členstvo východných susedov vo WTO, ktorá je podmienkou možnosti liberalizá-

cie zahraničného obchodu s EÚ. V ďalšej etape by prioritou slovenskej ekonomickej diplomacie mala byť liberalizácia obchodu EÚ s východnými susedmi, resp. podpis takých dohôd o liberalizácii obchodu, ktoré by podľa možností čo najviac zohľadnili hospodárske a obchodné záujmy SR. Zároveň platí, že záujmom SR je, aby sa rozvoj politik EÚ – najmä v rámci Spoločných priestorov EÚ a Ruska, Európskej politiky susedstva vo vzťahu k Ukrajine a skôr či neskôr i voči Bielorusku – uberal smerom, ktorý zodpovedá dlhodobým záujmom SR. V súčasnosti platí, že na presadenie svojich dlhodobých záujmov voči východným susedom môže SR dosiahnuť v Bruseli minimálne toľko, čo v Moskve, Kyjeve alebo Minsku.

REFERENCIE

- Bucharest Summit Declaration Issued by the Heads of State and Government Participating in the Meeting of the North Atlantic Council in Bucharest on 3 April 2008.* In: NATO Press Release 2008(049). <http://www.nato.int/docu/pr/2008/p08-049e.html>.
- Čarnogurský, J.: *Najdôležitejšia návšteva premiéra.* In: *Pravda*, 10. 5. 2007.
- Fico: *Nebojíme sa výroby zbraní.* In: *Sme*, 4. 5. 2007.
- Fidlušová, V.: *Moskva utajila memorandum.* In: *Sme*, 6. 7. 2007.
- Havran ml., M.: *Predchádzajúca vláda sa orientovala na USA, táto na EÚ.* Rozhovor J. Kubiša pre internetový portál www.JeToTak.sk, 11. 3. 2007.
- Informácia o plnení návrhu pomoci Slovenskej republiky Ukrajine pri plnení cieľov Akčného plánu EÚ – Ukrajina 2006.* Úrad vlády SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/FC0D3BB5E8E8B4AEC1257275002B1C56?OpenDocument>.
- Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica v Ruskej federácii dňa 4. mája 2007.* Vláda SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2A5FC6BB35397F74C12572EA0047DC18?OpenDocument>.
- Informácia z 1. zasadnutia Medzivládnej komisie pre hospodársku, priemyselnú a vedecko-technickú spoluprácu medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou.* Ministerstvo hospodárstva SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/32A93C681645C4A-FC125730D004575FE?OpenDocument>.
- Janukovyč a Fico prijali politické rozhodnutie ohľadne dodávok elektriny.* In: *Sme*, 26. 2. 2007.
- Juščenko: Ukrajina zainteresovaná v priamom členstve v JeS i NATO.* In: *Korrespondent*, 11. 10. 2007.
- Kaliňák: Od júna budeme pripravení zabezpečiť Schengen.* In: *ČTK*, 14. 3. 2007.
- Kulikov, S.: Gazprom nanosí preventívny údar.* In: *Nezavisimaja gazeta*, 11. 6. 2008.
- Leonard, M., Popescu, N.: A Power Audit of EU – Russia Relations.* In: *European Council on Foreign Relations, EFCR/02* November 2007. http://ecfr.3cdn.net/1ef82b3f011e075853_0fm6bbphgw.pdf.
- MH nespochybnúje výsledok dražby Jukos Finance.* In: *SITA*, 15. 8. 2007; *Rosneft v aukcii vydražil Transpetrol.* In: *eTrend*, 15. 8. 2007.
- Minister Jahnátek rokoval s Gazpromom o cene plynu.* In: *SITA*, 19. 2. 2007.
- Načalo rossijsko-slovackich peregovorov, 4 maja 2007 goda, Novo Ogarevo.* Oficiálna stránka prezidenta Ruskej federácie <http://www.kremlin.ru>.
- NR SR: Prijali deklaráciu k hladomoru v bývalom Sovietskom zväze.* In: *SITA*, 13. 12. 2007.
- Participants in Kyiv Energy Summit Declare Energy Cannot Be Used as Political Lever.* In: *Interfax Ukrajina*, 23. 5. 2008.

- Pôsobenie SR na poste Kontaktného veľvyslanectva NATO pre Ukrajinu. Ministerstvo zahraničných vecí SR v spolupráci s Ministerstvom obrany SR, Bratislava 2007.
- Predseda vlády SR Robert Fico v utorok 28. augusta 2007 na zahraničnej pracovnej ceste v ukrajinskom Užhorode. Úrad vlády SR, Bratislava 2007. http://www.government.gov.sk/aktuality_start.php?id_ele=7308.
- Priority predsedníctva SR vo Výbore ministrov Rady Európy. In: *Uznesenie vlády SR č. 256*, 14. 3. 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/B19B674BF4FA38C2C125729100314B16?OpenDocument>.
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky. Vláda SR, Bratislava 2006. <http://www.vlada.gov.sk/data/files/1900.pdf>.
- Protokol zo šiesteho zasadnutia Slovensko-ukrajinskej (Ukrajinsko-slovenskej) medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu. *Ukrajina, Zakarpatská oblasť, Antalovci, Bogolvar*, 13. – 14. decembra 2007. http://195.49.189.66/p17_2008-2/p17-c02-2008-16.shtm.
- Siruk, M.: Dynamizácia dialohu. *Ukrajina i Slovaččina intesifikujú vidnosny*. In: *Deň*, No. 36, 28. 2. 2007.
- Slovensko uvažuje o malom pohraničnom styku s Ukrajinou. In: *ČTK*, 28. 8. 2007.
- Socor, V.: *Slovak Detour Would Defeat Odessa-Brody Oil Transport Project*. In: *Eurasia Daily Monitor*, 28. 2. 2007. http://www.jamestown.org/edm/article.php?article_id=2371953.
- Správa o priebehu a výsledkoch cesty delegácie vedenej predsedom vlády Slovenskej republiky Robertom Ficom na Ukrajinu 26. 2. 2007. Vláda SR, Bratislava 2007. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/407A7A1125C59685C12572AE004435FA?OpenDocument>.
- Stratégia energetickej bezpečnosti SR do roku 2030. Ministerstvo hospodárstva SR, Bratislava 2007. <http://www.economy.gov.sk/index/go.php?id=3167>.
- Topolánek a Fico sa na radare nezhodli. In: *TASR*, 18. 11, 2007.
- Ukrajina i Slovákia podpísali 2 dvuchstoronnych dokumenta. In: *Korrespondent*, 11. 10. 2007.
- V Kyjeve dominovala energetika. Ministerstvo hospodárstva SR, 26. 2. 2007. <http://www.economy.gov.sk/index/go.php?id=8&idm=0&prm1=1&prm2=666&rok=2007&mesiac=0&den=0>.
- Viktor Janukovyč vvažaje, ščo Ukrajina i Slovaččina možuť vže u veresni pidpisaty uhodu pro sproščenňa vizovoho režymu. In: *Press-sluzhba Kabminu Ukrajiny*, 28. 8. 2007.
- Zahraničný obchod SR – január až december 2007. Ministerstvo hospodárstva SR, Bratislava 2008. <http://www.economy.gov.sk/index/go.php?id=4034>.

VONKAJŠIA ENERGETICKÁ BEZPEČNOSŤ SR – ODRAZ V ČINNOSTI MZV SR

JÁN ŠOTH

V dôsledku prudkého rastu cien ropy a plynu na globálnych energetických trhoch, ako aj v dôsledku obáv z hroziacej energetickej nedostatočnosti rástla počas roka 2007 v medzinárodných vzťahoch nervozita. Aj renomované svetové odborné inštitúcie publikovali štúdie a prognózy,¹ podľa ktorých bolo veľmi pravdepodobné, že okrem iných globálnych ohrození, na ktoré sa musíme začať pripravovať, prinesie budúce desaťročie mimoriadny tlak na stabilné zásobovanie energetickými surovinami a zvýšený tlak veľmocí na kontrolu kľúčových svetových ťažobných oblastí. Mnohí to vnímajú o. i. ako priamy dôsledok modernizácie a rýchleho ekonomického rastu viacerých veľkých, donedávna rozvojových krajín, napr. Indie, Číny či Brazílie. Druhou závažnou príčinou sú očividne ubúdajúce vlastné európske zdroje energetických surovín.

ENERGETICKÁ (NE)BEZPEČNOSŤ EÚ

Energie, ich dlhodobá dosiahnuteľnosť a udržateľnosť ekonomického rozvoja sa stávajú kľúčovými strategickými otázkami globálnej politiky a sú v pozadí neprehliadnuteľných geopolitických pohybov. Hrozí, že „ekonomiky krajín a regiónov, ktoré sa

¹ World Energy Outlook 2007. Medzinárodná energetická agentúra, 2007. <http://www.worldenergyoutlook.org>.

■ **Ján Šoth** pracuje na Ministerstve zahraničných vecí Slovenskej republiky ako riaditeľ Odboru analýz a prejavov. Zároveň je vedúci Stálej pracovnej skupiny pre vonkajšiu energetickú bezpečnosť (Jan.Soth@mzv.sk).

nepriprôsobia náročnejším podmienkam fungovania svetového hospodárstva a budú ignorovať, resp. podceňovať potenciálne hrozby v zásobovaní energiou, budú musieť čeliť destabilizácii politického a ekonomického systému. Nemožno vylúčiť zmenu tradičných mocenských štruktúr, partnerstiev a zoskupení“.²

Podľa Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA) v súčasnosti dochádza k zhoršovaniu trendov v spotrebe energií, pri dovoze energií, vo využívaní uhlia a plynu. Ak bude vývoj pokračovať týmto smerom, možno do roku 2030 očakávať zvýšenie svetovej spotreby energií o viac ako 50 %. Podľa IEA sú nevyhnutné dôrazné, okamžité a sústredené opatrenia všetkých vlád.³

Európska únia je ako jeden z najväčších svetových dovozcov ropy, zemného plynu a uhlia významným hráčom na medzinárodnom trhu s energiami.⁴ Nepriaznivý vývoj na svetových trhoch a zraniteľnosť dodávok energetických surovín ju núti formulovať vlastnú jednotnú zahraničnú energetickú politiku. Problémom ostáva, že v každej

V každej členskej krajine je rôzna štruktúra i sila operujúcich energetických subjektov. Preto je pre každú členskú krajinu potrebný odlišný balíček riešení, ktoré sú finančne náročné, majú väzbu na politiku a navyše nie je jednoduché dohodnúť hierarchiu priorít na komunitárnej úrovni.

členskej krajine je rôzna štruktúra i sila operujúcich energetických subjektov. Preto je pre každú členskú krajinu potrebný odlišný balíček riešení, ktoré sú finančne náročné, majú väzbu na politiku a navyše nie je jednoduché dohodnúť hierarchiu priorít na komunitárnej úrovni.

Energetická bezpečnosť Európy sa tak na dlhé obdobie stala naliehavým európskym problémom. Odborné odhady potvrdzujú, že energetická závislosť členských krajín EÚ od dovozov bude naďalej rásť. *Zelená kniha EK. Európska stratégia pre udržateľnú, konkurencieschopnú a bezpečnú energiu*

kreslí pesimistický obraz energetickej situácie v EÚ. Ak nebudú prijaté nijaké kroky, predpokladá sa, že energetická závislosť Únie narastie z 50 % v roku 2000 na 70 % v roku 2030. Čo sa týka plynu, súčasná dovozová štruktúra je nasledovná: 40 % európskej spotreby pochádza z Ruska, 30 % z Alžírsku a 25 % z Nórska. Odhad na rok 2030 hovorí o 60 % dovozu zemného plynu z Ruska.⁵ Uznávajú to všetci členovia Únie a vyslovujú sa za hľadanie spoločných riešení a postupov. Európska rada v marci 2007 schválila závery predsedníctva Európskej rady a dokument *Energetická politika pre Európu – Akčný plán ER (2007 – 2009)*,⁶ ktorý obsahuje 5 priorít:

² *Návrh stratégie energetickej bezpečnosti SR*. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Bratislava 2007. <http://www.economy.gov.sk/files/Energetika/SEB/SEB.doc>.

³ *World Energy Outlook 2007*. Medzinárodná energetická agentúra, 2007. <http://www.worldenergyoutlook.org>.

⁴ *Ropa a zemný plyn – geopolitické aspekty*. In: *Euractiv.sk*, 12. 4. 2007. http://www.euractiv.sk/energetika/zoznam_liniek/ropa-a-

⁵ *Zelená kniha EK. Európska stratégia pre udržateľnú, konkurencieschopnú a bezpečnú energiu*. http://ec.europa.eu/energy/green-paper-energy/doc/2006_03_08_gp_document_sk.pdf.

⁶ *Energetická politika pre Európu, Akčný plán Európskej rady (2007 – 2009)*. [http://www.rokovania.sk/app/material.nsf/0/BA99BEC34F0BEE4DC12572BA002C2C62/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/app/material.nsf/0/BA99BEC34F0BEE4DC12572BA002C2C62/$FILE/Zdroj.html).

1. vnútorný trh s plynom a elektrickou energiou;
2. bezpečnosť dodávok;
3. medzinárodná energetická politika;
4. energetická účinnosť a energia z obnoviteľných zdrojov;
5. energetické technológie.

Krajiny západnej Európy sa s podobným problémom v minulosti borili už v 50. rokoch 20. storočia. Vtedy pred nimi vznikla potreba koordinovať svoju politiku v uhlí a oceli. Bolo vytvorené Európske spoločenstvo uhlia a ocele, ktoré účinne dokázalo vyriešiť rozdelenie zdrojov i produkcie. Vnucuje sa teda myšlienka, že ak sa v Európe podarí vytvoriť zdravú bázu na spoločnú energetickú politiku EÚ, pre pokračovanie európskej integrácie to môže mať podobný význam ako spoločná politika uhlia a ocele pred 50 rokmi a môže sa stať základom skutočne efektívnej spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ. Takéto riešenie však zrejme nie je otázkou najbližšej perspektívy.

JE SLOVENSKO ENERGETICKY ZRANITEĽNÉ?

V súčasnosti je vo svete veľmi málo krajín, ktoré sú schopné zabezpečiť si plnú a dlhodobú sebestačnosť v rôznych formách energetických zdrojov. Energetická bezpečnosť má preto pre väčšinu štátov sveta výrazný vonkajší, zahraničný rozmer, prejavujúci sa vo väčšej či v menšej závislosti národných energetických modelov od vonkajších dodávateľov a faktorov. V prípade Slovenska je miera vonkajšej jednostrannej závislosti od energetických zdrojov mimoriadne vysoká, čo v perspektíve zvyšuje zraniteľnosť pozitívneho ekonomického vývoja krajiny a môže ohroziť dlhodobú udržateľnosť rastového trendu.

Slovenská energetická bezpečnosť nie je bezprostredne ohrozená, ale Slovensko je svojimi jednostrannými závislosťami zraniteľné. Komparatívnou, ale zatiaľ len relatívnou výhodou Slovenska v zápase o stabilné zásobovanie energiami je jeho členstvo v EÚ i v špecializovanej organizácii, akou je IEA. Únia napriek niekoľkoročnému úsiliu o sformovanie vlastnej zahraničnej energetickej politiky ešte nie je schopná garantovať energetickú bezpečnosť svojich členov. Aj keď jej doterajšie opatrenia na zvýšenie energetickej bezpečnosti idú správnym smerom, samy osebe ešte podstatne nezvyšujú individuálnu bezpečnosť každého člena.

V situácii, keď sa energetická bezpečnosť stávala jednou z kľúčových tém medzinárodnej politiky, slovenská zahraničná služba nemohla reagovať inak, než začať na úrovni štátnej správy hľadať spôsob zodpovednejšieho rozdelenia úloh pri posudzovaní a vyhodnocovaní vonkajších aspektov slovenskej energetickej bezpečnosti. Nie že by Ministerstvo zahraničných vecí SR (MZV SR) predtým nekonalo, nebol však vypracovaný funkčný mechanizmus pravidelnej a systematickej výmeny informácií a spoločného posudzovania vývoja s ostatnými aktérmi slovenskej energetickej scény. Ministerstvo od roku 2007 malo a naďalej má ambíciu byť iniciátorom spoločného

interného slovenského hľadania informácií a riešení v oblasti strategických i niektorých praktických otázok energetickej bezpečnosti, chcelo a chce o týchto otázkach viesť stály dialóg so všetkými dôležitými aktérmi slovenskej energetiky v štátnom, súkromnom i mimovládnom sektore.

Oporu pre svoj prístup k energetickej agende MZV SR nachádza i v platnej *Bezpečnostnej stratégii Slovenskej republiky*⁷ z roku 2005, ktorá o. i. za základné bezpečnostné záujmy krajiny považuje „vytvárať predpoklady trvalo udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a kultúrneho rozvoja spoločnosti“ a „znižovať negatívne dosahy závislosti od životne dôležitých surovinových zdrojov prostredníctvom znižovania energetickej a surovinovej náročnosti ekonomiky, dostupnou diverzifikáciou týchto zdrojov, ekologickým exploatovaním prírodných zdrojov, lepším využitím obnoviteľných zdrojov, ale aj konkrétnym podielom na zvyšovaní bezpečnosti a stability oblastí a krajín s ťažbou a dopravou uvedených komodít“. Podľa *Bezpečnostnej stratégie SR* „vysoká závislosť od nepretržitého prísunu základných surovín, energie, neobnoviteľných zdrojov a ich dopravy môže prerásť do ohrozenia nielen ekonomickej prosperity a stability, ale aj bezpečnosti štátu. Súperenie o tieto zdroje a suroviny môže viesť až k ozbrojeným konfliktom“.

STÁLA PRACOVNÁ SKUPINA PRE VONKAJŠIU ENERGETICKÚ BEZPEČNOSŤ

Na podnet ministra zahraničných vecí SR Jána Kubiša bola v lete 2007 (v čase, keď Ministerstvo hospodárstva vypracovávalo svoju *Stratégiu energetickej bezpečnosti SR do roku 2030*) na MZV vytvorená Stála pracovná skupina pre vonkajšiu energetickú bezpečnosť ako interná flexibilná štruktúra využívajúca existujúce informačné a analytické kapacity ministerstva a jeho útvarov v ústredí i zastupiteľských úradov SR v zahraničí.

Ako hlavné úlohy si určila spracovanie, analýzu a vyhodnocovanie spravodajstva zastupiteľských úradov SR a ďalších informácií k téme vonkajšej energetickej bezpečnosti, rozvíjanie a udržiavanie kontaktov s partnermi doma i v zahraničí, prenášanie skúseností z iných krajín, prípravu analytických a informačných výstupov pre vedenie MZV SR. Ministerstvo a jeho pracovná skupina chce porovnávať a vyhodnocovať reálnu pozíciu Slovenska v medzinárodnej súťaži o dlhodobé zabezpečenie energetických zdrojov a znižovanie jednostranných závislostí v dodávkach energií. V súčinnosti s Ministerstvom hospodárstva SR mieni analyzovať vývojové tendencie, ktoré môžu ovplyvňovať energetickú bezpečnosť SR, identifikovať riziká spojené so súčasným spôsobom zabezpečovania energetických surovín pre SR, vypracovávať návrhy postojov SR k otázkam týkajúcim sa vonkajšej energetickej bezpečnosti prerokovávaným na medzinárodných fórach, no predovšetkým chce podnietiť taký potrebný stály interný slovenský dialóg inštitúcií a odborníkov na tému energetickej bezpečnosti vo všetkých jej súvislostiach.

⁷ *Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky*. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Bratislava 2005. http://www.mosr.sk/dokumenty/bezp_strategia_2005.pdf.

Ministerstvo zahraničia si bolo od samého začiatku vedomé skutočnosti, že za formulovanie energetickej politiky SR je kompetenčne zodpovedné ministerstvo hospodárstva. Nebolo a nie je v úmysle MZV SR do týchto kompetencií rezortu hospodárstva zasahovať. Na druhej strane však bolo a je úplne jasné, že energetická bezpečnosť krajiny je integrálnou a nedeliteľnou súčasťou národnej bezpečnosti Slovenska,⁸ jej zahraničnopolitický rozmer je neodškriepiteľný a nebolo možné ho prehliadať. MZV SR preto chce byť pri formulovaní záujmov i cieľov vonkajšej energetickej bezpečnosti Slovenska, chce ich presadzovať a v praxi už aj začalo konať v úzkej súčinnosti s ministerstvom hospodárstva a s ďalšími rezortmi.

Ministerstvo hospodárstva SR v závere roka 2007 predložilo na rokovanie vlády SR návrh rozsiahlej *Stratégie energetickej bezpečnosti SR*.⁹ Materiál má mať zásadný význam pre perspektívu slovenskej energetickej bezpečnosti, odvoláva sa na rozhodujúce výzvy doby (zmena klímy a jej dôsledky, energetická náročnosť, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, závislosť od dovozu, potreba zabezpečenia spoľahlivosti dodávok a nevyhnutnosť zapojenia výskumu a vývoja do energetickeho sektora, tvoriaca sa energetická politika EÚ). MZV SR chce svojou priebežnou a nevyhnutnou analýzou zahraničnopolitických aspektov energetickej bezpečnosti SR prispieť k rozšíreniu predloženého vnímania problematiky energetickej bezpečnosti v súčasnom globalizujúcom sa svete a v tomto zmysle dopĺňať i aktualizovať túto stratégiu.

Ministerstvo a jeho pracovná skupina chce porovnávať a vyhodnocovať reálnu pozíciu Slovenska v medzinárodnej súťaži o dlhodobé zabezpečenie energetických zdrojov a znižovanie jednostranných závislostí v dodávkach energií.

Primárnou úlohou MZV v tejto agende je zohľadňovať energetické záujmy SR pri tvorbe dlhodobých konceptov zahraničnej politiky, pri stanovovaní zahraničnopolitických priorít, pri formulovaní dlhodobej vízie a pri konkrétnom pôsobení zahraničnej služby bilaterálne i v integračných zoskupeniach, ktorých je SR členom. Ministerstvo vychádza z presvedčenia, že bez stálej analýzy a dôverného dialógu všetkých slovenských aktérov i vybraných zahraničných partnerov by boli výsledky slovenského úsilia o zvýšenie vlastnej energetickej bezpečnosti bezzubé, alebo prinajmenšom podstatne ťažšie dosiahnuteľné. S uspokojením možno konštatovať, že partneri na Ministerstve hospodárstva SR, v Slovenskej informačnej službe, vo Výskumnom centre Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n. o., i ďalší správne pochopili práve túto výzvu. V roku 2007 sa s nimi rozbehol skutočne vzájomne užitočný dialóg¹⁰ – i keď v prvej fáze v intenzívnejšej podobe s inštitucionálnymi partnermi ministerstva zahraničia.

⁸ Tamže.

⁹ *Návrh stratégie energetickej bezpečnosti SR*. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Bratislava 2007. <http://www.economy.gov.sk/files/Energetika/SEB/SEB.doc>.

¹⁰ Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n. o., v spolupráci so Zastúpením Európskej Komisie na Slovensku a MZV SR, zorganizovalo v dňoch 14. a 15. novembra 2007 v Bratislave medzinárodnú konferenciu Spoločná energetická politika EÚ a energetická bezpečnosť Slovenska, ktorá mala veľmi dobrý ohlas účastníkov a na jeseň roku 2008 sa uskutoční jej druhý ročník.

Stála pracovná skupina pre vonkajšiu energetickú bezpečnosť sa nezaobera technickými detailmi možných riešení jednotlivých problémov v dodávkach surovín. Ťažisko svojej práce vidí v rozbere medzinárodného multilaterálneho a bilaterálneho kontextu problematiky i možností energetickej diplomacie. Chce tiež posudzovať modalitty ďalšej spolupráce s krajinami, ktoré majú vo vzťahu k SR tranzitný charakter, spôsob, akým by Slovensko malo rozvíjať bilaterálnu a multilaterálnu spoluprácu v regióne strednej Európy s cieľom vytvoriť transparentný regionálny trh s energiami, lepšie prepojiť plynovodné, ropovodné a elektrické siete v našom regióne, posilniť vnútorný dialóg o spoločnej energetickej politike EÚ, posúdiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie na základe bohatších skúseností konkrétnych krajín – potenciálnych partnerov pre spoluprácu so SR.

PRVÉ POZITÍVNE KROKY

Bilancia roka 2007 je povzbudzujúca. Vytvorila sa dôstojná základná expertízna báza na analyzovanie a rozvíjanie čiastkových otázok vonkajšej energetickej bezpečnosti SR. Stála pracovná skupina pre vonkajšiu energetickú bezpečnosť SR (SPS VEB) v prvej etape pôsobenia na prelome rokov 2007/2008 vypracovala pre potreby ministerstva a na informovanie vybraných ústredných orgánov štátnej správy i veľvyslanectiev SR v zahraničí *Východiskovú analýzu energetickobezpečnostného postavenia SR vo vzťahu k vonkajšiemu prostrediu* a analýzu *Hodnotenie energetickej stratégie Ruskej federácie do roku 2020 z pohľadu zabezpečenia potrieb SR*. Osobitne analýza ruskej energetickej stratégie bola dôležitá pre lepšie chápanie politických i ekonomických súvislostí ruských krokov v európskom energetickom priestore, kde sa podobne ako v iných zónach ruského záujmu prejavuje ruský koncept využívania energetickej politiky ako nástroja zahraničnej politiky Ruska i zvyšovania ruského vplyvu vo svetovej politike.¹¹ Zväčša na základe podkladov z diplomatických zastúpení SR vo svete bol vypracovaný aj informačný prehľad *Energetické politiky vybraných krajín sveta za rok 2007*. Tento materiál je síce schematickou, ale rozsiahlou mozaikou skúseností, postupov a trendov v energetických politikách iných krajín, načrtávajúcou náročnosť a dynamickosť vonkajšieho prostredia, v ktorom sa nachádza slovenská energetika a v akom pôsobí slovenská politika, ekonomika i zahraničná služba. Tieto informačné

¹¹ Úvodná pasáž ruskej energetickej stratégie konštatuje, že „Rusko disponuje významnými zásobami energetických zdrojov a silným palivovo-energetickým komplexom, ktorý tvorí základ rozvoja ekonomiky, je nástrojom uskutočňovania vnútornej i zahraničnej politiky. Úlohu krajiny na svetových energetických trhoch v mnohom určuje jej geopolitický vplyv“. Zdroj: *The Summary of the Energy Strategy of Russia for the Period of up to 2020*. Ministerstvo energetiky Ruskej federácie, Moskva 2003.

http://www.ec.europa.eu/energy/russia/events/doc/2003_strategy_2020_en.pdf

a analytické výstupy neostali skryté v kanceláriách ministerstva, ale boli poskytnuté všetkým inštitucionálnym partnerom v štátnej správe, ako aj kanceláriám najvyšších ústavných činiteľov.

Záujem slovenskej diplomacie o výmenu informácií a konzultovanie otázok regionálnej energetickej bezpečnosti so zahraničím sa pozitívne prejavil už začiatkom roka 2008, keď sa začal dialóg so zahraničnými partnermi. V prvej fáze išlo o susedné krajiny. Tieto kontakty potvrdili záujem o vzájomnú komunikáciu i zainteresovanosť hľadať spoločné riešenia tam, kde sú možné.

Vonkajšia energetická bezpečnosť Slovenska je téma komplexná a stavia mnoho výziev v každom segmente energetiky. Slovenská diplomacia však medzi svoje najdôležitejšie výzvy v agende energetiky radí vyššiu mieru komunikácie s aktérmi energetickej bezpečnosti SR a jej inštitucionalizáciu,¹² na tomto základe formulovanie národných pozícií a ich jednotnú prezentáciu v bilaterálnych kontaktoch i na všetkých relevantných medzinárodných fórach, nachádzanie spojencov a partnerov, cieľavedomé pôsobenie

v prospech regionálnej energetickej spolupráce a v rámci spoločnej energetickej politiky EÚ. V prípade Slovenska ide očividne o začiatok, ktorý zatiaľ nie je možné porovnávať s českým modelom pokrývania problematiky energetickej bezpečnosti.

Stála pracovná skupina pre vonkajšiu energetickú bezpečnosť sa nezaobrá technickými detailmi možných riešení jednotlivých problémov v dodávkach surovín. Ťažisko svojej práce vidí v rozbere medzinárodného multilaterálneho a bilaterálneho kontextu problematiky i možnosti energetickej diplomacie.

PRÍKLAD ČESKA

Česká diplomacia má vytvorený post veľvyslanca s osobitným poslaním pre energetickú bezpečnosť ČR, ktorý je priamo podriadený ministrovi zahraničných vecí a z dôvodu svojej funkcie vypracováva správy, informácie a odporúčania pre bezpečnostnú radu štátu a jej Výbor pre koordináciu zahraničnej bezpečnostnej politiky, ktorému predsedá minister zahraničných vecí ČR. V rámci tohto výboru sú pravidelne prerokované otázky v oblasti energetickej bezpečnosti, vrátane správ MZV ČR týkajúcich sa ďalšieho postupu pri zabezpečovaní energetickej bezpečnosti štátu. Veľvyslanec pre energetickú bezpečnosť je aj členom Nezávislej odbornej komisie pre posúdenie energetických potrieb ČR (tzv. Pačesovej komisie). Inštitucionálna váha českého veľvyslanca s osobitným poslaním a agendy energetickej bezpečnosti na rokovaní bezpečnostnej rady štátu a v ďalších kompetentných inštitúciách je značne vysoká a jeho spolupráca s ďalšími kompetentnými rezortmi má všeobecne uznávaný systémový charakter. Má stály prístup k všetkým dôležitým informáciám, má neobmedzenú možnosť kontaktov so zahraničnými partnermi, neustále konzultuje na

¹² Zatiaľ prebiehajú predovšetkým neformálne expertné stretnutia na pôde MZV SR.

expertnej i politickej úrovni s vedeniami príslušných ministerstiev a inštitúcií. Slovenská prax sa od českej podstatne odlišuje – SPS VEB má nižšie postavenie v hierarchii ministerstva zahraničia, je to neformálna vnútroministerská jednotka, ktorá komunikuje s tými expertmi z iných rezortov, ktorí o spoluprácu prejavia záujem. SPS vznikla pri Odbore medzinárodnej ekonomickej spolupráce MZV SR a iba jej vedúci sa zaoberá agendou energetickej bezpečnosti kontinuálnejšie a hlbšie, vychádzajúc z podkladov zastupiteľských úradov SR v zahraničí a z verejne dostupných odborných informácií. Inštitucionálne zastrešenie medzirezortnej komunikácie v energetickobezpečnostnej problematike je v slovenských podmienkach skutočne v prenatálnom štádiu, ale je dobré, že iniciatíva na expertný dialóg inštitúcií tu je.

NA ZÁVER

Ak by sme chceli energetický *mission statement* slovenskej diplomacie, resp. slovenskej energetickej diplomacie, zhrnúť do jedného súhrnného konštatovania, tak jej optimálnym poslaním je na základe analýzy javov vo svetovej energetike a geopolitike upozorňovať na

Svetový vývoj v agende energetickej bezpečnosti potvrdzuje správnosť uchopenia problematiky na slovenskom ministerstve zahraničia i správnosť kooperatívneho, synergického ústretového prístupu pri presadzovaní vízie slovenskej energetickej diplomacie.

hlavné svetové trendy a riziká, na základe skúseností iných krajín napomáhať aktivity priebežného progresívňovania slovenského energetického mixu, prispievať k presadzovaniu slovenských energetickobezpečnostných záujmov a postojov v európskych inštitúciách, na iných medzinárodných fórach i v bilaterálnych vzťahoch, v súčinnosti s inými rezortmi napomáhať postupné znižovanie doterajších jednostranných závislostí od dovozov energosurovín, ktorý pomôže diverzifikovať ich zdroje a trasy, ale ktorý zároveň neohrozí doterajších partnerov a ich dodávky.

Zastávame názor, že svetový vývoj v agende energetickej bezpečnosti potvrdzuje správnosť uchopenia problematiky na slovenskom ministerstve zahraničia i správnosť kooperatívneho, synergického, ústretového prístupu pri presadzovaní vízie slovenskej energetickej diplomacie. Je dôležité nezaostať. Globálny vývoj vnucuje začiatok zmeny energetickej paradigmy (celkového vnímania problému, predstáv, predsudkov a postojov k nemu) v našich myšliach, v našom konaní i v činnosti medzinárodných organizácií. Vnucuje nové, racionálnejšie a citlivejšie vnímanie úlohy, významu a hodnoty energií pre pozitívny budúci vývoj spoločnosti. Slovensko so svojou záťažou energetických závislostí i ako súčasť spoločenstva ekonomicky vyspelých krajín Európy a sveta by malo byť súčasťou progresívnejšej skupiny krajín, uvažujúcich a pozerajúcich za horizont roka 2030.

REFERENCIE

- Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky*. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Bratislava 2005. http://www.mosr.sk/dokumenty/bezp_strategia_2005.pdf.
- Energetická politika pre Európu, Akčný plán Európskej rady (2007 – 2009)*. [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/BA99BEC34F0BEE4DC12572BA002C2C62/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/BA99BEC34F0BEE4DC12572BA002C2C62/$FILE/Zdroj.html).
- Návrh stratégie energetickej bezpečnosti SR*. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Bratislava 2007. <http://www.economy.gov.sk/files/Energetika/SEB/SEB.doc>.
- Ropa a zemný plyn – geopolitické aspekty*. In: *Euractiv.sk*, 12. 4. 2007. http://www.euractiv.sk/energetika/zoznam_liniek/ropa-a-zemny-plyn---geopoliticke-aspekty.
- The Summary of the Energy Strategy of Russia for the Period of up to 2020*. Ministerstvo energetiky Ruskej federácie, Moskva 2003.
- World Energy Outlook 2007*. Medzinárodná energetická agentúra, 2007. <http://www.worldenergyoutlook.org>.
- Zelená kniha EK. Európska stratégia pre udržateľnú, konkurencieschopnú a bezpečnú energiu*. http://ec.europa.eu/energy/green-paper-energy/doc/2006_03_08_gp_document_sk.pdf.

**III. INŠTITUCIONÁLNY RÁMEC A NÁSTROJE
SLOVENSKEJ ZAHRANIČNEJ POLITIKY**

MODERNIZÁCIA SLOVENSKEJ ZAHRANIČNEJ SLUŽBY

MARCEL PEŠKO

Globalizačné procesy v 21. storočí zásadne menia podmienky pre interakciu Slovenska s ostatnými krajinami a kultúrami, ako aj pre presadzovanie našich záujmov na medzinárodnej scéne. V globálnom svete sa od diplomacie očakáva, že bude schopná orientovať sa aj v prostredí množstva neformálnych a mimovládnych štruktúr prekračujúcich národné hranice. Keďže diplomacia sa stáva riadiacim nástrojom pre reguláciu globalizačných procesov v prospech národných záujmov, musí byť zmodernizovaná tak, aby bola pripravená ešte pružnejšie reagovať na trendy a udalosti. Modernizácia riadenia je však výzvou nielen pre zahraničnú službu, ale celý verejný sektor. Všetky zložky verejnej správy sú dnes v čoraz väčšej miere konfrontované s tlakom na zlepšenie výkonu a efektívnosť.

V tomto kontexte nie je modernizácia Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky (MZV SR, MZV) otázkou vôle súčasného vedenia ministerstva, ale objektívnou nevyhnutnosťou. V prípade stagnácie a ignorovania aktuálnej požiadavky doby by bolo MZV skôr alebo neskôr vystavené systémovým problémom, konfrontované s neschopnosťou vysporiadať sa s rastúcimi úlohami kvalitatívne a včas, ako aj plniť svoje kompetencie pri hospodárnom využití zverených zdrojov. MZV by tak postupne strácalo relevantnosť v očiach domácich a zahraničných partnerov.

■ **Marcel Peško** pracuje na Ministerstve zahraničných vecí Slovenskej republiky ako vedúci služobného úradu (Marcel.Pesko@mzv.sk).

TREFA – PROJEKT SYSTÉMOVÝCH ZMIEN NA MZV SR

Receptom na zvládnutie týchto procesov je systémová modernizácia MZV. Súčasnú vedenie ministerstva pristúpilo k tejto náročnej úlohe komplexne a systematicky.

Dnes už málokto spochybňuje tézu, že MZV potrebuje pokračovať v posilňovaní svojej schopnosti ešte pružnejšie reagovať na vývoj a zvládať nové úlohy. Už menej je v povedomí skutočnosť, že rezort zahraničia pôsobí v prostredí rastúceho tlaku na obmedzovanie rozpočtových zdrojov a znižovanie počtu zamestnancov. Z programového vyhlásenia vlády vyplývajú pre MZV SR, okrem iného, úlohy posilniť ekonomický rozmer diplomacie a klásť väčší dôraz ako doteraz na hospodárske záujmy krajiny prostredníctvom jednotnej zahraničnej služby a posilnenia jej centrálného riadenia. Vláda chce tiež zlepšiť starostlivosť o občanov a chrániť ich záujmy, predovšetkým v núdzových situáciách, zintenzívniť podporu krajskej komunite, podporiť prehlbovanie integračného procesu a konsolidáciu

Výsledkom komplexnej analýzy činnosti ministerstva bude návrh nového procesného, organizačného, funkčného a informačného modelu ministerstva na základe schváleného časového harmonogramu postupných krokov pre dosiahnutie definovaného cieľového stavu.

EÚ a tiež zabezpečiť previazanie oficiálnej zahraničnej pomoci so zahraničnopolitickými a obchodno-ekonomickými záujmami Slovenska. S tým súvisia rastúce nároky na zefektívnenie koordinovaného a jednotného pôsobenia v zahraničí, ako aj úloha pripraviť návrh zákona o zahraničnej službe, ktorý si naša zahraničná služba po 15 rokoch od vzniku samostatného Slovenska nielen zaslúži, ale nevyhnutne potrebuje pre svoju efektívnu činnosť v medzinárodnom prostredí.

Na základe uvedených dôvodov sa súčasne vedenie MZV na čele s ministrom zahraničných vecí Jánom Kubišom rozhodlo komplexne prehodnotiť činnosť

ministerstva a vytvoriť systémové predpoklady na naštartovanie a dlhodobú udržateľnosť procesných a organizačných zmien. Je potrebné zdôrazniť, že hlavnou výzvou v tomto smere nie je len odhodlanie prijať zásadné politické rozhodnutie, ale hlavne schopnosť o nevyhnutnosti a zmyslupnosti zmien presvedčiť kľúčových manažérov a väčšinu zamestnancov ministerstva. Nie je tajomstvom, že zahraničná služba je vo všeobecnosti konzervatívna a bráni sa zmenám, vedome alebo podvedome, a je tiež nedôverčivá voči akýmkoľvek inováciám. Nehovoriac už o rezistencii voči pomoci z vonkajšieho prostredia argumentujú, že MZV je takou špecifickou organizáciou, že ani ten najrenomovanejší konzultant zvonku jej nemôže porozumieť. Rovnako prevláda presvedčenie, že osobitosti rezortu zahraničia bránia zavedeniu štandardných manažérskych prístupov v riadení, ktoré sa osvedčili pri reforme iných organizácií.

Ešte koncom roka 2006, napriek určitej a nie prekvapujúcej vnútornej rezistencii, vedenie ministerstva rozhodlo o realizácii projektu zmien na ministerstve, pre ktorý sa neskôr ujal názov TREFA (*TRvalá EFektivita riadeniA*). Prvé konkrétne výsledky vo forme systémových opatrení sa očakávajú v priebehu druhej polovice roku 2008. Výsledkom komplexnej analýzy činnosti ministerstva bude návrh nového procesného, organizačného, funkčného a informačného modelu ministerstva na základe schváleného časového harmonogramu postupných krokov pre dosiahnutie definovaného cieľového

stavu. Už v zárodku projektu bolo zrejmé, že implementácia niektorých systémových opatrení (napr. v oblasti strategického plánovania a procesného riadenia) sa neohraničí horizontom roka 2008. Deklarovanou ambíciou projektu je predovšetkým naštartovať zmeny na základe dôkladnej procesnej analýzy a prijať systémové opatrenia pre ich dlhodobú implementáciu a udržateľnosť tak, aby sa MZV postupne zmenilo na „živú“ organizáciu s vybudovanými internými mechanizmami a kapacitami na realizáciu kontinuálnej zmeny a zvyšovanie kvality riadenia.

Základným rámcom pre zdôvodnenie modernizačných opatrení teda nebola len formálna realizácia zmeny pre zmenu, ale širšia vízia budúceho fungovania MZV, ktorá bola zadaná nasledovne:

- Aby MZV robilo to, čo sa od neho očakáva pre štát, prezidenta, parlament, vládu, občanov, podnikateľské subjekty a celú spoločnosť.
- Aby MZV zvereným prostriedkom a ľudským potenciálom využívalo primárne na plnenie strategických cieľov, aktívnu diplomaciu v duchu princípu „menej administratívy – viac diplomacie“.
- Aby zamestnanci MZV boli orientovaní hlavne na výsledok, nielen na vstupy.
- Aby MZV disponovalo motivovaným a profesionálnym tímom zamestnancov na správnom mieste a so správnymi kompetenciami.
- Aby MZV malo nástroje na pokračovanie v zlepšovaní kvality riadenia, efektívnosti a profesionality poskytovaných služieb s vyššou pridanou hodnotou.
- Aby na MZV zavládla kultúra zmeny, otvorenosti, inovácie a ochota ísť do rizika a bola zredukovaná miera alibizmu.
- Aby MZV pracovalo jednoduchšie, a teda aj lepšie a lacnejšie.
- Aby si MZV naďalej posilňovalo potenciál na ovplyvňovanie globálnych trendov a výziev v prospech Slovenska a na usmerňovanie vnútropolitického diania.
- Aby MZV ešte výraznejšie prispelo k posilňovaniu medzinárodného renomé Slovenska.

Po dôkladnom zvážení vedenie MZV rozhodlo, že tento náročný projekt bude realizovaný v spolupráci s externou konzultačnou spoločnosťou. Z viacerých kandidátov vedenie MZV, pri plnom rešpektovaní zákona o verejnom obstarávaní, vybralo spoločnosť *Centire, s. r. o.* Vzhľadom na nulové skúsenosti s obdobnými projektmi aj príprava zadania na výber dodávateľa projektu prebiehala v spolupráci s externým partnerom.

Od začiatku prípravy projektu MZV deklarovalo, že pôjde o projekt s minimálnymi finančnými nárokmi a časovým ohraničením dvoch rokov pre vykonanie zásadných zmien. S cieľom zaručiť zohľadnenie špecifik ministerstva, udržať si nad projektom plnú kontrolu a minimalizovať finančné nároky bolo rozhodnuté, že projekt bude realizovať samo ministerstvo s odbornou a metodologickou podporou externého konzultanta. Prírodzene, táto podpora bola v prvých fázach výraznejšia a postupne sa oslabuje. Vopred bolo jasne stanovené, že líderstvo projektu bude na strane MZV, ktoré si ponechá kontrolu nad kľúčovými rozhodovacími procesmi.

V rámci prípravy prebehli intenzívne konzultácie s partnerskými ministerstvami zahraničia v krajinách, ktoré obdobnými reformnými procesmi už prešli, alebo ich realizujú (Dánsko, Holandsko, Veľká Británia, Nórsko a Česká republika).

ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE

S cieľom zastrešiť realizáciu projektu interne bolo v úvodnej fáze nevyhnutné uskutočniť organizačné opatrenia a vyčleniť potrebné ľudské, finančné a materiálno-technické prostriedky. Bol vytvorený koordinačný výbor projektu TREFA, ktorý má zodpovednosť za strategické smerovanie a rozhodovanie o projekte. Predsedom výboru je minister, členmi štátne tajomníčky, vedúci služobného úradu, generálni riaditelia sekcií a riaditelia kancelárií ministra a štátnych tajomníčok, generálni riaditelia sekcií a riaditelia vybraných odborov. Operatívny vedením projektu bol poverený vedúci služobného úradu, ktorí zriadil projektový tím, zložený z vedúceho projektového manažéra a ďalších expertov z radov pracovníkov ministerstva. Úlohou projektového tímu bolo zabezpečiť prípravnú fázu, pripraviť podklady pre výber externého konzultanta, navrhnúť riešenia a neskôr koordinovať a riadiť projekt v spolupráci s projektovým tímom konzultanta. Financovanie projektu bolo zabezpečené v rozpise rozpočtu MZV na rok 2007 a 2008, pričom bolo stanovené, že celkové náklady na jeho realizáciu počas 2 rokov nesmú prekročiť 20 mil. Sk.

RIZIKOVÉ FAKTORY TREFY

Vzhľadom na náročnosť projektu, ktorý zásadným spôsobom ovplyvní budúce fungovanie ministerstva, je od začiatku zrejmé, že úspešnosť jeho realizácie závisí od celého radu rizík, ktoré je potrebné včas identifikovať a následne sa pokúsiť zminimalizovať ich negatívny potenciál. S týmto zámerom sa všetky relevantné materiály a opatrenia pripravujú a realizujú s ohľadom na nasledujúce riziká:

- nejednoznačná a nejednotná podpora projektu zo strany vedenia ministerstva
- nepresné definovanie cieľov projektu
- nejednoznačné definovanie tých opatrení, ktoré budú realizované v implementačnej etape projektu a ich efektívna komunikácia zamestnancom
- nedostatočná podpora implementácie opatrení projektu a deficit viery v jeho úspech zo strany vedenia ministerstva
- neschopnosť vedenia presvedčiť podstatnú väčšinu zamestnancov o význame projektu v záujme dosiahnutia potrebných zmien na ministerstve
- nedostatočná a nepravidelná komunikácia so zamestnancami ministerstva
- nedostatočné zaangažovanie riadiacich pracovníkov do projektu ako faktorov a nositeľov zmeny, berúc do úvahy ich častú rotáciu
- nevyčlenenie dostatočných ľudských, finančných a materiálnych zdrojov na riešenie projektu
- nevyužitie výsledkov procesného auditu na zavedenie systému dlhodobého zvyšovania kvality riadenia
- absencia priebežnej kontroly kvality konzultačných služieb pri príprave a realizácii projektu nezávislou treťou stranou
- nedodržanie schváleného časového harmonogramu a nákladov projektu

- ignorovanie potreby pravidelného vyhodnocovanie potenciálnych rizík a prijímania adekvátnych opatrení na ich elimináciu.

INTENZÍVNA KOMUNIKÁCIA A ÚČASŤ ZAMESTNANCOV

Je zrejmé, že aj tie najlepšie mienené zmeny vyvolávajú u zamestnancov aj riadiacich pracovníkov obavy a negatívne reakcie. S cieľom rozptýliť ich bol schválený komunikačný plán projektu TREFA. Zamestnanci sú informovaní o všetkých pripravovaných a realizovaných zmenách, plánoch, zámeroch a zisteniach. Všetky dokumenty týkajúce sa projektu sú od jeho začiatku prístupné na intranete MZV zriadenom v lete 2007. O zásadných dokumentoch sú pravidelne informovaní aj zamestnanci pracujúci na zahraničných zastúpeniach. Spätnú väzbu umožňuje tiež schránka pre názory a námety zamestnancov, ktorá bola zriadená v priestoroch ministerstva. Súčasťou komunikačnej stratégie bol i prieskum názorov zamestnancov a partnerských organizácií, ktorý sa realizoval na jeseň 2007.

Kľúčovým interným opatrením pre postupné zapájanie zamestnancov do projektu bolo rozhodnutie o vytvorení pracovných a analytických skupín. Na ich práci sa od začiatku projektu zúčastnilo približne 100 z celkových takmer 470 zamestnancov ústredia. Ihneď po spustení projektu bolo zámerom presvedčiť vedúcich a ostatných zamestnancov, že projekt je náš, a že jeho úspech je v prvom rade naším úspechom v náš prospech. Priebeh realizácie potvrdzuje, že tento prístup sa osvedčil, i keď, ako pri každej zmene, naďalej vznikajú aj obavy, otázky a predsudky.

S cieľom rozpracovať zábery projektu do konkrétnych opatrení vedúci služobného úradu v marci 2007 rozhodol o zriadení 6 pracovných skupín (*Procesy; Stratégie; Ľudské zdroje; Finančné riadenie; Informačné technológie; Komunikácia*), na čelo ktorých vymenoval skúsených zamestnancov.

Hlavnou úlohou pracovných skupín (PS) bolo vyhodnotiť zistenia procesnej analýzy a navrhnúť riešenia. Na práci PS sa aktívne podieľali zamestnanci celého ministerstva, pričom ich činnosť metodicky podporili zástupcovia konzultanta. Vytvorenie a činnosť PS prispeli nielen k tomu, že navrhované riešenia reflektujú v prvom rade názor samotných zamestnancov, ale aj k odstráneniu podozrievania voči externým konzultantom, k výraznejšiemu zaangažovaniu zamestnancov do projektu a celkovému osvojeniu reforiem zo strany ministerstva. PS sa ukázali ako hlavný komunikačný kanál zámerov a napredovaní projektu medzi vedením a zamestnancami. Do procesnej analýzy a diskusie o navrhovaných riešeniach bolo zapojených a vybraných 15 zastupiteľských úradov rôznej veľkosti a zamerania.

Po spustení projektu bolo zámerom presvedčiť vedúcich a ostatných zamestnancov, že projekt je náš, a že jeho úspech je v prvom rade naším úspechom v náš prospech.

Vedúci služobného úradu pri prechodoch medzi etapami uskutočnil prezentácie o stave a plánoch projektu pre všetkých zamestnancov ministerstva, ako aj vedúcich zastupiteľských úradov. S cieľom informovať verejnosť o projekte TREFA vedúci služobného úradu publikoval viacero článkov v slovenských denníkoch a odborných časopisoch a minister priebežne poskytoval informáciu o stave projektu na tlačových konferenciách.

DEFINOVANIE CIEĽOV A OČAKÁVANÍ

Aj keď prípravy na projekt TREFA začali už koncom roka 2006, naplno sa rozbehol až v priebehu roka 2007. V rámci prípravnej fázy (január – september 2007) bola realizovaná východisková analýza, ktorá sa opierala o rozhovory s vedúcimi a ostatnými zamestnancami ministerstva. Táto identifikovala viacero problémových oblastí z hľadiska riadenia organizácie, rozvoja ľudských zdrojov, riadenia finančno-administratívnych procesov a riadenia informačno-komunikačných technológií. Analýza potvrdila, že projekt musel byť koncipovaný ako súbor opatrení formou viditeľnej a komplexnej zmeny, ktorá sa dotkne celého rezortu a zabezpečí dlhodobú udržateľnosť zvyšovania výkonnosti a kvality riadenia organizácie. S týmto zámerom bol projekt rozdelený do prípravnej (január – september 2007), analytickej (október 2007 – apríl 2008) a implementačnej etapy (máj – december 2008). Bolo určené, že pri prechode medzi jednotlivými etapami vedenie ministerstva posúdi plnenie stanovených úloh, schváli priority nasledujúceho obdobia a rozhodne o spôsobe vykonania tých odporúčaní, s ktorými sa stotožní.

V novembri 2006 vedenie MZV schválilo materiál *Návrh na vykonanie procesného, hospodárskeho, organizačného, funkčného, personálneho a informačného auditu a zavedenie systému trvalého zvyšovania výkonnosti MZV SR*. Tento zdôvodnil opodstatnenosť realizácie projektu, zadefinoval hlavné ciele komplexného posúdenia stavu rezortu zahraničia a potrebné kroky na ich dosiahnutie. Zároveň hneď v zárodku projektu jednoznačne určil jeho hlavné okruhy, oblasti analýzy a očakávané výstupy v strategickej a procesnej oblasti či v oblasti riadenia ľudských a finančných zdrojov, ako aj v oblasti riadenia informačných a komunikačných technológií.

ANALÝZA POTVRDILA NEVYHNUTNOSŤ REFORMY

Po výbere externého konzultanta v auguste 2007 sa začala realizácia projektu formou procesnej analýzy činnosti ministerstva, ako aj analýzou personálnej politiky, finančno-administratívnu analýzou, auditom informačno-komunikačných technológií, prieskumom názorov zamestnancov a prieskumom spokojnosti partnerov. Analytická etapa potvrdila viacero systémových nedostatkov v práci MZV, ktoré je možné zhrnúť nasledovne.

STRATEGICKÁ OBLASŤ

Zahraničná politika a predpoklady jej rozvoja, ako aj predpoklady rozvoja a zefektívnenia chodu rezortu MZV sú zadefinované rámcovými strategickými dokumentmi. Z procesnej analýzy realizovanej v lete 2007 vyplýva, že MZV zatiaľ nemá dopracovaný prehľadný systém, ktorý by umožňoval tvorbu a aktualizáciu stratégie, konzistentnosť prepojenia stratégie a úloh na finančné zdroje a ľudské kapacity, ako aj priebežné vyhodnocovanie plnenia strategických priorít a z nich vyplývajúcich úloh až do úrovne jednotlivých útvarov, zastupiteľstiev a zamestnancov. Rovnako MZV nie v plnej miere uplatňuje procesný pohľad na riadenie a nemá zavedený systém, ktorý by podporoval trvalé zlepšovanie kvality riadiacich a vykonávacích procesov. Zamestnanci napriek svojej kvalite a odbornosti nemôžu v plnej miere zúročiť svoj potenciál, keďže absen-tuje dôraz na výkon a priame previazanie dosiahnutých výsledkov s odmeňovaním a ďalším rozvojom zamestnancov.

MZV nemá jednoznačnejšie zadefinované svoje poslanie a nevenuje sa v potrebnej miere zdôrazňovaniu svojho opodstatnenia a pridanej hodnoty pred zahraničnými part-nermi, verejnosťou a zamestnancami. Ministerstvu zatiaľ chýba moderne chápané strategické riadenie a plánovanie činnosti, vrátane vyhodnocovania procesu napĺňania stratégie a jej aktualizácie pri zmenách vonkajšieho prostredia. Nie sú stanovené jasné a merateľné kritériá, na základe ktorých by bolo možné objektívne hodnotiť činnosť jednotlivých útvarov, zastupiteľských úradov a individu-álnych zamestnancov. Existujúci systém riadenia zastupiteľských úradov je až príliš formálny, drahý a administratívne náročný. Ministerstvo nemá zavedené riadenie výkonnosti, ktoré by umožňovalo transparentný systém hodnotenia pracovného výkonu zamestnancov a riadiacim zamestnancom by poskytlo efektívny nástroj na riadenie podriadených. Vnútny audit, ktorý bol vytvorený v zmysle zákona, je vnímaný skôr ako kontrola a zamestnanci nie úplne rozumejú jeho preventívnej funkcii v organizácii. Rovnako aj kontrolný proces nefunguje optimálne. Riadiaci pracovníci síce vykonávajú kontrolu, ale len minimálne využívajú jej potenciál na skvalitnenie procesov.

MZV za celé obdobie svojej existencie neuskutočnilo manažérsky audit, ktorý by identifikoval skutočný manažérsky potenciál vedúcich pracovníkov a nastavil systém manažérského vzdelávania.

Komunikácia na horizontálnej úrovni, komunikácia zdola nahor ani zdola nahor napriek citeľnému pozitívnemu trendu v ostatných rokoch funguje nie vždy optimál-ne. Zamestnancom do určitej miery chýba otvorená komunikácia a spätná väzba od riadiacich pracovníkov. V rámci spolupráce na horizontálnej úrovni pretrvávajú prob-lémy v komunikácii na úrovni útvarov, ale aj referentov, čo spomaľuje proces prípravy výstupov a odborných stanovísk. Napriek rozšíreným neformálnym väzbám je systém práce stále príliš byrokratický a administratívne náročný.

MZV SR za celé obdobie svojej existencie neuskutočnilo manažérsky audit, ktorý by identifikoval skutočný manažérsky potenciál vedúcich pracovníkov a nastavil systém manažérského vzdelávania.

Interné riadiace akty nie sú prehľadné a často sa venujú detailom, ktoré v čase moderného chápania manažmentu a požiadavky delegovať kompetencie na čo najnižšiu úroveň už nie je potrebné upravovať smernicou.

Zatiaľ na ministerstve nebolo v plnej miere zavedené projektové riadenie, a to aj napriek tomu, že riadenie zastupiteľských úradov a organizačné zastrešenie prierezových tém v ústredí často naplňa všetky charakteristiky projektu. MZV stále viac rieši úlohy prierezového a časovo obmedzeného charakteru, ktoré smerujú k dosiahnutiu stanovených cieľov, formou pracovných skupín a *ad hoc* tímov. Riadiaci zamestnanci spravidla nedisponujú zručnosťami potrebnými pre efektívne zvládnutie projektového riadenia, nie vždy sú jasne definované projektové role a zamestnanci riešiaci projekt neraz nemajú iné zastúpenie pri plnení svojich líniových povinností.

Pretrváva obeh dokumentov formou referátnika, čo je časovo a manuálne náročné. E-mailová komunikácia je síce rozšírená, ale nie je formalizovaná a stále je považovaná za sekundárnu, respektíve neoficiálnu. Zastupiteľské úrady sa musia vysporiadať s administratívnou záťažou spojenou s rôznymi hlásenkami, formulármi a výkazmi pre potreby podporných útvarov ministerstva. Na MZV sa stále manuálne vykonávajú niektoré činnosti, ktoré sú v iných organizáciách už automatizované (napr. výkazníctvo), čo predražuje chod ministerstva a viaže zdroje, ktoré by sa mohli použiť na jeho hlavné činnosti a aktívnu diplomaciu.

PROCESNÁ OBLASŤ

Na MZV sa zatiaľ nepresadilo procesné riadenie ako spôsob riadenia organizácie. Tento nespočíva len v namodelovaní procesného modelu, prípadne v *ad hoc* úprave organizačnej štruktúry, ale v kontinuálnom a metodickom sledovaní pracovných procesov. Ich pravidelné vyhodnocovanie a optimalizácia by ministerstvu zabezpečovali aktuálnosť, kvalitu, efektívnosť a stály vývoj z hľadiska organizácie práce a riadenia.

Aj keď základným poslaním MZV je politická činnosť, procesná analýza preukázala, že podporné činnosti (informačné technológie, administratíva a služby, riadenie ľudských zdrojov, financovanie a účtovníctvo, verejné obstarávanie a nákup, právne služby, správa majetku) vyťažujú vyše 50 % zamestnaneckých kapacít ministerstva. Na zastupiteľských úradoch dosahujú podporné činnosti dokonca mieru vyše 60 %, pričom čím ide o menší úrad, tým viac kapacít je venovaných „udržiavacím“ činnostiam. Inými slovami, analýza potvrdila, že MZV venuje príliš veľa kapacít na svoj chod a administratívu a príliš málo na výkon diplomacie.

Poslanie MZV po vstupe do EÚ a NATO, ktorý priniesol dramatický nárast agendy a prinútil aj MZV k internému preskupeniu zdrojov smerom k prioritám, sa zmenilo. Väčšina zamestnancov si je už plne vedomá, že MZV asi nikdy nebude mať optimálnu organizačnú štruktúru, ktorá by dokonale a jednoznačne odrážala aktuálne strategické priority a zohľadňovala potreby ministerstva. Na druhej strane, aj vďaka projektu TREFA začalo prevládať racionálne uvedomenie si potreby kontinuálnej optimalizácie

organizačnej štruktúry, ktorá bude priebežne reagovať na nové výzvy a priority. Analýza rovnako poukázala na neopodstatnenosť štvorstupňového riadenia ministerstva. Nadbytočným riadiacim medzičlánkom sa ukázali byť oddelenia v rámci politických odborov, ktoré nespĺňajú úlohu samostatne riadených organizačných jednotiek.

OBLASŤ RIADENIA ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Strategické riadenie ľudských zdrojov podľa moderných manažérskych metód zatiaľ nie je v prostredí MZV zabehnutou praxou. Súčasný personálny manažment zaostáva za riadením modernej organizácie. Osobný úrad MZV zatiaľ nepôsobí ako inštitúcia aktívne usmerňujúca rozvoj ľudských zdrojov vo väzbe na strategické priority ministerstva. MZV nemá vypracovanú dlhodobú stratégiu rozvoja ľudských zdrojov. Relatívne dobrá kvalita a vysoká profesionalita jeho súčasného personálu je skôr výsledkom atraktivity MZV ako zamestnávateľa, a nie dlhodobej stratégie a cieľných krokov na získanie tých najlepších na trhu práce. Zároveň je potrebné priznať, že aj vďaka dynamickému rastu slovenskej ekonomiky, rozšíreniu možností cestovania a pracovného uplatnenia v zahraničí, ako aj relatívne nízkemu finančnému ohodnoteniu zamestnancov v štátnej správe, MZV za posledné roky stratilo na svojej zamestnávateľskej atraktivite. Na trhu práce musí o kvalitných a vzdelanostne pripravených ľuďoch súperiť s organizáciami, ktoré vedú uchádzačom o prácu ponúknuť zaujímavejšie finančné podmienky, garancie kariérneho rastu a systém celoživotného vzdelávania. Prirodzene, MZV má aj naďalej veľa záujemcov o prácu predovšetkým na diplomatických pozíciách. Na druhej strane, za ostatné roky viditeľne došlo k zníženiu kvality a pripravenosti uchádzačov a na niektoré špecializované posty sa nehlasí dostatok kvalifikovaných kandidátov. Ohrozenou skupinou, ktorá má výraznejší sklon k hľadaniu nových pracovných príležitostí, sú stredné diplomatické kádre po návrate z prvého vyslania do zahraničia. Títo, po získaní jedinečných pracovných skúseností a dobrej finančnej kompenzácie za prácu v zahraničí, si čoraz zreteľnejšie uvedomujú svoje konkurenčné výhody na trhu práce a relatívnu jednoduchosť nájdenia finančne oveľa atraktívnejšieho zamestnania. Pritom ide o zamestnancov, od ktorých vo veľkej miere závisí výkon ministerstva ako celku, ktorí disponujú potrebným vzdelaním, schopnosťami a skúsenosťami stredného manažmentu.

Relatívne dobrá kvalita a vysoká profesionalita súčasného personálu MZV je skôr výsledkom atraktivity ministerstva ako zamestnávateľa, a nie dlhodobej stratégie a cieľných krokov na získanie tých najlepších na trhu práce.

Existujúci systém rotácie z dôvodu vysielania zamestnancov na zastupiteľské úrady v zahraničí a ich návratu do ústredia po 3 – 4 rokoch nie je úplne optimálny. Zamestnanci sú často zaraďovaní na pozície, na ktoré buď nemajú všetky potrebné odborné predpoklady, alebo sú naopak „prekvalifikovaní“. Najviditeľnejším nedostatkom je,

že jednotlivé pozície v ústredí a zahraničí nemajú jasne zadefinované kompetencie a zodpovednosti, požiadavky na kvalifikáciu a potrebné zručnosti na výkon agendy.

Kariérny rozvoj nie je systémový a chýba mu previazanosť s diplomatickým kariérnym rastom. Mladí a talentovaní zamestnanci sa ťažšie dostávajú do riadiacich funkcií na základe svojho výkonu a schopností. Systém služobného hodnotenia síce spĺňa formálne požiadavky zákona o štátnej službe, ale je až príliš formálny, subjektívny a v konečnom dôsledku demotivujúci. Keďže MZV nemá plošne zavedený systém riadenia výkonnosti, ktorý by umožnil objektívne vyhodnocovanie pracovného výkonu, objektivita služobného hodnotenia je často spochybňovaná.

MZV počas svojej existencie zatiaľ nerealizovalo prieskum vzdelávacích potrieb všetkých zamestnancov, nemá vypracovaný systém vzdelávania odborných zručností, komunikačných a manažérskych schopností, ako ani systém vzdelávania v cudzích jazykoch. Zamestnanci nemajú individuálny plán vzdelávania sa na svojej pracovnej pozícii, ktorý by reflektoval ich potreby a zároveň požiadavky organizácie.

MZV nemá vypracovaný systém motivácie zamestnancov. Dodnes nerealizovalo prieskum, čo vlastne zamestnancov na prácu v rezorte zahraničia motivuje. Mnohí zamestnanci uvádzajú ako jedinú motiváciu na prácu na MZV možnosť vycestovať na zastupiteľský úrad v zahraničí, ale zároveň je existujúci systém rotácie vnímaný ako demotivujúci. S problémom v oblasti rotácie úzko súvisí problém odmeňovania. Rozdiel v odmeňovaní za prácu na zahraničnom zastupiteľskom úrade a za prácu v ústredí je stále neúnosne veľký, aj keď sa v posledných rokoch zmiernil. Platný systém odmeňovania nedostatočne reflektuje výkon zamestnanca. Nezhľadňuje prioritu ním zastrešovanej agendy a chýba mu systém cieľových odmien za splnenie konkrétnych úloh. V dôsledku nevyváženého systému odmeňovania na niektorých podporných útvaroch pretrváva problém stabilizovať zamestnancov. Predvýjazdová príprava vysielaných zamestnancov je tiež hodnotená ako nedostatočná z hľadiska poskytnutého časového priestoru a kvality prípravy.

OBLASŤ RIADENIA FINANČNÝCH ZDROJOV

Vzhľadom na zložitosť programovej štruktúry rozpočtu MZV je realizácia čerpania rozpočtových prostriedkov neprehľadná a administratívne náročná. Systém programového rozpočtovania má príliš veľa formálnych prvkov bez priamej previazanosti aktuálnych strategických priorít a cieľov ministerstva na jednotlivé rozpočtové programy. O realizovaní výdavkov súvisiacich s daným programom rozhodujú rozpočtoví disponenti často nezávisle od vedomia príslušného programového manažéra, čím dochádza k neúčelnému vynakladaniu finančných prostriedkov a k strate identifikácie jednoznačnej zodpovednosti.

OBLASŤ RIADENIA INFORMAČNÝCH A KOMUNIKAČNÝCH TECHNOLÓGIÍ (IKT)

MZV nemá vypracovanú koncepciu rozvoja IKT, ktorá by na strategickej úrovni určovala budúcu predstavu IKT architektúry, identifikovala jej kľúčové prvky a stanovila plán krokov na jej naplnenie. Aj napriek vynaloženým investíciám do informačných systémov na MZV nie je zatiaľ vybudovaný dátový sklad informácií a chýba aj elektronická databáza dokumentov, ktorá by bola prístupná všetkým zamestnancom. Požiadavky na zmeny IKT nie sú vykonávané v súlade s dlhodobou koncepciou na základe ich analýzy z pohľadu riešenia a jeho následkov v celom systéme. Nie je vypracovaný systém prioritizácie požiadaviek, garantovaný čas odstránenia problému a hotline pre nahlasovanie problémov. Rovnako pretrváva potreba riešenia problémov súvisiacich s bezpečnosťou systémov a údajov, pričom riešenie týchto nedostatkov nie je možné podporiť spracovanou koncepciou informačnej bezpečnosti.

Uvedené zistenia procesnej analýzy boli potvrdené aj spomínaným prieskumom názorov zamestnancov. V anonymnom prieskume, na ktorom sa zúčastnilo viac ako 2/3 zamestnancov, bolo z ich strany negatívne hodnotené hlavne plánovanie a organizovanie, kvalita riadenia, komunikácia zdola nahor, odmeňovanie a celková koncepcia riadenia ľudských zdrojov. Prieskum spokojnosti partnerov MZV, ktorý sa uskutočnil v novembri 2007, na jednej strane potvrdil vysokú spokojnosť s kvalitou služieb, respektíve s hodnotou výstupov od MZV (až 67 % respondentov hodnotilo kvalitu služieb a hodnotu výstupov od MZV známku veľmi dobre), čo potvrdilo, že MZV si napriek určitým nedostatkom dokáže svoje úlohy plniť profesionálne a v požadovanej kvalite. Na strane druhej prieskum odhalil dlhodobú slabinu MZV v neschopnosti efektívne „predať“ výsledky svojej práce.

V anonymnom prieskume, na ktorom sa zúčastnilo viac ako 2/3 zamestnancov, bolo z ich strany negatívne hodnotené hlavne plánovanie a organizovanie, kvalita riadenia, komunikácia zdola nahor, odmeňovanie a celková koncepcia riadenia ľudských zdrojov.

NAVROVANÉ RIEŠENIE

Intenzívna práca pracovných skupín a aktívna komunikácia s konzultantom vyústila do celého radu odporúčaní na realizáciu modernizačných a systémových opatrení. Tieto boli spracované koncom roka 2007 formou akčných plánov (vízií) s tým, že v priebehu roku 2008 budú rozpracované do konkrétnych implementačných projektov s termínom realizácie do konca roka 2008, respektíve v priebehu prvého polroka 2009. Akčné plány a na ne nadväzujúce implementačné projekty sú konkrétnou odpoveďou na zistené nedostatky v rámci procesnej analýzy a prieskumu názorov zamestnancov.

AKČNÝ PLÁN ZAVEDENIA STRATEGICKÉHO PLÁNOVANIA A PROJEKTOVÉHO RIADENIA

Cieľom plánu zavedenia strategického riadenia je aplikácia metódy *Balance Score Card* (BSC) naprieč celým ministerstvom ako hlavného plánovacieho a riadiaceho nástroja. Zámerom je zavedenie systému stanovovania a vyhodnocovania plnenia strategických cieľov ministerstva, plánovité koncentrovania jeho zdrojov na plnenie priorít a dosiahnutie pružnejšej reakcie na zmeny medzinárodného a domáceho prostredia. Jeho cieľom je tiež previazať plnenie strategických cieľov na tvorbu rozpočtu, hodnotenie zamestnancov a transparentnú a zrozumiteľnú komunikáciu činnosti MZV voči verejnosti a externým subjektom. Základným predpokladom jeho úspešnej realizácie je zadefinovanie poslania ministerstva, jeho strategických priorít

Cieľom plánu zavedenia strategického riadenia je aplikácia metódy Balance ScoreCard. Zámerom je zavedenie systému stanovovania a vyhodnocovania plnenia strategických cieľov ministerstva, plánovité koncentrovania jeho zdrojov na plnenie priorít a dosiahnutie pružnejšej reakcie na zmeny medzinárodného a domáceho prostredia.

a od nich odvodených strategických cieľov, ktoré budú kaskádovite rozpracované až do úrovne individuálnych cieľov pre jednotlivé útvary, zastupiteľské úrady a zamestnancov. K jednotlivým strategickým cieľom budú pridelení vlastníci spoločnosti vedúcich zamestnancov ministerstva, ktorí rozpracujú akčné kroky a ich merateľné atribúty. Zavedenie strategického plánovania na MZV bude previazané na rozpočtový cyklus a podporené softvérovým nástrojom.

Integrálnou súčasťou plánu je tiež schválenie novej organizačnej štruktúry ministerstva, ktorá bude reálnejšie kopírovať strategické priority MZV, vrátane väčšieho dôrazu na ekonomický

rozmer diplomacie, verejnej diplomacie a jednoznačného oddelenia hlavných a podporných procesov.

V roku 2007 prebehla úvodná interná diskusia o novom zadefinovaní poslania a strategických prioritách MZV. Koncom roka bol aj v spolupráci s oslovenými mimovládnyimi organizáciami, ktoré sa angažujú na poli zahraničnej politiky, spracovaný nový návrh poslania a strednodobej stratégie MZV s pracovným názvom *Úspešné Slovensko v bezpečnom svete*. V rámci nej boli zadefinované nasledujúce strategické priority MZV: *Slovensko v bezpečnom a demokratickom svete; Prosperujúce Slovensko a trvalo udržateľný rozvoj; Záujmy Slovenska v efektívnej EÚ; Služba občanom a Slovensko otvorené svetu; Moderná slovenská diplomacia*. Tieto priority budú počas roka 2008 rozpracované do aktuálnych strategických cieľov a akčných krokov a budú im pridelené merateľné atribúty.

AKČNÝ PLÁN ZAVEDENIA PROCESNÉHO RIADENIA A SYSTÉMU RIADENIA KVALITY PODĽA MODELU VÝNIMOČNOSTI EFQM

Cieľom plánu je posilniť internú kapacitu ministerstva pre trvalé sledovanie hlavných a podporných procesov a ich kontinuálne zlepšovanie na základe zadaných kritérií. V priebehu roka 2008 bude zavedený validovaný procesný model, budú výškolení zodpovední zamestnanci k problematike metód mapovania a dizajnovania procesov, zavedený softvérový nástroj pre správu procesného modelu, ako aj systém riadenia kvality podľa modelu výnimočnosti EFQM¹.

Súčasnou súčasťou zavedenia procesného riadenia je optimalizácia interných riadiacich aktov prostredníctvom zavedenia jednoduchého, štandardizovaného, prehľadného a úplného systému na základe kategorizácie smerníc a nastavenia pravidiel ich spracovania a aktualizácie.

STRATÉGIA ROZVOJA ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Základnou súčasťou stratégie je implementácia systému riadenia pracovného výkonu pre všetkých zamestnancov naviazaného na stanovené úlohy prostredníctvom metódy BSC. Paralelne sa plánuje vypracovanie hodnotiacich kritérií a zavedenie systému hodnotenia založeného na služobnom hodnotení, hodnotení práce v projektových tímoch a výkonnostnom hodnotení.

Ďalším prioritným projektom v tejto oblasti je nastavenie moderného systému profesijného vzdelávania a rozvoja zamestnancov, ktorý bude reflektovať ich potreby v koordinácii s potrebami ministerstva. Vzdelávanie a rozvoj zamestnancov by mali byť previazané s procesom hodnotenia, v rámci ktorého budú identifikované vzdelávacie potreby. Cieľom stratégie je tiež nastavenie dynamického systému odmeňovania prostredníctvom transparentného mechanizmu finančnej a nefinančnej motivácie, v ktorom nenárokovateľné zložky mzdy budú naviazané na hodnotiace kritériá a budú zohľadňovať výkon a kvalitu práce. Plánuje sa tiež nastaviť systém rozvoja zamestnancov, ktorí aspirujú na manažérske pozície alebo v nich pôsobia. Stratégia počíta aj so zavedením nového systému rotácie zamestnancov a personálneho plánovania, ktorý bude postavený na striedaní zamestnancov medzi

Vzdelávanie a rozvoj zamestnancov by mali byť previazané s procesom hodnotenia, v rámci ktorého budú identifikované vzdelávacie potreby.

¹ Podstatou modelu EFQM je pravidelný cyklus samohodnotenia organizácie prostredníctvom 9 kritérií (vodcovstvo, politika a stratégia, zamestnanci, partnerstvá a zdroje, procesy, výsledky vo vzťahu k odberateľom služieb, výsledky vo vzťahu k zamestnancom, výsledky vo vzťahu k organizácii, kľúčové výsledky výkonnosti) a 32 subkritérií.

zastupiteľskými úradmi a ústredím tak, že si budú kontinuálne rozvíjať svoju primárnu a sekundárnu špecializáciu. Predpokladá sa aj zavedenie nového systému náboru a výberu zamestnancov, vrátane vytvorenia systému personálneho marketingu.

Plánované zmeny v riadení ľudských zdrojov sú úzko previazané na spracovanie a schválenie nových kľúčových legislatívnych a interných riadiacich aktov. Ministerstvo, v súlade s programovým vyhlásením vlády, v roku 2008 dopracuje návrh zákona o zahraničnej službe ako *lex specialis* zákona o štátnej službe. Bude tiež spracovaný komplexný kariérny a personálny poriadok ministerstva, ktorý o. i. zavedie jasné kariérne pravidlá a zviditeľní plánované systémové zmeny v oblasti riadenia ľudských zdrojov.

AKČNÝ PLÁN ROZVOJA FINANČNO-ADMINISTRATÍVNYCH ČINNOSTÍ

Popri spomínanom zavedení novej programovej štruktúry sa plánuje zavedenie funkčného systému vnútropodnikového účtovníctva ako nástroja na zvýšenie efektívnosti a racionálnejšieho využitia zverených prostriedkov. Bude vytvorený nový systém nákladových stredísk a sledovania efektívnosti vynaložených prostriedkov. S cieľom odbremeniť zastupiteľské úrady od nadmernej administratívy a duplicity bude na vybraných úradoch vytvorená manažérska pozícia vedúceho administratívy, ktorý bude zodpovedať za výkon všetkých podporných činností zastupiteľského úradu. Pre podporu jeho činnosti bude spracovaný manuál ekonomického riadenia zastupiteľského úradu.

AKČNÝ PLÁN ROZVOJA INFORMAČNÝCH IKT

Integrálnou súčasťou plánovaných organizačných zmien budú aj systémové opatrenia v oblasti IKT. Zásadnou navrhovanou zmenou je zámer nadviazať spoluprácu pri ďalšom strategickom rozvoji IKT s externým dodávateľom (poradcom pre systémovú integráciu), ktorý zabezpečí dlhodobý odborný prístup k rozvoju IKT a prevezme zodpovednosť za kvalitu a kompatibilitu subdodávateľov. Paralelne bude spracovaná koncepcia rozvoja informačných systémov MZV v nadväznosti na vládnu koncepciu rozvoja ISVS, ako aj identifikované služby, ktoré bude MZV poskytovať elektronicky a bude definované elektronické prepojenie na iné subjekty a služby.

Do konca roka 2008 sa predpokladá zavedenie robustného manažérskeho informačného systému ako nástroja na rýchle a efektívne rozhodovanie vrcholového a stredného manažmentu na základe prehľadných výkazov a analytických dátových výstupov. V rámci rozvoja IKT sa tiež ráta so zavedením funkčného helpdesku s databázou riešení a návodov, ako aj s dostupnou analýzou tipov požiadaviek a reakčného času.

ZMENA AKO NIKDY NEKONČIACI PROCES

Popri uvedených akčných plánoch a stratégií v rámci projektu TREFA ministerstvo v roku 2007 pracovalo aj na ďalších projektoch, ktoré reagujú na meniace sa prostredie a požiadavky. Boli spracované základné princípy rozvoja verejnej diplomacie v podmienkach MZV s využitím nových komunikačných prostriedkov, vrátane *fluid boxov* a *e-newslettrov*.

V rámci nového prístupu k verejnosti bola v júni 2008 začatá činnosť Strediska MZV pre pomoc a služby občanom (*Call Centrum MZV*) s cieľom komplexne zabezpečiť a promptne riešiť požiadavky občanov v oblasti konzulárnych služieb, vrátane núdzových situácií, ako aj poskytovať informácie podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Namiesto záveru treba opakovane zdôrazniť, že ambíciou projektu TREFA nie je vyriešiť všetky systémové nedostatky MZV v priebehu dvoch rokov. Jeho primárnym zámerom je zaviesť na ministerstve mechanizmus na systémové odhaľovanie a riešenie slabých stránok a naštartovať reformné procesy v kľúčových oblastiach riadenia organizácie. Počas roka 2007 sa vykonalo množstvo práce a jasne, na základe dôkladnej analýzy, sa podarilo zdefinovať, čo je potrebné urobiť, aby sa MZV čoskoro zaradilo medzi najmodernejšie riadené organizácie verejnej správy na Slovensku a bolo z tohto hľadiska na špici aj spomedzi rezortov zahraničia v rámci EÚ.

Kľúčovým predpokladom úspechu projektu TREFA je uvedenie si, že zmena organizácie je nikdy nekončiaci proces, ktorý nemôže byť závislý od politického cyklu. Dosiahnutie citeľnej zmeny a obratu v myslení zamestnancov smerom k inovácii a reformám si vyžaduje systematický prístup, líderstvo ministra a jeho najbližších spolupracovníkov, ako aj politickú podporu zhora a angažovanosť zdola.

Ambíciou projektu TREFA nie je vyriešiť všetky systémové nedostatky MZV v priebehu dvoch rokov. Jeho primárnym zámerom je zaviesť na ministerstve mechanizmus pre systémové odhaľovanie a riešenie slabých stránok a naštartovať reformné procesy v kľúčových oblastiach riadenia organizácie.

OFICIÁLNA ROZVOJOVÁ POMOC SLOVENSKA V ROKU 2007

EVA HAVELKOVÁ, NORA BEŇÁKOVÁ

Oficiálna rozvojová pomoc (ODA – *Official Development Assistance*) je dôležitým pilierom slovenskej zahraničnej politiky. Jej význam stále rastie, preto by mal byť jej celkový záber z roka na rok rozsiahlejší. Rok 2007 v oblasti rozvojovej spolupráce možno v tomto kontexte označiť za významný. Nasledujúci text sa zameriava najmä na inštitucionálne a legislatívne zmeny v slovenskej ODA a na porovnanie teritoriálneho a sektorového zamerania bilaterálnych projektov v období pred a po uskutočnení týchto zmien.

Podľa dokumentu *Zameranie zahraničnej politiky SR na rok 2007*¹ je rozvojová spolupráca dôležitou súčasťou zahraničnej politiky Európskej únie (EÚ) i jej členských krajín. Slovensko poskytuje oficiálnu rozvojovú pomoc na princípoch medzinárodnej rozvojovej politiky vrátane rozvojovej politiky EÚ a v zmysle zahraničnopolitických a ekonomických priorít SR.

Cieľom slovenskej ODA je prispieť k naplneniu *Miléniových rozvojových cieľov* v rozhodujúcich oblastiach, ako je znižovanie chudoby a hladu, dosiahnutie všeobecného základného vzdelania, podporovanie rovnocennosti pohlaví, zníženie detskej úmrtnosti, zameranie sa na boj proti HIV/AIDS a znižovanie globálnych environmentálnych problémov.

Okrem samotnej pomoci krajinám pomáhajú bilaterálne rozvojové projekty prehľovať väzby SR s týmito krajinami, podporujú etablovanie slovenských subjektov

¹ *Zameranie zahraničnej politiky SR na rok 2007*. Ministerstvo zahraničných vecí SR, Bratislava 2007, s. 22. <http://www.mzv.sk>.

■ **Eva Havelková** pracuje ako výkonná tajomníčka Platformy MVRO (executive@mvro.sk) a **Nora Beňáková** je riaditeľkou kancelárie občianskeho združenia *Človek v ohrození* (benakova@change.sk).

v zahraničí, vytvárajú inštitucionálne a expertné kapacity v SR a vplývajú na formovanie verejnej mienky.

ZMENY V INŠTITUCIONALIZÁCIÍ OFICIÁLNEJ ROZVOJOVEJ POMOCI

Vzhľadom na medzinárodné záväzky SR, zvyšovanie nárokov na jej implementáciu, ako aj problémy s jednoznačným identifikovaním pomoci poskytovanej Slovenskom, bolo potrebné existujúci systém funkčne, finančne a politicky zefektívniť. Ministerstvo zahraničných vecí SR uskutočnilo zásadnú zmenu v mechanizme oficiálnej rozvojovej pomoci, keď k 1. januáru 2007 založilo Slovenskú agentúru pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS). Agentúra bola postupne dobudovaná na úroveň samostatnej organizačnej jednotky, ktorá je schopná zabezpečovať administratívne

V roku 2007 hospodárila SAMRS s rozpočtom vo výške 173 mil. Sk, pričom 163,5 mil. Sk z týchto prostriedkov bolo vyčlenených na projekty oficiálnej rozvojovej a humanitárnej pomoci a projekty rozvojového vzdelávania. Zvyšných 9,5 mil. Sk agentúra využívala na svoju činnosť.

riadenie oficiálnej rozvojovej pomoci. Nahradila doterajší mechanizmus dvoch administratívno-kontrakčných jednotiek Trustový fond UNDP a Fond Bratislava – Belehrad. Poslaním agentúry je realizácia oficiálnej rozvojovej pomoci SR, riadenie a administrácia projektového cyklu, vzdelávacia a informačná činnosť, ako aj spolupráca s inými subjektmi činnými v oblasti rozvojovej pomoci. Agentúra má formu štátnej rozpočtovej organizácie. V roku 2007 v nej pracovalo 11 zamestnancov a hospodárila s rozpočtom vo výške 173 mil. Sk, pričom 163,5 mil. Sk z týchto prostriedkov bolo

vyčlenených na projekty oficiálnej rozvojovej a humanitárnej pomoci a projekty rozvojového vzdelávania. Zvyšných 9,5 mil. Sk agentúra využívala na svoju činnosť.²

Z legislatívneho hľadiska bolo dôležitým krokom vypracovanie návrhu zákona o rozvojovej pomoci. Ten bol schválený 5. decembra 2007 v Národnej rade SR s účinnosťou od 1. januára 2008. Zákon vytvoril právny rámec poskytovania oficiálnej rozvojovej pomoci SR a podmienky pre plnenie medzinárodných záväzkov SR v oblasti oficiálnej rozvojovej pomoci.³

Ku koncu roka 2007 začalo MZV SR s prípravou v poradí druhej strednodobej koncepcie slovenskej ODA na najbližšie roky, ktorá nahradí v súčasnosti platnú *Strednodobú koncepciu oficiálnej rozvojovej pomoci na roky 2003 – 2008*⁴.

² Výročná správa Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu, s. 15. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/326/1/1/>.

³ Plné znenie zákona na: <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/296/1/2>.

⁴ *Strednodobá koncepcia oficiálnej rozvojovej pomoci na roky 2003 – 2008*. Ministerstvo zahraničných vecí SR, Bratislava 2003. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/36/1/2>.

ROZVOJOVÁ POMOC V ČÍSLACH

Zvyšovanie rozvojovej pomoci SR a plnenie medzinárodných záväzkov SR týkajúcich sa objemu poskytovanej pomoci ostávajú naďalej problémom. Slovensko ako nová členská krajina EÚ a OSN prijala záväzok, že sa bude usilovať o zvýšenie objemu vynaložených finančných prostriedkov na 0,17 % z hrubého domáceho produktu (HDP) do roku 2010 a 0,33 % z HDP do roku 2015.

Celkový objem poskytnutých finančných prostriedkov na oficiálnu rozvojovú pomoc SR za rok 2007 je 1,652 mld. Sk, čo znamená 0,093-percentný podiel z HDP krajiny. Nižší podiel vynaložených finančných prostriedkov na ODA v pomere k HDP ako v predchádzajúcom roku (0,103 %) je dôsledkom rýchleho rastu HDP, ale tiež stagnácie objemu finančných prostriedkov vyčlenených na ODA, podľa MZV SR najmä vzhľadom na nutnosť plnenia konvergenčných kritérií na prijatie eura. Objem vynaložených finančných prostriedkov bol však v absolútnych aj v relatívnych číslach v roku 2007 nižší ako v roku 2005.⁵

Zo správy MZV o rozvojovej pomoci v roku 2007 ďalej vyplýva, že na rozvojovú pomoc bolo vyčlenených celkovo 1,652 miliardy korún, z nich bolo 169 miliónov určených na projekty dvojstrannej rozvojovej pomoci. Celkovo bolo v roku 2007 v rámci tejto sumy schválených 36 projektov rozvojovej pomoci, 2 projekty posthumanitárnej pomoci a 14 projektov rozvojového vzdelávania a podpory verejnej informovanosti. Zvyšných takmer 90 % tvoria príspevky SR do multilaterálnych organizácií, najmä agentúr OSN.⁶

Čím menší objem pomoci je poskytovaný prostredníctvom bilaterálnych projektov, tým väčší dôraz by mal byť kladený na to, aké sú prioritné krajiny a sektory, do ktorých by pomoc mala smerovať. A to vzhľadom na potreby tej ktorej krajiny a zahraničnopolitické priority SR alebo Európskej únie, či širšieho medzinárodného spoločenstva.

BILATERÁLNE PROJEKTY NA POMOC ROZVOJOVÝM KRAJINÁM

Od roku 2004 sa výška finančných prostriedkov určená na bilaterálne rozvojové projekty významne nezmenila.⁷ Jej podiel na celkovej oficiálnej pomoci dosahuje v priemere 10 %. Tradiční donori majú oveľa vyšší podiel bilaterálnej pomoci na celkovej ODA. Napríklad Írsko poskytlo v roku 2006 celkovú pomoc vo výške 813 mil. eur, z toho 501 mil. eur tvorila bilaterálna pomoc, čo znamená 60-percentný podiel. Práve prostredníctvom bilaterálnych

⁵ Pre úplnosť viď údaje v tabuľke č. 1, ktorá je súčasťou príloh k textu.

⁶ Podrobnejšie členenie výdavkov viď Graf 1 a Graf 2 v prílohe.

⁷ Prehľad výšky ODA, poskytnutej na bilaterálne projekty v absolútnych číslach viď tabuľka č. 2 v prílohe.

projektov je možné budovať kapacity slovenských subjektov a ich expertov, ktorí pracujú v rozvojových krajinách. Použitie finančných prostriedkov na implementáciu konkrétnych projektov je dôležité a zrozumiteľné pre komunikáciu so širokou verejnosťou. Čím menší objem pomoci je poskytovaný prostredníctvom bilaterálnych projektov, tým väčší dôraz by mal byť kladený na to, aké sú prioritné krajiny a sektory, do ktorých by pomoc mala smerovať. A to vzhľadom na potreby tej ktorej krajiny a zahraničnopolitické priority SR alebo Európskej únie, či širšieho medzinárodného spoločenstva. Ako príklad možno uviesť Bosnu, ktorá patrí k zahraničnopolitickým prioritám SR, kde smeroval v roku 2007 len jeden projekt rozvojovej pomoci.

TERITORIÁLNE A SEKTOROVÉ PRIORITY 2007

Kvantita ODA je však len jednou, hoci ťažiskovou stranou mince. Tou druhou je použitie vynaložených prostriedkov. V tejto súvislosti treba podčiarknuť, že Ministerstvo zahraničných vecí SR sa vo svojej výročnej správe o poskytnutej rozvojovej pomoci v roku 2007 zaoberá primárne výškou investovaných finančných prostriedkov, pričom nikde sa neuvádza, ako konkrétne boli dané prostriedky využité z pohľadu cieľových krajín alebo z pohľadu prijímateľov pomoci. Oficiálna rozvojová pomoc Slovenska nemá mechanizmus celkovej vecnej evaluácie a kontroly „zmysluplnosti“ vynaložených peňazí.

Keďže SR sa oficiálne hlási k plneniu *Miléniových rozvojových cieľov OSN*, správa by mala obsahovať, ako Slovensko tieto ciele naplňalo. Diskutabilný je napríklad aj prístup rezortu zahraničných vecí týkajúci sa ekonomickej dimenzie slovenských rozvojových projektov. V strategickom dokumente *Zameranie zahraničnej politiky SR na rok 2007* sa uvádza, že „v rámci poskytovanej rozvojovej pomoci je cieľovým riešením presadzovať ekonomicke dimenzie slovenských rozvojových projektov“.⁸ Pritom *Strednodobá koncepcia oficiálnej rozvojovej pomoci na roky 2003 – 2008* definuje rozvoj ekonomickej spolupráce s rozvojovými krajinami len ako dôsledok rozvojových aktivít v danej krajine⁹, a nie ako primárny cieľ.

PROGRAMOVÉ KRAJINY SLOVENSKEJ ODA

Podrobnejšie sektorové a teritoriálne priority sa každý rok definujú v tzv. *Národnom programe ODA*, ktorý predkladá Ministerstvo zahraničných vecí SR. Programovými krajinami slovenskej ODA boli v súlade s prioritami zahraničnej politiky SR v roku

⁸ *Zameranie zahraničnej politiky SR na rok 2007*. Ministerstvo zahraničných vecí SR, Bratislava 2007, s. 22. <http://www.mzv.sk>.

⁹ *Strednodobá koncepcia oficiálnej rozvojovej pomoci na roky 2003 – 2008*. Ministerstvo zahraničných vecí SR, Bratislava 2003, s. 8. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/36/1/2>.

2007 Srbsko a Čierna Hora, do ktorých smerovalo približne 71 mil. Sk. Tento objem predstavuje takmer polovicu finančných prostriedkov určených na bilaterálne projekty. Srbsko a Čierna Hora sú programovými krajinami už od roku 2004. Národný program ODA definuje pre obe programové krajiny nasledujúce sektorové priority:

- Občianska spoločnosť (sociálne oživenie, regionálny rozvoj, vzdelávacie programy)
- Podnikateľské aktivity a technická infraštruktúra
- Pomoc pri integrácii do EÚ, WTO, a i.

Zatiaľ čo projekty, schválené v období 2004 – 2006 počas administrovania grantového konania Nadáciou na podporu občianskej spoločnosti v rámci Fondu Bratislava – Belehrad, smerovali vo väčšej miere k prvej prioritě – podpora občianskej spoločnosti (regionálneho rozvoja, vzdelávacích programov a rozvoja ľudského kapitálu), v roku 2007 najväčší počet projektov a financií smeruje do budovania technickej infraštruktúry. Záujem slovenských subjektov práve o túto prioritu môže byť daný aj zvýšením maximálneho rozpočtu na infraštruktúrny projekt z výšky 3,5 mil. Sk na 7 mil. Sk v roku 2007. Výška rozpočtu pre projekty v rámci priorit občianska spoločnosť a integrácia do európskych štruktúr ostala na nezmenenej úrovni 3,5 mil. Sk.

Z údajov, ktoré poskytla SAMRS, vyplýva, že najnižšiu mieru úspešnosti mali v roku 2007 projekty mimovládnych organizácií, ktoré boli okrem rozvoja infraštruktúry a podnikania orientované aj na rozvoj občianskej spoločnosti, transfer know-how a integráciu do európskych štruktúr. Záujem

recipientskej strany je pri každom projekte doložený záujmom lokálnej partnerskej organizácie a jej participáciou na projekte, takže sa nedá hovoriť o poklese záujmu o tieto typy projektov z prijímateľskej strany. Zaujímavou skutočnosťou je aj fakt, že ekonomickému rozvoju a rozvoju podnikania v Srbsku sa venujú len projekty mimovládnych a štátnych organizácií.¹⁰

Najnižšiu mieru úspešnosti mali v roku 2007 projekty mimovládnych organizácií, ktoré boli okrem rozvoja infraštruktúry a podnikania orientované aj na rozvoj občianskej spoločnosti, transfer know-how a integráciu do európskych štruktúr.

PROJEKTOVÉ KRAJINY SLOVENSKEJ ODA

Okrem programových krajín Srbska a Čiernej Hory bilaterálna pomoc SR smeruje do ďalších 12 projektových krajín: Afganistanu, Bieloruska, Ukrajiny, Kene, Bosny, Kazachstanu, Sudánu, Mozambiku, Albánska, Tadžikistanu, Uzbekistanu a Kirgizska. Stagnujúcou celkovou sumou na bilaterálne projekty v situácii, keď podiel finančných

¹⁰ Porovnanie výsledkov grantových kôl pre Srbsko a Čiernu Horu na základe sektorových priorit a typu predkladajúcej organizácie viď v prílohe v tabuľkách 3, 4 a 5. Typy schválených projektov viď Box 1.

prostriedkov pre programové krajiny Srbsko a Čiernu Horu zaznamenával rast (50 mil. v roku 2006, 72 mil. v roku 2007), bolo možné v roku 2007 schváliť výrazne nižší počet projektov pre skupinu 12 projektových krajín – spolu 16 projektov. Pre niektoré krajiny (Albánsko, Tadžikistan, Uzbekistan) nebol v roku 2007 schválený ani jeden projekt.

Pre strategické krajiny z hľadiska zahraničnopolitických priorít SR, ako je Bosna a Afganistan, bol schválený jeden projekt. Významnejšiu pozíciu si udržali iba Ukrajina a Bielorusko, v ktorých boli schválené projekty v línii podľa *Národného programu ODA* – zamerané najmä na budovanie občianskej spoločnosti, vzdelávanie a výmenu transformačných skúseností.

Aj keď sa Slovensko hlási k podpore *Miléniových rozvojových cieľov* zameraných na redukciiu chudoby vo svete a tieto priority sú aj súčasťou *Zákona o rozvojovej pomoci SR*, prijatého v roku 2007, počet projektov, ktoré smerujú do najchudobnejších krajín Afriky a Ázie, v roku 2007 výrazne klesol oproti predchádzajúcemu obdobiu. Aj keď schválené projekty za rok 2007 sú užitočné z hľadiska boja proti HIV/AIDS a iným chorobám, boja proti chudobe a zabezpečenia pitnej vody, počet 4 projekty je veľmi nízky.¹¹

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

V prípade, že sa objem finančných prostriedkov určených na bilaterálnu rozvojovú pomoc v najbližšom období nezvýši, nemá zmysel, aby slovenská pomoc smerovala do 14 krajín. Okrem vybraných krajín západného Balkánu a susedských krajín ako Ukrajina

a Bielorusko by Slovensko, v zmysle prihlásenia sa Slovenska k plneniu *Miléniových rozvojových cieľov* a k ich uvedeniu v *Zákone o rozvojovej pomoci* medzi hlavnými cieľmi slovenskej rozvojovej pomoci, nemalo zabúdať na optimálne zaradenie najchudobnejších krajín Afriky a Ázie.

Okrem zníženia počtu krajín je však potrebná diskusia o obsahovom smerovaní projektov a o efektívnosti schvaľovaných projektov. Efektívnosť a obsahové zameranie projektov pre danú

krajinu by mali vychádzať z potrieb krajiny, ktoré vyplývajú aj zo zahraničnopolitických priorít medzinárodného spoločenstva voči danej krajine. Napríklad pre zabezpečenie stability v Srbsku (čo je aj zahraničnopolitická priorita) bolo dôležité v dlhodobom rámci sústrediť sa na vstup krajiny do EÚ, na zlepšenie ekonomickej situácie a vytvorenie

Rozvojová politika by mala byť skutočne jednou z priorít zahraničnej politiky, keďže v dnešnom vzájomne prepojenom svete je znižovanie chudoby nielen otázkou morálky, ale aj väčšej stability a bezpečnosti vo svete.

¹¹ V tabuľkách 6, 7 a 8 je uvedené porovnanie počtu projektov, určených pre skupinu 12 krajín, schválených v roku 2007 v rámci administrácie novej agentúry SAMRS v porovnaní s obdobím 2004 – 2006, keď bola kontraktácnou jednotkou regionálna kancelária UNDP v Bratislave (príloha). Typy schválených projektov v 2007 podľa sektorových priorít viď Box 2.

nových pracovných príležitostí. Preto by projektmi, ktoré mali dostať prioritu, mali byť projekty zamerané na jednej strane na motiváciu občanov na vstup do EÚ, príprava inštitúcií na predstupové rokovania, výmenné pobyty pre mladých ľudí, keďže takmer 70 % z nich nikdy nevycestovalo do krajín EÚ.

Na druhej strane užitočné projekty zamerané na budovanie nových pracovných miest, poskytovanie mikropôžičiek na rozbeh malého podnikania, zvyšovanie kvalifikácie a rozvíjanie obchodu medzi našimi krajinami, namiesto množstva malých infraštruktúrnych projektov zameraných na rozvody elektriny, vody a stavanie malých mostov, sítě zlepšia kvalitu života v srbských dedinách a malých mestách, ale sú to všetko aktivity, na ktoré je možné získať peniaze z európskych zdrojov prítomných v Srbsku.

Slovensku ako členskej krajine EÚ by malo záležať aj na tom, aby celkovo rozvojová pomoc a politika Únie vo vzťahu k rozvojovým štátom bola čo najúčinnjšia. Rozvojová politika by mala byť skutočne jednou z priorit zahraničnej politiky, keďže v dnešnom vzájomne prepojenom svete je znižovanie chudoby nielen otázkou morálky, ale aj väčšej stability a bezpečnosti vo svete.

REFERENCIE

Zameranie zahraničnej politiky SR na rok 2007. Ministerstvo zahraničných vecí SR, Bratislava 2007. <http://www.mzv.sk>.

Výročná správa Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/326/1/1/>.

Zákon č. 617/2007 Z. z. o oficiálnej rozvojovej pomoci a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/296/1/2>.

Strednodobá koncepcia oficiálnej rozvojovej pomoci na roky 2003 – 2008. Ministerstvo zahraničných vecí SR, Bratislava 2003. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/36/1/2>.

PRÍLOHY

Tabuľka 1: ODA SR od roku 2002 s predpokladaným vývojom v roku 2010 a v roku 2015 v Sk (pri predpokladanom 5-percentnom ročnom raste HDP)

Rok	V absolútnych číslach	% ODA/HND
2002	257 mil.	0,024
2003	553 mil.	0,048
2004	910 mil.	0,072
2005	1,739 mld.	0,120
2006	1, 638 mld.	0,103
2007	1, 652 mld.	0,093
Cieľový rok 2010	3,200 mld.	0,17
Cieľový rok 2015	7, 800 mld.	0,33

Zdroj: Národný program oficiálnej rozvojovej pomoci na rok 2008. Ministerstvo zahraničných vecí SR, Bratislava 2008. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/319/1/2>.

Tabuľka 2: Prehľad výšky ODA poskytnutej na bilaterálne projekty v absolútnych číslach

2004	160 mil. Sk
2005	160 mil. Sk
2006	160 mil. Sk
2007	169 mil. Sk
2008	166 mil. Sk

Zdroj: Národný program oficiálnej rozvojovej pomoci na rok 2008. Ministerstvo zahraničných vecí SR, Bratislava 2008. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/319/1/2>.

Tabuľka 3: Projekty schválené v rámci Fondu Bratislava – Belehrad (2004 – 2006)

Priority vyhlásené v grantových podmienkach	2004	2005	2006	Spolu počet projektov	Podiel
1. Občianska spoločnosť (sociálne oživenie, regionálny rozvoj, vzdelávacie programy)	9	8	8	25	41 %
2. Podnikateľské aktivity a technická infraštruktúra	5	10	9	24	39 %
3. Pomoc pri integrácii do EÚ, WTO, a i.	4	4	4	12	20 %
Spolu	18	22	21	61	

Zdroj: Nadácia na podporu občianskych aktivít. <http://www.npoa.sk/fixed/proj.php?lang=sk>

Tabuľka 4: Projekty schválené v rámci novej agentúry SAMRS pre Srbsko a Čiemu Horu (2007)

Priorita	Počet projektov	Podiel
1. Občianska spoločnosť (sociálne oživenie, regionálny rozvoj, vzdelávacie programy)	1	5 %
2. Technická infraštruktúra a podnikateľské aktivity	15	75 %
3. Pomoc pri integrácii do EÚ, WTO, a i.	4	20 %
Spolu	20	

Zdroj: Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/280/1/7/>

Tabuľka 5: Prehľad grantového kola SAMRS v roku 2007 podľa typu predkladajúcej organizácie

	Mimovládne organizácie	Podiel	Štátne inštitúcie a samospráva	Podiel	Firmy	Podiel
Počet predložených projektov	31	54 %	12	21 %	14	25 %
Počet schválených projektov	6	35 %	4	24 %	7	41 %
Miera úspešnosti		19 %		33 %		50 %

Zdroj: Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/280/1/7/>

Tabuľka 6: Porovnanie výsledkov grantových kôl pre projektové krajiny

	UNDP Trust fond 2004	UNDP Trust fond 2005	UNDP Trust fond 2006	SAMRS 2007
Počet schválených projektov	33	29	35	16

Zdroj: Trustový Fond UNDP (www.undp.sk) a Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (www.slovakaid.sk).

Tabuľka 7: Chudobné rozvojové krajiny

	2004	2005	2006	2007
Keňa	1	4	3	1
Sudán	0	2	5	1
Mozambik	0	1	3	1
Afganistan	1	4	3	1
Kambodža	1	0	2	0
Mongolsko	3	4	3	0

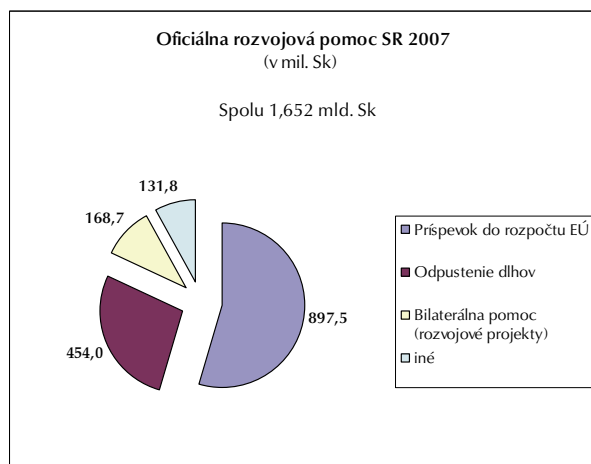
Zdroj: Trustový Fond UNDP (www.undp.sk) a Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (www.slovakaid.sk).

Tabuľka 8: Ostatné krajiny

	2004	2005	2006	2007
Bielorusko	2	0	3	3
Ukrajina	4	0	5	3
Bosna	4	3	1	1
Albánsko	1	0	0	0
Macedónsko	3	0	2	2
Kazachstan	4	5	4	2
Kirgizsko	4	5	4	1
Tadžikistan	1	0	0	0
Uzbekistan	4	1	0	0

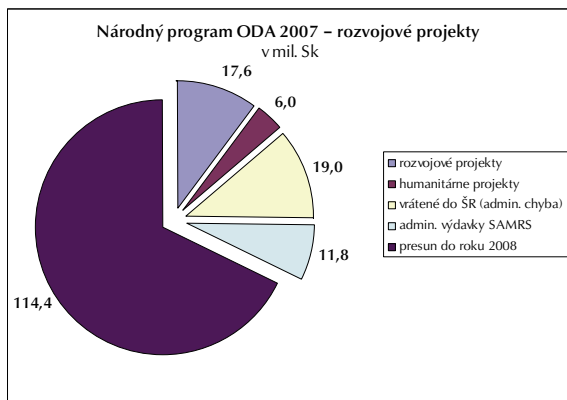
Zdroj: Trustový Fond UNDP (www.undp.sk) a Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (www.slovakaid.sk).

Graf 1: Oficiálna rozvojová pomoc SR 2007

Zdroj: Národný program oficiálnej rozvojovej pomoci na rok 2008. Ministerstvo zahraničných vecí SR, Bratislava 2008. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/319/1/2>.

Graf 2: Národný program ODA 2007 – rozvojové projekty

Zdroj: Národný program oficiálnej rozvojovej pomoci na rok 2008. Ministerstvo zahraničných vecí SR, Bratislava 2008. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/319/1/2>.

Box 1: Typy schválených projektov v Srbsku a v Čiernej Hore v roku 2007 podľa sektorového zamerania

Priorita 1: podpora občianskej spoločnosti:

- Podpora rozvoja a budovania miestnej samosprávy v Čiernej Hore – Regionálne environmentálne centrum (3 127 470 Sk)

Priorita 2:

rozvoj infraštruktúry

- Rozvoj a modernizácia infraštruktúry pomocou obnoviteľných zdrojov energie – veterných elektrární – Gramont, s. r. o. (6 992 712 Sk)
- Systém odpadových vôd pre Jánošík – Mesto Myjava (6 995 980 Sk)
- Kanalizačná sieť pre Novo Miloševo – Obec Oslany (6 295 200 Sk)
- Výstavba mostu typu Bailey v Babušnici – Občianske združenie srbsko-slovenského priateľstva (2 998 895 Sk)
- Centrálny progresívny spôsob vykurovania s využitím obnoviteľných zdrojov energie – EKOSAL Trading, s. r. o. (6 998 533 Sk)
- Rekonštrukcia vodovodnej siete v okrese Báč – AISA, s. r. o. (6 994 790 Sk)
- Slnecná energia pre nemocnice vo Vojvodine – Thermosolar, s. r. o. (6 654 584 Sk)
- Rozšírenie siete meteorologických a radiačných staníc zberného systému dát a klimatologickej databanky – Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK (7 000 000 Sk)
- Rekonštrukcia infraštruktúry – systém diaľkového vykurovania – Pipeco Slovakia, s. r. o. (6 995 981 Sk)
- Rekonštrukcia základnej školy v Starej Pazove – OZ Bovap (6 994 400 Sk)
- Mediálne centrum v Kovačici – Local Media Institute (6 419 952 Sk)
- Rekonštrukcia tepelnej infraštruktúry – Zvarmont, s. r. o. (6 993 537 Sk)

a rozvoj podnikania

- Vytvorenie podnikateľského a inovačného centra pre rozvoj podnikania – Združenie pre rozvoj regiónu Horná Nitra (6 308 436 Sk)
- Farmárske príležitosti v Babušnici – ADRA (7 000 000 Sk)
- Výchova a podpora ekologického poľnohospodárstva a výroby ekologických potravinových výrobkov – Inštitút ochrany biodiverzity a biologickej bezpečnosti SPU Nitra (3 300 000 Sk)

Priorita 3: integrácia Srbska do EÚ

- Posilnenie kapacít pre implementáciu smernice EÚ o znečistení vodného prostredia – Dekonta, s. r. o. (3 500 000 Sk)
- Informácie o EÚ pre Srbsko (vytvorenie informačného newsletteru) – Výskumné centrum SFPA (2 919 923 Sk)
- Prenos know-how pri integrácii Čiernej Hory do medzinárodných organizácií WTO a EÚ – SOPK Košice (1 829 206 Sk)
- Zlepšenie prístupu k informáciám o EÚ v rezorte pôdohospodárstva Čiernej Hory – Ústav vedecko-technických informácií pre pôdohospodárstvo (3 129 498 Sk)

Zdroj: Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu. <http://www.slovakaid.sk/index.php/article/articleview/280/1/7/>.

Box 2: Typy schválených projektov v 2007 podľa sektorových priorit

Priorita č. 1: Podpora demokratických inštitúcií a trhového prostredia

- **Bielorusko** – Podpora verejného dialógu o ekonomických reformách – Pontis (2 143 363 Sk)
- **Bielorusko** – Rozvoj vysokoškolského vzdelávania na základe demokratických princípov a hodnôt – Ústav medzinárodných vzťahov a aproximácie práva UK (3 069 500 Sk)
- **Ukrajina** – Podpora konkurencieschopnosti ukrajinských cezhraničných regiónov v podmienkach trhovej ekonomiky – M. E. S. A. 10 (2 874 000 Sk)
- **Ukrajina** – Zvýšenie spoločenskej zodpovednosti firiem – Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj (2 414 229 Sk)
- **Ukrajina** – Rozvoj ľudských zdrojov v školstve – Centrum pre európsku politiku (3 458 844 Sk)
- **Kazachstan** – Vytvorenie politického fóra a zdieľanie tranzitívnych skúseností – RC SFPA (3 500 000 Sk)
- **Macedónsko** – Príprava regiónov Macedónska na implementáciu politiky zamestnanosti EÚ – Regionálna rozvojová agentúra Senec – Pezínok (3 200 508 Sk)

Priorita č. 2: Rozvoj infraštruktúry, vrátane sociálnej

- **Sudán** – Infraštruktúra malého a stredného podnikania: vybudovanie mlynu a pekárne – Nadácia Integra (3 491 600 Sk)
- **Kirgizsko** – Modelové riešenie riadenia vysokohorského turizmu a zvýšenie povedomia verejnosti o problematike turizmu – Horská záchranná služba (6 997 876 Sk)
- **Bosna a Hercegovina** – Rekonštrukcia školy v Tilave – UN-VETERAN (3 500 000 Sk)
- **Mozambik** – Zlepšenie životnej úrovne obyvateľstva – čistá voda – Detone, s. r. o. (4 195 496 Sk)
- **Macedónsko** – Praktické riešenie spracovania odpadových vôd – Rudný projekt, s. r. o. (6 925 784 Sk)
- **Keňa** – Prevencia, výživa a komplexná podpora pre deti a rodiny postihnuté HIV/AIDS – MAGNA Deti v núdzi (7 000 000 Sk)
- **Kazachstan** – Vytvorenie infraštruktúry pre environmentálne monitorovacie siete – Ústav informatiky SAV (7 000 000 Sk)
- **Afganistan** – Zriadenie gastroenterologického centra v Kábule – Spoločnosť ľudí dobrej vôle (5 365 060 Sk)

Priorita č. 3: Krajínovtorba, ochrana životného prostredia

- **Bielorusko** – Obnova oblasti Svetlogorského mora zapojením miestnych obyvateľov do jeho ochrany – ETP Slovensko (3 499 974 Sk)

Podľa typu predkladajúcej organizácie boli schválené projekty podľa typu predkladateľa: podnikateľské subjekty 2 projekty; mimovládne organizácie 11 projektov; štátne organizácie 3 projekty.

Nasledujúca štatistika uvádza počet predložených projektov pre jednotlivé krajiny a zároveň kapacitu a záujem slovenských subjektov o rôzne krajiny.

Ukrajina – 11 projektov	Bielorusko – 4 projekty
Kazachstan – 10 projektov	Keňa – 4 projekty
Bosna a Hercegovina – 6 projektov	Mozambik – 2 projekty
Afganistan – 6 projektov	Sudán – 2 projekty
Kirgizsko – 6 projektov	Uzbekistan – 2 projekty
Macedónsko – 6 projektov	Tadžikistan – 1 projekt
Mongolsko – 6 projektov	Albánsko – 0 projektov

Podľa typu predkladajúcej organizácie predložili podnikateľské subjekty 20 projektov, mimovládne organizácie 29 projektov, samosprávy 1 projekt a štátne organizácie 16 projektových návrhov.

ĚKONOMICKÝ ROZMER

DIPLOMACIE

JAROSLAV CHLEBO

Jednou zo zmien, ktoré priniesli posledné roky do plánovania a výkonu zahraničnej politiky SR, je jej výrazná ekonomizácia. Spája sa to nielen s trvalým tlakom na zefektívňovanie výdavkov na celé spektrum aktivít pri jej uskutočňovaní, ale v širšom zmysle ide o miesto, ktoré má v činnosti ústavných činiteľov, ekonomických rezortov vlády a diplomatických misií SR v zahraničí zaujímať ekonomika a jej potreby. Nejde pritom iba o podporu exportu, či prípravu zmluvno-právnej základne spolupráce v rozličných odvetviach ekonomiky, čo sú najčastejšie identifikované aktivity v tejto súvislosti. Keďže žijeme v období globalizácie, typické o. i. komplexnou prepojenosťou všetkých v ekonomike prebiehajúcich procesov, potreby a záujmy ekonomiky SR v zahraničí sú určované jej základnými charakteristikami a sekundárne i programovými prioritami vládnej exekutívy. Za zmienku v tejto súvislosti stojí napr. nedostatočná veľkosť slovenského trhu, nadštandardná otvorenosť ekonomiky a jej závislosť na exportnej výkonnosti. Reagovať však treba aj na priepasť medzi časťou ekonomiky predstavovanou zahraničnými výrobcami automobilov (naposledy i LCD panelov) a zvyškom niekdajšej produkčnej bázy slovenskej ekonomiky, s kapacitne a sortimentne jasne určenými limitmi, na celkovo slabý segment malého a stredného podnikania, na citeľnú kapitálovú poddimenzovanosť slovenských podnikateľských subjektov, na iba sporadické dosahovanie vysokej miery pridanej hodnoty a pod. K tomu je potrebné priradiť potrebu poznania reálnych možností ekonomiky SR, príp. jednotlivých podnikateľských subjektov, poznanie procesov prebiehajúcich v ekonomike partnerských krajín, ale i vo svetovej ekonomike. Veľmi zjednodušený výpočet oblastí, v ktorých

■ **Jaroslav Chlebo** pracuje na Ministerstve zahraničných vecí Slovenskej republiky ako riaditeľ Odboru medzinárodnej ekonomickej spolupráce (Jaroslav.Chlebo@mzv.sk).

je potrebný výraznejší zástoj ekonomickej diplomacie, možno rozšíriť aj o získavanie zahraničných investícií, kde nám reálny stav najlepšie ukáže porovnanie s výsledkami dosahovanými všetkými okolitými krajinami, či o potrebu detailného poznania postojov našich partnerov v Európskej únii k jej ekonomickým politikám a prípadné vytváranie účelových partnerstiev na presadzovanie vlastných prístupov k nim. S naliehavosťou sa však objavujú aj témy nové, napr. energetická bezpečnosť či globálna klimatická zmena, ako témy výrazne ekonomicky determinované, ale rovnako aj ekonomiku determinujúce. Tomu všetkému a osobitne odstraňovaniu existujúcich nedostatkov je potrebné prispôbiť pôsobenie politickej reprezentácie a zahraničnej služby SR. Všetko toto a ešte mnohé iné formuje obsahové jadro ekonomického rozmeru diplomacie, bez ohľadu na možný rozdielny prístup k jeho terminologickému vymedzeniu.

EKONOMICKÁ VERZUS OBCHODNÁ DIPLOMACIA

Jeden zo základných problémov tkvie v tom, čo chápeme pod pojmom ekonomická diplomacia. Nezriedka sme svedkami snahy zamieňať pojmy diplomacia ekonomická a diplomacia obchodná. Odhliadnuc od faktu, že takýto prístup silne pripomína argumentáciu z obdobia, keď vedúcim princípom pri organizovaní zahraničnoobchodnej činnosti bol štátny monopol, treba si uvedomiť, že skutočný rozsah pojmu nemožno obmedzovať činnosťami, ktoré sú spojené s prípravou, dojednaním a realizáciou príslušných obchodných kontraktov, teda v zásade tovarovou výmenou, hoci rámec obchodnej činnosti je samozrejme podstatne širší.

Svojich odporcov však má ekonomická diplomacia aj medzi zástancami tzv. čistej (rozumej politickej) diplomacie. V tomto prípade argumentácia vychádza z tradičného postvestfálskeho chápania úlohy a miesta diplomacie pri zachovávaní rovnováhy v medzinárodných vzťahoch a striktnej interpretácie *Viedenského dohovoru o diplomatických vzťahoch*. Vo výpočte aktivít diplomatických zástupcov, na ktoré sa vzťahujú výsady a imunity, sa tu neuvádza presadzovanie obchodných a iných ekonomických záujmov domovskej krajiny. Naopak, čl. 31, ods. 1 priamo vylučuje aktivity obchodného charakteru spomedzi titulov na vyňatie z jurisdikcie prijímajúceho štátu. Interpretácia *Viedenského dohovoru* sa síce v detailoch môže líšiť, ale parametre Slovenska, naše limitované zdroje si vyžadujú jej zjednocovanie, rovnako ako praktický výkon príslušnej činnosti. Správne identifikovanie obsahu a deľba práce medzi zainteresovanými štátnymi orgánmi a inštitúciami, ich úzka previazanosť a koordinácia sú totiž základnými predpokladmi spoločného úspechu.

Pri užšom vymedzení pojmu sa možno stretnúť s charakteristikou, že diplomacia sa zásadne zmenila, dôležité zmeny, ktoré sa vyskytli v medzinárodnom systéme, ovplyvnili aktérov, metódy a obsah diplomacie a viedli k poklesu významu rozhodovacích právomocí veľvyslanca (ale rozšírili priestor jeho kompetencií prostredníctvom ekonomickej a obchodnej diplomacie).¹ V užšom slova zmysle možno teda o eko-

¹ Knapík, P.: *Commercial Diplomacy – The Economic Dimension of Diplomacy*. In: *Ekonomický časopis (Journal of Economics)*, Vol. 48, No. 2/2000.

nomickej diplomacii hovoriť najskôr ako o činnosti charakterizovanej komplexným využitím celej kapacity zahraničnej služby, zapojením všetkých aktérov zahraničnej politiky, dlhodobou prípravou vhodných podmienok (zmluvných, politických a i.) pre rozvinutie konkrétnej komerčnej činnosti, koordináciou postupov všetkých subjektov pôsobiacich v danom teritóriu a pod., v záujme presadenia sa slovenských podnikateľských subjektov a využitia potenciálu ekonomickej spolupráce medzi SR a príslušnou krajinou.

Užšia definícia sa skutočne veľmi blíži k definícii tzv. obchodnej diplomacie, s ktorou sa možno stretnúť v zahraničnej odbornej literatúre. Podľa toho termín obchodná diplomacia „označuje prácu diplomatických misí na podporu obchodného a finančného sektora vlastnej krajiny v ich hľadaní ekonomického úspechu a všeobecných cieľov hospodárskeho rozvoja krajiny. Zahŕňa podporu prílevu zahraničných investícií a podporu investovania v zahraničí, rovnako ako aj obchodu. Dôležitým aspektom práce obchodného diplomata je poskytovanie informácií o exporte a investičných príležitostiach a organizovanie a pomoc v rámci pôsobenia ako hosťiteľ obchodných misí z domova“.²

Širšia interpretácia ekonomickej diplomacie ako predmetu nášho záujmu naopak vychádza z komplexnosti a zložitosti podmienok, v ktorých sa ekonomické záujmy konkrétnej krajiny v období globalizácie realizujú, zo vzájomného prepojenia politiky a ekonomiky v miere, ktorá nezriedka obracia naruby tradičné prístupy a postupy a vyžaduje veľmi úzku súčinnosť medzi všetkými aktérmi politických a ekonomických vzťahov so zahraničím, keď sa hranica medzi oboma týmito oblasťami dlhodobo a cielene stiera.

Jedna z definícií ekonomickej diplomacie potom túto činnosť interpretuje ako aktivity „týkajúce sa otázok ekonomickej politiky, t. j. práce delegácií v organizáciách určujúcich štandardy, ako je Svetová obchodná organizácia a Banka pre medzinárodné zúčtovanie. Ekonomickí diplomati tiež monitorujú a informujú o ekonomických politikách zahraničných krajín a vlastnej vláde poskytujú rady ako ich najlepšie ovplyvniť. Ekonomická diplomacia zahŕňa ekonomické zdroje, či už ako odmeny alebo sankcie, pri naplňovaní špecifických cieľov zahraničnej politiky“.³

Ekonomická diplomacia je činnosť charakterizovaná komplexným využitím celej kapacity zahraničnej služby, zapojením všetkých aktérov zahraničnej politiky, dlhodobou prípravou vhodných podmienok pre rozvinutie konkrétnej komerčnej činnosti, koordináciou postupov všetkých subjektov pôsobiacich v danom teritóriu v záujme presadenia sa slovenských subjektov a využitia potenciálu ekonomickej spolupráce medzi SR a príslušnou krajinou.

² Scholte, J. A.: *Globalisation, Governance and Corporate Citizenship*. In: *The Journal of Corporal Citizenship*, No. 1/2000, s. 38 – 39.

³ Berridge, G. A., James, A.: *A Dictionary of Diplomacy*. Palgrave Publ., Hampshire 2001, s. 81.

... V SLOVENSKÝCH PODMIENKACH

Vyššie uvedená definícia pojmu síce nie je z hľadiska nášho prístupu vyčerpávajúca, každopádne poukazuje na určité odlišnosti v prístupe k súvisiacim otázkam v slovenskom prostredí. Príčinu treba hľadať o. i. v nesúlade medzi praxou zahraničnej politiky pri presadzovaní ekonomických záujmov SR v medzinárodnom prostredí a pri exaktnom teoretickom spracovaní tejto problematiky domácou teóriou medzinárodných vzťahov. Možno doplniť, že výkon príslušných aktivít jednotlivými zainteresovanými rezortmi (predovšetkým ministerstvom zahraničných vecí a ministerstvom hospodárstva) sa plne nekryje s uvedenými definíciami, realitou sú kompetenčné nezrovnalosti, keď sa napr. ministerstvo zahraničných vecí dlhodobo usiluje o „zjednotenie“ zahraničnej služby, čo je na druhej strane chápané ako snaha o pohltenie agendy zahraničného obchodu, ministerstvo hospodárstva zasa zabezpečuje činnosti, ktoré v iných pomeroch patria do okruhu aktivít chápaných ako tradične diplomatické (zastupovanie záujmov SR v medzinárodných ekonomických organizáciách), navyše v rozpore s existujúcou úpravou obsiahnutou v zákone č. 575/2001 Z. z. (kompetenčný zákon).

NEEXISTUJÚCA LEGISLATÍVA

Na to, aby sme mohli mať ambíciu dopracovať sa k všeobecne akceptovateľnej definícii pojmu ekonomická diplomacia, potrebujeme oveľa širší záber do problematiky. Ak však máme hovoriť o akomkoľvek modeli ekonomickej diplomacie v slovenských pomeroch, musíme začať analýzou jeho základných systémových prvkov. Popri nevyhnutnej legislatívnej úprave, ktorá nemá ucelený charakter, ale naopak má množstvo slabých miest (iba príkladom možno uviesť neexistenciu špecifickej úpravy zahraničnej služby či úpravu postavenia Eximbanky), je jedným z hlavných kritérií kvalita vypracovania základných koncepčných dokumentov. Zrejme najďalej sa prepracovalo ministerstvo hospodárstva, ktoré spracovalo materiály riešiace témy proexportnej podpory a jej inštitucionálneho rámca.⁴ Doposiaľ však takýto ucelený koncepčný materiál venovaný ekonomickému rozmeru diplomacie absentuje v prípade MZV SR. Uvedené je iba potvrdením stavu, keď ekonomická agenda nebola trvalou a pravidelnou súčasťou činnosti MZV alebo jednotlivých diplomatických misií v zahraničí. Bližšie realite je konštatovanie, že ekonomická diplomacia v podaní MZV SR bola doposiaľ uskutočňovaná skôr intuitívne ako plánovito, bola výrazne individualizovaná, limitovaná poznaním a fyzickou kapacitou konkrétnych pracovníkov rezortu. Pravdou zároveň je, že optimálnejším sa javí spoločný postup ministerstiev zahraničných vecí a hospodárstva, príp. ministerstva financií, ako hlavných partnerov v tejto súvislosti.

⁴ *Proexportná politika Slovenskej republiky na roky 2007 – 2013.* [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/EC9B4010C9EB5ACDC1257305003E85E2/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/EC9B4010C9EB5ACDC1257305003E85E2/$FILE/Zdroj.html)

NEVYPROFILOVANOSŤ INŠTITÚCIÍ

Ako ďalší prvok funkčného modelu ekonomickej diplomacie môžeme identifikovať úroveň jej inštitucionálneho zabezpečenia, t. j. štruktúru orgánov určených na výkon špecifických aktivít (napr. získavanie priamych investícií charakteristických vysokou mierou pridanej hodnoty finálnej produkcie alebo služby, cieľená podpora vedecko-výskumnej spolupráce a iné) so spoločným menovateľom presadzovania ekonomických záujmov SR v zahraničí. Nie je pritom nutné „vymýšľať teplú vodu“, stačí sa pozrieť okolo nás na osvedčené a úspešné modely aplikované našimi susedmi a partnermi, či už to sú české centrá, alebo fungovanie zástupcov rakúskej obchodnej komory v zahraničí. Hlavný problém na našej strane pritom možno ani tak netkvie v neexistencii príslušných štruktúr, ako skôr v ich nedostatočnej vybavenosti na príslušnú činnosť a vzájomnej odtrhnutosi ich aktivít. Diskutovať by sa dalo nad podobou novovytvorenej Proexportnej rady, pozornosť si však skôr zaslúži fakt, do akej miery tento orgán vytvára predpoklady na efektívne zapojenie samotných podnikateľov a exportérov do rozhodovacej činnosti. Doterajšia skúsenosť hovorí o tom, že doposiaľ ich účasť na činnosti takýchto štruktúr neprekročila hranicu formálnej participácie. Absentuje systémová účasť zástupcov podnikateľských kruhov pri plánovaní a organizačnej príprave

Pri budovaní inštitucionálneho zabezpečenia ekonomickej diplomacie nie je nutné „vymýšľať teplú vodu“, stačí sa pozrieť okolo nás na osvedčené a úspešné modely aplikované našimi susedmi a partnermi.

tej časti zahraničnej politiky, ktorá sa ich bezprostredne dotýka. A pritom cieľom by malo byť toto garde úplne otočiť a ekonomicкую agendu postaviť do centra pozornosti ústavných činiteľov, ale aj politických predstaviteľov na ministerskej úrovni. Takúto prax realizujú nielen predstavitelia všetkých veľkých krajín (v poslednom období sa takto stal známym francúzsky prezident N. Sarkozy) ale takýto prístup charakterizuje aj prácu predstaviteľov Rakúska, Švédska alebo Českej republiky. Možnosti integrálneho prepojenia aktivít podnikateľských subjektov s politickou reprezentáciou štátu možno pritom hľadať aj v iných formách, nielen v podnikateľskom sprevádzaní štátnych predstaviteľov na ich zahraničných pracovných cestách. Príkladom hodným nasledovania aj preto, že nie vždy musí ísť o miliardové investície, je prístup oficiálnych talianskych miest k myšlienke vybudovať logistické centrum malých a stredne veľkých talianskych firiem z regiónu Firenze podnikajúcich na Slovensku (Šamorín), k vyhľadaniu vhodného finančného partnera a tiež i politická podpora vyjadrená osobnou účasťou ministra ekonomickeho rozvoja Talianskej republiky na zahájení jeho činnosti.

Pri téme inštitucionálneho zabezpečenia ekonomickej diplomacie je vhodná ešte jedna poznámka. Nemožno sa nazdávať, že všetky existujúce úzke miesta odstránime vytvorením jediného, všetko a všetkých reprezentujúceho orgánu. Skôr by sa žiadalo kombinovať skupinu viacerých vzájomne previazaných a spolupracujúcich štruktúr. Určite by mal byť vytvorený priestor pre formu akejsi podnikateľskej samosprávy, kde by predstavitelia štátnych orgánov chodili počúvať, a nie rozhodovať či poučovať. Logickou sa javí aj požiadavka obdobnej štruktúry medzi MZV a MH, ktoré sú z re-zortov vlády zrejme najvýraznejšie zapojené do aktivít označovaných ako ekonomická diplomacia. Nemožno totiž hovoriť o synergii, pokiaľ sa táto vyčerpáva vo viac-menej

sporadických kontaktoch na pracovnej úrovni a výmene podkladových informácií k vybraným témam.

POTREBA ZDROJOV

Tlak na efektívnosť výdavkov spojených so zahraničnopolitickými aktivitami dostáva SR, osobitne pokiaľ hovoríme o jej finančnej angažovanosti v aktivitách rozvíjaných medzinárodným spoločenstvom, na hranicu únosnosti a priraduje nás do kategórie krajín notoricky známych tým, že sú veľmi zdržanlivé pri finančnej angažovanosti aj v prípadoch, keď všetci ostatní neváhajú. Treba si povedať, že aj to je súčasť ekonomickej diplomacie. V tejto súvislosti treba skonštatovať, že je najvyšší čas začať sa zaoberať synchronizáciou politických aktivít s obchodno-ekonomickými záujmami a potrebami SR.

Určite by preto stálo za, popri množstve iných, menej akútnych tém, spracovať prehľadnú štúdiu o štruktúre výdavkov na aktivity spojené s výkonom zahraničnej politiky. Možno predpokladať, že takýto materiál by bol veľmi dobrým referenčným bodom pri akýchkoľvek budúcich diskusiách o tom, či je SR dostatočne aktívna v takých témach globálneho charakteru, ako sú boj s hladom a chudobou, pomoc najmenej rozvinutým krajinám, či o téme nákladovosti zahraničnej služby. Takýto materiál by však určite poukázal na alarmujúci stav zdrojovej poddimenzovanosti ekonomickej diplomacie, osobitne v časti podpory exportu, prezentačných aktivít či propagácie SR ako turistickej destinácie.

Tlak na efektívnosť výdavkov spojených so zahraničnopolitickými aktivitami dostáva SR do kategórie krajín notoricky známych tým, že sú veľmi zdržanlivé pri finančnej angažovanosti aj v prípadoch, keď všetci ostatní neváhajú.

Keď hovoríme o potrebe spracovania prehľadu o výdavkoch na výkon zahraničnej politiky, určite namieste je i požiadavka spracovania prehľadu nielen slovenských exportérov, ale rovnako aj komodít, resp. služieb, ktoré sme schopní ponúknuť a dodať do zahraničia reálne, nie virtuálne. Podľa toho by sme mohli veľmi adresne nastaviť parametre našich aktivít v ekonomickej diplomacii. Vyhli by sme sa tak pomerne častým sklamaniam, keď sa pracovníci našich diplomatických misií nezriedka usilujú o umiestnenie tovarov, o vývoz ktorých nie je skutočný záujem, operujú nie celkom presnými informáciami o schopnostiach našich dodávateľov vyvážať zložité investičné celky, či sa dopracujú k poznaniu, že tradičné odvetvie našej ekonomiky, strojárstvo, nie je schopné produkovať výrobky v presnosti požadovanej i len priemerne náročnými zákazníkmi. Podobne spracovanie takéhoto prehľadu musí byť záležitosťou spoločnou, aby sme sa vyhli dlhodobému nesúladiu medzi MZV a MH v určovaní teritoriálnych priorit alebo častému vytyčovaniu úloh podpory vývozu takých komodít (napr. automobily), na marketingové stratégie ktorých nemajú štátne orgány žiadny dosah.

ORIENTÁCIA NA EÚ

Určite aktuálne najdôležitejšou pre podporu ekonomiky SR je EÚ. Uplynulý rok bol napr. spojený s množstvom aktivít slovenskej diplomacie súvisiacich s plnením maastrichtských kritérií členstva v eurozóne. Veľmi horúcou témou diskusií nielen na vrcholných

politických fórach, ale aj predmetom systematickej pozornosti pracovníkov zahraničnej služby sa však stali aj otázky súvisiace s klimatickou zmenou, či vonkajšou energetickou bezpečnosťou. Ide určite o nové prvky v práci našej diplomacie, ale očakávanie práve takéhoto prístupu je namieste, pokiaľ len chceme obhájiť pozície, ktoré SR zaujala počas zložitého procesu transformácie ekonomiky v 90. rokoch minulého storočia. Z množstva tém možno spomenúť iba dve. Jedna sa týka našej schopnosti včas identifikovať iniciatívy rozvíjané v „bruselskom“ prostredí do podoby legislatívnych riešení s veľmi konkrétnym dosahom na podobu podnikateľského prostredia SR. Popri dnes už zabehnutej a kvalitne zabezpečovanej rezortnej a nadrezortnej koordinácii sektorálnych politík treba prednostnú pozornosť venovať špecifickým odborným problémom, akými sú napr. limity emisií do ovzdušia z priemyselných prevádzok alebo z motorov montovaných do automobilov vyrábaných v SR. Druhá sa týka populárnej témy eurofondov. Jednoznačnou prioritou musí byť dosiahnutie zmeny súčasného stavu, keď v minulom roku podiel podpory malým a stredným podnikateľom z príslušného operačného programu neprekročil ani jediný percentuálny bod. Príčiny sú vcelku jasné (dlhé schvaľovacie lehoty, administratívna náročnosť a pod.), to by však malo byť pre štátne orgány výzvou, ako túto situáciu riešiť, a nie iba konštatovať.

ODBORNÁ NEPRIPRAVENOSŤ

Samostatnou kapitolou ekonomickej diplomacie je jej personálne zabezpečenie, osobitne pokiaľ sa týka ľudí vysielaných do zahraničia. Treba sebakriticky skonštatovať, že v tejto oblasti sa nachádzame na samom začiatku, osobitne pokiaľ ide o MZV. Stoja pred nami také úlohy, ako je zabezpečenie systematickej odbornej prípravy pracovníkov rezortu v odbore ekonomika a podnikanie, či prehodnocovanie systemizácie zastupiteľských úradov, kde jestvuje zámer postupne vytvárať priestor pre politicko-ekonomických diplomatov, t. j. diplomatov, ktorých podstatná časť aktivity bude súvisieť s interakciou slovenskej ekonomiky a ekonomiky krajiny pôsobenia. To všetko si vyžaduje výraznú zmenu tradičného profilu diplomata, ktorý bude musieť byť čoraz viac schopný orientovať sa v detailoch ekonomickej problematiky a bude k tomu cieľavedome vedený nielen z hľadiska riadenia, ale aj jeho odbornej prípravy. Navodenie vyšších nárokov na kvalitu ľudí vysielaných do zahraničia sa však týka všetkých zainteresovaných rezortov.

AKO ĎALEJ?

Aj týchto niekoľko príkladov iba dokumentuje prierezový charakter ekonomickej diplomacie, kde nie je miesto pre úzky rezortizmus. To je zároveň jedno z východísk, ktoré bude charakterizovať prístup MZV k problematike v nasledujúcom období. Jednotné riadenie zahraničnej služby určite áno, ale pri maximálnej miere spolupráce a rešpektovaní osobitostí odborného usmerňovania. Ekonomizácia zahraničnej služby je nielen o téme rešpektovania riadiacich kompetencií, hoci nezriedka sa všetko akoby

zbiehalo práve k tomuto bodu. Aj v tomto kontexte bude určite prospešné oddeľovať fakty od fikcie a nezovšeobecňovať čiastkové problémy a napr. interpersonálne nezhody neinterpretovať ako systémové nedostatky. Ak by sa odstraňovanie kompetenčných sporov vo vzťahu k zahraničnej službe ukazovalo ako príliš zložité pre časový úsek vymedzený dĺžkou volebného obdobia, postačilo by na úvod, keby sa konečne realizovala myšlienka prepojenia informačných systémov, resp. databáz ministerstiev hospodárstva a zahraničných vecí a rešpektoval sa jednoduchý fakt, že kvalifikované riadenie je charakterizované kvalitou informačných tokov.

Čo teda aktuálne robí, či zamýšľa robiť MZV? Veľkú váhu pripisujeme poznaniu toho, čo si o mieste a pôsobení MZV v mechanizme ekonomickej diplomacie myslia tí, ktorým sú jeho aktivity určené – podnikatelia. Preto sme s nimi rozvinuli intenzívny dialóg – a budeme v ňom naďalej pokračovať. Uskutočnili sme okrúhly stôl so zástupcami jednotlivých podnikateľských združení, pripravujeme ďalšie podujatie vychádzajúce práve z pripomienok na ňom tľmočených, zamýšľame osloviť širšie spektrum podnikateľov, nielen ich strešné organizácie. Ako malú lastovičku v snahe oveľa pružnejšie reagovať na potrebu podnikateľského stavu možno uviesť možnú modifikáciu vízovej praxe vo vzťahu k strategickým investorom, čo by mohol byť aj konkrétny vklad MZV SR do znižovania administratívnej náročnosti podnikania na Slovensku.

Pri identifikovaní správneho miesta MZV pri presadzovaní ekonomických záujmov SR máme na čo nadviazať. Bolo to práve ministerstvo zahraničných vecí, ktoré rozbiehalo na Slovensku program predvstupovej pomoci EÚ Phare. Podobne tomu bolo aj s viacerými programami finančnej pomoci (EHP, Nórsky finančný mechanizmus, Švajčiarsky revolvingový fond a pod.), hoci tieto dnes už skončili, alebo ich manažuje iná zložka vládnej administratívy. Dnes je takouto prioritou MZV rozvojová pomoc. Nielen v dôsledku postupného nárastu objemu prostriedkov vyčleňovaných na túto oblasť možno povedať, že táto časť bude nadobúdať čoraz výraznejšie miesto v celkovom profile činnosti MZV. Je pritom potrebné, popri nepopierateľnom humanitárnom poslaní pomoci, dosiahnuť aj jej bezprostredné prepojenie s podporou ekonomických záujmov SR. Rozvojovú pomoc totiž zďaleka nemožno chápať ako rozdávanie milodarov.

Ako naliehavú vidíme i potrebu zostavenia akéhosi katalógu činností pre diplomatické zastúpenia SR. Nielen našim pracovníkom, ale rovnako aj podnikateľom musí byť celkom jasné, čo môžu v ktorom teritóriu od zastúpenia SR očakávať ako samozrejmu asistenciu, čo môže byť poskytované v rámci individualizovaného prístupu a čo bude predmetom napr. štandardného komerčného vzťahu. Takáto štandardizácia, alebo katalóg činností, určite odstráni mnohé nedorozumenia a pozitívne sa prejaví aj v chápaní vzťahu štát – podnikateľ.

Riadenie preto musí byť prísne individuálne, vychádzať z konkrétnej situácie v danej krajine, inak povedané, z poznania reálneho stavu tamojšej ekonomiky a možností spolupráce s ňou, ale rovnako i možností samotného veľvyslanectva SR. K tomu, samozrejme, musia byť vytvorené príslušné organizačné predpoklady, špeciálne riadiace útvary MZV, musí byť uspôsobený mechanizmus jeho činnosti. Úzko to súvisí s aktuálne prebiehajúcimi procesmi reformy MZV, jeho organizačnej štruktúry, či s tzv. projektovým riadením a rozpočtovaním.

Popri zmenách zvažovaných vo vzťahu k veľvyslanectvám SR v zahraničí sa zmeny budú dotýkať aj ústredia MZV. Niektoré sme už zahájili (tu treba spomenúť výrazné zmeny v prístupe k pôsobeniu SR v rámci OECD), ďalšie sa budú týkať aj širšieho spektra medzinárodných ekonomických organizácií a našich aktivít v ich rámci. Efektívne mienime využívať účasť MZV na činnosti Rady banky Eximbanka na postupnú zmenu jej aktivít a položenie dôrazu na podporu exportu do teritórií rizikových, prechod od podpory veľkých, finančne stabilných firiem, k podpore malých a stredných podnikateľov. Zároveň bude ambíciou MZV získať príslušné pozície v riadiacich štruktúrach aj zostávajúcich inštitúcií pôsobiacich v oblasti podpory slovenskej ekonomiky v zahraničí (NADSME, SACR, SZRB, SARIO), aby sme tak mohli bezprostredne ovplyvňovať príslušné procesy.

Nové úlohy si žiadajú nové riešenia. Zrejme si do budúcnosti nevystačíme s mechanickým memorovaním toho, čo sme chápali ako tradičnú diplomaciu. Vytvára to však široký priestor pre všetkých, ktorí majú záujem konštruktívne prispieť k nastaveniu aktivít štátnych orgánov a inštitúcií spôsobom zodpovedajúcim potrebám dneška a rokov nasledujúcich.

REFERENCIE

- Berridge, G. A., James, A.: *A Dictionary of Diplomacy*. Palgrave Publ., Hampshire 2001.
- Knapík, P.: *Commercial Diplomacy – The Economic Dimension of Diplomacy*. In: *Ekonomický časopis (Journal of Economics)* Vol. 48, No. 2/2000.
- Proexportná politika Slovenskej republiky na roky 2007 – 2013*. [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/EC9B4010C9EB5ACDC1257305003E85E2/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/EC9B4010C9EB5ACDC1257305003E85E2/$FILE/Zdroj.html).
- Scholte, J. A.: *Globalisation, Governance and Corporate Citizenship*. In: *The Journal of Corporal Citizenship*, No. 1/2000.

PRÍLOHY

CHRONOLÓGIA DÔLEŽITÝCH UDALOSTÍ V SLOVENSKEJ ZAHRANIČNEJ POLITIKE V ROKU 2007

1. 1. MZV SR zriadilo Slovenskú agentúru pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu. V zmysle svojho štatútu agentúra nadobudla kompetencie administratívnych a kontraktačných jednotiek (ACU) Trustového fondu UNDP (TF) a Fondu Bratislava – Belehrad (BBF), ktoré do vytvorenia agentúry realizovali projektové cykly v rámci oficiálnej rozvojovej pomoci.

8. 7. Počas ďalšej rotácie slovenských kontingentov v rámci misie KFOR odletelo do Kosova 71 príslušníkov jednotky a 13 členov metodickej pomoci Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Spolu s nimi odletelo do Bosny a Hercegoviny aj 20 príslušníkov misie ALTHEA a 6 členov metodickej pomoci GŠ OS SR.

11. 1. SR sa v rámci svojho voleného členstva v Bezpečnostnej rade Organizácie Spojených národov (BR OSN) stala súčasťou predsedníctva Výboru BR OSN, ktorý sa zaoberá otázkami nešírenia zbraní hromadného ničenia. Spolu s Juhoafrickou republikou Slovensko ostalo spolupredsedom Ad hoc výboru BR OSN pre revíziu mandátov. Obe funkcie za Slovensko od februára vykonával stály predstaviteľ SR pri OSN veľvyslanec Peter Burian.

14. – 15. 1. Minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš uskutočnil pracovnú návštevu Srbskej republiky. Počas nej sa stretol s prezidentom Srbska Borisom Tadićom, predsedom vlády Vojislavom Koštunicom a s rezortným kolegom Vukom Draškovićom. V diskusiách prevládala problematika prístupového procesu Srbska do EÚ, vybrané otázky bilaterálnych a regionálnych vzťahov a aktuálna vnútropolitická situácia v Srbsku.

15. 1. V Krakove sa konalo spoločné dvojdnové zasadanie výborov pre európske záležitosti parlamentov krajín V4. Poslanci rokovali o spolupráci výborov na úrovni EÚ, o legislatívnom a pracovnom programe Európskej komisie na tento rok, o vzťahoch EÚ s Ruskom a o európskej

Podľa internetových stránok Prezidenta SR, Úradu vlády SR, Ministerstva zahraničných vecí SR a Ministerstva obrany SR spracovala Rebecca Murray, stážistka, RC SFPA (murrayova@sfp.sk).

energetickej politike. Na záver delegácie eurovýborov prijali spoločné vyhlásenie. Delegáciu Výboru pre európske záležitosti NR SR viedol predseda Milan Urbáni.

18. 1. Slovenská republika sa stala predsedníckou krajinou Bezpečnostného výboru Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) na rok 2007. Rozhodlo tak Španielske kráľovstvo, ktoré predsedalo OBSE v predchádzajúcom roku, po konzultáciách s 56 účastníckymi štátmi. Predsednícku funkciu vykonával stály predstaviteľ SR pri OBSE, veľvyslanec Peter Lizák. SR sa počas predsedníctva osobitne zameralo hlavne na prípravu dokumentu OBSE k reforme riadenia bezpečnostného sektora.

1. 2. Slovenská republika prevzala na jeden mesiac predsedníctvo v Bezpečnostnej rade OSN. Pod naším vedením BR OSN prijala 4 rezolúcie – predĺženie mandátov mierových misíí OSN v Konžskej demokratickej republike, vo Východnom Timore, na Haiti a autorizáciu nasadenia mierovej misie Africkej únie v Somálsku; 2 predsednícke vyhlásenia – obidve z dielne SR – o reforme bezpečnostného sektora a nešírení zbraní hromadného ničenia; a 7 vyhlásení pre tlač, z čoho dve boli navrhnuté Slovenskom.

2. 2. Predseda vlády Robert Fico spolu s ministrom obrany SR Františkom Kašickým na pôde Ministerstva obrany SR potvrdili, že slovenskí vojaci, ktorí v rámci mierovej operácie Iracká sloboda vykonávali odminovacie a stavebné práce, opustili Irak a presunuli sa do Kuvajtu, odkiaľ sa vrátia na Slovensko. Na území Iraku zostalo päť slovenských dôstojníkov, ktorí pôsobia v rámci výcvikovej misie NATO NTM-I v Bagdade.

10. 2. Minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš sa zúčastnil na 43. ročníku dvojdnovej mníchovskej bezpečnostnej konferencie pod názvom Globálne krízy – globálne zodpovednosti, kde vystúpil so svojím príspevkom v rámci tematického panelu EÚ – regionálny model pre mier, bezpečnosť a blahobyt?

20. 2. Minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš sa v rámci pracovnej cesty v USA stretol so štátnym tajomníkom MZV USA pre európske a eurázijské záležitosti Danielom Friedom. So svojím partnerom diskutoval najmä o problematike určovania budúceho štatútu Kosova a o pohľadoch na riešenie tejto otázky. Obe strany vysoko ocenili výmenu názorov a zároveň zhodnotili slovensko-americké vzťahy. Minister J. Kubiš požiadal zástupcov MZV USA o pokračujúcu podporu pri riešení vízovej otázky medzi USA a SR.

22. 2. Vysokí predstavitelia organizácií a agentúr OSN na stretnutí s ministrom zahraničných vecí SR v New Yorku vysoko ocenili prácu slovenskej diplomacie pri OSN. Minister Kubiš taktiež potvrdil záujem SR o to, aby regionálne stredisko UNDP pre strednú a východnú Európu, ktoré vzniklo v Bratislave začiatkom 90. rokov, pokračovalo v činnosti aj po organizačných zmenách pôsobenia agentúr OSN.

18. – 19. 3. Premiér Robert Fico uskutočnil oficiálnu návštevu Štátu Izrael. V rámci návštevy sa stretol s izraelským prezidentom Šimonom Peresom a podpredsedom vlády a ministrom pre rozvoj Galileje a Negevu Jacobom Ederym. Premiér SR poukázal na nepriaznivý stav nízkej bilaterálnej obchodnej spolupráce krajín. Prezident Peres zároveň potvrdil záujem izraelských spoločností investovať v regióne strednej Európy.

24. – 25. 3. Robert Fico sa zúčastnil na stretnutí hláv štátov a predsedov vlád EÚ, ktoré sa uskutočnilo pri príležitosti 50. výročia podpísania *Rímskych zmlúv* v Berlíne. Okrem iného podpísal

tzv. *Berlínsku deklaráciu*, ktorá je nezáväzným dokumentom oslavujúcim 50. výročie založenia Európskeho hospodárskeho spoločenstva (EHS) a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euratom).

25. – 28. 3. Prezident SR Ivan Gašparovič uskutočnil spolu s ministrom hospodárstva Ľubomírom Jahnátkom a ministrom výstavby a regionálneho rozvoja Marianom Janušekom oficiálnu návštevu Írska. Súčasťou delegácie bola aj skupina slovenských podnikateľov, ktorí sa zúčastnili na slovensko-írskom ekonomickom fóre v Dubline. Ivan Gašparovič rokoval s prezidentkou Mary McAleesovou, premiérom Bertiem Ahernom, ako aj s predstaviteľmi írského parlamentu. Išlo o historicky prvú návštevu slovenského prezidenta v Írsku, počas ktorej rezonovali hlavne témy ekonomickej spolupráce.

25. 3. Minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš uskutočnil pracovnú cestu do Bosny a Hercegoviny (BaH). V Sarajeve sa stretol s najvyššími predstaviteľmi krajiny – s predsedom Predsedníctva BaH Nebojšom Radmanovičom a predsedom Rady ministrov BaH Nikolom Špiričom.

4. 4. Počas diskusie o budúcom štatúte Kosova na pôde BR OSN potvrdil stály predstaviteľ SR pri OSN Peter Burian, že Slovensko je ako člen Európskej únie pripravené podporiť prístup EÚ k určeniu budúceho štatútu Kosova. SR taktiež plne podporuje návrh a prácu vyslanca generálneho tajomníka OSN pre Kosovo Marttiho Ahtisaariho a jeho návrh považuje za základ pre ďalšie rokovania o budúcnosti Kosova.

5. 4. Prezident SR Ivan Gašparovič rokoval v Bratislave s generálnym tajomníkom OECD Angelom Gurríom. Ten mu odovzdal aktuálnu správu o Slovensku, v ktorej OECD ocenila ekonomický pokrok, no tiež poukázala na nové výzvy v súvislosti so vstupom do EÚ a prijatím eura. Pri príležitosti odovzdania aktuálnej správy sa konala aj konferencia o stave a budúcom vývoji slovenskej ekonomiky na MZV SR.

18. – 20. 4. Minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš uskutočnil návštevu Spojených štátov amerických. Počas nej sa stretol s ministerkou zahraničných vecí USA Condoleezzou Riceovou, ktorá pozitívne ohodnotila slovenské postoje a pozície v BR OSN. Počas návštevy J. Kubiš rokoval aj s poradcom amerického prezidenta pre otázky národnej bezpečnosti Stephenom J. Hadleym, s ktorým diskutoval aj o otázke začlenenia Slovenska do amerického bezvízového programu. Stretol sa tiež s odborníkmi výskumnej inštitúcie *Heritage Foundation* a s členmi mimovládnej organizácie *Friends of Slovakia*.

23. 4. Slovenskú republiku navštívil chorvátsky premiér Ivo Sanader. Na stretnutí s premiérom Robertom Ficom vyjadril túžbu Chorvátska vstúpiť do EÚ už v roku 2009. Kľúčovým krokom však podľa jeho slov bude uzavretie prístupového rokovania do konca roka 2008. Slovensko chce podľa slov Roberta Fica pomôcť Chorvátsku najmä poukázaním na chyby, ktoré počas prístupových rokovaní urobila SR.

24. 4. Na oficiálnu návštevu SR pricestoval srbský prezident Boris Tadić. Na rokovaníach s prezidentom Ivanom Gašparovičom bola ústrednou témou otázka budúceho štatútu Kosova, bilaterálne vzťahy dvoch krajín, ako aj problematika národnostných menšín. Priestor na prehlbovanie spolupráce vidia obaja prezidenti hlavne v oblasti ekonomiky, obchodu, školstva, vedy a kultúry.

4. 5. Predseda vlády SR Robert Fico navštívil Moskvu. Nosnou témou jeho rozhovorov s prezidentom Vladimirom Putinom bola energetika. Putin vyjadril záujem Ruska nielen dodávať

jadrové palivo, ale aj prispieť k modernizácii jadrových reaktorov. V roku 2008 vyprší zmluva SR s Ruskom o dodávkach plynu z Ruska po roku 2009, a keďže Slovensko je na 98 % odkázané na dodávky z Ruska, bude sa veľmi snažiť podpísať novú, výhodnú zmluvu. Podľa slov R. Fica slovenská vláda má priaznivý postoj k jadrovej energetike.

11. 5. Na návštevu SR pricestoval predseda vlády Jaroslav Kaczyński. Na stretnutí s prezidentom SR I. Gašparovičom obaja pozitívne zhodnotili spoluprácu SR a Poľska v EÚ a vo V4. Okrem prezidenta SR sa J. Kaczyński stretol s premiérom R. Ficom. Počas diskusie obaja partneri prejavili rozdielne názory na témy tzv. ochranného štítu raketovej obrany v Poľsku, ako aj európskej ústavy.

21. 5. Minister obrany František Kašický sa v Bejrúte stretol s veliteľom GŠ OS SR generálom Michelom Sulejmanom. Počas návštevy ho prijal aj premiér Fuád Siniora. Obaja rokovali predovšetkým o súčasnej situácii v Libanone, ako aj o slovenských aktivitách v rámci misie UNIFIL, v ktorej je nasadený slovenský zdravotnícky tím a vojaci pôsobiaci v operáciách krízového manažmentu.

24. 5. Prezident SR Ivan Gašparovič sa zúčastnil na 14. summite prezidentov stredoeurópskych krajín v Brne. Počas neho rokoval aj s prezidentom Chorvátska Stjepanom Mesičom, prezidentom Čiernej Hory Filipom Vujanovičom a prezidentom Macedónskej republiky Brankom Crvenkovským. Prezident Ivan Gašparovič svojim partnerom vyjadril plnú podporu na ich ceste do EÚ.

25. 5. V Bratislave sa konala Konferencia predsedov parlamentov krajín EÚ. Jej hlavné témy boli budúcnosť Európy, význam a spolupráca národných parlamentov, zvyšovanie európskeho národného povedomia a pomoc parlamentom nových a vznikajúcich demokracií. Európsky parlament zastupoval Manuel António dos Santos a Európsku komisiu komisárka Margot Wallström. Robert Fico sa počas konferencie vyjadril, že Slovensko nepodporuje otvorenie nových rokovaní o európskej ústavnej zmluve, jej podstata by mala ostať zachovaná, ako aj presvedčenie, že rozširovanie by malo pokračovať.

28. 5. Minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš predsedal rokovaniu šéfov diplomácií krajín V4 a Japonska v Hamburgu. Rokovania sa sústredili na podporu priamych japonských investícií v strednej Európe, na rozvoj kontaktov stredných a malých podnikov, turistiku a energetickú bezpečnosť. Ministri ďalej posúdili otázky reformy BR OSN a situácie na Kórejskom polostrove. Vymenili si názory na možnosti spoločného pôsobenia pri poskytovaní rozvojovej pomoci krajinám Strednej Ázie, západného Balkánu a Ukrajine.

4. 6. Prezident SR I. Gašparovič sa v Bratislave stretol so slovinským premiérom Janezom Janšom. V spoločných rozhovoroch sa zamerali hlavne na otázky týkajúce sa vstupu Slovenska do eurozóny, a teda na výmenu skúsenosti so Slovinskom s prijatím eura. Janez Janšo sa tiež stretol s premiérom Robertom Ficom. Spoločne rokovali o bilaterálnych vzťahoch, spolupráci v EÚ a v NATO, o regionálnej spolupráci a energetickej bezpečnosti.

14. 6. Organizácia *Freedom House* vo svojej najnovšej správe o stave demokracie na Slovensku uviedla, že v SR sa zhoršuje úroveň demokracie. Zverejnená správa *Freedom House* vyčíta Slovensku najmä tlak na súdy a koncentráciu moci. Strednú Európu podľa nej vyčerpali reformy a populizmus. Prezident Ivan Gašparovič vyjadril s touto správou nesúhlas.

18. 6. Prezident SR prijal portugalského premiéra Josého Sócratesa počas jeho návštevy SR pri príležitosti stretnutia premiérov krajín V4 a Portugalska. Cieľom návštevy J. Sócratesa bolo

predstavenie plánu portugalského predsedníctva v EÚ, prerokovanie schengenskej problematiky a otázok energetickej bezpečnosti a globálneho otepľovania. Na osobitnom stretnutí s Robertom Ficom vyhlásil, že Portugalsko berie vážne záväzok zrušenia alebo maximálneho úsilia o zrušenie hraníc s novými členskými krajinami EÚ do konca roka 2007.

20. 6. Prezident SR I. Gašparovič uskutočnil návštevu Moldavskej republiky. Počas svojho pobytu sa stretol s prezidentom Vladimirom Voroninom, s predsedom vlády Vasilem Tarlevom a predsedom parlamentu Marianom Lupom.

21. 6. V Bruseli sa konal summit Európskej rady, na ktorom sa zišlo 27 hláv štátov a vlád EÚ, aby spoločne dospeli ku konečnému návrhu novej zmluvy, ktorá by mala nahradiť *Zmluvu zakladajúcu ústavu pre Európu*, ktorej ratifikácia stroskotala na francúzskom a holandskom referende v roku 2005. Na summite sa zúčastnil aj predseda vlády SR Robert Fico.

29. 6. BR OSN jednomyselne prijala rezolúciu č. 1764 (2007), ktorou súhlasila s vymenovaním slovenského diplomata Miroslava Lajčáka Výkonným výborom Rady pre implementáciu mieru v Bosne a Hercegovine zo dňa 19. júna 2007 na post vysokého predstaviteľa medzinárodného spoločenstva a špeciálneho predstaviteľa EÚ pre implementáciu Daytonskej mierovej dohody. Na poste od 1. 7. vystriedal odchádzajúceho zvláštneho vyslanca EÚ Christiana Schwarz-Schillinga.

2. 7. Minister obrany SR František Kašický uskutočnil oficiálnu návštevu Čínskej ľudovej republiky. Počas svojho pobytu sa stretol s ministrom národnej obrany ČĽR generálom Cchao Kang-čchuanom. Na stretnutí zhodnotili dohodu o spolupráci vo vojenskej oblasti, ktorá bola podpísaná v roku 2000. Minister Kašický potvrdil aj slovenský záujem pokračovať v organizovaní kurzov tradičnej čínskej medicíny, ázijských bojových umení a kurzu národnej bezpečnosti pre slovenské ozbrojené sily.

6. 7. Predseda vlády SR Robert Fico sa zúčastnil na medzinárodnej konferencii v Dubrovniku pod názvom Chorvátsky summit 2007: Nový juh Európy. Vystúpil v rámci bloku Globálny význam juhu Európy a zúčastnil sa na panelovej diskusii Stabilita a ekonomický rozvoj. Prezentoval názor, že Slovensko bude podporovať legitímnu ambíciu Chorvátska stať sa čo najskôr členom EÚ a NATO.

10. 7. Prezident SR Ivan Gašparovič privítal na prvej oficiálnej návšteve SR prezidenta Čiernej Hory Filipa Vujanoviča. Hlavnými témami rokovania oboch partnerov boli otázky integrácie Čiernej Hory do EÚ, ekonomická spolupráca a investičné možnosti pre slovenských podnikateľov. Okrem I. Gašparoviča sa Vujanovič stretol aj s predsedom vlády SR Robertom Ficom, predsedom NR SR Pavlom Paškom a so slovenskými podnikateľmi.

18. 7. Na jednodňovú oficiálnu návštevu Slovenska pricestoval taliansky premiér Romano Prodi. Počas rozhovorov s prezidentom I. Gašparovičom uviedol, že vstup Slovenska do eurozóny a schengenského priestoru v plánovaných termínoch je realistický. Slovensko označil za strategického partnera Talianska, pričom obaja partneri vyzdvihli kvalitatívnu úroveň bilaterálnych vzťahov.

28. 8. Na medzinárodnom hraničnom priechode vo Vyšnom Nemeckom sa stretol premiér Robert Fico so svojím ukrajinským kolegom Viktorom Janukovyčom. Počas stretnutia premiér Fico vyhlásil, že vstup SR do schengenského priestoru nebude znamenať pre život Ukrajincov

a Slovákov komplikácie, ale naopak, uľahčí prechod cez hraničný priechod Užhorod – Vyšné Nemecké. Okrem cezhraničnej politiky obaja predsedovia vlád rokovali aj o spolupráci v oblasti energetiky. Fico uviedol, že vláda SR má záujem o dovoz elektrickej energie z Ukrajiny, a to v rozsahu dve – štyri terawatthodiny na obdobie minimálne desiatich rokov.

3. 9. Minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš sa v Bruseli zúčastnil na ministerskej konferencii o Európskej susedskej politike. Cieľom konferencie bola najmä výmena názorov na fungovanie susedskej politiky medzi členskými štátmi EÚ, 16 partnerskými krajinami a mimovládnyimi organizáciami. Európska susedská politika patrí medzi zahraničnopolitické priority EÚ s cieľom vytvoriť okolo Únie pásmo bezpečnosti, stability a prosperity. SR podporilo všetky aktivity smerujúce k prehĺbovaniu spolupráce s partnermi zahrnutými v susedskej politike, najmä však s jej bezprostrednými východoeurópskymi susedmi.

20. 9. NR SR prijala uznesenie, že majetkové vzťahy, ktoré vznikli povojnovými rozhodnutiami orgánov Československej republiky a Slovenskej národnej rady, za nespochybniteľné, nedotknuteľné a nemenné. Za uznesenie hlasovalo zo 141 prítomných 120 poslancov, 20 poslancov bolo proti a jeden poslanec nehlasoval. V prijatom texte NR SR odsúdila princíp kolektívnej viny, odmietla pokusy o spochybňovanie a revíziu zákonov, dekrétov, zmlúv a iných povojnových rozhodnutí slovenských a československých orgánov.

20. 9. Slovenský prezident Ivan Gašparovič sa zúčastnil na summite prezidentov krajín V4 v Maďarskej republike. Témou rokovania bolo zhodnotenie trojročného pôsobenia krajín v EÚ. Druhou nosnou témou bola doprava a voľný pohyb osôb po vstupe krajín V4 do schengenského priestoru.

22. 9. Robert Fico uskutočnil telefonický rozhovor so svojím maďarským partnerom Ferencom Gyurcsányom. Premiér Gyurcsány uviedol, že deklarácia, ktorou NR SR potvrdila nemennosť *Benešových dekrétov*, protirečí princípom EÚ a nenapomáha dobré susedské vzťahy. Následne predsedu zahraničného výboru maďarského parlamentu Zolt Németh v Budapešti informoval, že maďarskí poslanci zrušili účasť na stretnutí predstaviteľov zahraničných výborov slovenského a maďarského parlamentu 25. 9. ako reakciu na prijatie deklarácie.

23. 9. Minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš sa v rámci všeobecnej rozpravy 62. zasadnutia Valného zhromaždenia OSN v New Yorku stretol s partnermi z viac ako 30 krajín sveta. Okrem iných rokoval s námestníkom americkej ministerky zahraničných vecí pre európske záležitosti Danielom Friedom a s vyslancom USA pre Kosovo Frankom Wisnerom. O ďalšom postupe pri realizácii reformy bezpečnostného sektora rokoval s námestníkom generálneho tajomníka OSN pre mierové operácie Jeanom-Mariem Guéhennom.

25. 9. Prezident SR Ivan Gašparovič vystúpil na vrcholnom stretnutí hláv štátov a vlád členov BR OSN. Stretol sa s generálnym tajomníkom OSN Pan Ki-munom, podpísal *Medzinárodný dohovor o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím a Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím*. Počas svojho vystúpenia v diskusii o redukcii emisií a stabilizácii klímy uviedol, že Slovensko ako členská krajina EÚ akceptuje záväzok Únie znížiť do roku 2020 priemerné emisie o 20% v porovnaní s rokom 1990. Prezident vystúpil aj na tému mieru a bezpečnosti v Afrike.

2. – 3. 10. Na súkromnej návšteve v Komárne bol maďarský prezident László Sólyom. Uviedol, že po prijatí uznesenia o nedotknuteľnosti *Benešových dekrétov* Maďarsko očakáva od Slovenska

určité pozitívne gesto. Na jeho návštevu reagoval predseda vlády SR Robert Fico slovami, že slovenská vláda nebude tolerovať a akceptovať, aby niekto prekračoval hranice štátu a zneužíval súkromné návštevy na politické ciele a kritiku slovenských orgánov. Tento názor tmočilo aj MZV SR maďarskému veľvyslancovi na Slovensku Antalovi Heizerovi.

8. 10. Vo Vyšnom Nemeckom podpísali ministri vnútra Rakúska a Slovenska Günter Platter a Robert Kaliňák memorandum o porozumení. G. Platter vyjadril názor, že Slovensko je dobre pripravené a spĺňa všetky požadované štandardy na vstup do schengenského priestoru.

11. 10. Prezident SR I. Gašparovič prijal ukrajinského prezidenta Viktora Juščenka, ktorý bol na oficiálnej návšteve SR. Počas pobytu podpísal V. Juščenko dve zmluvy – *Dohodu o zmene Zmluvy medzi SR a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení* a *Dohodu medzi vládou SR a Kabinetom ministrov Ukrajiny o výstavbe cestného hraničného priechodu Čierna – Solomonovo*. Priechod bude plne zodpovedať schengenským kritériám. Viktor Juščenko informoval Ivana Gašparoviča aj o priebehu a výsledkoch nedávnych parlamentných volieb na Ukrajine.

12. 10. Podpredseda Európskej komisie a hlavný komisár pre schengenské záležitosti Franco Frattini si v sprievode ministra vnútra SR Roberta Kaliňáka prezrel operačné stredisko Riaditeľstva hraničnej polície v Sobranciach. Išlo o najdôležitejšiu a súčasne poslednú zahraničnú návštevu na východnej hranici pred politickým rozhodnutím o vstupe Slovenska a ďalších prístupujúcich krajín do schengenského priestoru.

14. 10. Minister obrany SR František Kašický uskutočnil oficiálnu návštevu Štátu Izrael. Počas rokovania s vicepremiérom a ministrom obrany Izraela Ehadom Barakom rokovali o rozvíjaní vzájomných bilaterálnych vzťahov a o konkrétnom rozvíjaní vojenskotechnickej spolupráce a slovenského obranného priemyslu. Ministri svoje zámery potvrdili podpísaním memoranda o spolupráci. Ďalším výsledkom vzájomných rokovaní bolo vytvorenie vojenského zastupiteľského úradu v Izraeli.

18. 10. Predseda vlády SR Robert Fico sa spolu s oficiálnou delegáciou SR zúčastnil na neformálnom summite EÚ v Lisabone. Hlavy štátov a vlád členských krajín EÚ rokovali o *Reformnej zmluve*, ktorá zmení *Zmluvu o EÚ* a *Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva*. Ministri zahraničných vecí rokovali o mierovom procese na Blízkom východe a o situácii v Libanone, Mjanmarsku a v Turecku. Diskusia ministrov sa zamerala aj na západný Balkán, predovšetkým na Kosovo, Bosnu a Hercegovinu a Srbsko.

23. 10. Kuba vyhostila slovenského volebného experta Petra Novotného za to, že diskutoval s disidentmi. Kubánska polícia ho obvinila z ohovárania kubánskeho režimu, zhabala mu dokumenty a znemožnila kontakt so slovenskou ambasádou v Havane. MZV SR vyjadrilo hlboké znepokojenie a nesúhlas s postupom kubánskych orgánov, ktoré bolo v rozpore s *Viedenským dohovorom o konzulárnych stykoch* z roku 1963.

29. 10. Predseda vlády SR Robert Fico s ministrom hospodárstva Ľubomírom Jahnátkom uskutočnili oficiálnu návštevu Kórejskej republiky. Premiér Fico predstavil juhokórejskému prezidentovi Ro Mu-hjunovi Slovensko ako atraktívnu krajinu pre ďalšie investície. Fico tiež podpísal medzivládnu dohodu o spolupráci v kultúre, školstve a cestovnom ruchu.

5. – 6. 11. Minister zahraničných vecí Ján Kubiš sa zúčastnil na dvojdnovej ministerskej konferencii krajín Barcelonského procesu a Európsko-stredomorského partnerstva (Euromed). Hlavnou

témou bol vývoj na Blízkom východe. Ministri 37 krajín sa zhodli na potrebe dosiahnuť výrazný pokrok vo vzťahoch medzi arabskými krajinami a Izraelom. Základom musí byť vytvorenie palestínskeho štátu, ktorý by spolunažíval s Izraelom v mieri. Počas konferencie mal J. Kubiš pracovné rozhovory s viacerými partnermi vrátane ministerky zahraničných vecí Maďarskej republiky Kingou Göncz.

12. 11. Minister Ján Kubiš v Štrasburgu oficiálne prevzal predsedníctvo vo Výbore ministrov Rady Európy a zároveň predstavil program slovenského predsedníctva. Hlavnými témami boli podpora Európy občanov, transparentná a efektívna Rada, zlepšenie spolupráce a dialógu s OSN, EÚ, OBSE a s ďalšími medzinárodnými organizáciami, ako aj podpora spoločných základných hodnôt. SR završí svoje predsedníctvo v máji 2008. Zároveň 23. novembra prezident SR prijal predsedu Parlamentného zhromaždenia Rady Európy Reného van der Linden.

21. 11. Kazašský prezident Nursultan Nazarbajev pricestoval na oficiálnu návštevu SR. Plenárne rokovania so slovenským prezidentom sa týkali spolupráce medzi Slovenskom a Kazachstanom v ekonomike, v oblasti obchodu, kultúry, vzdelania, vedy a športu. Ocenili najmä ekonomické aktivity krajín, keďže medziročný nárast obchodnej bilancie oboch krajín v roku 2006 vzrástol o 80 %. Konštatovali kvalitu spolupráce aj v nadnárodných organizáciách, ako napr. v OSN.

28. 11. Minister zahraničných vecí SR a predseda Výboru ministrov Rady Európy Ján Kubiš uskutočnil oficiálnu návštevu Gruzínska. Na rokovaníach s vládnyimi predstaviteľmi dominovala téma posilnenia politického dialógu, hospodárska spolupráca a slovenská podpora euroatlantickým ambíciám Gruzínska. Aktuálnu vnútropolitickú situáciu pred nadchádzajúcimi prezidentskými voľbami posúdil minister Kubiš s osobitným predstaviteľom generálneho tajomníka Rady Európy v Gruzínsku Igorom Gaonom a zástupcom vedúcej misie OBSE v Gruzínsku Veselinom Nikolajevom

30. 11. Slovenská republika sa oficiálne stala plnoprávnym 27. členom Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA). Agentúra bola založená roku 1974 v čase prvého ropného šoku. Je súčasťou OECD. V súčasnosti sa činnosť IEA sústreďuje aj na problematiku zmeny klímy, energetickú efektívnosť, reformy trhu, energetické technológie a na spoluprácu s nečlenskými krajinami.

3. 12. Minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš podpísal v Belehrade *Dohodu medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Srbskej republiky o rozvojovej spolupráci*. Dohoda upravuje právny rámec poskytovania slovenskej rozvojovej pomoci Srbsku, ktoré patrí k najdôležitejším krajinám, do ktorých slovenská pomoc smeruje. Za vládu Srbska dohodu podpísal minister financií Mirko Cvetković.

5. 12. Národná rada SR schválila návrh zákona o oficiálnej rozvojovej pomoci. Zákon bol schválený hlasmi všetkých 142 prítomných poslancov. Účinnosť nadobudne 1. februára 2008. Zákon vytvára dlhodobý právny rámec na poskytovanie oficiálnej rozvojovej pomoci SR, osobitne bilaterálnej projektovej pomoci. V rokoch 2003 – 2007 bolo schválených viac než 200 projektov SlovakAid v sedemnástich rozvojových krajinách.

12. 12. Vláda SR odsúhlasila návrh ministerstva obrany ukončiť pôsobenie Ozbrojených síl SR v misii OSN UNDOF na Golanských výšinách. OS SR však budú aj naďalej pôsobiť v rámci OSN v misii UNTSA na Blízkom východe a UNFICYP na Cypre.

13. 12. V Lisabone sa slávnostne podpísala *Lisabonská zmluva*, ktorou sa mení a dopĺňa *Zmluva o Európskej únii* a *Zmluva o založení Európskeho spoločenstva*. Zmluvu za SR podpísali predseda vlády Robert Fico a minister zahraničných vecí Ján Kubiš.

20. 12. Slovenská republika vstúpila do schengenského priestoru. Za účasti prezidenta SR Ivana Gašparoviča slovenský predseda vlády Robert Fico a rakúsky kancelár Alfred Gusenbauer spoločne prepíli závoru na hraničnom priechode Petržalka – Berg. Vstup Slovenska a ďalších ôsmich krajín prístupujúcich do schengenského priestoru jednomyselne schválila Rada ministrov EÚ pre vnútro a spravodlivosť na zasadaní v Bruseli 6. decembra.

30. 12. Slovenská republika ukončila svoje úspešné pôsobenie na poste nestáleho člena BR OSN.

ZOZNAM ZMLÚV UZAVRETÝCH SLOVENSKOU REPUBLIKOU V ROKU 2007

PREZIDENTSKÉ ZMLUVY

1. Zmluva medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o podpore a vzájomnej ochrane investícií (Kyjev 26. februára 2007)
2. Zmluva medzi Slovenskou republikou a Tureckou republikou o sociálnom zabezpečení (Ankara 25. januára 2007)
3. Vykonávacia dohoda k Zmluve medzi Slovenskou republikou a Tureckou republikou o sociálnom zabezpečení (Ankara 25. januára 2007)
4. Zmluva medzi Slovenskou republikou a Marockým kráľovstvom o vzájomnej podpore a ochrane investícií (Rabat 14. júna 2007)
5. Zmluva medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Malajzie o podpore a ochrane investícií (Kuala Lumpur 12. júla 2007)
6. Zmluva medzi Slovenskou republikou a Republikou Kazachstan o zamedzení dvojitého zdanenia a zabránení daňovému úniku v odbore daní z príjmov a z majetku (Astana 21. marca 2007)

7. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o prevádzkovaní, údržbe a rekonštrukcii cestných hraničných mostov a úsekov hraničných ciest na spoločnej štátnej hranici (Bratislava 18. júna 2007)

MEDZIVLÁDNE DOHODY

1. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Českej republiky o skladovaní núdzových zásob ropy a ropných výrobkov Slovenskej republiky na území Českej republiky (Praha 22. februára 2007)
2. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Egyptskej arabskej republiky o vedecko-technickej spolupráci (Káhira 22. februára 2007)
3. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Kabinetom ministrov Ukrajiny o medzinárodnej kombinovanej doprave (Kyjev 2. februára 2007)
4. Bezpečnostná dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Rumunska o vzájomnej ochrane utajovaných skutočností (Bukurešť 6. marca 2007)
5. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Tureckej republiky o hospodárskej spolupráci (Ankara 16. marca 2007)
6. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Moldavskej republiky o spolupráci a vzájomnej pomoci v colných otázkach (Bratislava 22. marca 2007)
7. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Poľskej republiky o zmene prílohy č. 3 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Poľskej republiky o hraničných priechodoch, o prekračovaní štátnej hranice na turistických chodníkoch križujúcich štátnu hranicu a o zásadách prekračovania štátnej hranice mimo hraničných priechodov (Bratislava Varšava, výmena nót, platné od 14. februára 2007)
8. Dohoda medzi vládou slovenskej republiky a vládou Českej republiky o skladovaní núdzových zásob ropy a ropných výrobkov Slovenskej republiky na území Českej republiky (Praha 22. februára 2007, platná od 3. mája 2007)
9. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Fínskej republiky o vzájomnej ochrane utajovaných skutočností (Bratislava 14. mája 2007)
10. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Moldavskej republiky o spolupráci v boji proti organizovanej trestnej činnosti (Kišínov 20. júna 2007)

11. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Egyptskej arabskej republiky o vedecko-technickej spolupráci
(Káhira 27. februára 2007)
12. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Kabinetom ministrov Ukrajiny o medzinárodnej kombinovanej doprave
(Kyjev, 26. februára 2007)
13. Dohoda medzi Slovenskou republikou a Portugalskou republikou o výmene a vzájomnej ochrane utajovaných skutočností
(Bratislava 25. októbra 2007)
14. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Kabinetom ministrov Ukrajiny o výstavbe nového cestného hraničného priechodu Čierna – Solomonovo
(Bratislava 11. októbra 2007)
15. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o prevádzkovaní, údržbe a rekonštrukcii cestných hraničných mostov a úsekov hraničných ciest na spoločnej štátnej hranici
(Bratislava 18. júna 2007)
16. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o zmene prílohy č. 1 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o prekračovaní štátnej hranice na účel turistiky na turistických chodníkoch križujúcich štátnu hranicu podpísanej dňa 10. mája 2006 v Budapešti
(výmenou nót z 30. augusta 2007 a 17. septembra 2007)
17. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o výstavbe cestného mosta nad riekou Ipeľ na spoločnej štátnej hranici oboch štátov medzi obcami Rároš a Rárospuszta a nadväzujúcich ciest
(Štúrovo 16. novembra 2007)
18. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o výstavbe cestného mosta nad riekou Ipeľ na spoločnej štátnej hranici oboch štátov medzi obcami Pečov a Szécsény a nadväzujúcich ciest
(Štúrovo 16. novembra 2007)
19. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Kórejskej republiky o vzájomnom uznávaní a výmene vodičských preukazov
(Bratislava, výmenou nót z 23. októbra 2007 a 24. októbra 2007)
20. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Macedónskej republiky o spolupráci a vzájomnej pomoci v colných otázkach
(Skopje 16. júla 2007)
21. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Čiernohorskej republiky o rozvojovej spolupráci
(Bratislava 26. novembra 2007)

22. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Kórejskej republiky o spolupráci v oblasti kultúry, školstva a cestovného ruchu
(Soul 30. októbra 2007)
23. Dohoda o spolupráci medzi vládou Slovenskej republiky a Európskym centrom pre strednodobé predpovede počasia
(Bratislava 1. novembra 2007)
24. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Juhoafrickej republiky o zrušení vízovej povinnosti pre držiteľov diplomatických a služobných pasov
(Kapské mesto 7. novembra 2007)
25. Dodatok k Dohode medzi vládou Slovenskej republiky a vládou spolkovej republiky Nemecko o vzájomnej ochrane utajovaných skutočností, podpísanej 1. júla 1998
(Bratislava 14. decembra 2007)
26. Rámcová dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Švajčiarskou federálnou radou o implementácii programu švajčiarsko-slovenskej spolupráci na zníženie hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci rozšírenej Európskej únie
(Bern 20. decembra 2007)
27. Bezpečnostná dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Rumunska o vzájomnej ochrane utajovaných skutočností
(Bukurešť 6. marca 2007)
28. Dodatok k Dohode medzi vládou Slovenskej republiky a vládou spolkovej republiky Nemecko o vzájomnej ochrane utajovaných skutočností, podpísanej 1. júla 1998
(Bratislava 14. decembra 2007)
29. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Kazašskej republiky o spolupráci v boji proti organizovanej trestnej činnosti, terorizmu, nedovolenému obchodovaniu s omamnými látkami, psychotropnými látkami a prekurzormi a iným druhom trestnej činnosti
(Bratislava 21. novembra 2007)
30. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Srbskej republiky o spolupráci v boji proti trestnej činnosti
(Bratislava 16. novembra 2007)
31. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Srbskej republiky o rozvojovej spolupráci
(Belehrad 3. decembra 2007)
32. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Spojených štátov amerických o vedecko-technickej spolupráci
(Washington 8. novembra 2007)
33. Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Kazašskej republiky o hospodárskej a vedecko-technickej spolupráci
(Bratislava, 11. júna 2007)

34. Dohoda medzi Slovenskou republikou a Portugalskou republikou o výmene a vzájomnej ochrane utajovaných skutočností
(Bratislava 25. októbra 2007)

REZORTNÉ DOHODY

1. Program spolupráce medzi Ministerstvom školstva Slovenskej republiky a Ministerstvom školstva Čínskej ľudovej republiky v oblasti školstva na roky 2007 – 2010
(Peking 5. februára 2007, publ. č. 105/2007 Z. z.)
2. Dohoda o spolupráci medzi Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstvom poľnohospodárstva Čínskej ľudovej republiky
(Peking 5. februára 2007, publ. č. 118/2007 Z. z.)
3. Dohoda medzi Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky a Ministrom dopravy Poľskej republiky o zmene Dohody medzi Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky a Ministerstvom dopravy a morského hospodárstva Poľskej republiky o určení miesta spojenia plánovanej diaľnice D 18 na slovenskej strane a plánovanej smerovo rozdelenej komunikácie na poľskej strane na slovensko-poľskej strane na slovensko-poľskej štátnej hranici medzi obcami Skalité a Zwardoň a o ich priebehu v pohraničnej oblasti podpísanej v Bratislave dňa 29. novembra 1995, zmenenej Dohodou medzi Ministrom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky a Ministrom dopravy a morského hospodárstva Poľskej republiky podpísanou v Bielsko-Bialej dňa 19. júla 2001
(Varšava 16. februára 2007, publ. č. 112/2007 Z. z.)
4. Program spolupráce medzi Ministerstvom školstva Slovenskej republiky a Ministerstvom školstva a mládeže Moldavskej republiky v oblasti vzdelávania na roky 2007 – 2010
(Bratislava 22. marca 2007, publ. č. 188/2007 Z. z.)
5. Dohoda o zriadení a činnosti bilingválnych sekcií na gymnáziách Slovenskej republiky uzatvorená medzi Ministerstvom školstva Slovenskej republiky a Ministerstvom školstva a vedy Španielska
(Bratislava 29. marca 2007, publ. č. 187/2007 Z. z.)
6. Dodatok k Protokolu o konzultáciách medzi Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky a Ministerstvom zahraničných vecí a spolupráce Marockého kráľovstva
(Rabat 14. júna 2007)
7. Memorandum o spolupráci medzi Ministerstvom zahraničných vecí SR a Odborom zahraničných vecí JAR
(Bratislava 11. júna 2007)
8. Program spolupráce medzi Slovenskou republikou a Portugalskou republikou v oblasti jazyka a kultúry, vzdelávania, vedy, techniky a vysokého školstva, spoločenskej komunikácie, mládeže a športu na roky 2007 – 2012
(Lisabon 26. júna 2007)

9. Dohoda medzi Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstvom športu a cestovného ruchu Bieloruskej republiky o spolupráci v oblasti cestovného ruchu (Bratislava 19. júna 2007)
10. Dohoda medzi Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstvom roľníctva a rozvoja vidieka Poľskej republiky o registrácii označenia „Slovenský oštiepok“ slovenskou stranou ako chráneného zemepisného označenia a o registrácii označenia „Oscypek“ poľskou stranou ako chráneného označenia pôvodu (Palárikovo 28. mája 2007)
11. Dodatok k Protokolu o konzultáciách medzi Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky a Ministerstvom zahraničných vecí a spolupráce Marockého kráľovstva (Rabat 14. júna 2007)
12. Vykonávací program spolupráce medzi Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky a Ministerstvom kultúry Egyptskej arabskej republiky na roky 2007 – 2009 (Bratislava 3. júla 2007)
13. Dohoda medzi Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky a Spolkovým ministerstvom dopravy, inovácií a technológií Rakúskej republiky o výstavbe železničného prepojenia Bratislava – Viedeň (Bratislava 11. júla 2007, publ. č. 405/2007 Z. z.)
14. Program spolupráce uzavretý medzi Slovenskou agentúrou pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) a Moldavskou organizáciou pre podporu investícií a exportu (MIEPO) (Kišiňov 20. júna 2007)
15. Finančné memorandum medzi Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky a Ministerstvom zahraničných vecí Čiernohorskej republiky (Bratislava 26. novembra 2007)
16. Dvojročná dohoda o spolupráci (BCA) medzi Ministerstvom zdravotníctva SR a Regionálnym úradom WHO pre Európu (Belehrad 16. septembra 2007)
17. Dohoda o spolupráci medzi vládou Slovenskej republiky a Európskym centrom pre strednodobé predpovede počasia (Bratislava, Reading 1. novembra 2007)
18. Nová hraničná dokumentácia slovensko-ukrajinskej štátnej hranice (výmena nót, Bratislava, Kyjev 29. mája 2007 a 18. decembra 2007)

MNOHOSTRANNÉ DOHOVORY

1. Memorandum o porozumení „Stredoeurópska spolupráca v školstve pre celoživotné vzdelávanie“ na obdobie 2007 – 2012
(Viedeň 12. apríla 2007, publ. č. 223/2007 Z. z.)
2. Vyhlásenie SR k Európskej charte miestnej samosprávy o rozšírení záväzkov SR na ďalšie ustanovenie charty
uložené 21. mája 2007 u GT RE
platnosť pre SR: od 1. septembra 2007, publ. č. 587/2007 Z. z.
3. Zmeny vykonávacieho predpisu k Madridskej dohode o medzinárodnom zápise ochranných známk a k protokolu k tejto dohode
(Ženeva 3. októbra 2007)
platnosť pre SR: od 1. januára 2008, publ. č. 584/2007 Z. z.
4. Dohoda o leteckej doprave medzi členskými štátmi EÚ a Európskym spoločenstvom na jednej strane a Spojenými štátmi americkými na strane druhej
(Washington 30. apríla 2007)
5. Dohoda vo forme výmenných listov o dohodnutých zásadách modernizácie existujúceho systému využívania transsibírskych trás medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Ruskou federáciou na strane druhej
(Brusel 10. mája 2007)
6. Dohoda o účasti Bulharskej republiky a Rumunska v Európskom hospodárskom priestore a štyroch súvisiacich dohôd
(Brusel 25. júla 2007) zatiaľ neplatná, vykonáva sa predbežne od 1. augusta 2007
publ. č. 122/2008 Z. z.
7. Dohovor Rady Európy o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zaistení a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti a o financovaní terorizmu
(Varšava 16. mája 2005)
zo strany SR podpísaný: 12. novembra 2007

PREHĽAD VYBRANÝCH DOKUMENTOV SO ZAHRANIČNOPOLITICKÝM DOPADOM PREDLOŽENÝCH NA ROKOVANIE VLÁDY SR V ROKU 2007

I. STRATÉGIE A PROGRAMY

1.1. ZÁKLADNÉ RÁMCOVÉ DOKUMENTY ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR

Zameranie zahraničnej politiky SR na rok 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/18DC0598DE85DEC4C125727500443E9C?OpenDocument>

Národný program oficiálnej rozvojovej pomoci na rok 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/489FFFC589D1FDC0C12572B9003CB519?OpenDocument>

1.2. EÚ

*NÁVRH ÚPRAVY NÁVRHU NÁRODNÉHO STRATEGICKÉHO REFERENČNÉHO RÁMCA SR NA ROKY 2007 – 2013
V NADVÄZNOTI NA PRIPOMIENKY EK A ROKOVANIA S EK*

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/33306F50CD4CEB98C12572CD0031118B?OpenDocument>

Konvergenčný program Slovenska na roky 2007 až 2010 – aktualizácia 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/5B9138D08468264AC12573950040CD?OpenDocument>

*Stratégia Slovenskej republiky pri príprave, nominácii a obsadzovaní postov v inštitúciách Európskej
únie do roku 2013*

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/7C7E157A77508E0EC12573A30051B794?OpenDocument>

Na základe údajov Úradu vlády SR spracoval Tomáš Siviček, M.E.S.A. 10 (sivicek@mesa10.sk).

Návrh Národnej stratégie ochrany finančných záujmov Európskeho spoločenstva v Slovenskej republike

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/B54099514778D813C12572F9002DAF2F?OpenDocument>

1.3. Euro

AKTUALIZÁCIA NÁRODNÉHO PLÁNU ZAVEDENIA EURA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE NA ROKY 2007 – 2009

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/863B038138CAEA3EC125729F004E9B24?OpenDocument>

Akčný plán intenzifikácie konzultácií s inštitúciami EÚ a vybranými členskými krajinami EÚ s cieľom zavedenia eura v SR k 1. 1. 2009

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/98108BCE753E4929C1257338002CD4E8?OpenDocument>

Komunikačná stratégia o zavedení eura v Slovenskej republike

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/0A353C79450E51A3C125737200311AEF?OpenDocument>

1.4. Rada Európy

PRIORITY PREDSEDNÍCTVA SR VO VÝBORE MINISTROV RADY EURÓPY

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/B19B674BF4FA38C2C125729100314B16?OpenDocument>

II. STANOVISKÁ A POZÍCIE SR

2.1. EURÓPSKA ÚNIA

NÁVRH POZÍCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY K ROČNEJ SPRÁVE EURÓPSKEJ KOMISIE K REVIDOVANEJ LISABONSKEJ STRATÉGIÍ PRED JARNÉ ZASADNUTIE EURÓPSKEJ RADY DŇA 8. – 9. MARCA 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/E175E1E1B8BB92B6C125728E004A225B?OpenDocument>

Návrh východísk Slovenskej republiky k revízii rozpočtu EÚ 2008/2009

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/CFB93683E7423E59412573A200298327?OpenDocument>

Revidovaný mechanizmus tvorby stanovísk k návrhom aktov schvaľovaných Radou Európskej únie v podmienkach Slovenskej republiky

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/DCD9AE5388A0811BC125736E002CACC7?OpenDocument>

Monitoring vývoja stanovísk Slovenskej republiky k návrhom právnych aktov Európskej únie

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/4436DCB33D26BFD4C125729D004D63DF?OpenDocument>

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/AE0AF18C48B4E3BEC1257306002C9406?OpenDocument>

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/E00DA58BD2DB8250C1257360003337C6?OpenDocument>

Návrh ďalšieho postupu Slovenskej republiky vo veci listu Európskej komisie z 22. novembra 2006 (predajné limity spoločnosti U. S. Steel Košice, s.r.o. na trhoch Rumunska a Bulharska)

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/15356C5158DE39F4C125726400430B10?OpenDocument>

Návrh ďalšieho postupu Slovenskej republiky v súvislosti so žalobou spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o. voči Komisii Európskych spoločenských vo veci T-27/07

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/322CF90A8F2BC10CC12572C6002CF753?OpenDocument>

Návrh ďalšieho postupu Slovenskej republiky v súvislosti s rozhodnutím Európskej komisie z 29. novembra 2006, ktoré sa týka národného alokačného plánu pridelenia emisných kvót skleníkových plynov oznámeného Slovenskou republikou v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/7BFB7DAFFA0A9651C125726C0046CBF9?OpenDocument>

Návrh postupov pre zastupovanie Slovenskej republiky pred súdmi Európskych spoločenských

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/B900DC7BCB24CD7AC12572E20029033E?OpenDocument>

2.2. Lisabonská zmluva

POZÍCIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA ROKOVANIE MEDZIVLÁDNEJ KONFERENCIE EURÓPSKEJ ÚNIE OTVORENEJ V ROKU 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/F1D25F9860A73A02C125730D004C222C?OpenDocument>

Pozícia vlády Slovenskej republiky na rokovaní Európskej rady o inštitucionálnej reforme 21. – 22. júna 2007 v Bruseli

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/5AFDB066FF7976FEC12572F2003DC8F5?OpenDocument>

Návrh na uzavretie Zmluvy, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/BD693B0F6C251C16412573A200411542?OpenDocument>

III. VÝSLEDKY MEDZINÁRODNÝCH ROKOVANÍ A KONFERENCIÍ

3.1. ZAHRANIČNÉ OFICIÁLNE A PRACOVNÉ NÁVŠTEVY PREDSEDU VLÁDY SR

INFORMÁCIA O PRIEBEHU A VÝSLEDKOV PRACOVNEJ NÁVŠTEVY PREDSEDU VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY ROBERTA FICA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE 15. JANUÁRA 2007 A OFICIÁLNEJ NÁVŠTEVY V CHORVÁTSKEJ REPUBLIKE 15. A 16. JANUÁRA 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/329039FB1E06396EC1257273002D8C75?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica v Čínskej ľudovej republike v dňoch 5. – 9. februára 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/5321D13BC37CBDE3C125729100394F80?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica vo Veľkej socialistickej ľudovej líbyjskej arabskej džamahiriji v dňoch 21. – 22. februára 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/E139B5F4B0D81643C125729D0039277C?OpenDocument>

Správa o priebehu a výsledkoch cesty delegácie vedenej predsedom vlády Slovenskej republiky Robertom Ficom na Ukrajinu dňa 26. februára 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/407A7A1125C59685C12572AE004435FA?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica v Štáte Izrael v dňoch 18. – 21. marca 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/9F66A6613881354AC12572B4002D3097?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy delegácie vlády Slovenskej republiky vedenej predsedom vlády Slovenskej republiky Robertom Ficom v Nemeckej spolkovej republike dňa 26. apríla 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/BDA08AEC134B45E9C12572D40024D743?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica v Ruskej federácii dňa 4. mája 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2A5FC6BB35397F74C12572EA0047DC18?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica v Rakúskej republike 8. 5. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/109020B5EBB65F4DC12572E9003657D1?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy predsedu vlády SR Roberta Fica v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska dňa 12. 6. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/E4E85A1DFAA81437C1257306004584A2?OpenDocument>

Informácia o pracovnej návšteve predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica na Ukrajine dňa 28. 8. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/F8EC6B066FB41D8AC125734F00485F1B?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica vo Francúzskej republike 2. októbra 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/7E00D76CBBF1993DC12573770040F5E2?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica v Kórejskej republike v dňoch 28. októbra – 2. novembra 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/378C4FE0204CDC88C1257398004BD8FB?OpenDocument>

3.2. Zahraničné oficiálne a pracovné návštevy ministra a zahraničných vecí SR

INFORMÁCIA O P R I E B E H U A V Ý S L E D K O C H N Á V Š T E V Y M I N I S T R A Z A H R A N I Č N Ý C H V E C Í S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y J Á N A K U B I Š A V Č Í Ň S K E J L I D O V E J R E P U B L I K E V D Ň O C H 19. – 21. D E C E M B R A 2006

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/745A3EF971B5A4BFC125725F0033E5FF?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí SR Jána Kubiša v Srbskej republike v dňoch 14. – 15. januára 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/125F6B0C3376187AC1257273004BC1EE?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska dňa 31. januára 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/271FE537988D9B73C1257284004794DD?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Českej republike v dňoch 16. – 17. 3. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/CC6BC6F896C57B38C12572B100310F38?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Nemeckej spolkovej republike dňa 23. marca 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/664FD931AD505CB9C12572B4002EF846?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Bosne a Hercegovine v dňoch 25. a 26. marca 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/6703563D886A10A6C12572BF00351EF8?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Rakúskej republike 26. 3. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/79C78AF66D6228CDC12572BC004333DD?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Uzbekistane a Kazachstane v dňoch 19. – 21. 3. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/147BB6DE96B9CC8AC12572CA00351055?OpenDocument>

Informácia o rokovaníach ministra ZV SR Jána Kubiša v BR OSN New York, 15. – 18. 4. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1A3165D999A4B656C12572CD00333FF?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí SR Jána Kubiša vo Washingtone, Spojené štáty americké v dňoch 18. – 20. apríla 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/9AB2B9E767F9104EC12572CD00326217?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Katarskom štáte a v Kráľovstve Saudskej Arábie v dňoch 5. – 9. mája 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/35BBA2F4DF0592D8C12572E40042E71F?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Srbskej republike dňa 16. 5. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/450199A9FB992988C12572F40029CE9D?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Bulharskej republike v dňoch 17. a 18. 5. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/5F0D2AA3518593E1C12572EA0045BD46?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša na Ukrajine v dňoch 1. – 3. 6. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/9437718398DD975AC12572FA003DAF0A?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Cyperskej republike v dňoch 7. – 10. júna 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/3B7C4CB883AF8604C125730100429CD5?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Štáte Izrael a v Palestínskej samospráve v dňoch 9. – 12. júla 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/5FDDB240E2508A63C1257328002A9402?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Alžírskej demokratickej ľudovej republike v dňoch 13. – 14. 7. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/A324304F3DADD1DEC125732800288052?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša vo Francúzskej republike dňa 24. júla 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/357528B3149B460EC12573310047CAD0?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Holandskom kráľovstve v dňoch 13. – 14. septembra 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/9FA9AEA6A417A54BC12573670044FF58?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Nórskom kráľovstve v dňoch 20. – 21. septembra 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/3A7652E5817DD299C125736B003C748A?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Japonsku v dňoch 10. – 14. októbra 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/C12109C95DCE8153C125737C00335A19?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch seminára k reforme bezpečnostného sektora organizovanom MZV SR a MZV JAR v dňoch 7. – 8. novembra 2007 a Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v JAR v dňoch 7. – 10. novembra 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/320D4DE4E912F6AFC1257398004E0246?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša v Gruzínsku v dňoch 26. – 28. 11. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1D79509E47EE36C0C12573B00034F304?OpenDocument>

3.3. Prijatia zahraničných návštev v SR

INFORMÁCIA O P R I E B E H U A V Ý S L E D K O C H O F I C I Á L N E J N Á V Š T Ě V Y S P O L K O V É H O K A N C E L Á R A R A K Ú S K E J R E P U B L I K Y A I F F É D A G U S E N B A U E R A V S L O V E N S K E J R E P U B L I K E 18. 2. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/6D584F006A17E566C1257295002C0E76?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy delegácie vlády Moldavskej republiky vedenej predsedom vlády Moldavskej republiky Vasile Tarlevom v Slovenskej republike 22. marca 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/CD3A9E6CB43FB9A8C12572C8002AD916?OpenDocu>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Chorvátskej republiky Iva Sanadera v Slovenskej republike dňa 23. apríla 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/4D14672A7F850AFCC12572D6003DE5BD?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy delegácie vlády Poľskej republiky vedenej predsedom vlády Poľskej republiky Jaroslawom Kaczyńskim v Slovenskej republike dňa 11. mája 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/B62CEEEF9134C347C12572F700367628?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovinskej republiky Janeza Janšu v Slovenskej republike 3. – 4. júna 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/06DEE19F799E537BC12572F7002AE1B0?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovného stretnutia predsedov vlád SR a MR v Bratislave dňa 18. 6. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/39721E694615B476C125730C0030AE80?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy delegácie Portugalskej republiky vedenej predsedom vlády Josém Sócratesom v Slovenskej republike 17. a 18. júna 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/D2A7AE4631BA811CC125730C0031E3D8?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy delegácie Talianskej republiky vedenej predsedom vlády Romanom Prodim v Slovenskej republike 18. júla 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/CBC5EF383CEE5C6DC125732C002ED2A1?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy ministra zahraničných vecí Japonska Taro Asa v Slovenskej republike v dňoch 12. – 13. januára 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/C38D4FEA527CA3B3C125726C004F64D0?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy ministra zahraničných vecí a spolupráce Španielskeho kráľovstva Míguela Ángela Moratinosa Cuyaubé v Slovenskej republike dňa 1. 2. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/5F28B878B61F787AC12572840048839A?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy ministra zahraničných vecí Iránskej islamskej republiky Manouchehr Mottakiho v Slovenskej republike v dňoch 13. – 14. marca 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/553618762C5A62E0C12572AD002C9160?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy ministra zahraničných vecí Macedónskej republiky Antonia Milošoského v SR 29. – 30.10. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/A0459EA3DDB7F577C125739B0041E762?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovného stretnutia ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša s ministerkou zahraničných vecí Maďarskej republiky Kingou Gönczovou v Štúrove dňa 16. novembra 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/873E0C031A479DD3C12573AA00431225?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch oficiálnej návštevy generálneho tajomníka Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj Angela Gurríu v Slovenskej republike v dňoch 4. – 9. apríla 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2C43C6B43826220EC12572BC00444677?OpenDocument>

3.4. EÚ

SPRÁVA O PRIEBEHU A VÝSLEDKOKH ROKOVANIA EURÓPSKEJ RADY V BRUSELI 14. – 15. DECEMBRA 2006

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/AE2BCC946285D83AC125726E0033041F?OpenDocument>

Informácia o zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy, Brusel 22. – 23. 01. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/D7E303B2DAF4BA58C125727200388F09?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch neformálneho rokovania Európskej rady 24. – 25. marca 2007 v Berlíne

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/67BFFF031C3260F4C12572AE00485A44?OpenDocument>

Správa o priebehu a výsledkoch rokovania Európskej rady v Bruseli 8. – 9. marca 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/CB79503BC286EBCCC12572BA002B360E?OpenDocument>

Správa o priebehu a výsledkoch rokovania Európskej rady v Bruseli 21. – 22. júna 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/0FF6F0C098199E19C125730D004A6C4F?OpenDocument>

Informácia o rokovaní Európskej rady 21. – 22. júna 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/C01E1B6540F8D133C125730D001F9290?OpenDocument>

Informácia o otvorení Medzivládnej konferencie EÚ 23. júla 2007 v Bruseli

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/C44345392B790363C12573250047234C?OpenDocument>

Správa o rokovaní členských štátov Európskej únie v rámci medzivládnej konferencie Európskej únie o Zmluve, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/A366DDE332ED3ADCC12573640030BDEE?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch neformálneho rokovania Európskej rady 18. – 19. októbra 2007 v Lisabone

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/4233E6617C5FD7D8C125738300450005?OpenDocument>

3.5. V4

INFORMÁCIA O P R I E B E H U A V Ý S L E D K O C H S U M M I T U P R E D S E D O V V L Á D K R A J Í N V Ý Š E H R A D S K E J S K U P I N Y (B R A T I S L A V A , 1 8 . J Ú N A 2 0 0 7)

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/A99B61C68CD18244C125730C003E875F?OpenDocument>

3.6. OSN

INFORMÁCIA O P R I E B E H U A V Ý S L E D K O C H H L A V N E J Č A S T I 6 1 . Z A S A D N U T I A V A I N É H O Z H R O M A Ž D E N I A O R G A N I Z Á C I E S P O J E N Ý C H N Á R O D O V

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/5682E749D2D00733C125728B0029BB93?OpenDocument>

Informácia o výkone predsedníctva SR v Bezpečnostnej rade OSN (február 2007)

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/efd5CEA2008353CFC12572A3004CCA45?OpenDocument>

Informácia o účasti prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča a ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Jána Kubiša na oficiálnej časti 62. zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/EB5BA6DB0A4A19F2C12573830043F3D0?OpenDocument>

Informácia o 68. zasadnutí Výboru pre bývanie a územný manažment EHK OSN

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/EC7C2925BA1C0FBDC12573AA0038D237?OpenDocument>

3.7. INÉ MULTILATERÁLNE ROKOVANIA

INFORMÁCIA O P RIEBEHU A VÝSLEDKOKH ÚČASTI DELEGÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA MINISTERSEJ KONFERENCII POMPIDOU GROUP P R RADE EURÓPY V ŠTRASBURGU, FRANCÚZSKO, 27. A 28. 11. 2006
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/9573733D861C16C0C125724A004CD6B0?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch Prvého zasadnutia Konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru o ochrane a trvaloudržateľnom rozvoji Karpát (Karpatský dohovor), Kyjev, Ukrajina – 11. – 13. decembra 2006
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/3885FDC4CA1E810EC1257260004CBC7C?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch 14. zasadnutia Ministerskej rady OBSE Brusel, 4. – 5. decembra 2006
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2C84D1E688703D2FC1257265003AC1A3?OpenDocument>

Informácia o 8. zasadnutí Konferencie zmluvných strán Bazilejského dohovoru
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/F43ED5B91842DC48C125726D003D5E5C?OpenDocument>

Správa o priebehu a výsledkoch summitu hláv štátov a vlád členských krajín Organizácie Severoatlantickej zmluvy v Rige v dňoch 28. a 29. novembra 2006
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/101C10DEA02BA3E14125727C00469D3C?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch 117. zasadnutia Výboru ministrov Rady Európy
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/CA6FE52FF18C1922C12572FA003E87CE?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch 51. zasadnutia generálnej konferencie Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu vo Viedni
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/00F18BC0A3C20204C1257371003C32CA?OpenDocument>

Informácia o organizačnom zabezpečovaní 1. zasadnutia Európskeho jadrového fóra (ENEF) v Bratislave
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/A42E21F0B681179FC12573910035B934?OpenDocument>

Správa o priebehu a výsledkoch 96. zasadnutia Generálnej konferencie Medzinárodnej organizácie práce, ktoré sa uskutočnilo od 30. mája 2007 do 15. júna 2007 v Ženeve
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/FAC3ADE7AC4F6559C12573AE00453BD9?OpenDocument>

Informácia o priebehu a výsledkoch zasadnutia 2. Pracovného stola Paktu stability pre juhovýchodnú Európu
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/649864FEAB174741C12572590044917A?OpenDocument>

IV. SPRÁVY, HODNOTENIA A NÁVRHY

4.1. SPRÁVY K ZÁKLADNÝM RÁMCOVÝM DOKUMENTOM

SPRÁVA O P LINE NÍ ÚLOH ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR V ROKU 2006
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/0AED875F685D4DC0C1257284004BD74B?OpenDocument>

Informácia o oficiálnej rozvojevej pomoci poskytnutej Slovenskou republikou v roku 2006

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/47891D854097C740C12572BF00349069?OpenDocument>

Správa o stave siete zastupiteľských úradov SR v zahraničí v roku 2007 a východiská pre jej ďalší rozvoj

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/6E7C9FA57770D8C7C12572E6002642CE?OpenDocument>

4.2. EÚ

SÚHRNNÁ SPRÁVA O TREŤOM ROKU ČLENTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V EURÓPSKEJ ÚNII 1. 5. 2006 – 30. 4. 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/F6C2AA005F1057F0C12572F30048173B?OpenDocument>

Informácia o uplatňovaní prechodných období vyneociovaných SR v rámci prístupového procesu do EÚ

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/F6E035A364536631C12572F700265598?OpenDocument>

Projekt Národného konventu o Európskej únii (Správa o činnosti za rok 2006)

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/48F2A14BE6E06411C1257280004C2D56?OpenDocument>

Národný konvent o Európskej únii v roku 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/32590B350A7ED39AC12572B4002C1BD0?OpenDocument>

Správa o personálnom zastúpení Slovenskej republiky v inštitúciách Európskej únie v roku 2006

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/D7FF1CCFFE8CDEB3C12572D4002BF091?OpenDocument>

Revidované pravidlá a postup vysielania slovenských národných expertov a stážistov do inštitúcií Európskej únie

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/83CAD1AB8CA3B87FC1257258004303C3?OpenDocument>

Návrh rámcového zabezpečenia účasti Slovenskej republiky na podujatí Európske hlavné mesto kultúry – Slovensko 2013

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/0B902A22D99FD417C1257260004DDC86?OpenDocument>

Priebežná správa o realizácii programu Európsky rok rovnakých príležitostí pre všetkých 2007 na ceste k spravodlivej spoločnosti k 30. júnu 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/B803411F36BF0C50C125735A003F5F16?OpenDocument>

Informácia o analýze záverov zasadnutia Európskej rady v Bruseli 8. a 9. marca 2007 v časti politika v oblasti zmeny klímy a energetiky

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/C444081C58A63FF3C12573640039173F?OpenDocument>

Správa o účasti Slovenskej republiky v komunitárnych programoch Európskej únie za rok 2006

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/CF8ACD49AB414206C125736B00292478?OpenDocument>

Legislatívny a pracovný program Európskej komisie na rok 2008 a Správa o prioritách vyplývajúcich z Legislatívneho a pracovného programu Európskej komisie na rok 2008 pre Slovenskú republiku

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/EA9C268742F4CF24C12573AD002E448D?OpenDocument>

4.3. EURO

NÁVRH NA VYMENOVANIE SPINOMOCNEŇCA VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE ZAVEDENIE EURA
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/9A258DB10BF1347BC125724A002E5564?OpenDocument>

Správa o plnení Národného plánu zavedenia eura v Slovenskej republike
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/85B2FCC4FBBDA9C8C1257273003CABAC?OpenDocument>

Správa o plnení Národného plánu zavedenia eura v Slovenskej republike k 30. júnu 2007
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/DE6D3A52D3B65DA7C12573290047D0C7?OpenDocument>

Návrh zákona o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov – nové znenie
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/80DEDDDEEF8652886C125735D00>

Informácia o výsledkoch rokovaní delegácie vedenej štátnou tajomníčkou Ministerstva zahraničných vecí SR O. Algayerovou v Slovinsku k problematike zavedenia eura
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/5CD1C4CE2E6616D1C12573600035CA0E?OpenDocument>

4.4. Legislatíva EÚ – aproximácia, transpozícia

INFORMÁCIA O VYDANÝCH APROXIMAČNÝCH NARIADENIACH VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY V II. POLROKU 2006 A O ZÁMERE PRIJÍMANIA APROXIMAČNÝCH NARIADENÍ VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY V I. POLROKU 2007
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/BF925BDBFB1FB336C125725E005016F0?OpenDocument>

Informácia o vydaných aproximačných nariadeniach vlády Slovenskej republiky v I. polroku 2007 a o zámere prijímania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v II. polroku 2007
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/28E45DAB44A108DCC1257309002FC7E8?OpenDocument>

Návrh na určenie zodpovednosti ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy za aplikáciu a prijatie opatrení na vnútroštátnej úrovni k nariadeniam a rozhodnutiam Európskych spoločenstiev
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/D6A89B844C5B8512C125724A004C6C7B?OpenDocument>
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/55834E89BD70FC8FC12572F400411243?OpenDocument>
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/875BE9A7A9E4953CC12573B0004E0731?OpenDocument>

Informácia o transpozičnom deficite a harmonograme jeho odstránenia
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/A13C4DCE7A2D0902C125729C004D5FBD?OpenDocument>
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/8F65163B9B00DF83C125734C004303C9?OpenDocument>

4.5. Finančné mechanizmy / Eurofondy

SPRÁVA O IMPLIMENTÁCII A ČERPANÍ PREDVSTUPOVÝCH NÁSTROJOV, FINANČNÉHO MECHANIZMU EHP, NÓRSKEHO FINANČNÉHO MECHANIZMU, ŠTRUKTURÁNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU K 31. 12. 2006
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/6E5C650589C42F7CC1257284004FBDA9?OpenDocument>

Správa o bilaterálnej pomoci členských krajín EÚ a Nórskeho kráľovstva Slovenskej republike v roku 2006
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/649881F649D1600EC12572C600313AD7?OpenDocument>

Správa o stave pripravenosti Slovenskej republiky na čerpanie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013 (stav k 15. 2. 2007)

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/A43AB676F3470CB3C12572910040DD63?OpenDocument>

Správa o stave pripravenosti Slovenskej republiky na čerpanie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013 (stav k 15. 5. 2007)

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/5F73D313117B62E7C12572ED0040EDB8?OpenDocument>

Správa o stave pripravenosti Slovenskej republiky na čerpanie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013 (stav k 15. 8. 2007)

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/D5B9BBDE52627723C1257348004350E1?OpenDocument>

Informácia o stave pripravenosti Národného strategického referenčného rámca SR na roky 2007 – 2013, operačných programov a pripomienkach EK k uvedeným materiálom (stav k 15. 3. 2007)

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1ED02591DEB3229BC12572A5004AABBF?OpenDocument>

Aktuálne problémy štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu pre programové obdobie 2004 – 2006 s identifikovaným priamym finančným dopadom

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/F9944FA3C2EBE7FDC12572B10034B926?OpenDocument>

Správa o realizácii programu PHARE a Prechodného fondu v Slovenskej republike v roku 2006

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/DD779A91E66587B7C12572FF0037C148?OpenDocument>

Správa o implementácii a čerpaní predvstupových nástrojov, finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu, štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu k 30. 6. 2007 a niektoré spoločné úlohy súvisiace so strategickou prioritou vedomostná ekonomika v programovom období 2007 – 2013

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/ECB5C88418F1A7FCC125733200347544?OpenDocument>

Správa o pokroku v implementácii Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/240D1FB5410A1B1DC1257348003F1AE9?OpenDocument>

Návrh zákona o pomoci poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/4ED71D9D50E43BE8C125735B003587AD?OpenDocument>

Návrh Akčného plánu k Národnej stratégii ochrany finančných záujmov Európskeho spoločenstva v Slovenskej republike

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/3AEE2791114C4397C12573670045DA5E?OpenDocument>

Návrh na uzavretie Rámcovej dohody medzi Švajčiarskou federálnou radou a vládou Slovenskej republiky o implementácii programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce na zníženie hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci rozšírenej Európskej únie

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/916EA85A0145A18EC125738B0048030B?OpenDocument>

4.6. Schengen

AKČNÝ P L Á N P R E Z A B E Z P E Č E N I E V S T U P U S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y D O S C H E N G E N S K É H O P R E S T O R U

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/9CAB4A3B52F923E3C1257299004440F2?OpenDocument>

Návrh na skrátené legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do schengenského priestoru
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/4BB1BA98F830A3C3C12572E900433874?OpenDocument>

Správa o činnosti splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre zabezpečenie vstupu Slovenskej republiky do schengenského priestoru
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/DFD3DEEE8FF18BC8C1257360003D8164?OpenDocument>

4.7. Bezpečnostný rozmer zahraničnej politiky

NÁVRH SMERNICE PRE OBRANÚ POLITIKU SR NA ROKY 2008 – 2013
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2B6F3FD1FA40B6454125727C004C7120?OpenDocument>

Návrh na uvoľnenie finančných prostriedkov z rezervy vlády Slovenskej republiky na príspevky Slovenskej republiky do rozpočtu Organizácie Severoatlantickej zmluvy na výstavbu nového sídla NATO za roky 2004 – 2007
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/A91851076A7E8027C12572BB00418D69?OpenDocument>

Návrh stanoviska Slovenskej republiky k návrhom Cieľov síl 2008
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/0E9D3CBEAC32C0F2C12573550031CEEA?OpenDocument>

Aktualizácia akčného plánu smernice pre civilné núdzové plánovanie v Slovenskej republike na základe opatrení z Ministerskej smernice NATO na roky 2007 až 2008
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/0D818697D1449C6CC125732B00401FCD?OpenDocument>

Návrh na vyslanie chirurgického tímu ozbrojených síl Slovenskej republiky do misie OSN UNIFIL na území Libanonu na dve rotačné obdobia po dobu 2,5 mesiaca na plnenie úloh v prospech personálu UNIFIL, miestneho obyvateľstva alebo ktorejkoľvek inej, aj nepriateľskej osoby (podľa Ženevských konvencií)
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/64EB4D9943786330C125726400414B3C?OpenDocument>

Návrh na ďalšie pôsobenie príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v operácii ISAF v Afganistane
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/62AC3D3C65E8D37DC125728F0023183D?OpenDocument>
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/632FB58FB9F37C65C12573750028F0F4?OpenDocument>

Návrh na zmenu mandátu príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky pôsobiacich v operácii KFOR v Kosove a na vyslanie príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky do operácie KFOR v Kosove
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/0AD657148A8C74D3C125737500285375?OpenDocument>

Návrh na ukončenie pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v operácii Iracká sloboda v Iraku
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/7E0E45C5AFF332AEC12573840039F9B2?OpenDocument>

Návrh na ukončenie pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v misii UNDOF na Golanských výšinách
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/76A1E60328C7E563C12573A3003423AE?OpenDocument>

Návrh na navýšenie počtu príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky do pozorovateľskej misie UNTSO na Blízkom východe

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/FA5733BC14C8C535C12573A7002EECE0?OpenDocument>

Informácia o zapájaní sa SR do projektov civilného krízového manažmentu EÚ

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/5125F17D082EDFBEC125732100445953?OpenDocument>

Návrh vyhodnotenia pôsobenia ozbrojených síl Slovenskej republiky v operáciách medzinárodného krízového manažmentu za rok 2006 s návrhom predpokladanej účasti v rokoch 2007 – 2008

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/686DF39A649F5302C12572F0002E678E?OpenDocument>

Informácia o pôsobení príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky pôsobiacich pri orgánoch NATO/EÚ, národných podporných prvkov pri vojenských veliteľstvách NATO a vo vojenských štruktúrach NATO/EÚ v operáciách medzinárodného krízového manažmentu

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/BFFC05435CA12588C12573050052FB884?OpenDocument>

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/183588AAAC3946BCC1257328003BD612?OpenDocument>

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/91C7575DE34C0D40C125736300403377?OpenDocument>

Návrh systémového riešenia na vysielanie príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky pôsobiacich pri orgánoch NATO/EÚ, národných podporných prvkov pri vojenských veliteľstvách NATO a vo vojenských štruktúrach NATO/EÚ do operácií medzinárodného krízového manažmentu

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/5B46B0C3DF6557ABC12572EB0043C472?OpenDocument>

Návrh postupu pri implementácii systému reakcie NATO na krízy (NCRS) v podmienkach SR

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/45DD988A2CFB1FCBC12572EC0036EDBD?OpenDocument>

Návrh aktualizácie uznesení vlády SR č. 504/2005 a č. 943/2000 k zosúladieniu príspevkov Slovenskej republiky do budovania vojenských spôsobilostí NATO a EÚ

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/F2EADD3672CCDE56C12573550033604F?OpenDocument>

Návrh na vyslovenie súhlasu s prítomnosťou príslušníkov irackých ozbrojených síl na území Slovenskej republiky za účelom uskutočnenia výcviku

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/ECA3826F95649DE7C12572EC00288869?OpenDocument>

Organizácia prípravy Slovenskej republiky na cvičenia krízového manažmentu NATO, plánované v rokoch 2007 a 2008

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/D0F8484B0B8DC0A3C12572EC003F5548?OpenDocument>

Organizačné zabezpečenie druhej hlavnej plánovacej konferencie cvičenia CMX 08 plánovanej v septembri 2007 v Slovenskej republike

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2C529BAFBA73C634C12573280027061C?OpenDocument>

Návrh na aktualizáciu programu vojenských cvičení v roku 2007 a s tým súvisiaceho vysielania príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky mimo územia Slovenskej republiky a prítomnosti príslušníkov zahraničných ozbrojených síl na území Slovenskej republiky na účel vojenského cvičenia

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/84565E764E8E01F1C12572BF002791C6?OpenDocument>

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/7BE3B386FD206D82C125732C0030D08D?OpenDocument>

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/90A756A484A07D67C12572D70030EDCE?OpenDocument>

Návrh na ukončenie pôsobenia zahraničných ozbrojených síl na území Slovenskej republiky v rámci projektu výcvikového strediska pre strednú a východnú Európu pre nižších dôstojníkov
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/EB0AC2C00B29F49AC12573630040F228?OpenDocument>

Návrh na vyslovenie súhlasu s vyslaním ozbrojených síl Slovenskej republiky mimo územia Slovenskej republiky a prítomnosťou príslušníkov zahraničných ozbrojených síl na území Slovenskej republiky za účelom realizácie vojenských cvičení na 1. štvrtrok roka 2008
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/EDD14F9CF00B1065C12573A9003492C1?OpenDocument>

Návrh na uzavretie Memoranda o porozumení medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Helénskej republiky o spolupráci v oblasti vyzbrojovania a obranného priemyslu
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/45D592D014885E5FC12573000045D614?OpenDocument>

Návrh na pristúpenie k Protokolu, ktorým sa mení Bezpečnostná príloha k Dohode medzi stranami Severoatlantickej zmluvy o spolupráci v oblasti atómových informácií
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/58ED09CDB4D42AA6C125737600474554?OpenDocument>

Návrh na vytvorenie špeciálnej ochrannej jednotky v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky s cieľom ochrany zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí v krízových situáciách
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1C3F4BDD9EF60F1CC12572EA0048FC41?OpenDocument>

Návrh na zabezpečenie bezpečnosti na Styčnom úrade SR v Prištine
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/187999447C443108C12572C800311FEE?OpenDocument>

Správa o bezpečnosti Slovenskej republiky za rok 2006
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/E8B7FC6980B5C884C125739F0029B5A2?OpenDocument>

4.8. Rozvojová pomoc a iné formy podpory

NÁVRH NA UZAVRETIE PRVÉHO DODATKU K DOHODE MEDZI VLÁDOU SLOVENSKEJ REPUBLIKY A VLÁDOU AFGANSKEJ ISLAMSKEJ REPUBLIKY O DAROVANÍ VOJENSKEHO MATERIÁLU
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/633F64309DFF0C0DC1257264004107A8?OpenDocument>

Návrh na uzavretie Prvého dodatku k Dohode medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Irackej republiky o darovaní vojenského materiálu
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/7F98187D6BAB2354C125727900312FC2?OpenDocument>

Informácia o plnení návrhu pomoci Slovenskej republiky Ukrajine pri plnení cieľov Akčného plánu EÚ – Ukrajina 2006
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/FC0D3BB5E8E8B4AEC1257275002B1C56?OpenDocument>

Návrh Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Srbskej republiky o rozvojovej spolupráci
<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/B653C7E318E071A0C1257385003F9174?OpenDocument>

4.9. ZAHRANIČNÍ SLOVÁCI

ZÁVERY ZO STÁLEJ KONFERENCIE SLOVENSKÁ REPUBLIKA A SLOVÁCI ŽIJÚCI V ZAHRANIČÍ 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/EC7CDDDB0634021B6C12573230035FC0D?OpenDocument>

Správa o štátnej politike starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí a o poskytnutej štátnej podpore Slovákom žijúcim v zahraničí za rok 2006 a návrh programu starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí na rok 2008

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/691140DC93EF9987C1257347002390AE?OpenDocument>

Návrh na vyčlenenie rozpočtových prostriedkov z rezervy vlády pre Ministerstvo kultúry SR s účelovým určením pre Slovenský rozhlas na zabezpečenie vysielania programov v jazykoch národnostných menšín a etnických skupín žijúcich na území Slovenskej republiky na rok 2007

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2E5AA3E014DBED69C1257371003505DA?OpenDocument>

4.10. Víza

NÁVRH NA ZRUŠENIE UZNESENIA VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY Č. 4 ZO 14. JANUÁRA 2004 K NÁVRHU NA JEDNOSTRANNÉ ZRUŠENIE VÍZOVEJ POVINNOSTI PRE ŠTÁTNYCH OBČANOV BOÍVÍJSKEJ REPUBLIKY, KTORÍ VSTUPUJÚ NA ÚZEMIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/4A1441B0AFB66091C125728B002FDE00?OpenDocument>

Návrh na uzavretie Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Juhoafrickej republiky o zrušení vízovej povinnosti pre držiteľov diplomatických a služobných pasov

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/842653220F903702C125738700456CA7?OpenDocument>

4.11. Iné

NÁVRH PRAVIDIEL DIPLOMATICKÉHO PROTOKOLU V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/25EE76E6D3282739C125730100457DEB?OpenDocument>

Rámcový návrh zabezpečenia príprav a výkonu predsedníctva SR vo Výbore ministrov Rady Európy (november 2007 – máj 2008)

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/115C90437527717AC125725F0034844A?OpenDocument>

Záverečná správa o plnení rozvojového programu externej integračnej komunikačnej stratégie SR

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/FB947520D1550564C1257257004303C7?OpenDocument>

Informácia – Siedma správa o implementácii Akčného programu Medzinárodnej konferencie OSN o populácii a rozvoji (Káhira 1994) a Kľúčových opatrení prijatých na 21. Osobitnom zasadnutí Valného zhromaždenia OSN (New York 1999) za rok 2006

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/BCC455E5E1216988C12572760038D0A9?OpenDocument>

Informácia o vývoji individuálnych sťažností proti SR v systéme OSN v oblasti ľudských práv a základných slobôd

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/487FCA03F35781ADC125733E00462A82?OpenDocument>

Informácia o stave plnenia medzinárodných zmlúv za rok 2006

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/E5401885F9DBB59EC12572A3004DA70F?OpenDocument>

Správa o činnosti zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva za rok 2006

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/B2FF6EAB8C25C51DC12572AB002D7509?OpenDocument>

Návrh oficiálnej účasti Slovenskej republiky na výstave EXPO Zaragoza 2008 – nové znenie

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/9AD1D9F70B536AF0C12572CD0036FEEE?OpenDocument>

Návrh na uvoľnenie finančných prostriedkov z rezervy vlády Slovenskej republiky na zabezpečenie oficiálnej účasti Slovenskej republiky na výstave EXPO Zaragoza 2008 a na príspevky vystavovateľom

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/31751641A1ECA2C5C12572F00026A49F?OpenDocument>

Informácia o pripojení sa ministerky práce, sociálnych vecí a rodiny SR k deklarácii Zveľadovanie sociálnej Európy, ktorú iniciovali ministri práce Belgicka, Bulharska, Grécka, Španielska, Francúzska, Talianska, Cypru, Luxemburska a Maďarska

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/C3BF09DE2638795AC12572C6002FFD96?OpenDocument>

Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Vladimíra Palka, Františka Mikloška a Rudolfa Bauera na prijatie Deklarácie Národnej rady Slovenskej republiky o uznaní hladomoru rokov 1932 – 1933 na Ukrajine za genocídu (tlač 467)

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/9D8D115ACA39407FC1257398004C8219?OpenDocument>

Návrh záverečného účtu MZV SR za rok 2006

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/A05D78808DDA0A29C12572B3002B932C?OpenDocument>

ŠTRUKTÚRA ORGÁNOV ŠTÁTNEJ SPRÁVY PÔSOBIACICH V OBLASTI MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ

PREZIDENT SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ivan Gašparovič
Kancelária prezidenta Slovenskej republiky
Štefánikova 2, 810 00 Bratislava 1
tel.: 02/ 5933 3319
www.prezident.sk

Sekcia zahraničných vzťahov a protokolu

Odbor protokolu
riaditeľ: Peter Priputen, tel.: 02/ 5933 3339
Odbor zahraničnej politiky
riaditeľ: Ján Foltín, tel.: 02/ 5788 8165

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Námestie Alexandra Dubčeka 1, 812 80 Bratislava
tel.: 02/ 5972 1111
www.nrsr.sk

Predseda Národnej rady SR

Pavol Paška

Zahraničný výbor

Boris Zala, predseda, tel.: 02/ 5972 1233, zv@nrsr.sk

Výbor pre európske záležitosti

Milan Urbáni, predseda, tel.: 02/ 5972 2751, vez@nrsr.sk, oez@nrsr.sk

Spracoval Martin Firák, stážista, RC SFPA (firak@sfp.sk).

Výbor pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien
László A. Nagy, predseda, tel.: 02/ 5972 1699, lpn@nrsl.sk
Výbor pre obranu a bezpečnosť
Rudolf Pučík, predseda, tel.: 02/ 5972 1225, vob@nrsl.sk

ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Nám. slobody 1, 813 70 Bratislava
tel.: 02/ 5729 5111
www.vlada.sk

Predseda vlády Slovenskej republiky

Robert Fico

Podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny

Dušan Čaplovič, tel.: 02/ 5729 5318

Sekcia európskej politiky a vedomostnej spoločnosti

generálny riaditeľ: Pavel Holík, tel.: 02/ 5729 5501
Odbor pre európske záležitosti
riaditeľ: Daniel Ország, tel.: 02/ 5729 5503

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlboká cesta 2, 833 36 Bratislava 37
tel.: 02/ 5978 1111
www.foreign.gov.sk

Minister

Ján Kubiš
Kancelária ministra
riaditeľ: Jaroslav Blaško, tel.: 02/ 5978 3003, kami@mzv.sk

Štátna tajomníčka

Oľga Algayerová, tel.: 02/ 5978 3101, stat1@mzv.sk

Štátna tajomníčka

Diana Štrofová, tel.: 02/ 5978 3201, stat2@mzv.sk

Vedúci služobného úradu

Marcel Peško, tel.: 02/ 5978 3301, vedu@mzv.sk

Odbor analýz a plánovania

riaditeľ: Ján Šoth, tel.: 02/ 5978 3581, anap@mzv.sk

Politická sekcia

generálny riaditeľ: Roman Bužek, tel.: 02/ 5978 3401, pols@mzv.sk
Odbor spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky
riaditeľ: Peter Mišík, tel.: 02/ 5978 3181, szbp@mzv.sk
Odbor bezpečnostnej politiky
riaditeľ: Juraj Podhorský, tel.: 02/ 5978 3481, obep@mzv.sk

3. *Teritoriálny odbor* – štáty SNŠ a Balkánskeho polostrova

riaditeľ: Štefan Rozkopál, tel.: 02/ 5978 3551, 3teo@mzv.sk

4. *Teritoriálny odbor* – štáty Blízkeho a Stredného východu, Afriky, Ázie a Oceánie

riaditeľ: Marián Tomášik, tel.: 02/ 5978 3531, 4teo@mzv.sk

5. *Teritoriálny odbor* – Ameriky

riaditeľ: Dušan Krištofík, 02/ 5978 3771, 5teo@mzv.sk

Sekcia európskych záležitostí

generálny riaditeľ: Juraj Nociar, tel.: 02/ 5978 3461, seza@mzv.sk

Odbor pre koordináciu sektorálnych politík

riaditeľ: Dušan Bella, tel.: 02/ 5978 3111, okse@mzv.sk

Odbor vnútorných záležitostí a inštitúcií Európskej únie

riaditeľ: Róbert Kirnág, tel.: 02/ 5978 3161, ovzi@mzv.sk

1. *Teritoriálny odbor* – štáty západnej a južnej Európy

riaditeľka: Alena Gažurová, tel.: 02/ 5978 3411, 1teo@mzv.sk

2. *Teritoriálny odbor* – štáty strednej a severnej Európy

riaditeľ: František Dlhopolček, tel.: 02/ 5978 3441, 2teo@mzv.sk

Sekcia medzinárodných organizácií a rozvojovej pomoci

generálna riaditeľka: Mária Krasnohorská, tel.: 02/ 5978 3601, smop@mzv.sk

Odbor pre OSN a odborné organizácie systému OSN

riaditeľ: Ján Varšo, tel.: 02/ 5978 3501, osno@mzv.sk

Odbor pre odzbrojenie, OBSE a boj proti terorizmu

riaditeľ: Karol Mistrík, tel.: 02/ 5978 3141, obot@mzv.sk

Odbor rozvojovej pomoci

riaditeľ: Dušan Dacho, tel.: 02/ 5978 2741, orpo@mzv.sk

Odbor medzinárodnej ekonomickej spolupráce

riaditeľ: Jaroslav Chlebo, tel.: 02/ 5978 3561, omes@mzv.sk

Sekcia právna a konzulárna

generálny riaditeľ: Milan Kollár, tel.: 02/ 5978 3701, sepk@mzv.sk

Medzinárodnoprávny odbor

riaditeľka: Barbara Illková, tel.: 02/ 5978 3711, mepo@mzv.sk

Konzulárny odbor

riaditeľ: Ivan Surkoš, tel.: 02/ 5978 3241, konz@mzv.sk

Odbor ľudských práv

riaditeľka: Veronika Lombardini, tel.: 02/ 5978 3731, olpr@foreign.gov.sk

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mierová 19, 827 15 Bratislava

tel.: 02/ 4854 1111

www.economy.gov.sk

Minister

Ľubomír Jahnátek

Štátny tajomník

Peter Žiga, tel.: 02/ 4854 7004

Štátny tajomník

Ivan Rybárik, tel.: 02/ 4854 7005

Odbor európskych záležitostí

riaditeľka: Jana Sermeková, tel.: 02/ 4854 2518

MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava

tel.: 0960/ 11 22 33

www.mod.gov.sk

Minister

Jaroslav Baška

Štátny tajomník

Daniel Duchoň, tel. 02/ 4425 9946

Sekcia obrannej politiky, medzinárodných vzťahov a legislatívy

generálny riaditeľ: - , tel.: 02/ 4425 8781

Sekcia obrannej politiky, medzinárodných vzťahov a legislatívy

zatupujúci riaditeľ: Július Demetrian, tel.: 0960/312 022

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Pribinova 2, 812 72 Bratislava

tel.: 02/ 5094 1111

www.minv.sk

Minister

Robert Kaliňák

Štátny tajomník

Jozef Buček, tel.: 02/ 5094 4401

Štátny tajomník

Vladimír Čečot, tel.: 02/ 4859 3801

MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Štefanovičova 5, 817 82 Bratislava

tel.: 5958 1111

www.finance.gov.sk

Minister

Ján Počiatek

Štátny tajomník

František Palko, tel.: 02/ 5958 2300

Štátny tajomník

Peter Kažimír, tel.: 02/ 2958 2101

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Námestie SNP č. 33, 813 31 Bratislava

tel.: 5939 1155

www.culture.gov.sk

Minister

Marek Maďarič

Štátny tajomník pre médiá a audiovíziu

Ivan Sečík, tel.: 02/ 5939 1101

Štátny tajomník pre menšinové a regionálne kultúry

Augustín Jozef Lang, tel.: 02/ 5939 1215

MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Limbová 2, 837 52 Bratislava 37

tel.: 02/ 5937 3111

www.health.gov.sk

Minister

Ivan Valentovič

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Špitálska 4-6, 816 43 Bratislava

tel.: 02/ 5975 1111

www.employment.gov.sk

Ministerka

Viera Tomanová

Štátna tajomníčka

Emília Kršíková, tel.: 02/ 5975 1310

Štátny tajomník

Peter Sika, tel. 02/ 5975 2713

Sekcia medzinárodných vzťahov

generálny riaditeľ: Miloslav Hetteš, tel.: 02/ 5975 1613

Odbor záležitostí EÚ a medzinárodných vzťahov

riaditeľ: Juraj Džupa, tel.: 02/ 5975 1611

Odbor medzinárodnej spolupráce a protokolu

riaditeľ: Štefan Lednický, 02/ 5975 1621

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Stromová 1, 813 30 Bratislava
tel.: 02/ 5937 4111
www.education.gov.sk

Minister

Ján Mikolaj

Štátna tajomníčka

Bibiána Obrimčáková, tel.: 02/ 5477 5524

Štátny tajomník

Jozef Habánik, tel.: 02/ 5477 3977

MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Župné námestie 13, 813 11 Bratislava
tel.: 02/ 5935 3111
www.justice.gov.sk

Minister

Štefan Harabin

Štátna tajomníčka

Anna Vitteková, tel.: 02/ 5935 3229

Štátny tajomník

Daniel Hudák, tel.: 02/ 5935 3458

Sekcia medzinárodného a európskeho práva

generálny riaditeľ: Peter Bãñas, tel.: 02/ 5935 3248
Odbor medzinárodného práva súkromného a procesného
riaditeľ: Miloš Haťapka, tel.: 02/ 5935 3349
Odbor zahraničných stykov a ľudských práv
riaditeľka: Jana Vnuková, tel.: 02/ 5935 3473

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
tel.: 02/ 5956 1111
www.enviro.gov.sk

Minister

Jaroslav Izák

Štátny tajomník

Jaroslav Jaduš, tel.: 02/ 5956 2012

Štátny tajomník

Dušan Muňko, tel.: 02/ 5956 2491

Sekcia environmentálnej politiky a zahraničných vecí

Odbor záležitostí Európskej únie

riaditeľka: Katarína Butkovská, tel.: 02/ 5956 2205

MINISTERSTVO PÔDOHOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava

tel.: 02/ 5926 6111

www.mpsr.sk

Ministerka

Zdenka Kramplová

Štátny tajomník

Vladimír Palša, tel.: 02/ 5926 6244

Štátny tajomník

Viliam Turský, tel.: 02/ 5926 6242

MINISTERSTVO DOPRAVY, PÔŠT A TELEKOMUNIKÁCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Námestie slobody č.6, 810 05 Bratislava

tel.: 02/ 5949 4111

www.telecom.gov.sk

Minister

Ľubomír Vážny

Štátny tajomník

Milan Mojš, tel.: 02/ 5273 1462

Štátny tajomník

Dušan Švantner, tel.: 02/ 5244 2301

Sekcia stratégie záležitostí EÚ a medzinárodných vzťahov

generálny riaditeľ: Dušan Rizek, tel.: 02/ 5273 1446, dusan.rizek@telecom.gov.sk

MINISTERSTVO VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Preievozská 2/B, 825 25 Bratislava

tel.: 02/ 5831 7111

www.build.gov.sk

Minister

Marian Janušek

Štátny tajomník

Martin Glváč, tel.: 02/ 5831 7273

Štátny tajomník

Daniel Ács, tel.: 02/ 5831 7270

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava
tel.: 02/ 5542 3069
www.nku.gov.sk

Predseda

Ján Jasovský, tel.: 02/ 5011 4402

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Drieňová 24, 826 03 Bratislava
tel.: 02/ 4829 7111
www.antimon.gov.sk

Predsedníčka

Danica Paroulková, tel.: 02/ 4333 7305

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Miletičova 3, 824 67 Bratislava
tel.: 02/ 5023 6111
www.statistics.sk

Predsedníčka

Ľudmila Benkovičová, tel.: 02/ 5542 5802

ZOZNAM ZASTUPITEĽSKÝCH ÚRADOV KRAJÍN EÚ, NATO A NIEKTORÝCH ĎALŠÍCH KRAJÍN V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

EXISTUJÚCE ZASTUPITEĽSKÉ ÚRADY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE A ICH VEDÚCI PODĽA STAVU VO FEBRUÁRI 2008

<i>Krajina</i>	<i>Nadviazanie dipl. stykov</i>	<i>ZÚ</i>	<i>vedúci ZÚ</i>
Afgánska Islamská republika	-	Na Kazance 634/7 171 00 Praha 7 - Trója Česká republika	Mohammad Kacem Fazelly dezignovaný veľvyslanec
Albánska republika	01/01/1003	Pod Kaštany 22 160 00 Praha 6 Česká republika	Qazim Tepshi mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 3. máj 2007
Alžírská demokratická ľudová republika	01/01/1003	Rudolfingasse 18 A - 1190 Viedeň Rakúska republika	Taous Feroukhi mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa PL: 21. február 2002
Andorrské kniežatstvo	03/06/1996	Kärtnering 2A/13 1010 Viedeň Rakúska republika	Joan Pujal Laborda mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 16. júl 2007
Angolská republika	30/09/1993	Jelenia ulica c. 4 811 05 Bratislava	Alberto Correia Neto mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 30. máj 2007
Argentínska republika	01/01/1993	Goldschmiedgasse 2/1 A - 1010 Viedeň Rakúska republika	Eugenio Maria Curia mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 21. marec 2007
Arménska republika	14/11/1993	Hadikgasse 28 A - 1140 Viedeň Rakúska republika	Ashot Hovakimian mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 11. december 2006
Austrálsky zväz	01/01/1993	Mattiellistrasse 2 A-1040 Viedeň Rakúska republika	Peter James Shannon mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 21. november 2006
Azerbajdžanská republika	27/11/1993	Hügelgasse 2 A - 1130 Viedeň Rakúska republika	Fuad Ismayilov mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 11. september 2006
Bangladéška ľudová republika	03/03/1993	Dovestr. 1 105 87 Berlín Spolková republika Nemecko	Muhammad Enayet Hossain minister, vedúci kancelárie
Belgické kráľovstvo	01/01/1993	Fraňa Kráľa 5 811 05 Bratislava 1	Alain Cools mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 3. október 2006
Beninská republika	19/01/1993	Uspenskij Pereulok 7 Moskva Ruská federácia	Honoré Tossavi chargé d'affaires a.i., radca - minister

Spracoval: Martin Firák, stážista, RC SPPA (firak@sppa.sk). Prameň: Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky.

<i>Krajina</i>	<i>Nadviazanie dipl. stykov</i>	<i>ZÚ</i>	<i>vedúci ZÚ</i>
Bieloruská republika	01/01/1993	Kuzmányho 3/A 811 06 Bratislava 1	Viktor Navrotsky <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Bolívijská republika	05/03/1993	Waaggasse 10/4 A-1040 Viedeň Rakúska republika	Sergio Fernando Olmos <i>chargé d'affaires a.i., radca - minister</i>
Bosna a Hercegovina	01/01/1993	Opletalova 27 110 00 Praha Česká republika	Ivan Orlić <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 3. október 2006
Botswanská republika	29/11/2001	Vysoký komisariát Botswanskej republiky, 6 Stratford Place W1C 1AY Londýn, UK	Roy Blackbeard <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 16. apríl 2002
Brazílska federatívna republika	01/01/1993	Pestalozzigasse 4 A - 1010 Viedeň Rakúska republika	Julio Cezar Zelter Gonçalves <i>deznovaný veľvyslanec</i>
Bulharská republika	01/01/1993	Kuzmányho 1 811 06 Bratislava 1	Ognjan Garkov <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 13. jún 2006
Burkina Faso	01/08/1997	Prinz Eugenstrasse 18/3A A-1040 Viedeň Rakúska republika	Noëlle Marie Béatrice Damiba <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 2. jún 2004
Burundská republika	29/06/1999	Berliner Strasse 36 D - 10715 Berlín Spolková Republika Nemecko	Pierre Sinarinzi <i>radca, chargé d'affaires a.i.</i>
Cyperská republika	01/01/1993	Parkring 20 A - 1010 Viedeň, Rakúska republika	Kornelios Korneliou <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 9. máj 2006
Česká republika	01/01/1993	Hviezdoslavovo námestie 8 811 02 Bratislava 1	Vladimír Galuška <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 4. október 2004
Čilská republika	01/01/1993	Lugeck 1/3/10 A-1010 Viedeň Rakúska republika	Milenko Skoknić <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 21. november 2006
Čínska ľudová republika	01/01/1993	Jančova 8 811 02 Bratislava 1	Zhongpo Huang <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 23. september 2003
Dánske kráľovstvo	01/01/1993	Panská 27 816 06 Bratislava	Jorgen Munk Rasmussen <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 15. november 2005
Delegácia Európskej komisie		Palisády 29 811 06 Bratislava	Andrea Elscheková-MatISOVÁ <i>vedúca delegácie EK v SR</i>
Informačná kancelária Európskeho parlamentu		Palisády 29 811 06 Bratislava	Robert Hajšel <i>výkonný riaditeľ</i>
Egyptská arabská republika	01/01/1993	Dunajská 4 P.O. Box 322 811 08 Bratislava	Hassan Hanafy Mahmoud e-Laithy <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 11. november 2007
Ekvádorská republika	01/01/1993	Goldschmiedgasse 10/2/24 A - 1010 Viedeň Rakúska republika	Byron Morejón-Almeida <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 6. november 2003
Estónska republika	01/01/1993	Wohlebengasse 9/13 A - 1040 Viedeň	Katrin Saarsalu <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 30. október 2003
Etiópska demokratická federatívna republika	10/05/1995	Wagramerstrasse 14/1/2 A-1220 Viedeň Rakúska republika	Kongit Sinigiorgis <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 16. júl 2007

<i>Krajina</i>	<i>Nadviazanie dipl. stykov</i>	<i>ZÚ</i>	<i>vedúci ZÚ</i>
Filipínska republika	01/01/1993	Laurenzerberg 2 A-1010 Viedeň Rakúska republika	Linglingay Fonacier Lacanlale <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 11. december 2006
Fínska republika	01/01/1993	Palisády 29 811 06 Bratislava	Ravno Tapio Viemerö <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 4. apríl 2004
Francúzska republika	01/01/1993	Hlavné námestie 7 P.O.Box 152 812 83 Bratislava 1	Henry Cuny <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 16. január 2007
Gambijská republika	18/08/1995	Avenue F. D. Roosevelt 126 1050 Brusel Belgické kráľovstvo	Amie Nyan-Alaboson <i>ministerka – radkyňa, chargé d' affaires a. i.</i>
Ghanská republika	01/10/1993	V Tišine 4 160 00 Praha 6 - Bubeneč Česká republika	Veronica Sharon B. Kufuor <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 6. november 2003
Gruzínska republika	25/11/1993	Michalská 9 811 01 Bratislava	Nikoloz Nikolozishvili <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 3. október 2006
Guatemalská republika	15/04/1993	Landstrasser Hauptstrasse 21/9 A-1030 Viedeň Rakúska republika	Luis Alberto Padilla Mendéz <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 7. marec 2006
Guinejská republika	16/03/1993	Jgerstrasse 67-69 D – 10117 Berlín Spolková republika Nemecko	El Hadj Aboubacar Dione <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 7. marec 2006
Helénska republika	01/01/1993	Hlavné námestie 4 811 01 Bratislava 1	Constantin Karabetis <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 4. október 2005
Holandské kráľovstvo	01/01/1993	Fraňa Kráľa 5 811 05 Bratislava 1	Rob Swartbol <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 11. september 2006
Chorvátska republika	01/01/1993	Mišíkova 21 811 06 Bratislava 1	Tomislav Car <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 16. január 2007
Indická republika	01/01/1993	Dunajská 4 811 08 Bratislava	Homai Saha <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 11. september 2007
Indonézska republika	01/01/1993	Mudroňova 51 811 03 Bratislava 1	Lutfi Rauf <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 21. november 2006
Iracká republika	01/01/1993	Korabinského 3 811 02 Bratislava	Hassan Quassim Hassan Ahmedal-Sheikh <i>radca, chargé d' affaires a. i.</i>
Iránska Islamská republika	01/01/1993	Strohgasse 14c A – 1030 Viedeň Rakúska republika	Mohammad Javad Sarbolandi <i>radca (záležitosti Slovenskej republiky)</i>
Írsko	01/01/1993	Carlton Savoy Building Mostová 2 811 02 Bratislava	Declan Connolly <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 28. október 2004
Islandská republika	01/01/1993	Naglergasse 2/8 A-1010 Viedeň Rakúska republika	Sveinn Björnsonn <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 28. október 2004
Štát Izrael	01/01/1993	Slávičie údolie 106 P. O. Box 6 811 02 Bratislava	Zeev Boker <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 14. november 2006

<i>Krajina</i>	<i>Nadviazanie dipl. stykov</i>	<i>ZÚ</i>	<i>vedúci ZÚ</i>
Jamajka	01/01/1993	Schmargendorfer Strasse 32 D – 12159 Berlín Spolková republika Nemecko	Joy Elfreda Wheeler <i>designovaná veľvyslankyňa</i>
Japonsko	01/01/1993	Hlavné nám. 2 813 27 Bratislava	Makato Washizu <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 15. november 2005
Jemenská republika	01/01/1993	Reisnerstrasse 18-20 1030 Viedeň Rakúska republika	Ahmed Alwan Mulhi al-Alwani <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 18. október 2007
Jordánske hášimovské kráľovstvo	03/03/1993	Rennweg 17/4 A-1030 Viedeň Rakúska republika	Ghaith Zuhier Abdel Fattah Malhas <i>prvý tajomník, konzul</i>
Juhoafrická republika	01/01/1993	Sandgasse 33 A – 1190 Viedeň Rakúska republika	Leslie Mbangambi Gumbi <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 9. máj 2006
Kambodžské kráľovstvo	-	Drezdenska 3 03-969 Varšava Poľská republika	Chan Ky Sim <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 26. apríl 2004
Kanada	01/01/1993	Muchova 6 160 00 Praha 6	Michael Calcott <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 11. december 2006
Kapeverdska republika		Schwindgasse 20/2 A-1040 Viedeň Rakúska republika	Alirio Vicente Silva <i>deznovaný veľvyslanec</i>
Katarský štát	01/01/1993	Cárdonyi Géza 19, 1026 Budapešť Maďarská republika	Mubarak Rashid Al Boainin <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 21. marca 2007
Kazašská republika	01/01/1993	Romaina Rollanda 12 160 00 Praha 6 Česká republika	Marat Yessenbayev <i>radca – vyslanec, chargé d’affaires a. i.</i>
Kenská republika	01/01/1993	Neulinggasse 29/8 A – 1030 Viedeň Rakúska republika	Julius K. Kandie <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 18. október 2007
Kirgizská republika	01/01/1993	Invalidenstrasse 3/8 A – 1030 Viedeň Rakúska republika	Rina Prijivoit <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 13. jún 2006
Kolumbijská republika	01/01/1993	Stadiongasse 6-8/15 A – 1010 Viedeň Rakúska republika	Rosso José Serrano Cadena <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 9. január 2004
Konzská republika	30/06/1998	Grabbeallee 47 D – 13156 Berlín Spolková republika Nemecko	Serge Michel Odzocki <i>chargé d’affaires a.i., radca - minister</i>
Konzská demokratická republika	18/02/1993	Soukenicka 34/1765 110 00 Praha 1 – Nové Mesto Česká republika	Henri Benjamin Ntikala Booto <i>minister – radca, chargé d’affaires a. i.</i>
Kórejská republika	01/01/1993	Dunajská 4 811 08 Bratislava	Yong-kyu Park <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 22. február 2007
Kórejská ľudovodemokratická republika	01/01/1993	Na Zátorce 6/89 160 00 Praha 6 Česká republika	Pyong Gap Ri <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 4. november 2004
Kostarická republika	06/10/1993	Hadikgasse 32/3 A-1140 Viedeň Rakúska republika	Ana Teresa Dengo Benavides <i>deznovaná veľvyslankyňa</i>

Krajina	Nadviazanie dipl. stykov	ZÚ	vedúci ZÚ
Kubánska republika	01/01/1993	Somolického 1/A 811 05 Bratislava	David Paulovich Escalona mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 14. novembra 2006
Kuvajtský štát	01/01/1993	Universitätsstrasse 5/II A - 1010 Viedeň Rakúska republika	Fawzi Abdulaziz al-Jasem mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 4. október 2004
Laoská ľudovodemokratická republika	01/01/1993	Rejtana 15 m.26 02-516 Varšava Poľská republika	Sengphet Houngboungnuang prvý tajomník, chargé d'affaires a. i.
Lesothské kráľovstvo	08/05/1995	Via Serchio 8 001 98, Rím Talianska republika	Jonas Sponkie Malewa mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 16. júl 2007
Libanonská republika	01/01/1993	Oppolzergasse 6/3 A - 1010 Viedeň Rakúska republika	Bilal Kaban prvý tajomník, konzul, chargé d'affaires a. i.
Veľká líbyjská arabská ľudová socialistická džamahírija	01/01/1993	Révova 45 811 02 Bratislava	Khalifa Ahmed chargé d'affaires
Litovská republika	01/01/1993	Löwengasse 47/4 A - 1030 Viedeň Rakúska republika	Giedrus Poudžiūnas mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 30. máj 2007
Lotyšská republika	01/01/1993	Stefan Esders Platz 4 A - 1190 Viedeň Rakúska republika	Aivars Groza mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 9. máj 2006
Luxemburské veľkovojevodstvo	01/01/1993	Wallnerstrasse 2/1/2 1010 Viedeň Rakúska republika	Marc Thill mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 9. máj 2006
Macedónska republika	01/01/1993	Maderstrasse 1/10 A - 1040 Viedeň Rakúska republika	Vesna Borozan mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa PL: 21. marec 2007
Madagaskarská republika	16/02/1996	Koursovoy Per.5 119 034 Moskva Ruská federácia	Eloi A. Maxime Dovo mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 26. november 2003
Maďarská republika	01/01/1993	Sedlárska 3 814 25 Bratislava 1	Antal Heizer mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 16. január 2007
Malajzia	01/01/1993	24th Floor, Florido Tower Floridsdorfer Hauptstrasse 1-7 A - 1210 Viedeň Rakúska republika	Mohd. Arshad Manzoor Hussain mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 16. január 2007
Malawijská republika	30/12/1993	Westfälische strasse 86 D - 10709 Berlín Spolková republika Nemecko	Teddington Derring Mkandawire chargé d'affaires a.i., radca
Malijská republika	12/02/1993	Novokuznetskaya 11 113184 Moskva Ruská federácia	Bréhima Siré Traoré mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 15. november 2005
Maltská republika	01/01/1993	Ministerstvo zahraničných vecí Palazzo Parisio Merchants Street CMR 02 Valletta	Francis Cachia mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 4. október 2005
Marocké kráľovstvo	01/01/1993	Opernring 3 A-1010 Viedeň Rakúska republika	Omar Zniber mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec PL: 26. augusta 2003

<i>Krajina</i>	<i>Nadviazanie dipl. stykov</i>	<i>ZÚ</i>	<i>vedúci ZÚ</i>
Mauritánska islamská republika	01/01/1993	Korovy Val 7, kanc. 12 119049 Moskva Ruská federácia	Mohamed Mahmoud Ould Dahi <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 22. marca 2005
Moldavská republika	01/01/1993	Lowengasse 47/10 1030 Viedeň Rakúska republika	Vladimir Rusnac <i>radca</i>
Mongolsko	01/01/1993	Na Marné 5 160 00 Praha 6 Česká republika	Ochir Enkhtor <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 14. november 2006
Namíbijská republika	09/12/1997	Ungargasse 33/5. poschodie A-1030 Viedeň Rakúska republika	Selma Ashipala-Musavyi <i>dezirovaná veľvyslankyňa</i>
Spolková republika Nemecko	01/01/1993	Hviezdoslavovo námestie 10 811 02 Bratislava 1	Jochen Trebesch <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 23. august 2005
Nepál	04/03/1994	Guerickestrasse 27 D-10587 Berlín Spolková republika Nemecko	Madan Kumar Bhattarai <i>dezirovaný veľvyslanec</i>
Nigérijská federatívne republika	01/01/1993	Rennweg 25 A – 1030 Viedeň Rakúska republika	Mohammed Ahmed Musawa <i>minister</i>
Nikaragujská republika	05/01/1993	Ebendorferstrasse 10/3/12, A-1010 Viedeň Rakúska republika	Isolda Frixione Miranda <i>chargé d'affaires a.i., radkyňa - ministerka</i>
Nórske kráľovstvo	01/01/1993	Palisády 29 811 06 Bratislava	Brit Lovseth <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 22. júla 2004
Nový Zéland	01/01/1993	Atrium Friedrichstrasse 60 D – 10117 Berlín Spolková republika Nemecko	Alan Cook <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 23. marec 2007
Ománsky sultanát	03/03/1993	Wahringer Strasse 2-4/24-25 A-1090 Viedeň Rakúska republika	Badr bin Mohammed al-Hinai <i>dezirovaný veľvyslanec</i>
Pakistanská islamská republika	01/01/1993	Hofzeile 13-A, A – 1190 Viedeň Rakúska republika	pán Shahbaz <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 14. november 2006
Palestínsky štát	01/01/1993	Lazaretská 4 810 08 Bratislava	Hafez Fathi Al-Nimer <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 26. apríl 2004
Panamská republika	15/02/1993	Joachim-Karnatz Allee 45 105 57 Berlín Spolková republika Nemecko	Dar.o Ernesto Chirú Ochoa <i>dezirovaný veľvyslanec</i>
Paraguayská republika	08/01/1993	Prinz Eugen Strasse 18/1/7 A – 1040 Viedeň Rakúska republika	Nilda Fátima Acosta Garcete <i>radkyňa</i>
Peruánska republika	01/01/1993	Gottfried Keller-Gasse 2, A-1030 Viedeň Rakúska republika	Carlos Alberto Higuera Ramos <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 18. október 2007
Republika pobrežia slonoviny	28/10/2002	Lutzowstrasse 33-36 D-10785 Berlín Spolková republika Nemecko	Aya Esther Akale <i>prvá tajomníčka</i>

<i>Krajina</i>	<i>Nadviazanie dipl. stykov</i>	<i>ZÚ</i>	<i>vedúci ZÚ</i>
Poľská republika	01/01/1993	Hummelova 4 811 03 Bratislava 1	Bogdan Wrzochalski <i>prvý radca, chargé d'affaires a. i.</i>
Portugalská republika	01/01/1993	Moskovská 10 811 08 Bratislava 1	José Ernst Henzler Viera Branco <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 14. február 2005
Rakúska republika	01/01/1993	Ventúrska 10 811 01 Bratislava 1	Helmut Wesely <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 11. september 2006
Rumunsko	01/01/1993	Fraňa Kráľa 11 811 05 Bratislava 1	Gheorghe Anghel <i>radca (politické a kultúrne záležitosti)</i>
Ruská federácia	01/01/1993	Godrova 4 811 06 Bratislava 1	Alexander Udaltsov <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 23. august 2005
Salvádorská republika	01/01/1993	Joachim-Karnatz-Allee 47 D-10557 Berlín Spolková republika Nemecko	Edgardo Suárez Mallagray <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 10. január 2006
Sanmarínska republika	01/01/1993	Via Eleonora Duse 35, 00197 Rím Talianka republika	Severino Bollini <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 22. február 2007
Saudskoarabské kráľovstvo	16/06/1995	Formanekgasse 38, A-1190 Viedeň Rakúska republika	Abdulrahman A. A. Alsuhaiban <i>chargé d'affaires a.i.</i>
Sierraleonská republika	01/01/1993	26/1 Rublyovskoye Chaussee Apt. 58-59 121615 Moskva Ruská federácia	Ibrahim Vandi Kondoh <i>chargé d'affaires a.i., prvý tajomník, konzul</i>
Singapurská republika	12/02/1993	Ministerstvo zahraničných vecí Tanglin 248163, Singapore	Jennie Chua Kheng Yeng <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 16. júl 2007
Slovenská republika	01/01/1993	Moyzesova 4 813 15 Bratislava 1	Maja Marija Lovrenčić Svetek <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 4. október 2004
Somálska demokratická republika	-	Simferopolsky Bulvar, 7a – 145 117 556 Moskva Ruská federácia	Mohamed Mohamoud Handulle <i>chargé d'affaires a.i., prvý tajomník</i>
Spojené arabské emiráty	03/01/1993	Peter Jordan Strasse 66, A-1190 Viedeň Rakúska republika	Ahmed Rashed al Dosari <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 3. máj 2005
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	01/01/1993	Panská 16 811 01 Bratislava 1	Michael John Wyn Roberts <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 11. september 2007
Spojené štáty americké	01/01/1993	Hviezdoslavovo námestie 5 811 02, Bratislava 1	Vincent Obsitnik <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 12. december 2007
Spojené štáty mexické	01/10/1993	Opengasse 21/10 A – 1040 Viedeň Rakúska republika	Alejandro Díaz y Pérez Durate <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 12. december 2007
Srbská republika	01/01/1993	Búdkova 38 811 04 Bratislava 1	Danko Prokić <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 11. september 2007
Srílanská demokratická socialistická republika	15/02/1993	Rainergasse 1/2/5 A – 1040 Viedeň Rakúska republika	Aruni Yasodha Wijewardane <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 10. január 2006

<i>Krajina</i>	<i>Nadviazanie dipl. stykov</i>	<i>ZÚ</i>	<i>vedúci ZÚ</i>
Sudánska republika	27/07/1993	Reisnerstrasse 29/5 A – 1030 Viedeň Rakúska republika	Sayed Galal Eldin Elamin <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 7. marec 2006
Svätá stolica	01/01/1993	Nekrasovova 17 811 04 Bratislava 1	
Svazijské kráľovstvo	01/01/1993	Avenue Winston Churchill 188 1180 Brusel Belgické kráľovstvo	David Mawokota Dlamini <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 30. september 1999
Sýrska arabská republika	01/01/1993	Daffingerstrasse 4 A – 1030 Viedeň Rakúska republika	Mohammad Mohammad <i>prvý tajomník, chargé d' affaires a. i.</i>
Španielske kráľovstvo	01/01/1993	Prepoštská 10 811 01 Bratislava 1	Miguel Aguirre de Cárcer <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 14. jún 2005
Švajčiarska konfederácia	01/01/1993	Tolstého 9 811 06 Bratislava 1	Josef Aregger <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 14. február 2005
Švédske kráľovstvo	01/01/1993	Palisády 29 811 06 Bratislava 1	Mikael Westerlind <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 11. september 2006
Taliana republika	01/01/1993	Palisády 49 811 06 Bratislava	Antonino Provenzano <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 22. júl 2004
Tanzánijská zjednotená republika	01/01/1993	Eschenallee 11 D-14050 Berlín Spolková republika Nemecko	Ahmad Rweyemamu Ngemera <i>dezinovaný veľvyslanec</i>
Thajské kráľovstvo	01/01/1993	Cottagegasse 48 A – 1180 Viedeň Rakúska republika	Adisak Panupong <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 3. máj 2005
Tuniská republika	01/01/1993	Sieveringerstrasse 187 A-1190 Viedeň Rakúska republika	Mohamed Daouas <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 4. november 2004
Turecká republika	01/01/1993	Holubyho 11 811 03 Bratislava 1	Tunç Ügdül <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 22. august 2007
Turkménsko	01/01/1993	Argentiniierstrasse 22/II/EG A-1040 Viedeň Rakúska republika	Vladimir Kadyrov <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 17. máj 2001
Ukrajina	01/01/1993	Radvanská 35 811 01 Bratislava 1	Inna Ohnivec <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 10. január 2006
Uruguajská východná republika	01/01/1993	Palais Esterhazy Wallnerstrasse 4/Top NA 17 A-1010 Viedeň Rakúska republika	
Uzbecká republika	20/01/1993	Pöetzleinsdorfer Strasse 49, A-1180 Viedeň Rakúska republika	Kadyrjan Yusupov <i>chargé d' affaires</i>
Venezuelská bolívarovská republika	01/01/1993	Prinz Eugen Strasse 72/1 A-1040 Viedeň Rakúska republika	Miriam García de Perez <i>chargé d' affaires a.i., radkyňa</i>
Vietnamská socialistická republika	01/01/1993	Felix Mottlstrasse 20 A – 1190 Viedeň Rakúska republika	Nguyen Ba Than <i>dezinovaný veľvyslanec</i>

<i>Krajina</i>	<i>Nadviazanie dipl. stykov</i>	<i>ZÚ</i>	<i>vedúci ZÚ</i>
Zambijská republika	05/05/1993	Axel-Springer Strasse 54 A, D-10117 Berlín Spolková republika Nemecko	Godwin Kingsley Chinkuli <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 17. marec 2006
Zimbabwianska republika	03/03/1993	Strozzigasse 10/15 A- 1080 Viedeň Rakúska republika	Grace Tsitsi Mutandiro <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i> PL: 13. jún 2006
Zvrchovaný vojenský špitálsky rád sv. Jána Jeruzalemského z Ródu a Malty	01/01/1993	Kapitulská 9 811 01 Bratislava	Mariano Hugo princ Windisch-Graetz <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i> PL: 23. október 2003

ZOZNAM KONZULÁTOV V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

VEDÚCI KONZULÁTOV V SLOVENSKEJ REPUBLIKE PODĽA STAVU VO FEBRUÁRI 2008

Krajina	Konzulát	Konzul
Albánska republika	Púpavová 61 841 04 Bratislava	Juraj Kolesár honorárny konzul
Bangladéšska ľudová republika	Jura Hronca 44 841 01 Bratislava	Štefan Petkanič honorárny konzul
Belgické kráľovstvo	Hlavná 75 040 01 Košice	Dany R. E. Rottiers honorárny konzul
Brazilska federatívna republika	Botanická 27 841 01 Bratislava	Štefan Izold honorárny konzul
Čilská republika	Laurinská 2 815 08 Bratislava 1	Jaroslav Šoltys honorárny konzul
Dánske kráľovstvo	Letecká 10 831 03 Bratislava	Michal Lörcncz honorárny generálny konzul
Etiópska federatívna demokratická republika	Obchodná 6 Pasáž Zlatý Jeleň 811 08 Bratislava	Štefan Rosina honorárny konzul
Filipínska republika	Cesta na Senec 15725/24 830 06 Bratislava	Pavol Konštiak honorárny generálny konzul
Fínska republika	Moyzesova 5 811 05 Bratislava 1	Karol Kállay honorárny generálny konzul
Grenada	Priemyselná 6 824 90 Bratislava 2	Juraj Široký honorárny konzul
Guinejská republika	Devínska cesta 108/A 841 04 Bratislava	Lubomír Schweighofer honorárny vicekonzul
Holandské kráľovstvo	Košická 44 P.O. BOX 21 080 01 Prešov	Matúš Murajda honorárny konzul
Islandská republika	Palisády 39 811 06 Bratislava	Otto Halás honorárny konzul
Juhoafrická republika	Fraňa Kráľa 1 851 01 Bratisla	Milan Lopašovský honorárny konzul
Jordánske hášimovské kráľovstvo	Čajakova 26 831 01 Bratislava	Štefan Žiak honorárny konzul
Kirgizská republika	Miletičova 1 821 08 Bratislava	Tibor Podoba honorárny konzul

Spracoval: Martin Firák, stážista, RC SFPA (firak@sfp.sk). Prameň: Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky.

Krajina	Konzulát	Konzul
Kolumbijská republika	Nadácia Slovak Gold Dostojevského rad 3 814 99 Bratislava	Miroslav Behúň honorárny konzul
Konzská republika	Na Hrebienku 30 811 02 Bratislava	Soňa Klimeková honorárna konzulka
Kórejská republika	Hviezdoslavovo nám. 20 811 02 Bratislava 1	Marián Mojžiš honorárny generálny konzul
Kostarická republika	Palisády 56 811 06 Bratislava	Tomáš Chrenek honorárny konzul
Luxemburské veľkovoľvodstvo	Hodálova 1 841 05 Bratislava	František Fitoš honorárny konzul
Maďarská republika	Hlavná 67 040 01 Košice	János Szerencsés konzul
Malajzia	Jašíkova 2 821 03 Bratislava	Igor Junas honorárny konzul
Marocké kráľovstvo	Krajná 86 821 04 Bratislava 2	Lubomír Šídala honorárny konzul
Nikaraguiská republika	Stredný hon 430 900 43 Hamuliakovo	Vladimír Kašák honorárny konzul
Paraguajská republika	Prepoštská 8 811 01 Bratislava	Martin Šamaj honorárny konzul
Peruánska republika	Tuhovská 5 831 07 Bratislava	Andrej Glatz honorárny generálny konzul
Poľská republika	Nám. osloboditeľov 1 031 01 Liptovský Mikuláš	Tadeusz Frackowiak honorárny konzul
Salvador	Zahradnícka 62 821 05 Bratislava	Igor Moravčík honorárny konzul
Senegalská republika	Na kopci 24 010 01 Žilina - Trnové	Souleymane Seck honorárny konzul
Seychelská republika	Bebľavého 4 811 01 Bratislava 1	Andrej Hryc honorárny konzul
Sieraleonska republika	Partizánska 16 A 811 03 Bratislava	Branislav Hronec honorárny generálny konzul
Srílanská demokratická socialistická republika	Podunajská 24 821 06 Bratislava	Lubomíra Károlyiová honorárna konzulka
Sýrska arabská republika	Vysoká 15 811 06 Bratislava	Mustafa Al-Sabouni honorárny konzul
Španielske kráľovstvo	Hutnícka 1 040 01 Košice	Daniel Lučkaníč honorárny konzul
Švédске kráľovstvo	Lermontovova 15 811 05 Bratislava	Ruben Kemény honorárny generálny konzul
Thajské kráľovstvo	Viedenská cesta 7 851 01 Bratislava	Alexander Rozin honorárny generálny konzul
Ukrajina	Plzeňská 11 080 01 Prešov	Yevgen Perebyinis generálny konzul
Ukrajina	Budovateľská 29 093 01 Vranov nad Topľou	Petro Tokáč honorárny konzul
Ukrajina	Donská 12 058 01 Poprad	Petro Tokáč honorárny konzul

ZOZNAM ZASTUPITELSKÝCH ÚRADOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY, STÁLÝCH MISÍ, GENERÁLNYCH KONZULÁTOV A SLOVENSKÝCH INŠTITÚTOV

EXISTUJÚCE ZASTUPITELSKÉ ÚRADY A ICH VEDÚCI PODĽA STAVU VO FEBRUÁRI 2008

Zastupiteľský úrad	Adresa	Vedúci ZÚ
Abuja	Abuja, Nigéria Nigéria	Igor Hajdušek <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Addis Abeba	Bole sub-city, Erer Shola Residential Houses,W 17 Kebele 14/15, House No.4-21 Addis Abeba Etiópia	Milan Cigãň <i>chargé d'affaires a.i.</i>
Ankara	Atatürk Bulvari 06692 Ankara Turecko	Vladimír Jakabčín <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Astana	rajón Sary-Arka, mikrorajón Karatkeľ 5 010000 Astana Kazachstan	Dušan Podhorský <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Atény	Georgiou Saferi 4, Paleo Psychiko 154 52 Atény Grécko	Jján Voderadský <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Bagdad	Street 37 P.O.Box 2038 Bagdad - Jadriyah Irak	
Bangkok	No. 21/144, South Sathorn Road, 9th floor 101 20 Bangkok Thajsko	Vasil Pytel' <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Belehrad	Bulevar umetnosti 18 110 70 Nový Belehrad Srbsko	Igor Furdík <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Berlín	Friedrichstrasse 60 101 17 Berlín Nemecko	Ivan Korčok <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Bern	Thunstrasse 99 3000, Bern 31 Švajčiarsko	Štefan Schill <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Bonn	August-Bier-Straße 31 53129, Bonn Nemecko	Dušan Matulay <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Brasília	SES, Avenida das Nações Lote 21 B, Qd. 805, CEP 70 200-902 Brasília, D.F. Brazília	Marián Masarik <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>

Spracoval: Martin Fírák, stážista, RC SPPA (firak@sfp.sk). Prameň: Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky.

Zastupiteľský úrad	Adresa	Vedúci ZÚ
Brusel	Avenue Moliere 195 1050 Brusel-Ixelles Belgicko	Peter Sopko <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Budapešť	Stefánia út. 1143 Budapešť XIV Maďarsko	Juraj Migaš <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Buenos Aires	Figueroa Alcorta 1425 Buenos Aires Argentína	Vladimír Grác <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Bukurešť	Strada Otetari 702 06 Bukurešť Rumunsko	Dagmar Repčková <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i>
Canberra	Culgoa Circuit, O' Malley 2606 Canberra Austrália	Peter Procházka <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Damašek	East Villas - Mezzeh 33115 Damašek Sýria	Oldrich Hlaváček <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Dillí	50-M, Niti Marg, Chanakyapuri 110021 New Dehli India	Alexander Iláčik <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Dublín	Clyde Road, Ballsbridge Dublín 4 Írsko	Ján Gábor <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Haag	Parkweg 1 2585 Haag Holandsko	Oksana Tomová <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i>
Havana	Calle 66, No. 52, entre 5 - tay7- ma, Miramar Havana Kuba	Ivo Hlaváček <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Helsinki	Annankatu 25 00100 Helsinki Fínsko	Viera Štupáková <i>mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa</i>
Jakarta	Jalan Profesor Mohammad Yamin 29 1368 Jakarta 103 10 Indonézia	Peter Holásek <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Káhira	3 Adel Hosein Rostom 450/11794 Káhira Egypt	Peter Zsoldos <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Kodaň	Vesterled 2100 Kodaň Dánsko	Lubomír Gólian <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Kuala Lumpur	11, Jalan U-Thant 55 000, Kuala Lumpur Malajzia	Milan Lajčiak <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Kuvajť	Block No.2, Street No.16, Villa No 22 26222 Kuvajť Kuvajť	Ján Lišuch <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Kyjev	Jaroslavov val č. 34 010 34 Kiev Ukrajina	Urban Rusnák <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Lisabon	Avenida Fontes Pereira de Melo 19, 7. Dto 1050-116 Lisabon Portugalsko	Radomír Boháč <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>

Zastupiteľský úrad	Adresa	Vedúci ZÚ
Londýn	25, Kensington Palace Gardens W8 4QY Londýn Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	Juraj Zervan chargé d' affaires ad interim
Ľubľana	Tivolská cesta 4, P.P.395 1000 Ľubľana Slovinsko	Roman Paldan mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Madrid	C/Pinar, 20 28006 Madrid Španielsko	Ján Valko mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Mexico City	México 11 560 Julio Verne 35 Mexiko	Jozef Adamec mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Minsk	Platonova 1-b 220034 Minsk Bielorusko	Ľubomír Reháč chargé d' affaires
Moskva	J. Fučíka 17/19 123 056 Moskva Rusko	Augustín Čisár mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Nairobi	Milimani Road 30204 Nairobi Keňa	Igor Liška mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Nikózia	4,Kalamatas St., Acropolis, Strovolos 2002 1165 Nikózia Cyprus	Anna Tureníčová mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Oslo	Thomas Heftyes gate 24 NO-0244 Oslo Nórsko	Dušan Rozbora mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Ottawa	Rideau Terrace K1M 2A1 Ottawa Kanada	Stanislav Opiela mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Paríž	125, Rue du Ranelagh 75016 Paríž Francúzsko	Ján Kuderjavý mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Peking	Ritan Lu, Jian Guo Men Wai 100 600 Peking Čína	Žigmund Bertók mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Praha	Pod Hradbami 1 160 00 Praha 6 Česko	Ladislav Ballek mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Pretória	930 ARCADIA Street 0083 Pretória Juhoafrická republika	Veronika Pristašová mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Riga	Smilšu iela 8 1050, Rīga Lotyšsko	Ivan Špilda mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Rím	Via dei Colli della Farnesina 144VI/A 00194 Rím Taliansko	Stanislav Vallo mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Sarajevo	Skopljanska br.7 710 00 Sarajevo Bosna a Hercegovina	Miroslav Mojžita mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec
Sofia	Blv. Janko Sakazov 1504 Sofia Bulharsko	Michal Kottman mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec

Zastupiteľský úrad	Adresa	Vedúci ZÚ
Soul	389-1 Hannam-dong, Yongsam-gu 140-210 Soul Kórea	Pavol Hrmo <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Štokholm	Arsenalsgaten 2/3 TR P.O.Box 7183 Štokholm Švédsko	Peter Kmec <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Taškent	ul. Kičik Bešjogoč 38 100070 Taškent Uzbekistan	Jozef Mačisák <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Teherán	No.38, Sarlashgar Fallahi Street P.O.Box.11365-4451 19887 Teherán Irán	Anton Hajduk <i>veľvyslanec</i>
Tel Aviv	Jabotinsky 37 P.O.Box 6459 Tel Aviv Izrael	Milan Dubček <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Tokio	2-11-33, Motoazabu, Minato-ku 106-0046 Tokio Japonsko	Peter Vršanský <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Tripolis	Hay Al-Andalus,Gargaresh Street, 3 km P.O.BOX 5721 Tripolis Líbya	Ján Bóry <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Varšava	ul. Litewska 6 00-581, Warszawa Poľsko	František Ružička <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Vatikán	Via dei Colli della Farnesina 144 00 194 Roma Taliansko	Jozef Dravecký <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Viedeň	Armbrustergasse 24 A-1190 Wien Rakúsko	Peter Lizák <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Washington	3523 International Court, NW 20008, Washington D.C. Spojené štáty americké	Rastislav Káčer <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>
Záhreb	Prilaz Gjure Deželica br. 10 10000 Záhreb Chorvátsko	Ján Bãñas <i>mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec</i>

Stála misia	Adresa	Vedúci misie
SM pri medzinárodných organizáciách vo Viedni	Blaastraße 34 A-1190 Viedeň Rakúsko	Juraj Macháč
SD pri NATO, Brusel	Boulevard Leopold III, NATO HQ 1110 Brusel Belgicko	František Kašícký
SM pri OECD, Paríž	28,avenue d'Eylau 750 16 Paríž Francúzsko	Jana Kotová
SM pri OSN, New York	801 Second Avenue 10017 New York Spojené štáty americké	Peter Burian

Stála misia	Adresa	Vedúci misie
SM pri OSN, Ženeva	9,chemin de l'Ancienne Route 1218 Grand Saconnex Švajčiarsko	Anton Pinter
SM pri Rade Európy, Štrasburg	Rue Ehrmann 67000 Štrasburg Francúzsko	Emil Kuchár
SZ pri EÚ, Brusel	Avenue de Cortenbergh 79 1110 Brusel Belgicko	Maroš Šeŕčovič

Generálny konzulát	Adresa generálneho konzulátu SR	Generálny konzul
Česká republika	Vodova 10 612 00 Brno	Ivan Nejeschleba
Čínska ľudová republika	Qi Hua Tower 4B 1375 Huai Hai Zhong Lu 200031 Šanghaj	Igor Pacolák
Maďarská republika	Derkovits sor 7 5600 Békešská Čaba	Ján Sülli
Poľská republika	św. Tomasza 34 31 027 Krakov	Ivan Horský
Ruská federácia	ul. Orbeli č. 21/2 194 223 Sankt Peterburg	Magdaléna Pohlodová
Spojené štáty americké	10 940 Wilshire Boulevard, Suite 2030 CA 90024 California, Los Angeles	František Hudák
Spojené štáty americké	801 Second Avenue, 12th Floor New York, N.Y. 10017	Igor Pokojný
Spolková republika Nemecko	Vollmannstrasse 25 d. 819 25 München	František Zemanovič
Turecká republika	Guvercin Sokak No. 8 1 Levent, Istanbul, 343 30 Turecko	Katarína Smékalová
Ukrajina	Lokoty 4 880 17 Užhorod	Marian Sládeček

Slovenský inštitút	Štát	Adresa
Slovenský inštitút Berlín	Spolková republika Nemecko	<i>Zimmerstrasse 27D-10117 Berlin</i>
Slovenský inštitút Budapešť	Maďarská republika	<i>Rákóczi út. 15, H-1088 Budapešť</i>
Slovenský inštitút Moskva	Ruská federácia	<i>Ul. Brestská 27, 125-056, Moskva</i>
Slovenský inštitút Paríž	Francúzska republika	<i>125, rue de RanelaghF-75016 Paris</i>
Slovenský inštitút Praha	Česká republika	<i>Jilská 450/16, 110 00, Praha 1</i>
Slovenský inštitút Rím	Talianska republika	<i>Via dei Colli della Farnesina 144, 00194 Roma</i>
Slovenský inštitút Varšava	Poľská republika	<i>ul. Krzywe Kolo 12/14a, PL-00 270 Warszawa</i>
Slovenský inštitút Viedeň	Rakúska republika	<i>Wipplingerstrasse 24-26A-1010 Wien</i>

ZOZNAM KONZULÁRNYCH ÚRADOV SR VEDENÝCH HONORÁRNIMI KONZULMI

VEDÚCI KONZULÁRNYCH ÚRADOV SR PODĽA STAVU VO FEBRUÁRI 2008

Krajina	Konzulárny úrad	Konzul
Albánska republika	Tirana	Faik Dizdari honorárny konzul
Argentínska republika	La Platta	Eduardo Kabát honorárny generálny konzul
Arménska republika	Jerevan	Gagik Vladimirovič Martirosian honorárny konzul
Austrálsky zväz	Melbourne	Vojtech Michael Markuš honorárny konzul
Bangladéšska ľudová republika	Dhaka	Reza Ali honorárny konzul
Belgické kráľovstvo	Antverpy	Gunar Riels honorárny konzul
Belgické kráľovstvo	Gent	Arnold Vanhaecke honorárny konzul
Belgické kráľovstvo	Liège	Raffaele Antonio Apruzzese honorárny konzul
Bolívijská republika	La Paz	Hernán Guido Vera Ruiz honorárny konzul
Republika Bosny a Hercegoviny	Medžugorie	Rajko Zelenika honorárny konzul
Brazílska federatívna republika	Joinville	Ernesto Heinzelmann honorárny konzul
Brazílska federatívna republika	Rio de Janeiro	M. Façal Hammoud honorárny konzul
Brazílska federatívna republika	Sao Paulo	Peter Pauliček honorárny generálny konzul
Cyperská republika	Limassol	George Vassos Hadjithedossiou honorárny generálny konzul
Čínska republika	Santiago	Paul Nador honorárny konzul
Čínska ľudová republika	Hong Kong	Willy Sun Mo Lin honorárny konzul
Dánske kráľovstvo	Aarhus	Štefan Pető honorárny konzul

Spracoval: Martin Fírák, stážista, RC SFPa (fírak@sípa.sk). Prameň: Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky.

Krajina	Konzulárny úrad	Konzul
Egyptská arabská republika	Alexandria	Mohamed Moustafa el Naggar honorárny konzul
Etiópska federatívna demokratická republika	Addis Abeba	Feleke Bekele Safo honorárny konzul
Estónska republika	Tallinn	Evan Tudeberg honorárny konzul
Filipínska republika	Cebu City	Antonio N. Chiu honorárny konzul
Filipínska republika	Manila	Robert Chin Siy honorárny konzul
Fínska republika	Teerijärvi	Mikael Albäck honorárny konzul
Francúzska republika	Grenoble	Menyhért Kocsis honorárny konzul
Francúzska republika	Lille	Alain Bar honorárny konzul
Francúzska republika	Nancy	Jean-Marie Keller honorárny konzul
Francúzska republika	Saint Pol De León	Yan Mélenec honorárny konzul
Francúzska republika	Toulouse	Kathy Bayoud-Vidal honorárny konzul
Guatemalská republika	Guatemala	Mario Fernando Montúfara Rodrigues honorárny konzul
Guinejská republika	Conakry	Boubakar Lombonna Diallo honorárny konzul
Republika Haiti	Port- au - Prince	Claude Martin honorárny konzul
Helénska republika	Thessaloniki	Konstantinos Mavridis honorárny generálny konzul
Helénska republika	Pireus	Paul Psomiadis honorárny konzul
Holandské kráľovstvo	Eindhoven	
Holandské kráľovstvo	Meppel	
Holandské kráľovstvo	Rotterdam	Jacob Ten Hoop honorárny konzul
Indická republika	Kalkata	Patrha Sadham Bosé honorárny konzul
Indická republika	Mumbai	Amit Choksey honorárny konzul
Indonézska republika	Denpasar	Jürgen Schreiber honorárny konzul
Islandská republika	Reykjavík	Runolfur Oddsson honorárny konzul
Izraelský štát	Beer Sheva	Samuel David Sax honorárny konzul
Izraelský štát	Ha Sharon	Karol Nathan Steiner honorárny konzul
Izraelský štát	Haifa	Dan Mandel honorárny konzul

Krajina	Konzulárny úrad	Konzul
Izraelský štát	Jeruzalem	Dr. Martin Rodan honorárny konzul
Jamaika	Kingston	Christopher Richard Issa honorárny konzul
Jemenská republika	Saná	Adel Mohamed Al Huraibi honorárny konzul
Jordánske hášimovské kráľovstvo	Ammán	Khaldun A. Abuhassan honorárny generálny konzul
Juhoafrická republika	Kapské Mesto	Geoffrey Leighton Ashmead honorárny konzul
Kanada	Calgary	Ludovít Zanzotto honorárny konzul
Kanada	Montreal	Dezider Michaletz honorárny konzul
Kanada	Toronto	Mikuláš Martinček honorárny konzul
Kanada	Vancouver	Stanislav Lišiak honorárny konzul
Kanada	Winnipeg	Jozef Kiska honorárny konzul
Kenská republika	Mombasa	Christoph Modigell honorárny konzul
Kirgizská republika	Biškek	Igor Konstantinovič Gusarov honorárny konzul
Kolumbijská republika	Medellín	Jenaro Pérez Gutiérrez honorárny konzul
Kórejská republika	Pusan	Bok Soon Ha (Seung Hee, Ha) honorárny konzul
Libanonská republika	Bejrút	Roy Antoine Samaha honorárny generálny konzul
Luxemburské veľkovoľvodstvo	Luxemburg	Blanche Mourtrier honorárny konzul
Macedónska republika	Skopje	Vlade Tome Stojanovski honorárny konzul
Malajzia	Kota Kinabalu	Wong Khen Thau honorárny konzul
Malawijská republika	Blantyre	Salim David Bapu honorárny konzul
Maltská republika	Valletta	Godwin Edvard Bencini honorárny konzul
Marocké kráľovstvo	Casablanca	Kamil Ouzzani Touhamy honorárny konzul
Moldavská republika	Kišiňov	Iurie Crigore Popovici honorárny konzul
Monacké kniežatstvo	Monako	Cristine Noghés-Ménio honorárny konzul
Mongolsko	Ulanbátar	Munchijn Enchtajvan honorárny konzul
Mozambická republika	Maputo	Ismael Mussá Mangueira honorárny konzul
Nepálske kráľovstvo	Káthmandu	Chatur Dhoj Karki honorárny konzul

Krajina	Konzulárny úrad	Konzul
Nigérijská federatívna republika	Port Harcourt	Eze Clifford Amadi honorárny konzul
Nikaragujská republika	Managua	Francisco Cifuentes Navas honorárny konzul
Nórske kráľovstvo	Bergen	Morten L. Gjesdahl honorárny konzul
Nórske kráľovstvo	Drammen	Zuzana Opavská Wahl honorárny konzul
Nórske kráľovstvo	Trondheim	Erik Frederiksen honorárny konzul
Nový Zéland	Auckland	Peter Kiely honorárny konzul
Spolková republika Nemecko	Bad Homburg	Imrich Donath honorárny konzul
Spolková republika Nemecko	Hamburg	Peter Littmann honorárny konzul
Spolková republika Nemecko	Hannover	Dirk Bettels honorárny konzul
Spolková republika Nemecko	Lipsko	Wolfgang Fritz Eschment honorárny konzul
Spolková republika Nemecko	Stuttgart	Christoph Goeser honorárny konzul
Spolková republika Nemecko	Wuppertal	Ivan Koval honorárny konzul
Pakistanská islamská republika	Karáčí	Abdula Sikander Ghulamali honorárny konzul
Panamská republika	Panama	Julio César Benedetti honorárny konzul
Paraguajská republika	Cuidad del Este	Charif Hammoud honorárny konzul
Peruánska republika	Lima	Teresa Koetzle-Daly honorárny konzul
Poľská republika	Gliwice	Marian Czerny honorárny konzul
Poľská republika	Poznaň	Piotr Stanislaw Styczinski honorárny konzul
Poľská republika	Rzeszow	Adam Góral honorárny konzul
Poľská republika	Sopot	Jerzy Leśniak honorárny konzul
Portugalská republika	Porto	Manuel de Sá Bastos honorárny konzul
Rakúska republika	Innsbruck	Jurgen Bodenseer honorárny konzul
Rakúska republika	Linz	Ernst Papesch honorárny konzul
Rakúska republika	Salzburg	Gerald Hubner honorárny konzul
Rakúska republika	Viedeň	Walter Hildebrand honorárny konzul
Rumunská republika	Salonta	Miroslav Jabloncik honorárny konzul

Krajina	Konzulárny úrad	Konzul
Ruská federácia	Chanty-Mansijsk	Eduard Vasiljevič Lebedev honorárny konzul
Ruská federácia	Rostov na Done	Peter Šulek honorárny konzul
Ruská federácia	Krasnojarsk	Valerij Alexandrovič Gračov honorárny konzul
Salvadorská republika	San Salvador	Nicolas Antonio Salume Babun honorárny konzul
Senegalská republika	Dakar	Mapathé Ndiouck honorárny konzul
Seychelská republika	Victoria	Joseph France Albert honorárny konzul
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	Belfast	Thomas Sullivan honorárny konzul
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	Cardiff	Nigel Bruce Harold Payne honorárny konzul
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	Edinburgh	Duncan Alexander Spiers honorárny konzul
Spojené štáty americké	Boston	Peter Mužila honorárny konzul
Spojené štáty americké	Cleveland	Edward George Keshock honorárny konzul
Spojené štáty americké	Denver	Gregor James Fasing honorárny konzul
Spojené štáty americké	Detroit	Edward Zelenak honorárny konzul
Spojené štáty americké	Chicago	Thomas Kenneth Klimek Ward honorárny konzul
Spojené štáty americké	Indianapolis	Steve Zlatos honorárny konzul
Spojené štáty americké	Kansas City	Ross F. Marine honorárny konzul
Spojené štáty americké	Las Vegas	Geoffrey A. VanderPal honorárny konzul
Spojené štáty americké	Pittsburgh	Joseph T. Senko honorárny konzul
Spojené štáty americké	San Francisco	Barbara M. Pivnicka honorárny konzul
Demokratická socialistická republika Srí Lanka	Colombo	Mahen Roshan Andrew Kariyawan honorárny konzul
Sudánska republika	Chartúm	Nasreldin Ibrahim Shulgami honorárny konzul
Sýrska arabská republika	Lattakia	Anas Dib Joud honorárny konzul
Španielske kráľovstvo	Barcelona	Joan Ignacio Torredemer Galles honorárny konzul
Španielske kráľovstvo	Santa Cruz de Tenerife	Francisco José Perera Molinero honorárny konzul
Španielske kráľovstvo	Zaragoza	Jean-Pol Jules Marie Bastiaanas honorárny konzul
Švajčiarska konfederácia	Zürich	Michal Čierny honorárny konzul

Krajina	Konzulárny úrad	Konzul
Švédске kráľovstvo	Malmö	Rolf Bjernell <i>honorárny konzul</i>
Talianska republika	Ascoli Piceno	Carlo Matarazzo <i>honorárny konzul</i>
Talianska republika	Florenca	Massimo Sani <i>honorárny konzul</i>
Talianska republika	Forlí	Alvaro Ravaglioli <i>honorárny konzul</i>
Talianska republika	Miláno	Luigi Cuzzolin <i>honorárny konzul</i>
Talianska republika	Neapol	Franca Serao <i>honorárny konzul</i>
Talianska republika	Palermo	Roberto Helg <i>honorárny konzul</i>
Talianska republika	Terst	Miljan Todorovič <i>honorárny konzul</i>
Talianska republika	Turín	Giuseppe Pellegrino <i>honorárny konzul</i>
Tožská republika	Lomé	Vivoto James Victor Sossou <i>honorárny konzul</i>
Turecká republika	Edirne	Coskun Molla <i>honorárny konzul</i>
Turecká republika	Izmir	Selçuk Borovali <i>honorárny konzul</i>
Ukrajinská republika	Doneck	Tamara Timofejevna Lysenko <i>honorárny konzul</i>
Ukrajinská republika	Užhorod	Ivan Julievič Šufrič <i>honorárny konzul</i>
Vietnamská socialistická republika	Hočiminovo Mesto	Huy Ho <i>honorárny konzul</i>
Zambijská republika	Lusaka	Jaroslav Kulich <i>honorárny konzul</i>

POČTY PRÍSLUŠNÍKOV OS SR V SÚČASNÝCH MISIÁCH NA PODPORU MIERU

STAV K FEBRUÁRU 2008

Misia	Miesto pôsobenia	Skutočný počet príslušníkov OS SR
OSN		
UNDOF (United Nations Disengagement Observer Force)	Sýria, Golanské výšiny	95
UNFICYP (United Nations Peacekeeping Force in Cyprus) - OSN	Cyperská republika	196
UNTSO (United Nations Truce Supervision Organization) - OSN	Sýrska arabská republika, Štát Izrael	3
NATO		
ISAF (International Security Assistance Force)	Afgánsky islamský štát	56 + 2 + 3
KFOR (Kosovo Force)	Kosovo	170
Veliteľstvo NATO Sarajevo	Bosna a Hercegovina	1
EÚ		
ALTHEA	Bosna a Hercegovina	35
ALTHEA (Veliteľstvo)	Bosna a Hercegovina	4
OBSE		
OBSE (pozorovateľská misia)	Gruzínsko	2

Spracoval: Martin Firák, stážista, RC SFPA (firak@sfpa.sk). Prameň: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky.

ROČENKA ZAHRANIČNEJ POLITIKY SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2007

BRATISLAVA 2008

© VÝSKUMNÉ CENTRUM SLOVENSKEJ SPOLOČNOSTI
PRE ZAHRANIČNÚ POLITIKU, N.O.

EDITOR
PETER BREZÁNI

EDIČNÁ RADA
VLADIMÍR BILČÍK, PETER BREZÁNI, JURAJ BUZALKA, ALEXANDER DULEBA,
JURAJ MARUŠIAK, LUCIA NAJŠLOVÁ, ELIŠKA SLÁVIKOVÁ, TOMÁŠ STRÁŽAY,
JÁN ŠOTH

RECENZENTI
PETER BREZÁNI, JURAJ BUZALKA, ALEXANDER DULEBA, JURAJ MARUŠIAK,
ELIŠKA SLÁVIKOVÁ, VLADIMÍR BENČ

JAZYKOVÁ REDAKTORKA
DOROTA BALŠÍNKOVÁ

VYDANIE PRVÉ, STRÁN 196

TLAČ
ACADEMIC ELECTRONIC PRESS, S.R.O.

ISBN 978-80-89356-02-7